

De adjunct-secretaris-generaal

Mr. Remco Nehmelman
Griffier van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 22
Postbus 20017
2500 EA Den Haag
NEDERLAND

D 303616 19.08.2026

Betreft: Tijdens de vergaderperiode van 6 t/m 9 juli 2026 door het Europees Parlement
aangenomen documenten

Geachte heer Nehmelman,

Het Europees Parlement heeft tijdens zijn vergaderperiode van 6 t/m 9 juli 2026 onderstaande documenten aangenomen, die worden toegezonden overeenkomstig de aan de Verdragen gehechte protocollen nrs. 1 en 2:

Standpunten vastgesteld in het kader van een wetgevingsprocedure

- wetgevingsresolutie over de door het bemiddelingscomité goedgekeurde gemeenschappelijke ontwerp tekst van een verordening van het Europees Parlement en de Raad houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 261/2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en Verordening (EG) nr. 2027/97 betreffende de aansprakelijkheid van luchtvervoerders met betrekking tot het luchtvervoer van passagiers en hun bagage,
- standpunt in eerste lezing vastgesteld met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en Verordening (EG) nr. 987/2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004,
- standpunt in eerste lezing vastgesteld met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2021/2115 wat betreft een specifiek interventietype om uitzonderlijke tijdelijke steun te verlenen in het kader van het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (Elfpo) en de mogelijkheid om de toewijzingen voor rechtstreekse betalingen voor het kalenderjaar 2027 aan te passen, en van Verordening (EU) 2021/2116 wat betreft flexibelere regels voor de betaling van voorschotten in reactie op de gestegen meststoffenprijzen als gevolg van de Midden-Oostencrisis,

- standpunt in eerste lezing vastgesteld met het oog op de vaststelling van een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot machtiging van Oostenrijk om zijn bilaterale overeenkomst met Zwitserland inzake wegvervoer te wijzigen zodat cabotageactiviteiten worden toegestaan tijdens het verrichten van internationale personenvervoerdiensten per touringcar en autobus in de grensgebieden tussen beide landen,
- standpunt inzake het standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende een tijdelijke afwijking van sommige bepalingen van Richtlijn 2002/58/EG ten aanzien van het gebruik van technologieën door aanbieders van nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten voor de verwerking van persoonsgegevens en andere gegevens ten behoeve van de bestrijding van online seksueel misbruik van kinderen.

Deze documenten worden gelijktijdig aan alle nationale parlementen van de lidstaten in hun respectievelijke talen toegezonden en worden geacht op de datum van deze brief te zijn verzonden.

Het Europees Parlement heeft verder besloten onderstaande documenten, die zijn aangenomen tijdens dezelfde vergaderperiode en niet onder een wetgevingsprocedure vallen, te doen toekomen aan de nationale parlementen:

- resolutie over het standpunt van de Raad inzake het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 1/2026 van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2026 tot opname van het overschot van het begrotingsjaar 2025,
- aanbeveling aan de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid betreffende de veranderende geopolitieke situatie in Oost-Azië en de noodzaak om nauwer samen te werken met gelijkgestemde partners in de regio,
- resolutie over de tenuitvoerlegging en verwezenijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen met het oog op het politiek forum op hoog niveau 2026,
- resolutie over de gedelegeerde verordening van de Commissie van 10 april 2026 tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/807 van de Commissie met het oog op de invoering van een traject om de bijdrage van biobrandstoffen, vloeibare biomassa en biomassabrandstoffen met een hoog risico van indirecte veranderingen in landgebruik geleidelijk te verlagen tot de streefcijfers voor hernieuwbare energie,
- standpunt inzake het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van de Overeenkomst inzake een strategisch politiek, economisch en samenwerkingspartnerschap tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Verenigde Mexicaanse Staten, anderzijds,
- resolutie in het kader van de goedkeuringsprocedure voor de overeenkomst inzake een strategisch politiek, economisch en samenwerkingspartnerschap tussen de EU en Mexico,
- standpunt inzake het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting van de Interimovereenkomst inzake handel tussen de Europese Unie en de Verenigde Mexicaanse Staten,

- standpunt inzake het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van het Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht,
- standpunt inzake het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Unie en haar lidstaten, van een protocol tot wijziging van de Euro-mediterrane Luchtvaartovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en het Koninkrijk Marokko, anderzijds, teneinde rekening te houden met de toetreding van de Republiek Kroatië tot de Europese Unie,
- standpunt inzake het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting van de Overeenkomst, in de vorm van een briefwisseling, tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Marokko tot wijziging en aanvulling van de Overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Marokko, waarin de voorwaarden voor de deelname van het Koninkrijk Marokko aan het partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) worden vastgesteld,
- resolutie over het Commissieverslag 2025 over Oekraïne,
- resolutie over het Commissieverslag 2025 over Servië,
- resolutie over Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1417 van de Commissie van 29 juni 2026 tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais NK603 × T25 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad,
- resolutie over Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1419 van de Commissie van 29 juni 2026 tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde soja MON 87705 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad,
- resolutie over Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1443 van de Commissie van 29 juni 2026 tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde mais DP202216 × NK603 × DAS-40278-9 en subcombinaties DP202216 × NK603, DP202216 × DAS-40278-9 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad,
- resolutie over de gezamenlijke mededeling over humanitaire hulp (JOIN(2026)0025).

Namens de voorzitter van het Europees Parlement zend ik u hierbij bovengenoemde documenten toe.

Met de meeste hoogachting,

5.1.2.e

Markus Winkler

Bijlagen

Texts adopted by the European Parliament
Session of 6 to 9 July 2026 - Strasbourg
Letter to Parliaments

TA	A9-B9	Date adoption
0238	A10-0191/2026	7/7
0239	A8-0386/2018	7/7
0240	C10-0139/2026	7/7
0241	A10-0174/2026	7/7
0266	C10-0178/2026	9/7

TA	A9-B9	Date adoption
0242	A10-0180/2026	7/7
0246	A10-0189/2026	7/7
0250	A10-0187/2026	7/7
0252	B10-0337/2026	8/7
0253	A10-0181/2026	8/7
0254	A10-0182/2026	8/7
0255	A10-0198/2026	8/7
0256	A10-0156/2026	8/7
0257	A10-0177/2026	8/7
0258	A10-0151/2026	8/7
0259	A10-0172/2026	8/7
0261	A10-0163/2026	8/7
0263	B10-0335/2026	8/7
0264	B10-0334/2026	8/7
0265	B10-0336/2026	8/7
0271	B10-0339/2026	9/7

[BG български](#)

[ES español](#)

[CS čeština](#)

[DA dansk](#)

[DE Deutsch](#)

[ET eesti keel](#)

[EL ελληνικά](#)

[EN English](#)

[FR français](#)

[GA gaeilge](#)

[HR hrvatski jezik](#)

[IT italiano](#)

[LV latviešu valoda](#)

[LT lietuvių kalba](#)

[HU magyar](#)

[MT Malti](#)

[NL Nederlands](#)

[PL polski](#)

[PT português](#)

[RO română](#)

[SK slovenčina](#)

[SL slovenščina](#)

[FI suomi](#)

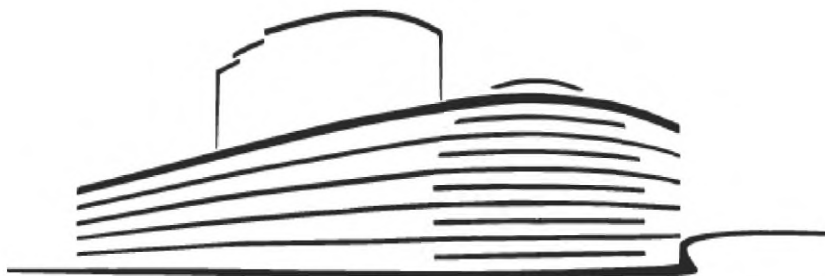
[SV svenska](#)

UITTREKSEL

VAN HET DOCUMENT "AANGENOMEN TEKSTEN"

VAN DE VERGADERPERIODE VAN

06 - 09 juli 2026

INHOUDSOPGAVE

P10_TA(2026)0238	5
RECHTEN VAN LUCHTVAARTPASSAGIERS	
P10_TA(2026)0239	7
COÖRDINATIE VAN SOCIALEZEKERHEIDSSYSTEMEN	
P10_TA(2026)0240	197
TIJDELIJKE STEUN EN DE BETALING VAN VOORSCHOTTEN IN VERBAND MET DE GESTEGEN MESTSTOFFENPRIJZEN ALS GEVOLG VAN DE MIDDEN-OOSTENCRIJS	
P10_TA(2026)0241	29
INTERNATIONALE PERSONENVERVOERDIENSTEN OVER DE WEG PER TOURINGCAR EN AUTOBUS IN DE GRENSGEBIEDEN: CABOTAGEACTIVITEITEN TUSSEN OOSTENRIJK EN ZWITSERLAND	
P10_TA(2026)0266	39
TIJDELIJKE AFWIJING VAN DE E-PRIVACYRICHTLIJN	
P10_TA(2026)0242	77
ONTWERP VAN GEWIJZIGDE BEGROTING NR. 1/2026: OPNAME VAN HET OVERSCHOT VAN HET BEGROTINGSJAAR 2025	
P10_TA(2026)0246	81
AANBEVELING OVER DE VERANDERENDE GEOPOLITIEKE SITUATIE IN OOST-AZIË EN DE NOODZAAK OM NAUWER SAMEN TE WERKEN MET GELIJKGESTEMDE PARTNERS IN DE REGIO	
P10_TA(2026)0250	97
TENUITVOERLEGGING EN VERWEZENLIJING VAN DE DUURZAMEONTWIKKELINGSDOELSTELLINGEN MET HET OOG OP HET POLITIEK FORUM OP HOOG NIVEAU IN 2026	
P10_TA(2026)0252	117
BEZWAAR TEGEN EEN GEDELEGEERDE HANDELING: TRAJECT OM DE BIJDRAGE VAN BIOBRANDSTOFFEN, VLOEIBARE BIOMASSA EN BIOMASSABRANDSTOFFEN MET EEN HOOG RISICO VAN INDIRECTE VERANDERINGEN IN LANDGEBRUIK GELEIDELIJK TE VERLAGEN TOT DE STREEFCIJFERS VOOR NIERNIEUWBARE ENERGIE	
P10_TA(2026)0253	123
OVEREENKOMST EU-MEXICO INZAKE EEN STRATEGISCH POLITIEK, ECONOMISCH EN SAMENWERKINGSPARTNERSCHAP	
P10_TA(2026)0254	125
OVEREENKOMST EU-MEXICO INZAKE EEN STRATEGISCH POLITIEK, ECONOMISCH EN SAMENWERKINGSPARTNERSCHAP (TUSSENTIJD VERSLAG)	
P10_TA(2026)0255	141
INTERIMOVEREENKOMST EU-MEXICO INZAKE HANDEL	
P10_TA(2026)0256	143
BESCHERMING VAN HET MILIEU DOOR MIDDEL VAN HET STRAFRECHT	

P10_TA(2026)0257	145
EURO-MEDITERRANE LUCHTVAARTOVEREENKOMST EU-MAROKKO: TOETREDING VAN KROATIË TOT DE EU (PROTOCOL)	
P10_TA(2026)0258	147
OVEREENKOMST EU-MAROKKO INZAKE WETENSCHAPPELIJKE EN TECIINOLOGISCHE SAMENWERKING WAARIN DE VOORWAARDEN VOOR DE DEELNAME VAN MAROKKO AAN HET PARTNERSCHAP VOOR ONDERZOEK EN INNOVATIE IN HET MIDDELLANDSE ZEEGEBIED (HET PRIMA-INITIATIEF) WORDEN VASTGESTELD: WIJZIGING EN AANVULLING	
P10_TA(2026)0259	149
COMMISSIEVERSLAG 2025 OVER OEKRAÏNE	
P10_TA(2026)0261	181
COMMISSIEVERSLAG 2025 OVER SERVIË	
P10_TA(2026)0263	207
GENETISCH GEMODIFICEERDE MAIS NK603 × T25	
P10_TA(2026)0264	217
GENETISCH GEMODIFICEERDE SOJABOON MON 87705	
P10_TA(2026)0265	227
GENETISCH GEMODIFICEERDE MAIS DP202216 X NK603 X DAS-40278-9 EN DE SUBCOMBINATIES DP202216 X NK603, DP202216 X DAS-40278-9 DAARVAN	
P10_TA(2026)0271	237
GEZAMENLIJKE MEDEDELING OVER HUMANITAIRE HULP (JOIN(2026)0025)	

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0238

Rechten van luchtvaartpassagiers

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 7 juli 2026 over de door het bemiddelingscomité goedgekeurde gemeenschappelijke ontwerptekst van de verordening van het Europees Parlement en de Raad houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 261/2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en Verordening (EG) nr. 2027/97 betreffende de aansprakelijkheid van luchtvervoerders met betrekking tot het luchtvervoer van passagiers en hun bagage (PE-CONS 00039/2026 – C10-0144/2026 – 2013/0072(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: derde lezing)

Het Europees Parlement,

- gezien de door het bemiddelingscomité goedgekeurde gemeenschappelijke ontwerptekst (PE-CONS 00039/2026 – C10-0144/2026),
- gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 11 juli 2013¹,
- na raadpleging van het Comité van de Regio's,
- gezien zijn in eerste lezing geformuleerde standpunt² inzake het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2013)0130),
- gezien zijn in tweede lezing geformuleerde standpunt³ inzake het standpunt van de Raad in eerste lezing⁴,
- gezien het advies van de Commissie over de amendementen van het Parlement op het standpunt van de Raad in eerste lezing (COM(2026)0129),
- gezien het standpunt van de Raad in tweede lezing,

¹ PB C 327 van 12.11.2013, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/nl/TXT/?uri=celex:52013AE2576>.

² PB C 93 van 24.3.2017, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex%3A52014AP0092>/Aangenomen teksten 5.2.2014, P7_TA(2014)0092.

³ Aangenomen teksten 21.1.2026, P10_TA(2026)0009.

⁴ PB C, C/2025/5782, 30.10.2025, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex%3A52025AG0010%2801%29>.

- gezien artikel 294, lid 13, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien artikel 79 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van zijn delegatie in het bemiddelingscomité (A10-0191/2026),
1. keurt de gemeenschappelijk ontwerp tekst goed;
 2. verzoekt zijn Voorzitter de handeling samen met de voorzitter van de Raad overeenkomstig artikel 297, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie te ondertekenen;
 3. verzoekt zijn secretaris-generaal de handeling te ondertekenen nadat is nagegaan of alle procedures naar behoren zijn uitgevoerd, en met de secretaris-generaal van de Raad te zorgen voor bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*;
 4. verzoekt zijn Voorzitter deze wetgevingsresolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsook aan de nationale parlementen.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0239

Coördinatie van socialezekerheidsstelsels

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 7 juli 2026 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en Verordening (EG) nr. 987/2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 (COM(2016)0815 – C8-0521/2016 – 2016/0397(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2016)0815),
- gezien artikel 294, lid 2, en artikel 48 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C8-0521/2016),
- gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
- gezien de gemotiveerde adviezen die in het kader van protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid zijn uitgebracht door de Franse Senaat, en waarin wordt gesteld dat het ontwerp van wetgevingshandeling niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel,
- gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 7 juli 2017⁵,
- gezien het advies van het Comité van de Regio's van 12 juli 2017⁶,
- gezien het overeenkomstig artikel 75, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord, en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 29 april 2026 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
- gezien artikel 60 van zijn Reglement,
- gezien het advies van de Commissie verzoekschriften,

⁵ PB C 345 van 13.10.2017, blz. 85.

⁶ PB C 342 van 12.10.2017, blz. 65.

- gezien het verslag van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken (A8-0386/2018),
 1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
 2. neemt kennis van de verklaringen van de Commissie die als bijlage bij deze resolutie zijn gevoegd en in de C-serie van het *Publicatieblad van de Europese Unie* zullen worden bekendgemaakt;
 3. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
 4. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

Standpunt van het Europees Parlement vastgesteld in eerste lezing op 7 juli 2026 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2026/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en Verordening (EG) nr. 987/2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004

(Voor de EER en Zwitserland relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 48,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's²,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure³,

¹ ***PB C 345 van 13.10.2017, blz. 85.***

² ***PB C 342 van 12.10.2017, blz. 65.***

³ Standpunt van het Europees Parlement van 7 juli 2026.

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Met ingang van 1 mei 2010 is op basis van de Verordeningen (EG) nr. 883/2004⁴ en (EG) nr. 987/2009⁵ van het Europees Parlement en de Raad een gemoderniseerd stelsel voor de coördinatie van de sociale zekerheid van toepassing geworden.
- (2) De Verordeningen (EG) nr. 883/2004 en (EG) nr. 987/2009 zijn gewijzigd bij Verordening (EU) nr. 465/2012 van het Europees Parlement en de Raad⁶, met name op het gebied van de vaststelling van de toepasselijke wetgeving en werkloosheidsuitkeringen, en om technische aanpassingen aan te brengen in de verwijzingen naar nationale wetgeving in de bijlagen bij Verordening (EG) nr. 883/2004.
- (3) Uit evaluaties en discussies in de Administratieve Commissie voor de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (de “Administratieve Commissie”) is naar voren gekomen dat het moderniseringsproces op het gebied van prestaties bij langdurige zorg, werkloosheidsuitkeringen en gezinsbijslagen moet worden voortgezet ***om de regels met betrekking tot die prestaties eerlijker, duidelijker en gemakkelijker toepasbaar te maken door middel van uitwisseling van ervaringen en uitwisseling van goede administratieve praktijken. Om dergelijke uitwisselingen te vergemakkelijken, moet het gebruik van nieuwe technologieën ook worden bevorderd.***

⁴ Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (PB L 166 van 30.4.2004, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/883/oj>).

⁵ Verordening (EG) nr. 987/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (PB L 284 van 30.10.2009, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/987/oj>).

⁶ Verordening (EU) nr. 465/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en Verordening (EG) nr. 987/2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 (PB L 149 van 8.6.2012, blz. 4, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/465/oj>).

- (4) Het blijft van essentieel belang dat de coördinatieregels gelijke tred houden met de veranderende juridische en maatschappelijke context waarin zij functioneren, en wel door het burgers gemakkelijker te maken hun rechten uit te oefenen en tegelijk te zorgen voor juridische duidelijkheid, een eerlijke en billijke verdeling van de financiële lasten tussen de organen van de betrokken lidstaten, administratieve eenvoud en uitvoerbaarheid van de regels.

- (5) Prestaties bij langdurige zorg zijn tot dusver niet expliciet opgenomen in de materiële werkingssfeer van Verordening (EG) nr. 883/2004, maar ***worden in beginsel*** gecoördineerd ***overeenkomstig de regels die gelden*** voor prestaties bij ziekte, wat heeft geleid tot rechtsonzekerheid voor zowel de organen als de personen die aanspraak maken op prestaties bij langdurige zorg. Er moet binnen die verordening een stabiel juridisch kader worden ontwikkeld dat passend is voor prestaties bij langdurige zorg, ***waarbij de coördinatie als prestaties bij ziekte als algemene regel behouden blijft***, met inbegrip van een duidelijke definitie ***en een lijst*** van dergelijke prestaties.

- (6) Op het gebied van werkloosheidsuitkeringen moeten de regels voor de samentelling van tijdvakken van verzekering door alle lidstaten op dezelfde wijze worden toegepast. ■

- (7) *Om er zeker van te zijn dat er een reële band bestaat tussen de werkloze en de arbeidsmarkt van de lidstaat die de werkloosheidsuitkering toekent, moet voor de regels inzake de samentelling van tijdvakken met het oog op de toekenning van het recht op een werkloosheidsuitkering, met uitzondering van volledig werkloze grensoverschrijdende werknemers als bedoeld in artikel 65, leden 2, 3 en 5, van Verordening (EG) nr. 883/2004, de voorwaarde gelden dat de verzekerde laatstelijk een ononderbroken tijdvak van ten minste één maand verzekerd is geweest, werkzaamheden in loondienst of anders dan in loondienst heeft verricht in die lidstaat, en aldus gedurende een vooraf bepaald tijdvak heeft bijgedragen aan de financiering van de werkloosheidsregeling van die lidstaat. Indien een dergelijk tijdvak niet in de lidstaat van meest recente verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst is vervuld, moet de vorige lidstaat waar die persoon een tijdvak van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst heeft vervuld, bevoegd worden, mits de persoon een ononderbroken tijdvak van ten minste één maand in die lidstaat heeft vervuld. Inschrijving bij de diensten voor arbeidsvoorziening van de lidstaat van laatste verzekering moet hetzelfde effect hebben als inschrijving bij de diensten voor arbeidsvoorziening van de lidstaat waar de werkloze persoon voorheen verzekerd was. Indien de persoon het vereiste tijdvak in geen van die lidstaten heeft vervuld, moet de lidstaat van meest recente verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst bevoegd worden.*

- (8) ■ Teneinde werklozen die naar een andere lidstaat verhuizen meer mogelijkheden te geven om naar werk te zoeken, betere kansen te bieden om te herintegreren op de arbeidsmarkt en om discrepanties tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden, over de grenzen heen, aan te pakken, moeten de *lidstaten kunnen besluiten de periode waarin werkloosheidsuitkeringen kunnen worden meegenomen, te verlengen tot het einde van de periode waarin de persoon recht heeft op een uitkering.*

- (9) *Werklozen die tijdens hun meest recente werkzaamheden in een andere dan de bevoegde lidstaat woonden en die in die andere lidstaat blijven wonen of daarnaar terugkeren, moeten een uitkering ontvangen overeenkomstig de wetgeving van de bevoegde lidstaat, mits zij in de lidstaat van hun meest recente werkzaamheden ononderbroken tijdvakken van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst van ten minste 22 weken hebben vervuld (het “tijdvak van aansluiting”, ook wel “affiliatieperiode” genoemd). Voor de berekening van het tijdvak van aansluiting mogen alleen ononderbroken tijdvakken van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst die uit hoofde van de wetgeving van de bevoegde lidstaat zijn vervuld, in aanmerking worden genomen. Afhankelijk van de voltooiing van het tijdvak van aansluiting is het aan de bevoegde lidstaat om te beoordelen of de persoon voldoet aan de in de nationale wetgeving van die lidstaat vastgelegde voorwaarden voor het recht op een werkloosheidsuitkering, alsof hij of zij in die lidstaat woonde. De persoon moet voldoen aan de verplichtingen die zijn vastgelegd in de toepasselijke wetgeving van de bevoegde lidstaat. Indien de persoon besluit zich ter beschikking te stellen van de diensten voor arbeidsvoorziening van een andere lidstaat om daar werk te zoeken, moet hij of zij voldoen aan de voorwaarden in de wetgeving van die andere lidstaat en zich onderwerpen aan de in die andere lidstaat georganiseerde controleprocedure. Het orgaan van de lidstaat waarheen de werkloze zich heeft begeven, moet de bevoegde lidstaat elke maand relevante informatie over de opvolging van de situatie van de werkloze verstrekken, met name over de vraag of hij of zij nog steeds ingeschreven is bij de diensten voor arbeidsvoorziening en of hij of zij zich houdt aan de georganiseerde controle-, en activerings- of arbeidsbemiddelingsprocedures.*

- (10) *In het kader van de uitvoering van de Verordeningen (EG) nr. 883/2004 en (EG) nr. 987/2009 en overeenkomstig de verplichting tot wederzijdse informatie en samenwerking moeten de organen van de lidstaten onder meer de gegevens uitwisselen die nodig zijn om veranderingen in de omstandigheden op te sporen die relevant zijn voor de rechten en plichten van de betrokken personen uit hoofde van Verordening (EG) nr. 883/2004. De lidstaten zouden kunnen besluiten verder gebruik te maken van elektronische middelen om de verplichting tot wederzijdse informatie en samenwerking beter na te komen.*

- (11) *De arbeidsmarkt in Luxemburg heeft een aantal specifieke kenmerken. Grensarbeiders vormen een aanzienlijk deel van de totale beroepsbevolking in Luxemburg en hun aandeel is vele malen groter dan het aandeel grensarbeiders in de beroepsbevolking van andere lidstaten. De invoering van de nieuwe regels inzake grensarbeiders en grensoverschrijdende werknemers zal naar verwachting leiden tot zeer grote administratieve lasten voor de Luxemburgse openbare dienst voor arbeidsvoorziening als gevolg van een aanzienlijke stijging van het aantal grensarbeiders voor wie die dienst het bevoegde orgaan zou worden. Het is daarom passend Luxemburg een extra periode van geleidelijke invoering toe te kennen waarin de artikelen 65 en 86 van Verordening (EG) nr. 883/2004 en de artikelen 56 en 70 van en bijlage 5 bij Verordening (EG) nr. 987/2009, in de versie die van kracht was vóór ... [datum van inwerkingtreding van de wijzigingsverordening], van toepassing blijven, om Luxemburg de tijd te geven de nodige voorbereidingen te treffen voor een soepele overgang van het huidige regelgevingskader naar de nieuwe regels en voor de aanpassing van het socialezekerheidsstelsel. Tijdens die periode van geleidelijke invoering mag artikel 56 bis van Verordening (EG) nr. 987/2009, dat bij deze verordening wordt ingevoerd, niet van toepassing zijn op Luxemburg.*

- (12) *In het licht van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie in zaak C-347/12, Wiering⁷, zijn er voor de berekening van de aanvullende toeslag twee categorieën gezinsbijslagen van dezelfde aard, namelijk gezinsuitkeringen die in de eerste plaats bedoeld zijn ter vervanging van inkomen dat niet wordt verdiend als gevolg van tijdvakken waarin kinderen worden opgevoed, en alle andere gezinsbijslagen ■ .*
- (13) *Gezinsuitkeringen die in de eerste plaats bedoeld zijn ter vervanging van gedeerfd inkomen, volledig of gedeeltelijk, of van inkomen dat de persoon niet kan verdienen als gevolg van tijdvakken waarin kinderen worden opgevoed, zijn erop gericht te voldoen aan de individuele of persoonlijke behoeften van de ouder die onderworpen is aan de wetgeving van de bevoegde lidstaat, en die zich daardoor onderscheiden van andere gezinsbijslagen, aangezien zij de ouder compenseren voor inkomens- of loonderving gedurende de tijd waarin kinderen worden opgevoed, en dus niet alleen voorzien in de algemene gezinsuitgaven.*

⁷ Arrest van het Hof van Justitie van 13 juni 2014, Wiering, C-347/12, ECLI:EU:C:2014:300.

- (14) Teneinde **■** Verordening (EG) nr. 883/2004 en Verordening (EG) nr. 987/2009 tijdig aan de ontwikkelingen op nationaal niveau te kunnen aanpassen, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie handelingen vast te stellen ten aanzien van wijzigingen van de bijlagen bij **■** Verordening (EG) nr. 883/2004 en bij Verordening (EG) nr. 987/2009. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden tot passende raadplegingen overgaat, onder meer op deskundigenniveau, en dat die raadplegingen gebeuren in overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven⁸. Met name om te zorgen voor gelijke deelname aan de voorbereiding van gedelegeerde handelingen ontvangen het Europees Parlement en de Raad alle documenten op hetzelfde tijdstip als de deskundigen van de lidstaten, en hebben hun deskundigen systematisch toegang tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die zich bezighouden met de voorbereiding van de gedelegeerde handelingen.

⁸

PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1, ELI:
http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

- (15) Om de lidstaten te ondersteunen bij hun inspanningen ter bestrijding van fraude en fouten bij de toepassing van de coördinatieregels, is het noodzakelijk te voorzien in een verdere rechtsgrond voor de verwerking van de persoonsgegevens van personen op wie de Verordeningen (EG) nr. 883/2004 en (EG) nr. 987/2009 van toepassing zijn, **overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad**⁹. Dat zou een lidstaat in staat stellen de gegevens die in het bezit zijn van zijn bevoegde organen ■ te vergelijken met die welke in het bezit van een andere lidstaat om vast te stellen welke fouten of inconsistenties nader onderzoek vereisen.
- (16) Ter bespoediging van de procedure voor de verificatie en de intrekking van documenten in **gevallen** van fraude of fouten is het noodzakelijk de samenwerking en de uitwisseling van informatie tussen het orgaan dat een document afgeeft en het orgaan dat om de intrekking ervan verzoekt, te versterken. Bij twijfel over de geldigheid van een document of de juistheid van het ondersteunend bewijs ■ is het in het belang van de lidstaten en de betrokken personen dat de betrokken organen binnen een redelijke termijn een akkoord bereiken.

⁹ **Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).**

- (17) *Er moet een gedetailleerde samenwerkingsprocedure komen in geval van twijfel over de geldigheid van documenten betreffende de socialezekerheidswetgeving die op de houder van die documenten van toepassing is. Tevens dienen nadere voorschriften inzake terugwerkende kracht te worden vastgesteld indien een document wordt ingetrokken of gerectificeerd. Dat betreft onder meer situaties waarin de betrokken lidstaten dienen te overwegen een overeenkomst op basis van artikel 16 van Verordening (EG) nr. 883/2004 te sluiten voor alle tijdvakken, of een deel daarvan, waarop het document betrekking heeft.*
- (18) De coördinatieregels kunnen alleen doeltreffend en efficiënt functioneren als de regels voor het vaststellen van wetgeving die van toepassing is op werknemers die hun economische werkzaamheden in twee of meer lidstaten verrichten, worden verduidelijkt met het oog op meer analogie met de voorwaarden die van toepassing zijn op personen die ■ uitgezonden worden om in één lidstaat economische werkzaamheden te verrichten. ■
- (19) *De band met het socialezekerheidsstelsel van de lidstaat van herkomst van naar een andere lidstaat uitgezonden werknemers moet worden versterkt door een minimumtijdvak van voorafgaande afsluiting te bepalen.*

- (20) Om eenvormige voorwaarden te waarborgen voor de uitvoering van de artikelen 12 en 13 van Verordening (EG) nr. 883/2004 *en van de in Verordening (EG) nr. 987/2009 vastgestelde regels inzake invordering*, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad¹⁰.
- (21) Als een lidstaat de gemiddelde jaarlijkse kosten per persoon voor elke leeftijdsklasse in een bepaald referentiejaar niet binnen de vastgestelde termijn kan meedelen, moet de lidstaat aanvragen voor dat jaar kunnen indienen op basis van de in het *Publicatieblad van de Europese Unie* bekendgemaakte gemiddelde jaarlijkse kosten in het onmiddellijk voorafgaande jaar. De vergoeding van de kosten van verstrekkingen op basis van vaste bedragen moet de werkelijke kosten zo dicht mogelijk benaderen. Elke afwijking van de kennisgevingsverplichting moet de toestemming van de Administratieve Commissie vergen en een afwijking mag niet in twee opeenvolgende jaren worden verleend.

¹⁰ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (22) ■ De verrekeningsmethode die van toepassing is wanneer de wetgeving van een lidstaat voorlopig is toegepast overeenkomstig artikel 6 van Verordening (EG) nr. 987/2009, moet worden uitgebreid tot gevallen *waarin een orgaan niet bevoegd was om uitkeringen toe te kennen of premies of bijdragen te ontvangen*. Voorts is het in die context noodzakelijk om afwijkende bepalingen inzake verjaringstermijnen in het nationale recht buiten toepassing te laten, zodat een retroactieve schikking tussen de organen niet wordt gehinderd door onverenigbare termijnen in de nationale wetgeving; tegelijkertijd moet er een uniforme verjaringstermijn van *drie* jaar worden vastgesteld, waarbij wordt teruggerekend vanaf het begin van de in artikel 5, leden 3 en 4, en artikel 6, lid 3, van die verordening bedoelde dialoogprocedure, om ervoor te zorgen dat de procedure voor het beslechten van geschillen niet wordt doorkruist.

- (23) Een effectieve invordering is een middel om fraude en misbruik te voorkomen en te bestrijden en om een soepele werking van de socialezekerheidsstelsels te waarborgen. De invorderingsprocedures van titel IV, hoofdstuk III, van Verordening (EG) nr. 987/2009 zijn gebaseerd op de procedures en regels van Richtlijn 2008/55/EG *van de Raad*¹¹. Die richtlijn is vervangen door Richtlijn 2010/24/EU van de Raad¹², waarbij een uniforme titel voor executiemaatregelen is geïntroduceerd, evenals een standaardformulier voor de notificatie van akten en maatregelen met betrekking tot schuldvorderingen. Bij een evaluatie door de Administratieve Commissie vonden de meeste lidstaten het nuttig een uniforme titel voor executiemaatregelen te gebruiken die vergelijkbaar is met de titel waarin Richtlijn 2010/24/EU voorziet. Het is daarom noodzakelijk dat de regels inzake wederzijdse bijstand bij de invordering van schuldvorderingen op het gebied van de sociale zekerheid de nieuwe maatregelen van Richtlijn 2010/24/EU weerspiegelen met het oog op een effectievere invordering en een betere werking van de coördinatieregels.

¹¹ *Richtlijn 2008/55/EG van de Raad van 26 mei 2008 betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit bepaalde bijdragen, rechten en belastingen, alsmede uit andere maatregelen (PB L 150 van 10.6.2008, blz. 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/55/oj>).*

¹² *Richtlijn 2010/24/EU van de Raad van 16 maart 2010 betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen, rechten en andere maatregelen (PB L 84 van 31.3.2010, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/24/oj>).*

- (24) Naar aanleiding van wijzigingen in de wetgeving van bepaalde lidstaten *en het Verenigd Koninkrijk*¹³ en ter waarborging van de rechtszekerheid voor de belanghebbenden moeten de bijlagen bij Verordening (EG) nr. 883/2004 *en bij Verordening (EG) nr. 987/2009* worden aangepast.
- (25) *De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming werd geraadpleegd overeenkomstig artikel 28, lid 2, van Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad*¹⁴ *en heeft op 8 mei 2017 een advies uitgebracht.*
- (26) *Hoewel een aantal bepalingen van deze verordening onmiddellijk kunnen worden toegepast omdat zij geen uitvoering behoeven, is het passend voor de toepassing van sommige bepalingen van deze verordening te voorzien in een latere datum van toepassing die de lidstaten voldoende tijd geeft om ze uit te voeren,*

¹³ *Het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland is sinds 31 januari 2020 geen lidstaat meer. Op grond van het Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie blijven de Verordeningen (EG) nr. 883/2004 en (EG) nr. 987/2009 van toepassing op en in het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland met betrekking tot de in de artikelen 30, 32 en 33 van dat akkoord bedoelde personen.*

¹⁴ Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (PB L 8 van 12.1.2001, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2001/45/oj>).

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Verordening (EG) nr. 883/2004 wordt als volgt gewijzigd:

- 1) de volgende overweging wordt ingevoegd:

“(2 bis) De artikelen 45 en 48 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) garanderen vrij verkeer van werknemers, en dus de afschaffing van elke discriminatie op grond van nationaliteit, en bepalen dat de noodzakelijke maatregelen op het gebied van de sociale zekerheid moeten worden vastgesteld om die vrijheid veilig te stellen. Voorts heeft iedere burger van de Unie uit hoofde van artikel 21 VWEU het recht vrij op het grondgebied van de lidstaten te reizen en te verblijven, onder voorbehoud van de beperkingen en voorwaarden die bij de Verdragen en de bepalingen ter uitvoering daarvan zijn vastgesteld.”;

2) *overweging 5 wordt vervangen door:*

“(5) Het is noodzakelijk dat in het kader van die coördinatie binnen de Unie wordt gegarandeerd dat de betrokkenen uit hoofde van de verschillende nationale wetgevingen gelijke behandeling genieten.

(5 bis) Bij de toepassing van het in deze verordening vastgestelde beginsel van gelijke behandeling dient de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (het “Hof van Justitie”) in acht te worden genomen. Het Hof van Justitie heeft dat beginsel en het verband tussen deze verordening en onder meer Richtlijn 2004/38/EG uitgelegd in zijn arresten over de zaken C-140/12 (Brey), C-333/13 (Dano**), C-67/14 (Alimanovic***), C-299/14 (García-Nieto****) en C-308/14 (Commissie/Verenigd Koninkrijk*****).*

(5 ter) De lidstaten moeten ervoor zorgen dat economisch niet-actieve mobiele Unieburgers niet worden verhinderd te voldoen aan de voorwaarde over een verzekering te beschikken die de ziektekosten in het gastland volledig dekt, zoals vastgesteld in Richtlijn 2004/38/EG. Het moet hun zijn toegestaan om in overeenstemming met het nationale recht en de nationale praktijken evenredig bij te dragen aan een stelsel voor ziekteverzekering indien zij niet op andere wijze kunnen voldoen aan de relevante criteria voor toegang tot een ziekteverzekering die de ziektekosten volledig dekt in de lidstaat waar zij gewoonlijk wonen.

-
- * Arrest van het Hof van Justitie van 19 september 2013, Brey, C-140/12, ECLI:EU:C:2013:565.
- ** Arrest van het Hof van Justitie van 8 november 2014, Dano, C-333/13, ECLI:EU:C:2014:2358.
- *** Arrest van het Hof van Justitie van 15 september 2015, Alimanovic, C-67/14, ECLI:EU:C:2015:597.
- **** Arrest van het Hof van Justitie van 25 februari 2016, García-Nieto, C-299/14, ECLI:EU:C:2016:114.
- ***** Arrest van het Hof van Justitie van 14 juni 2016, C-308/14, Commissie/VK, ECLI:EU:C:2016:436.”;

3) overweging 18 ter wordt vervangen door:

“(18 ter) In subdeel FTL van bijlage III bij Verordening (EU) nr. 965/2012 van de Commissie*, wordt het begrip “thuisbasis” voor leden van het cockpit- en het cabinepersoneel gedefinieerd als de locatie die door de exploitant aan het bemanningslid is aangewezen, waar het bemanningslid in de regel een dienstperiode of een reeks dienstperioden aanvangt en beëindigt, en waar, onder normale omstandigheden, de exploitant niet verantwoordelijk is voor de accommodatie van het bemanningslid in kwestie.

* Verordening (EU) nr. 965/2012 van de Commissie van 5 oktober 2012 tot vaststelling van technische eisen en administratieve procedures voor vluchtuitvoering, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 216/2008 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 296 van 25.10.2012, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/965/oj>).”;

4) overweging 24 wordt vervangen door:

“(24) In overeenstemming met de rechtspraak van het Hof van Justitie moeten prestaties bij langdurige zorg voor verzekerden en hun gezinsleden **in beginsel verder** worden gecoördineerd ■ volgens de regels voor prestaties bij ziekte. **In die regels moet echter rekening worden gehouden met de specifieke kenmerken van prestaties bij langdurige zorg.** Er moet ook in specifieke bepalingen worden voorzien in het geval van samenloop van verstrekkingen en uitkeringen bij langdurige zorg.

(24 bis) *Prestaties bij langdurige zorg betreffen alleen prestaties die er in de eerste plaats op gericht zijn te voorzien in de zorgbehoeften van een persoon die wegens een beperking als gevolg van bijvoorbeeld leeftijd, handicap of ziekte gedurende langere tijd aanzienlijke hulp van anderen nodig heeft voor het uitvoeren van essentiële activiteiten in het dagelijks leven. Voorts hebben prestaties bij langdurige zorg slechts betrekking op prestaties die kunnen worden beschouwd als socialezekerheidsprestaties in de zin van deze verordening. Overeenkomstig de rechtspraak van het Hof van Justitie, bijvoorbeeld in zaak C-433/13, Commissie/Slowaakse Republiek*, zijn socialezekerheidsprestaties prestaties die worden toegekend zonder individuele en discretionaire beoordeling van de persoonlijke behoeften van de begunstigten, op basis van een wettelijk omschreven situatie. Prestaties bij langdurige zorg moeten daarom dienovereenkomstig worden uitgelegd. Prestaties bij langdurige zorg mogen geen sociale of medische bijstand omvatten. Prestaties die worden toegekend op discretionaire basis na een individuele beoordeling van de persoonlijke behoeften van de aanvrager, worden niet als prestaties bij langdurige zorg in de zin van deze verordening beschouwd.*

* Arrest van het Hof van 16 september 2015, Commissie/Slowaakse Republiek, C-433/13, ECLI:EU:C:2015:602.”;

5) *de volgende overwegingen worden ingevoegd:*

“(32 bis) Het is aan de lidstaten om te beslissen of zij de periode van zes maanden waarin artikel 64, lid 1, punt c), van deze verordening voorziet, te verlengen overeenkomstig het Unierecht, met inbegrip van het arrest van het Hof van Justitie in zaak C-551/16 Klein Schiphorst.*

*(32 ter) Artikel 45 VWEU garandeert het vrije verkeer van werknemers binnen de Unie en verbiedt elke discriminatie op grond van de nationaliteit tussen de werknemers van de lidstaten, onder meer wat de werkgelegenheid betreft. Op grond van Verordening (EU) nr. 492/2011 van het Europees Parlement en de Raad** moeten grensarbeiders dergelijke grondrechten ook zonder discriminatie genieten. Artikel 5 van die verordening bepaalt dat een onderdaan van een lidstaat die op het grondgebied van een andere lidstaat werk zoekt, daar dezelfde bijstand ontvangt van hun arbeidsbureaus als hun eigen onderdanen die werk zoeken.*

*(32 quater) Bij Besluit 573/2014/EU van het Europees Parlement en de Raad*** is een Uniebreed netwerk van openbare diensten voor arbeidsvoorziening (ODA's) opgericht, dat tot doel heeft de samenwerking tussen de lidstaten op het gebied van werkgelegenheid binnen de verantwoordelijkheidsgebieden van de ODA's aan te moedigen, onder meer door een grotere vrijwillige geografische en beroepsmobiliteit op eerlijke basis te ondersteunen om tegemoet te komen aan specifieke behoeften van de arbeidsmarkt.*

* *Arrest van het Hof van 21 maart 2018, J. Klein Schiphorst, C-551/16, ECLI:EU:C:2018:200.*

** *Verordening (EU) nr. 492/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2011 betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Unie (PB L 141 van 27.5.2011, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/492/oj>).*

*** *Besluit nr. 573/2014/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende nauwere samenwerking tussen openbare diensten voor arbeidsvoorziening (ODA's) (PB L 159 van 28.5.2014, blz. 32, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2014/573\(2\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2014/573(2)/oj))”;*

6) de volgende overwegingen worden ingevoegd:

“(35 bis) Voor de berekening van de aanvullende toeslag neemt deze verordening het arrest van het Hof van Justitie in zaak C-347/12 Wiering* in aanmerking en voorziet zij in de nodige verduidelijkingen en vereenvoudigingen. Gezien de bijzondere aard van de verschillende gezinsbijslagen van de lidstaten, dient er een onderscheid te worden gemaakt tussen twee categorieën gezinsbijslagen op basis van het voornaamste doel, de doelstellingen en de grondslag voor de toekenning ervan.

(35 ter) Gezinsuitkeringen die in de eerste plaats bedoeld zijn ter vervanging van gederfd inkomen, volledig of gedeeltelijk, of van inkomen dat de persoon niet kan verdienen wegens het opvoeden van kinderen, kunnen worden onderscheiden van andere gezinsbijslagen ter dekking van de gezinsuitgaven. Omdat dergelijke uitkeringen kunnen worden beschouwd als individuele rechten die persoonlijk toekomen aan de ouder die onderworpen is aan de wetgeving van de bevoegde lidstaat, moet het mogelijk zijn ze exclusief toe te kennen aan de desbetreffende ouder. Dergelijke individuele uitkeringen zijn opgenomen in deel I van bijlage XIII bij deze verordening. De lidstaat met secundaire bevoegdheid moet de mogelijkheid hebbende prioriteitsregels niet op gezinsbijslagen toe te passen in het geval van samenloop van de rechten op gezinsbijslagen uit hoofde van de wetgeving van de bevoegde lidstaat en uit hoofde van de wetgeving van de lidstaat waar de gezinsleden wonen. Een lidstaat die de prioriteitsregels niet toepast, moet dat consequent doen ten aanzien van alle rechthebbende personen in een analoge situatie en moet in deel II van bijlage XIII worden vermeld.

*(35 quater) In deze verordening wordt indien relevant rekening gehouden met Verordening (EG) nr. 4/2009** van de Raad.*

** Arrest van het Hof van Justitie van 13 juni 2014, Wiering, C-347/12, ECLI:EU:C:2014:300.*

*** Verordening (EG) nr. 4/2009 van de Raad van 18 december 2008 betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen, en de samenwerking op het gebied van onderhoudsverplichtingen (PB L 7 van 10.1.2009, blz. 1, ELI: [http://data.europa.eu/eli/reg/2009/4\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/reg/2009/4(1)/oj)).”;*

7) de volgende overweging wordt ingevoegd:

“(39 bis) Het relevante acquis van de Unie inzake gegevensbescherming, en met name Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad, is van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens op grond van deze verordening.*

** Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).”;*

8) *de volgende overwegingen worden ingevoegd:*

“(40 bis) Overeenkomstig de beginselen van artikel 6 van Verordening (EU) 2018/1724 van het Europees Parlement en de Raad moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de werkgevers of de betrokkenen, onder voorbehoud van de vaststelling van de relevante procedures, een verzoek om vaststelling van de toepasselijke socialezekerheidswetgeving volledig online kunnen raadplegen en invullen. Een volledig online procedure houdt in dat de gebruikers een automatische ontvangstbevestiging krijgen, tenzij het resultaat van de procedure onmiddellijk wordt geleverd. De procedure moet gebruiksvriendelijk zijn. Deze verordening schrijft voor dat de lidstaten geleidelijk beter gebruik gaan maken van nieuwe technologieën voor de uitwisseling van, de toegang tot en de verwerking van de gegevens die nodig zijn voor de toepassing van de coördinatieregels op het gebied van sociale zekerheid. Die regels omvatten de in de artikelen 15, 16 en 19 van Verordening (EG) nr. 987/2009 bedoelde procedures.*

(40 ter) *In het licht van de doelstelling van de wetgeving inzake de coördinatie van de sociale zekerheid in de Unie moeten de lidstaten weliswaar de verplichtingen nakomen die voortvloeien uit het recht van de Unie op de gebieden die onder deze verordening en onder Verordening (EG) nr. 987/2009 vallen, maar mogen potentiële maatregelen tegen inbreuken op die verplichtingen de uitoefening van het vrije verkeer binnen de Unie niet belemmeren. Met name mogen maatregelen voor de aanpak van niet-naleving van de in artikel 15, lid 1, van Verordening (EG) nr. 987/2009 gespecificeerde verplichtingen, die de kennisgeving aan het bevoegde orgaan van de lidstaat waarvan de wetgeving van toepassing is vóór de aanvang van een werkzaamheid in een andere lidstaat en het verzoek om de in artikel 19, lid 2, van Verordening (EG) nr. 987/2009 bedoelde verklaring vereisen, niet leiden tot ongerechtvaardigde en onevenredige beperkingen van de uitoefening van het vrije verkeer door de desbetreffende personen. Niet-naleving van die verplichtingen leidt niet automatisch tot een wijziging van de toepasselijke nationale wetgeving, die moet worden vastgesteld overeenkomstig titel II van deze verordening. Bovendien moeten die verplichtingen worden uitgelegd en gehandhaafd in overeenstemming met de vaste rechtspraak van het Hof van Justitie met betrekking tot de verklaring over de toepasselijke wetgeving, die gewoonlijk wordt afgegeven door middel van een certificaat dat bekend staat als draagbaar document A1 (PDA1), en de voorganger ervan, de E-101-verklaring.*

*(40 quater) Om ervoor te zorgen dat de coördinatieregels voor de sociale zekerheid geschikt blijven voor het beoogde doel, is het belangrijk rekening te houden met de technologische vooruitgang en de voordelen van digitalisering, met name bij het stroomlijnen en vereenvoudigen van de uitwisseling van informatie tussen de bevoegde organen. Technologische vooruitgang op het gebied van de coördinatie van de sociale zekerheid, zoals een volledig geïmplementeerd en operationeel Europees systeem voor de elektronische uitwisseling van gegevens betreffende sociale zekerheid, kan bijdragen tot de vereenvoudiging van het proces en de naleving van artikel 15 van Verordening (EG) nr. 987/2009. De digitalisering van het proces van het aanvragen en ontvangen van socialezekerheidsverklaringen, met inbegrip van verklaringen met betrekking tot de toepasselijke wetgeving, zal een volgende belangrijke stap zijn in de richting van een oplossing die de realtime verificatie van die verklaringen over de grenzen heen mogelijk maakt, waardoor de geldigheid ervan snel kan worden bevestigd. De Commissie en de lidstaten werken nauw samen om de digitalisering van dergelijke interacties tussen personen en overheidsinstanties te bevorderen, bijvoorbeeld via het initiatief voor een Europese socialezekerheidspas. Europese portemonnees voor digitale identiteit, die zijn ingesteld bij Verordening (EU) 2024/1183 van het Europees Parlement en de Raad**, kunnen een digitaal systeem worden dat gebruiksvriendelijke en veilige identificatie en verificatie over de grenzen heen vergemakkelijkt.*

(40 quinquies) De lidstaten moeten voor zover passend blijven investeren in de digitalisering van hun socialezekerheidsstelsels, onder meer om voor mobiele burgers en bedrijven een naadloze digitale ervaring te waarborgen. Daartoe zouden zij gebruik kunnen maken van de beschikbare financieringsinstrumenten van de Unie. Indien van toepassing kan dergelijke financiering worden aangewend ter ondersteuning van relevante hervormingen op nationaal niveau die nodig zijn om de correcte handhaving van deze verordening en van Verordening (EG) nr. 987/2009 te bevorderen en fraude en fouten te bestrijden, onder meer door de gegevensverzameling en verslaglegging te verbeteren.

*(40 sexes) De Europese Arbeidsautoriteit (ELA) heeft onder meer tot doel de lidstaten en de Commissie bij te staan bij de doeltreffende toepassing en handhaving van het Unierecht met betrekking tot arbeidsmobiliteit in de hele Unie en de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels binnen de Unie, en aldus binnen haar mandaat bij te dragen tot het waarborgen van eerlijke arbeidsmobiliteit in de hele Unie. Op grond van Verordening (EU) 2019/1149 van het Europees Parlement en de Raad*** vergemakkelijkt en versterkt de ELA de samenwerking tussen de lidstaten, onder meer door onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties te vergemakkelijken, die ook betrekking zouden kunnen hebben op de naleving van de kennisgevingsverplichting en de opsporing van misbruik met betrekking tot vrijstellingen van die verplichting, en om de samenwerking en snellere uitwisseling van informatie tussen de lidstaten te vergemakkelijken. De ELA bevordert het mogelijke gebruik van elektronische uitwisselingsmechanismen en databanken tussen de lidstaten om de toegang tot gegevens in real time te vergemakkelijken en fraude op te sporen, en kan mogelijke verbeteringen in het gebruik van die mechanismen en databanken voorstellen.*

-
- * *Verordening (EU) 2018/1724 van het Europees Parlement en de Raad van 2 oktober 2018 tot oprichting van één digitale toegangspoort voor informatie, procedures en diensten voor ondersteuning en probleemoplossing en houdende wijziging van Verordening (EU) nr. 1024/2012 (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 1), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj>).*
- ** *Verordening (EU) 2024/1183 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 910/2014, wat betreft de vaststelling van het Europees kader voor digitale identiteit (PB L, 2024/1183, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1183/oj>).*
- *** *Verordening (EU) 2019/1149 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 tot oprichting van een Europese Arbeidsautoriteit, tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 883/2004, (EU) nr. 492/2011 en (EU) 2016/589, en tot intrekking van Besluit (EU) 2016/344 (PB L 186 van 11.7.2019, blz. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1149/oj>).”;*

9) de volgende overweging wordt toegevoegd:

“(46) Deze verordening eerbiedigt de grondrechten, neemt de beginselen in acht die erkend zijn door het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het *Europees Verdrag voor de rechten van de mens*, en moet overeenkomstig die rechten en beginselen worden uitgevoerd.”;

10) artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

a) ■ in punt i), 1), wordt punt ii) *vervangen door*:

“ii) wat betreft verstrekkingen op grond van titel III, hoofdstuk 1, eenieder die als gezinslid wordt beschreven of erkend, of als huisgenoot wordt aangemerkt door de wetgeving van de lidstaat waar hij of zij woont;”;

b) ■ in punt v bis) wordt punt i) *vervangen door*:

“i) voor de toepassing van titel III, hoofdstuk 1, wat betreft prestaties bij ziekte en moederschaps- en daarmee gelijkgestelde vaderschapsuitkeringen en verstrekkingen uit hoofde van de wetgeving van een lidstaat die bedoeld zijn om medische zorg en de daarmee samenhangende producten en diensten te verstrekken, beschikbaar te stellen, of de kosten daarvoor rechtstreeks te betalen of terug te betalen;

i bis) in de zin van titel III, hoofdstuk 1, wat betreft prestaties bij langdurige zorg, verstrekkingen uit hoofde van de wetgeving van een lidstaat die bedoeld zijn om langdurige zorg als bedoeld in punt v ter) van dit artikel te verstrekken, beschikbaar te stellen, of de kosten daarvoor rechtstreeks te betalen of terug te betalen;”;

c) het volgende punt wordt ingevoegd:

“v ter) “prestaties bij langdurige zorg”: verstrekkingen of uitkeringen die bedoeld zijn om te voorzien in de zorgbehoeften van personen die wegens █ gebrekkige gezondheid █ aanzienlijke bijstand van een of meer andere personen nodig hebben om gedurende langere tijd essentiële █ activiteiten in het dagelijkse leven uit te voeren, teneinde hun persoonlijke autonomie te bevorderen, met inbegrip van uitkeringen die met hetzelfde oogmerk toegekend zijn aan █ de persoon die dergelijke bijstand verleent;”;

11) *in artikel 3, lid 1, wordt punt a) vervangen door:*

“a) prestaties bij ziekte en langdurige zorg;”;

12) *in artikel 9 wordt lid 1 vervangen door:*

“1. De lidstaten stellen de Commissie schriftelijk in kennis van verklaringen overeenkomstig artikel 1, punt l), van wetgeving en regelingen als bedoeld in artikel 3, van verdragen als bedoeld in artikel 8, lid 2, van minimumprestaties als bedoeld in artikel 58 en van alle inhoudelijke wijzigingen die later worden aangebracht. In dergelijke kennisgevingen wordt de datum vermeld waarop deze verordening van toepassing zal zijn op de door de lidstaten genoemde regelingen.”;

13) artikel 11 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 2 wordt vervangen door:

“2. Voor de toepassing van deze titel worden personen die een uitkering ontvangen vanwege of als gevolg van het feit dat zij werkzaamheden, al dan niet in loondienst, verrichten, beschouwd als personen die die werkzaamheden verrichten. Die regel geldt niet voor invaliditeits-, ouderdoms- of nabestaandenpensioenen, uitkeringen bij arbeidsongevallen of beroepsziekten, of uitkeringen bij langdurige zorg die aan de zorgbehoevende worden verstrekt.”;

b) lid 5 wordt vervangen door:

“5. Werkzaamheden van een lid van het cockpit- of het cabinepersoneel dat met betrekking tot luchtpassagiers of luchtvrachtvervoer diensten verricht, worden beschouwd als werkzaamheden die ■ worden verricht in de lidstaat waar het lid zijn thuisbasis heeft zoals omschreven in subdeel FTL van bijlage III bij Verordening (EU) nr. 965/2012.”;

14) artikel 12 wordt vervangen door:

“Artikel 12

Bijzondere regels

1. Op een persoon die in een lidstaat werkzaamheden in loondienst verricht voor rekening van een werkgever die daar zijn werkzaamheden normaliter verricht, en die door die werkgever wordt ■ uitgezonden om voor zijn rekening werkzaamheden in een andere lidstaat te verrichten, blijft de wetgeving van de eerstbedoelde lidstaat van toepassing, mits de te verwachten duur van die werkzaamheden niet meer dan 24 maanden bedraagt en de persoon *niet* een andere eerder *op grond van dit lid* uitgezonden persoon in loondienst *of een* in lid 2 bedoelde persoon die werkzaamheden anders dan in loondienst verricht, *vervangt*.
2. Op een persoon die normaliter in een lidstaat werkzaamheden anders dan in loondienst verricht en werkzaamheden van soortgelijke aard in een andere lidstaat gaat verrichten, blijft de wetgeving van de eerste lidstaat van toepassing, mits de te verwachten duur van die werkzaamheden niet meer dan 24 maanden bedraagt en de persoon geen andere *eerder op grond van lid 1 uitgezonden* persoon in loondienst *of een* in dit lid bedoelde persoon die werkzaamheden anders dan in loondienst verricht, *vervangt*.

3. *Indien een in lid 1 bedoelde persoon in loondienst of een in lid 2 bedoelde persoon die werkzaamheden anders dan in loondienst verricht, het werk of de werkzaamheden niet afmaakt in de andere lidstaat en vervangen wordt door een andere persoon, blijft de wetgeving van de lidstaat vanwaar de andere persoon is uitgezonden of waarin hij of zij normaliter werkzaamheden anders dan in loondienst verricht, op de andere persoon van toepassing, mits de totale duur van het werk of de werkzaamheden die door alle betrokken personen in de andere lidstaat zijn verricht, niet meer dan 24 maanden bedraagt en er aan de andere in lid 1 of lid 2 vastgestelde voorwaarden is voldaan.”;*

15) in artikel 13 wordt lid 5 vervangen door:

“4 bis. Op de persoon die werkzaamheden in loondienst of anders dan in loondienst verricht in de ene lidstaat en tegelijkertijd een werkloosheidsuitkering van een andere lidstaat ontvangt, is de wetgeving van toepassing van de lidstaat die de werkloosheidsuitkering betaalt.

5. De in de leden 1 tot en met 4 bis bedoelde personen worden voor de toepassing van de overeenkomstig die bepalingen vastgestelde wetgeving beschouwd alsof zij al hun werkzaamheden in loondienst of anders dan in loondienst in de betrokken lidstaat verrichtten en al hun inkomsten aldaar verkregen.”;

16) *in titel III wordt de titel van hoofdstuk 1 vervangen door:*

“Prestaties bij ziekte, langdurige zorg, en moederschaps- en daarmee gelijkgestelde vaderschapsuitkeringen”;

17) in artikel 19 wordt lid 1 vervangen door:

“1. Tenzij anders bepaald op grond van lid 2, hebben een verzekerde en zijn of haar gezinsleden die verblijven in een andere lidstaat dan de bevoegde lidstaat, recht op de verstrekkingen die tijdens het verblijf noodzakelijk worden op medische gronden of vanwege de noodzaak van langdurige zorg, met inachtneming van de aard van de verstrekkingen en de verwachte duur van het verblijf. In die verstrekkingen wordt namens het bevoegde orgaan door het orgaan van de lidstaat van de verblijfplaats voorzien, overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving van die lidstaat, alsof de betrokkene uit hoofde van die wetgeving verzekerd was.”;

18) in artikel 20 wordt lid 1 vervangen door:

“1. Tenzij in die verordening anders bepaald, moet een verzekerde die naar een andere lidstaat reist met het oogmerk gedurende het verblijf verstrekkingen zoals bedoeld in artikel 1, punt v bis), i), te ontvangen, daarvoor toestemming van het bevoegde orgaan vragen.”;

19) artikel 30 wordt vervangen door:

“Artikel 30

Premies en bijdragen ten laste van pensioengerechtigden

- 1. Het orgaan van een lidstaat dat uit hoofde van de door dat orgaan toegepaste wetgeving belast is met het inhouden van de premies of bijdragen ter dekking van prestaties bij ziekte en langdurige zorg en van moederschaps- en daarmee gelijkgestelde vaderschapsuitkeringen, kan die premies of bijdragen, die worden berekend overeenkomstig de door dat orgaan toegepaste wetgeving, uitsluitend heffen en innen voor zover de kosten voor de prestaties die moeten worden verstrekt op grond van de artikelen 23 tot en met 26, worden gedragen door een orgaan van die lidstaat.*
- 2. Wanneer een gepensioneerde in de in artikel 25 bedoelde gevallen uit hoofde van de wetgeving van de lidstaat waar hij of zij woont, premies of bijdragen, of soortgelijke inhoudingen verschuldigd is voor het verkrijgen van prestaties bij ziekte en langdurige zorg en van moederschaps- en daarmee gelijkgestelde vaderschapsuitkeringen, zijn die niet invorderbaar krachtens zijn of haar woonplaats aldaar.”;*

20) aan artikel 32 wordt het volgende lid toegevoegd:

“3. Wanneer een gezinslid een afgeleid recht op prestaties heeft uit hoofde van de wetgeving van meer dan een lidstaat, zijn de volgende prioriteitsregels van toepassing:

- a) indien het gaat om rechten die verkregen zijn op verschillende gronden, is de volgorde van prioriteit als volgt:
 - (i)* rechten die verkregen zijn op basis van werkzaamheden, al dan niet in loondienst, van de verzekerde;
 - (ii)* rechten die verkregen zijn op basis van het feit dat de verzekerde een pensioen ontvangt;
 - iii)* rechten die verkregen zijn op basis van de woonplaats van de verzekerde;
- b)* indien het gaat om afgeleide rechten die verkregen zijn op dezelfde grond, wordt de volgorde van prioriteit vastgesteld op basis van de woonplaats van het gezinslid als subsidiair criterium;
- c)* wanneer de volgorde van prioriteit niet kan worden vastgesteld op basis van punt a) of punt b) het langste tijdvak van verzekering van de verzekerde uit hoofde van een nationaal pensioenstelsel van toepassing.”;

21) *het volgende artikel wordt ingevoegd:*

“Artikel 33 bis

Prestaties bij langdurige zorg

1. *De Administratieve Commissie stelt na raadpleging van de sociale partners een gedetailleerde lijst op van prestaties bij langdurige zorg die aan de criteria van artikel 1, punt v ter), voldoen, en specificeert voor elk afzonderlijk geval welke prestaties verstrekkingen en welke uitkeringen zijn en of de prestaties worden verstrekt aan de persoon die zorg ontvangt of aan de persoon die zorg verleent.*
2. *Indien onder dit hoofdstuk vallende prestaties bij langdurige zorg ook kenmerken hebben van prestaties die worden gecoördineerd uit hoofde van een ander hoofdstuk van titel III, kan een lidstaat, in afwijking van lid 1 van dit artikel, die prestaties coördineren volgens de regels van dat hoofdstuk, mits het over het geheel genomen resultaat van die coördinatie ten minste even gunstig is voor de ontvangers als de prestaties bij langdurige zorg die wordt gecoördineerd uit hoofde van dit hoofdstuk en mits die in bijlage XII zijn vermeld, waarin wordt gepreciseerd welk hoofdstuk van titel III van toepassing is.*
3. *Artikel 34, leden 1 en 2, van deze verordening is ook van toepassing op de prestaties vermeld in bijlage XII.”;*

22) artikel 34 wordt vervangen door:

“Artikel 34

Samenloop van prestaties bij langdurige zorg

1. *Indien een persoon die op grond van artikel 21 of 29 uitkeringen bij langdurige zorg van de bevoegde lidstaat ontvangt, op grond van dit hoofdstuk voor hetzelfde doel ook aanspraak kan maken op verstrekkingen van het orgaan van de lidstaat van de woon- of verblijfplaats, en die verstrekkingen op grond van artikel 35 door het orgaan van de bevoegde lidstaat moeten worden vergoed, is artikel 10 van toepassing. Indien de betrokkene die verstrekkingen ontvangt, wordt het bedrag van de door de bevoegde lidstaat toegekende uitkeringen daartoe verminderd met de waarde van die verstrekkingen.*
2. *Twee of meer lidstaten of de bevoegde autoriteiten van die lidstaten kunnen besluiten tot andere of aanvullende maatregelen die voor de betrokkenen niet minder gunstig mogen zijn dan de beginselen van lid 1.*
3. *Indien uitkeringen bij langdurige zorg worden verstrekt uit hoofde van de wetgeving van meer dan één lidstaat gedurende hetzelfde tijdvak en voor dezelfde kinderen, zijn in het geval van samenloop de prioriteitsregels van artikel 68, lid 1, van toepassing.”;*

23) in artikel 50 wordt lid 2 vervangen door:

“2. Indien de betrokkene op een bepaald tijdstip niet of niet meer voldoet aan de voorwaarden van alle wetgevingen van de lidstaten die op hem of haar van toepassing zijn geweest, houden de organen die de wetgeving toepassen waarvan wel aan de voorwaarden is voldaan, bij de berekening overeenkomstig artikel 52, lid 1, punt b), geen rekening met de tijdvakken die zijn vervuld uit hoofde van de wetgevingen waarvan niet of niet meer aan de voorwaarden is voldaan, als dat resulteert in een lager bedrag aan uitkering.”;

24) *het volgende artikel wordt ingevoegd:*

“Artikel 60 bis

Bijzondere regels voor de samentelling van tijdvakken voor werkloosheidsuitkeringen

Voor de toepassing van artikel 6 in de context van dit hoofdstuk worden door de bevoegde lidstaat alleen de tijdvakken samengeteld die uit hoofde van de wetgeving van de lidstaat waar zij zijn vervuld, in aanmerking komen voor het verkrijgen en behouden van het recht op een werkloosheidsuitkering.”;

25) de artikelen 61, 62 en 63 worden vervangen door:

“Artikel 61

Bijzondere regels voor de samentelling van tijdvakken van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst en de bevoegdheid voor het uitbetalen van werkloosheidsuitkeringen

1. Met uitzondering van de in artikel 65, *leden 2, 3 en 5*, bedoelde volledig werklozen, wordt de toepassing van *de artikelen 6 en 60 bis* door de lidstaat van het meest recente tijdvak van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst, afhankelijk gesteld van de voorwaarde dat de betrokkene laatstelijk *een ononderbroken* tijdvak van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst van ten minste *één maand* heeft vervuld overeenkomstig de wetgeving van de lidstaat uit hoofde waarvan de uitkeringen worden aangevraagd.
2. Als een werkloze *geen ononderbroken* tijdvak van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst *van ten minste één maand heeft vervuld*, overeenkomstig de wetgeving van *de in lid 1 bedoelde* lidstaat, heeft die persoon recht op een werkloosheidsuitkering overeenkomstig de wetgeving van de vorige lidstaat waar hij of zij *een tijdvak van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst* heeft vervuld, *mits dat een ononderbroken tijdvak van ten minste één maand was. De lidstaat die op grond van dit lid bevoegd wordt, kent de werkloosheidsuitkeringen toe, na voor zover nodig de artikelen 6 en 60 bis te hebben toegepast, en overeenkomstig artikel 64 bis.*

3. *Indien een werkloze in een van de in lid 1 of 2 van dit artikel genoemde lidstaten geen ononderbroken tijdvak van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst van ten minste één maand heeft vervuld, wordt de lidstaat van laatste verzekering, werkzaamheden in loondienst of werkzaamheden anders dan in loondienst, bevoegd en kent die de werkloosheidsuitkering toe overeenkomstig zijn wetgeving, na voor zover nodig de artikelen 6 en 60 bis te hebben toegepast.*

Artikel 62

Berekening van de uitkering

1. *Het bevoegde orgaan van een lidstaat waarvan de wetgeving bepaalt dat voor de berekening van de uitkering wordt uitgegaan van het vroegere loon of beroepsinkomen, houdt uitsluitend rekening met het loon of het beroepsinkomen dat de betrokkene heeft genoten voor de laatste werkzaamheden, al dan niet in loondienst, die hij of zij uit hoofde van die wetgeving heeft verricht.*

2. *Lid 1 geldt ook indien de door het bevoegde orgaan toegepaste wetgeving voorziet in een specifieke referentieperiode voor de vaststelling van het loon of beroepsinkomen die als basis dient voor de berekening van de uitkering en waarbij de betrokkene gedurende de gehele periode of een gedeelte ervan onder de wetgeving van een andere lidstaat viel.*
3. *In afwijking van de leden 1 en 2 van dit artikel, houdt het orgaan van de lidstaat van de woonplaats voor de in artikel 65, lid 2, eerste en tweede alinea, bedoelde werklozen onder de voorwaarden en beperkingen van de door dat orgaan toegepaste wetgeving, rekening met het loon of het beroepsinkomen dat de betrokkene heeft genoten in de lidstaat aan de wetgeving waarvan hij of zij tijdens het verrichten van zijn laatste werkzaamheden, al dan niet in loondienst, onderworpen was, overeenkomstig de toepassingsverordening.*

Artikel 63

Bijzondere bepalingen voor de opheffing van de bepalingen inzake de woonplaats

Voor de toepassing van dit hoofdstuk geldt artikel 7 slechts in de gevallen bedoeld in de artikelen 64, 64 bis en 65 en binnen de daarin beschreven grenzen.”;

26) artikel 64 wordt als volgt gewijzigd:

a) in lid 1 *wordt* punt c) vervangen *door*:

“c) *de werkloze behoudt het recht op uitkering gedurende een tijdvak van zes maanden vanaf de datum waarop de werkloze niet langer ter beschikking stond van de diensten voor arbeidsvoorziening van de lidstaat die hij of zij heeft verlaten, zonder dat de totale duur waarover de uitkering wordt toegekend, de totale duur mag overschrijden waarin hij of zij uit hoofde van de wetgeving van die lidstaat recht op een uitkering heeft; de bevoegde diensten of organen kunnen de termijn van zes maanden verlengen tot het einde van de periode waarin die persoon recht heeft op een uitkering;*”;

b) lid 3 *wordt* vervangen *door*:

“3. *Tenzij de wetgeving van de bevoegde lidstaat gunstiger is, bedraagt het totale tijdvak tussen twee tijdvakken van werkzaamheden in loondienst waarin een werkloze uit hoofde van lid 1 van dit artikel en artikel 64 bis zijn of haar recht op uitkeringen behoudt, zes maanden; die periode kan door de bevoegde diensten of het bevoegde orgaan worden verlengd tot het einde van de periode waarin de persoon recht heeft op een uitkering.*”;

27) het volgende artikel wordt ingevoegd:

“Artikel 64 bis

Bijzondere regels voor werklozen die naar een andere lidstaat verhuizen zonder te voldoen aan de voorwaarden vastgelegd in artikel 61, lid 1, en in artikel 64

1. In de in artikel 61, lid 2, bedoelde *situatie kent* de lidstaat *die bevoegd wordt, overeenkomstig zijn wetgeving* de werkloosheidsuitkering toe gedurende de in artikel 64, lid 1, punt c), vastgestelde periode, als de werkloze zich ter beschikking stelt van de diensten voor arbeidsvoorziening van de lidstaat van *het meest recente tijdvak van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst* en zich houdt aan de uit hoofde van de wetgeving van die lidstaat vastgestelde voorwaarden. *Inschrijving bij de diensten voor arbeidsvoorziening van de lidstaat van het meest recente tijdvak van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst heeft hetzelfde rechtsgevolg als de inschrijving bij de diensten voor arbeidsvoorziening van de bevoegde lidstaat.* Artikel 64, leden 2 tot en met 4, is van *overeenkomstige* toepassing.
2. *Indien de in lid 1 bedoelde werkloze werk wenst te zoeken in een andere lidstaat dan de lidstaat die bevoegd is voor de werkloosheidsuitkering of de lidstaat van het meest recente tijdvak van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst, is artikel 64 van overeenkomstige toepassing. Daartoe wordt artikel 64, lid 1, punt a), gelezen als een verwijzing naar de diensten voor arbeidsvoorziening van de lidstaat van het meest recente tijdvak van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst.”;*

28) artikel 65 wordt vervangen door:

“Artikel 65

Werklozen die in een andere lidstaat dan de bevoegde lidstaat woonden

1. Een *persoon die volledig, gedeeltelijk of met tussenpozen* werkloos is en die tijdens het verrichten van zijn of haar laatste werkzaamheden, al dan niet in loondienst, in een andere dan de bevoegde lidstaat woonde, stelt zich ter beschikking van de **■** diensten voor arbeidsvoorziening van de bevoegde lidstaat, *of, in het geval van personen die gedeeltelijk of met tussenpozen werkloos zijn, indien van toepassing, van de werkgever voor wie hij of zij beschikbaar blijft.*

Die persoon ontvangt een uitkering overeenkomstig de wetgeving van de bevoegde lidstaat, alsof hij of zij in die lidstaat woonde, en is onderworpen aan de rechten en plichten die door die wetgeving zijn vastgelegd. Die uitkering wordt door het orgaan van de bevoegde lidstaat verstrekt.

2. In afwijking van lid 1 stelt een volledig werkloze ■ zich ter beschikking van ■ de diensten voor arbeidsvoorziening *in* de lidstaat van de woonplaats, *mits*:

- a) *die persoon tijdens het verrichten van zijn of haar laatste werkzaamheden, al dan niet in loondienst, in een andere lidstaat woonde dan de bevoegde lidstaat;*
- b) *die persoon blijft wonen in of is teruggekeerd naar de lidstaat van de woonplaats, en*
- c) *die persoon niet een ononderbroken tijdvak van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst van 22 weken uitsluitend uit hoofde van de wetgeving van de bevoegde lidstaat heeft vervuld.*

De in de eerste alinea bedoelde volledig werkloze ontvangt een uitkering overeenkomstig de wetgeving van de lidstaat van de woonplaats, alsof hij of zij alle tijdvakken van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst uit hoofde van de wetgeving van die lidstaat had vervuld. Die uitkering wordt verstrekt door het orgaan van de lidstaat van de woonplaats.

Een in dit lid bedoelde volledig werkloze die recht zou hebben op een werkloosheidsuitkering uitsluitend uit hoofde van de nationale wetgeving van de bevoegde lidstaat zonder de toepassing van artikel 6 van deze verordening, kan zich, bij wijze van alternatief, ter beschikking stellen van de diensten voor arbeidsvoorziening van die lidstaat en ontvangt een uitkering overeenkomstig de wetgeving van die lidstaat alsof hij of zij daar woonde.

3. *Lid 2 van dit artikel is niet van toepassing op een volledig werkloze die tijdens het verrichten van zijn of haar laatste werkzaamheden alvorens werkloos te worden, tijdvakken van verzekering voor werkzaamheden anders dan in loondienst of tijdvakken van anders dan in loondienst verrichte werkzaamheden heeft vervuld die zijn erkend met het oog op het recht op een werkloosheidsuitkering in een andere lidstaat dan de lidstaat waar hij of zij woont, en van wie de lidstaat van de woonplaats op grond van artikel 9 een kennisgeving heeft ingediend waarin wordt verklaard dat geen enkele categorie personen die werkzaamheden anders dan in loondienst verrichten, gedekt is door een stelsel van werkloosheidsuitkeringen van die lidstaat.*
4. Als een in lid 1, *in de derde alinea van lid 2, of in lid 3 van dit artikel* bedoelde volledig werkloze zich niet of niet langer ter beschikking wenst te stellen van de diensten voor arbeidsvoorziening van de bevoegde lidstaat, na zich daar eerder te hebben ingeschreven, en *besluit* werk te zoeken in de lidstaat van de woonplaats, is artikel 64, *met uitzondering van lid 1, punt a)*, van overeenkomstige toepassing.

5. *Indien een in lid 4 bedoelde volledig werkloze besluit werk te zoeken in de lidstaat van de woonplaats en hij of zij eerder tijdvakken van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst heeft vervuld uit hoofde van de wetgeving van die lidstaat, samengeteld met tijdvakken die vervuld zijn in de lidstaat waar hij of zij het laatst werkzaamheden heeft verricht en in andere lidstaten waar hij of zij eerder werkzaamheden heeft verricht, kan hij of zij na afloop van het tijdvak waarin hij of zij op grond van lid 4 een werkloosheidsuitkering ontvangt van het orgaan van de bevoegde lidstaat, aanspraak maken op een werkloosheidsuitkering uit hoofde van de wetgeving van de lidstaat van de woonplaats alsof hij of zij alle tijdvakken in die lidstaat had vervuld. Het bevoegde orgaan van de lidstaat van de woonplaats verstrekt een werkloosheidsuitkering overeenkomstig de wetgeving van die lidstaat. Het tijdvak waarin de werkloze uit hoofde van de wetgeving van de bevoegde lidstaat een uitkering heeft ontvangen, wordt in mindering gebracht op het overeenkomstige tijdvak waarin uit hoofde van de wetgeving van de lidstaat van de woonplaats recht op een uitkering bestaat.*
6. Een in dit artikel bedoelde volledig werkloze die zich ter beschikking stelt van de diensten voor arbeidsvoorziening van de lidstaat die de uitkering uit hoofde van lid 1 of lid 2 verstrekt, kan zich aanvullend ter beschikking stellen van de diensten voor arbeidsvoorziening van de bevoegde lidstaat *of de lidstaat van de woonplaats.*”;

- 29) *artikel 65 bis wordt geschrapt;*
- 30) *artikel 68 wordt als volgt gewijzigd:*
 - a) *lid 2 wordt vervangen door:*

“2. Bij samenloop van rechten worden de gezinsbijslagen toegekend overeenkomstig de wetgeving die volgens lid 1 als prioritair is aangemerkt. De rechten op gezinsbijslagen die verschuldigd zijn krachtens andere betrokken wetgeving, worden geschorst tot aan het bedrag dat bij de wetgeving van de eerste lidstaat is vastgesteld voor soortgelijke uitkeringen, en zo nodig wordt het deel dat dat bedrag overschrijdt, uitbetaald in de vorm van een aanvullende toeslag. Die aanvullende toeslag hoeft echter niet te worden uitgekeerd voor kinderen die in een andere lidstaat wonen, indien het recht op de uitkering in kwestie alleen op woonplaats gebaseerd is.

2 bis. Voor de berekening van de aanvullende toeslag voor gezinsbijslagen uit hoofde van lid 2 zijn er twee categorieën van soortgelijke uitkeringen:

- a) *gezinsuitkeringen die in de eerste plaats bedoeld zijn ter vervanging van gederfd inkomen, volledig of gedeeltelijk, of van inkomen dat de persoon niet kan verdienen wegens het opvoeden van kinderen; en*
- b) *andere gezinsbijslagen dan die bedoeld in punt a).”;*

31) het volgende artikel wordt ingevoegd:

“Artikel 68 ter

Bijzondere **bepaling** voor gezinsuitkeringen die bedoeld zijn ter vervanging van inkomen gedurende **het tijdvak waarin kinderen worden opgevoed**

1. In deel **I** van bijlage XIII **bij deze verordening** vermelde gezinsbijslagen, **zoals bedoeld in artikel 68, lid 2 bis, punt a) van deze verordening**, worden **uit hoofde van de wetgeving van de bevoegde lidstaat** alleen aan de persoon op wie **die** wetgeving ■ van toepassing is, toegekend. Er geldt geen afgeleid recht ■ op dergelijke uitkeringen. Artikel 68 bis van deze verordening is niet van toepassing op dergelijke uitkeringen en het bevoegde orgaan is niet verplicht rekening te houden met een op grond van artikel 60, lid 1, van de toepassingsverordening ingediende aanvraag door de andere ouder, een voogd of een orgaan dat de voogdij over het kind of de kinderen uitoefent.
2. In afwijking van artikel 68, lid 2, kan een lidstaat bij samenloop van rechten uit hoofde van andere betrokken wetgeving een in lid 1 van dit artikel bedoelde gezinsbijslag volledig aan een begunstigde toekennen, ongeacht het bij de eerste wetgeving vastgestelde bedrag. Lidstaten die een dergelijke afwijking toepassen, worden in deel 2 van bijlage XIII vermeld met een verwijzing naar de gezinsbijslag waarop de afwijking van toepassing is.”;

32) *in artikel 72 wordt het volgende punt ingevoegd:*

“e bis) indien de Commissie daarom verzoekt, advies uit te brengen in een vroeg stadium van de voorbereiding van de in artikel 88 ter van deze verordening en in artikel 86 bis van de toepassingsverordening bedoelde uitvoeringshandelingen en aan de Commissie ter zake dienende voorstellen te doen met het oog op de herziening van die uitvoeringshandelingen;”;

33) het volgende artikel wordt ingevoegd in “Titel V DIVERSE BEPALINGEN”:

“Artikel 75 bis

Verplichting van de bevoegde autoriteiten

1. De bevoegde autoriteiten zorgen *er in overeenstemming met hun nationale recht en nationale praktijken voor dat de betrokken organen op de hoogte zijn van* alle wettelijke en andere bepalingen, met inbegrip van de besluiten van de Administratieve Commissie, op de gebieden en overeenkomstig de voorwaarden van deze verordening en van de toepassingsverordening, en die toepassen ■ .
2. Met het oog op de correcte vaststelling van de toepasselijke wetgeving bevorderen de bevoegde autoriteiten *waar passend* de samenwerking tussen *hun* organen en *andere betrokken diensten, zoals* arbeidsinspecties, in hun lidstaten.”;

34) artikel 86 wordt geschrapt, onverminderd artikel 91, vierde en vijfde alinea;

35) *in artikel 87 bis wordt lid 2 geschrapt;*

36) het volgende artikel wordt ingevoegd:

“Artikel 87 ter

Overgangsbepaling betreffende de bepalingen als bedoeld in artikel 91 van deze verordening en in artikel 97 van de toepassingsverordening

1. Aan de in artikel 91, derde alinea, van deze verordening of in artikel 97, tweede alinea, van de toepassingsverordening bedoelde bepalingen kunnen geen rechten worden ontleend vóór *de daarin bedoelde relevante datums van toepassing*.

2. Voor de vaststelling van de op grond van artikel 91, derde, vierde en vijfde alinea, van deze verordening en artikel 97, tweede, derde en vierde alinea, van de toepassingsverordening ontleende rechten wordt door de betrokken lidstaat rekening gehouden met alle tijdvakken van verzekering en, indien passend, alle tijdvakken van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst, of alle tijdvakken van wonen, die uit hoofde van de wetgeving van een lidstaat vóór de relevante in die bepalingen vervatte *datums van toepassing* zijn vervuld.
3. Met inachtneming van lid 1 van dit artikel kunnen op grond van de bepalingen als bedoeld in artikel 91, derde alinea, van deze verordening en in artikel 97, tweede alinea, van de toepassingsverordening ook rechten ontstaan zelfs indien zij verband houden met een gebeurtenis die vóór de datum van toepassing van die bepalingen in de betrokken lidstaat heeft plaatsgevonden.

4. *Indien op een persoon op grond van titel II van deze verordening wetgeving van een andere lidstaat van toepassing is dan de wetgeving die op hem of haar van toepassing was vóór ... [datum van toepassing van de wijzigingen die werden ingevoerd bij deze wijzigingsverordening], blijft de wetgeving die van toepassing was vóór die datum van toepassing gedurende een overgangperiode zolang de situatie onveranderd blijft. Die overgangperiode eindigt in elk geval op ... [tien jaar na de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening].*

De betrokken persoon kan verzoeken dat de overgangsperiode niet langer op hem of haar van toepassing is. Die aanvraag wordt ingediend bij het door de bevoegde autoriteit van de lidstaat van de woonplaats aangewezen orgaan. Aanvragen die op of vóór ... [27 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening] worden ingediend, worden geacht ingediend te zijn op ... [24 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening]. Verzoeken die na ... [27 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening] worden ingediend, worden geacht ingediend te zijn op de eerste dag van de maand volgend op de datum van indiening ervan.

Dit lid is niet van toepassing op artikel 12. Artikel 12, in de versie die van kracht was vóór ... [datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening], blijft van toepassing op werknemers die zijn uitgezonden naar of personen die werkzaamheden anders dan in loondienst verrichten en die vergelijkbare werkzaamheden verrichten in een andere lidstaat vóór ... [24 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening].

5. *Titel III, hoofdstuk 1, in de versie die van kracht was vóór ... [datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening], blijft van toepassing op prestaties bij langdurige zorg waarvoor de aanvragen werden ingediend vóór ... [24 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening].*
6. Titel III, hoofdstuk 6, in de versie die van kracht was vóór ... [datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening], blijft van toepassing op werkloosheidsuitkeringen waarvoor aanvragen werden ingediend vóór de relevante datum van toepassing zoals vastgesteld in artikel 91, derde, vierde en vijfde alinea.

7. *Titel III, hoofdstuk 8, in de versie die van kracht was vóór ... [datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening], blijft van toepassing op gezinsbijslagen voor kinderen die zijn geboren vóór ... [24 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening].”;*

37) artikel 88 wordt vervangen door:

“Artikel 88

Delegeren van de bevoegdheid om de bijlagen te wijzigen

De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 88 bis gedelegeerde handelingen vast te stellen om de bijlagen bij deze verordening en bij de toepassingsverordening periodiek te wijzigen op verzoek van de Administratieve Commissie.

Artikel 88 bis

Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie

1. De bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend onder de in dit artikel vastgestelde voorwaarden.
2. De in artikel 88 bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend voor onbepaalde tijd met ingang van ... [datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening].
3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in artikel 88 bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds in werking getreden gedelegeerde handelingen onverlet.
4. Vóór de vaststelling van een gedelegeerde handeling raadpleegt de Commissie de door elke lidstaat aangewezen deskundigen overeenkomstig de beginselen die zijn neergelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven.

5. Zodra de Commissie een gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, doet zij daarvan gelijktijdig kennisgeving aan het Europees Parlement en de Raad.
6. Een op grond van artikel 88 vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Commissie hebben medegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met twee maanden verlengd.”;

38) de volgende artikelen worden ingevoegd:

“Artikel 88 ter

Bevoegdheid om uitvoeringshandelingen vast te stellen

1. De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast tot nadere bepaling van de procedure, *waar passend met inbegrip van termijnen*, die moet worden gevolgd om eenvormige voorwaarden te waarborgen voor de uitvoering van *titel II* van deze verordening *en van de overeenkomstige procedures in de toepassingsverordening*. Bij die *uitvoeringshandelingen* worden *standaardprocedures* vastgelegd voor:
 - a) de afgifte, vorm en inhoud van *verklaringen* waarin officieel wordt vermeld welke socialezekerheidswetgeving op de houder ervan van toepassing is, *alsook de automatische ontvangstbevestiging van de aanvraag van dergelijke verklaringen, met vermelding van de datum van afgifte en de informatie in de aanvraag*;
 - b) de elementen die gecontroleerd moeten worden voordat de verklaringen kunnen worden afgegeven, *ingetrokken of gecorrigeerd*;
 - c) de intrekking *of correctie* van de verklaringen door het orgaan *van afgifte overeenkomstig de procedure die beschreven wordt in de toepassingsverordening*.
2. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 88 *quater*, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

Artikel 88 quater

Comitéprocedure

1. *De Commissie wordt bijgestaan door een comité. Het comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.*
2. *Wanneer naar dit artikel wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.”;*

39) *artikel 91 wordt vervangen door:*

“Artikel 91

Inwerkingtreding en toepassing

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na haar bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Zij is van toepassing vanaf 1 mei 2010.

Niettegenstaande de tweede alinea, gelden de volgende datums van toepassing:

- 1) *de volgende bepalingen, in de versie die in werking treedt op ... [datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening] zijn van toepassing vanaf die datum:*
 - a) *artikel 11, lid 5;*
 - b) *artikel 50, lid 2;*
 - c) *artikel 72, punt e bis);*
 - d) *de artikelen 75 bis en 86;*
 - e) *artikel 87 bis, lid 2;*
 - f) *de artikelen 87 ter, 88, 88 bis, 88 ter en 88 quater;*
 - g) *de bijlagen I, II, III, IV, VI, VIII, IX, X en XI.*
- 2) *de volgende bepalingen, in de versie die in werking treedt op ... [datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening], zijn van toepassing vanaf ... [24 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening]:*

- a) *artikel 1, punt i), 1), ii), punt v bis), i), punt v bis), i bis), en punt v ter);*
- b) *artikel 3, lid 1, punt a);*
- c) *artikel 9, lid 1;*
- d) *artikel 11, lid 2;*
- e) *artikel 12;*
- f) *artikel 13, leden 4 bis en 5;*
- g) *artikel 19, lid 1;*
- h) *artikel 20, lid 1;*
- i) *artikel 30;*
- j) *artikel 32, lid 3;*
- k) *de artikelen 33 bis, 34, 60 bis, 61, 62 en 63;*
- l) *artikel 64, lid 1, punt c), en artikel 64, lid 3;*
- m) *de artikelen 64 bis, 65 en 65 bis;*
- n) *artikel 68, leden 2 en 2 bis;*
- o) *artikel 68 ter;*
- p) *de bijlagen XII en XIII.*

Niettegenstaande de derde alinea van dit artikel, met betrekking tot personen voor wie gedurende hun laatste werkzaamheden in loondienst of werkzaamheden anders dan in loondienst Luxemburg de bevoegde lidstaat was, zijn de artikelen 65, 65 bis en 86, in de versie die van kracht was vóór ... [datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening] van toepassing tot en met ... [vijf jaar na de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening].

Luxemburg kan de Commissie ervan in kennis stellen dat het noodzakelijk is de in de vierde alinea bedoelde termijn te verlengen tot en met ... [zeven jaar na de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening]. Een dergelijke kennisgeving van verlenging wordt binnen een redelijke termijn vóór het einde van de in de vierde alinea bedoelde termijn gedaan. Die kennisgeving wordt bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie.”;

- 40) de bijlagen bij Verordening (EG) nr. 883/2004 worden gewijzigd overeenkomstig bijlage I bij deze verordening.

Artikel 2

Verordening (EG) nr. 987/2009 wordt als volgt gewijzigd:

1) *de volgende overweging wordt ingevoegd:*

“(12 bis) Indien een persoon in twee of meer lidstaten werkzaamheden verricht, moet met het oog op de vaststelling van de zetel of het domicilie van een onderneming rekening worden gehouden met een reeks factoren om te bepalen waar de essentiële beslissingen van de onderneming worden genomen en waar de centrale bestuurstaken worden uitgeoefend. Voorbeelden van dergelijke factoren zijn de omzet, de plaatsen waar haar algemene vergaderingen worden gehouden en het gewoonlijke karakter van de verrichte werkzaamheden. De lijst van voorbeelden van dergelijke factoren is niet uitputtend en andere factoren kunnen relevant zijn voor het bepalen van de zetel of het domicilie van een onderneming, in het kader van een algemene beoordeling, waarbij naar behoren rekening wordt gehouden met elke relevante factor naargelang de omstandigheden van het geval.”;

2) de volgende overwegingen worden ingevoegd:

“(13 bis) Indien een werknemer of een persoon die werkzaamheden anders dan in loondienst verricht, zijn of haar werkzaamheden verricht in een andere lidstaat dan de op grond van artikel 12 van de basisverordening bevoegde lidstaat, moet het bevoegde orgaan van de lidstaat waarvan de wetgeving van toepassing is, daarvan vooraf in kennis worden gesteld en moet een verklaring zoals bedoeld in artikel 19, lid 2, van deze verordening worden aangevraagd. Het verstrekken van informatie voorafgaand aan de uitoefening van de werkzaamheden stelt de bevoegde organen in staat de situatie van de betrokkenen vooraf te beoordelen en van meet af aan te zorgen voor de correcte vaststelling en toepassing van de socialezekerheidswetgeving die op grond van titel II van de basisverordening van toepassing is, waardoor de uitoefening van het vrije verkeer van werknemers en het vrij verrichten van diensten wordt vergemakkelijkt en de rechtszekerheid met betrekking tot de socialezekerheidsdekking van de betrokkene wordt vergroot. Het maakt ook een betere coördinatie tussen de nationale autoriteiten mogelijk, met inbegrip van de planning van controles. Indien dat gerechtvaardigd is op basis van de aard of de duur van de activiteit, is het passend te bepalen dat het verstrekken van dergelijke voorafgaande informatie, en met name de verplichting om een dergelijke verklaring aan te vragen, niet van toepassing mag zijn op zakenreizen of activiteiten met een totale duur van niet meer dan drie opeenvolgende dagen werk binnen een periode van dertig opeenvolgende dagen.

(13 ter) *Activiteiten in de bouwsector vertonen specifieke kenmerken die hen onderscheiden van activiteiten in andere economische sectoren. Het grote aantal gedetacheerde werknemers in de bouwsector vormt een groot deel van de PDAI's die uit hoofde van artikel 12 van de basisverordening worden afgegeven, en uit de beschikbare analyses blijkt dat fraude, onregelmatigheden of misbruikpraktijken vaak met betrekking tot die activiteiten worden opgespoord. Uit de beschikbare gegevens blijkt ook dat zowel het aantal arbeidsongevallen, met inbegrip van dodelijke ongevallen, als de frequentie van arbeidsongevallen bijzonder hoog is in de bouwsector. De combinatie van die kenmerken betekent dat het vrijstellen van werkzaamheden in de bouwsector van de verplichting om het bevoegde orgaan vooraf in kennis te stellen en de verklaring betreffende de toepasselijke wetgeving aan te vragen in het geval van werkzaamheden die maximaal drie dagen duren, de verwezenlijking van de doelstellingen van de basisverordening en van deze verordening in gevaar kan brengen. Bovendien draagt het behouden van die verplichting voor activiteiten in de bouwsector bij tot de handhavingswerkzaamheden van de nationale arbeidsinspecties of andere bevoegde autoriteiten, die gebruik zullen maken van de gegevens die worden gegenereerd om risicobeoordelingen uit te voeren en frauduleuze of onrechtmatige praktijken doeltreffend op te sporen.*

(13 quater) Om de correcte toepassing van deze verordening te waarborgen, is het van het grootste belang ervoor te zorgen dat de verplichting om het bevoegde orgaan vooraf in kennis te stellen en de verklaring betreffende de toepasselijke wetgeving aan te vragen wordt nageleefd. Daartoe kunnen de lidstaten overeenkomstig het nationale recht evenredige maatregelen nemen tegen de werkgever of, in het geval van een persoon die geen werkzaamheden in loondienst verricht, tegen de betrokkene die verzuimt te voldoen aan die verplichtingen.

(13 quinquies) Om werkzoekenden te helpen bij het vinden van werk moeten de lidstaten, rekening houdend met de omstandigheden in de grensregio's, leden en partners van het Europees netwerk van diensten voor arbeidsvoorziening (Eures) aanmoedigen om deel te nemen aan specifieke samenwerkings- en dienstenstructuren, en waarborgen dat werkzoekenden die in een andere lidstaat dan de bevoegde lidstaat wonen toegang hebben tot de in grensoverschrijdende regio's verleende ondersteunende diensten.

(13 sexies) Wanneer een werkloze die een werkloosheidsuitkering ontvangt, besluit naar een andere lidstaat te gaan om daar werk te zoeken, moeten de lidstaat die de uitkering betaalt en de lidstaat waar de betrokkene werk gaat zoeken de betrokkene informeren over de ondersteunende diensten die door Eures worden verleend, onder meer via zijn portaal, en over de mogelijkheid om zich bij Eures in te schrijven om zijn of haar kansen op het vinden van werk in de andere lidstaat te vergroten. De lidstaat die de uitkering betaalt, kan overwegen de betrokkene richtsnoeren te verstrekken om zich bij Eures te registreren.”;

3) de volgende overweging wordt ingevoegd:

“(18 bis) Er zijn bepaalde specifieke regels en procedures nodig voor de vergoeding van de door de lidstaat van de woonplaats gemaakte kosten van prestaties, wanneer de betrokkenen in een andere lidstaat verzekerd zijn. Lidstaten die op basis van vaste bedragen terugbetaling van de kosten van verstrekkingen vorderen, moeten de gemiddelde jaarlijkse kosten per persoon binnen een bepaalde termijn meedelen, zodat de kosten zo snel mogelijk kunnen worden vergoed.”;

4) overweging 19 wordt vervangen door:

“(19) Met het oog op een effectievere invordering en een vlotter functioneren van de socialezekerheidsstelsels moeten de procedures inzake de wederzijdse hulp tussen organen bij de invordering van schuldvorderingen op het gebied van de sociale zekerheid worden versterkt. Een effectieve invordering is ook een middel om misbruik en fraude te voorkomen en te bestrijden en de duurzaamheid van de socialezekerheidsstelsels te waarborgen. Dat houdt in dat op basis van een aantal bestaande bepalingen van Richtlijn 2010/24/EU van de Raad* nieuwe procedures worden vastgesteld, met name door de vaststelling van een uniforme titel voor executiemaatregelen en **de vaststelling van** standaardprocedures voor verzoeken om wederzijdse bijstand en de notificatie van akten en maatregelen met betrekking tot de invordering van schuldvorderingen op het gebied van de sociale zekerheid.

* Richtlijn 2010/24/EU van de Raad van 16 maart 2010 betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen, rechten en andere maatregelen (PB L 84 van 31.3.2010, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/24/oj>).”;

5) de volgende overwegingen worden toegevoegd:

“(25) **De** actie ter bestrijding van fraude en fouten **maakt deel** uit van de correcte uitvoering van Verordening (EG) nr. 883/2004 en deze verordening. Daarom is het in het belang van de rechtszekerheid dat deze verordening een duidelijke rechtsgrond bevat op basis waarvan de bevoegde organen persoonsgegevens met betrekking tot personen van wie de rechten en plichten uit hoofde van Verordening (EG) nr. 883/2004 en deze verordening reeds zijn vastgesteld **of op wie die verordeningen van toepassing zijn**, met de relevante autoriteiten in andere lidstaten kunnen uitwisselen om fraude en fouten **te voorkomen of** op te sporen in het kader van de correcte uitvoering van die verordeningen. Ook moet worden **gewaarborgd dat dergelijke uitwisselingen geschieden overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad***. Daarnaast moeten Verordening (EG) nr. 883/2004 en deze verordening, met het oog op het bestrijden van fraude en fouten en het bieden van accurate en efficiënte dienstverlening voor mobiele burgers, een duidelijke rechtsgrond bevatten, zodat de lidstaten informatie kunnen uitwisselen met elkaar, hetzij op individueel niveau betreffende individuele gevallen, hetzij op algemeen niveau met koppeling van gegevens.

(26) Ter bescherming van de rechten van de betrokkenen moeten de lidstaten ervoor zorgen dat alle verzoeken om gegevens en alle antwoorden noodzakelijk en proportioneel zijn voor de correcte uitvoering van Verordening (EG) nr. 883/2004 en deze verordening.

* Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).”;

6) in artikel 1, lid 2, worden de volgende **punten** ingevoegd:

“e bis) “fraude”: elk opzettelijk handelen of elk opzettelijk nalaten dat tot doel heeft socialezekerheidsprestaties te verwerven of te ontvangen of de betaling van socialezekerheidsbijdragen te ontlopen, en dat in strijd is met het recht van de betrokken lidstaat, met de basisverordening of met de toepassingsverordening;

e ter) “zakenreis”: een tijdelijke activiteit, al dan niet in loondienst verricht, die in de tijd beperkt is en verband houdt met de zakelijke belangen van de werkgever of, in het geval van niet in loondienst verrichte activiteiten, de betrokkene, met uitzondering van de verlening van diensten of de levering van goederen, maar met inbegrip van het bijwonen van zakelijke bijeenkomsten, culturele en wetenschappelijke evenementen, conferenties en seminars, zoals die in verband met academisch onderzoek, of het volgen van opleidingen;”;

7) artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

a) *het volgende lid wordt ingevoegd:*

“2 bis. De organen wisselen ook gegevens uit die nodig zijn voor het opsporen van wijzigingen in de omstandigheden die van belang zijn voor de rechten en plichten van degenen op wie de basisverordening van toepassing is, en voor het detecteren van onjuistheden in de gegevens waarop die rechten gebaseerd zijn. Die gegevens kunnen worden geverifieerd door ze te vergelijken met die van het orgaan van de andere betrokken lidstaat, waarbij gebruik kan worden gemaakt van elektronische uitwisseling van gegevens of toegang tot de databank van het andere orgaan. Een dergelijke verificatie kan betrekking hebben op individuele gevallen of kan worden gebruikt om de gegevens over meerdere personen tegelijkertijd te vergelijken. Een verzoek om informatie en het eventuele antwoord op dat verzoek moeten noodzakelijk en proportioneel zijn.”;

b) de volgende leden worden toegevoegd:

“5. De Administratieve Commissie stelt een *indicatieve* lijst op van de soorten █ gegevens die aan de gegevensuitwisseling uit hoofde van *lid 2 bis onderworpen zijn*. De Commissie geeft de nodige bekendheid aan die lijst. █

6. *De uitwisseling van gegevens uit hoofde van lid 2 bis* moet in overeenstemming zijn met Verordening (EU) 2016/679█, overeenkomstig artikel 77 van de basisverordening. █ *Waar nodig bepaalt de Administratieve Commissie welke entiteiten het recht moeten krijgen dergelijke uitwisselingen te verrichten.*

Alle besluiten die worden genomen op basis van gegevens die voortvloeien uit dergelijke uitwisselingen van gegevens, moeten gebaseerd zijn op voldoende bewijs en onderworpen zijn aan effectieve rechtsmiddelen.”;

8) in artikel 3 wordt lid 3 *geschrapt*;

9) in artikel 5 worden de leden 2, 3 en 4 vervangen door:

- “2. *Het orgaan van de lidstaat dat het document ontvangt, stelt het orgaan van afgifte onverwijld in kennis wanneer niet alle verplichte informatie is verstrekt. Het orgaan van afgifte corrigeert het document zo spoedig mogelijk of bevestigt dat niet aan de voorwaarden voor afgifte van het document is voldaan. Indien de ontbrekende verplichte informatie niet binnen dertig werkdagen wordt verstrekt, kan het orgaan van de lidstaat dat het document ontvangt, te werk gaan alsof het document nooit was afgegeven. In dat geval stelt dat orgaan het orgaan van afgifte daarvan in kennis.*
3. *Onverminderd artikel 19 bis, richt het orgaan van de lidstaat dat het document ontvangt, bij twijfel over de geldigheid van een document of de juistheid van de feiten waarop het document gebaseerd is een verzoek tot het orgaan van afgifte om opheldering en eventueel om intrekking of correctie van het document. Het orgaan van afgifte heroverweegt de gronden voor de afgifte van het document en, indien noodzakelijk, de intrekking of correctie van het document.*

4. *Bij twijfel over de door de betrokkenen verstrekte informatie, de geldigheid van een document of ondersteunend bewijs of de juistheid van de feiten waarop het document gebaseerd is, verifieert elk betrokken orgaan, voor zover mogelijk, die informatie of dat document op verzoek van het bevoegde orgaan.*
5. *Indien de betrokken organen het niet eens worden, kunnen de bevoegde autoriteiten het geval aan de Administratieve Commissie voorleggen, zulks op zijn vroegst één maand na de datum waarop het orgaan dat het document heeft ontvangen, zijn verzoek heeft ingediend. De Administratieve Commissie tracht binnen zes maanden na de datum waarop de zaak aan haar is voorgelegd, de standpunten nader tot elkaar te brengen.*

Om de verschillende standpunten nader tot elkaar te brengen, kan de Administratieve Commissie op grond van artikel 72, punt a), van de basisverordening een besluit nemen over de uitleg van de desbetreffende bepalingen van de basisverordening of de toepassingsverordening. De betrokken bevoegde autoriteiten en organen treffen de noodzakelijke maatregelen om een dergelijk besluit toe te passen, onverminderd het recht van de autoriteiten, de organen en de betrokkenen om gebruik te maken van de rechtsmiddelen, respectievelijk zich te wenden tot de rechterlijke instanties, zoals bepaald in de wetgeving van de lidstaten, de toepassingsverordening of het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.”;

10) artikel 14 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 1 wordt vervangen door:

“1. Voor de toepassing van artikel 12, lid 1, van de basisverordening slaat degene “die werkzaamheden in loondienst verricht in een lidstaat voor rekening van een werkgever die daar zijn of haar werkzaamheden normaliter verricht, en die door die werkgever naar een andere lidstaat wordt uitgezonden” ook op een persoon die is aangenomen met het oog op uitzending naar een andere lidstaat, op voorwaarde dat de betrokkene, voor een *periode van ten minste drie maanden* onmiddellijk vóór het begin van zijn of haar werkzaamheden in loondienst, reeds onderworpen *was* aan de wetgeving van de lidstaat waar *de werkgever gevestigd is*.”;

b) het volgende *lid wordt ingevoegd*:

“1 bis. Nadat een persoon op grond van artikel 12, lid 1 of 2, van de basisverordening gedurende in totaal 24 maanden werkzaamheden, al dan niet in loondienst, in een andere lidstaat heeft verricht, met onderbrekingen van niet meer dan twee maanden, is artikel 12, lid 1 of 2, van de basisverordening niet van toepassing op die persoon met betrekking tot die lidstaat totdat ten minste twee maanden zijn verstreken na het einde van de vorige periode van werkzaamheden daar. In specifieke omstandigheden mag op grond van artikel 16, lid 1, van de basisverordening een afwijking worden verleend.”;

c) *lid 3 wordt vervangen door:*

“3. Voor de toepassing van artikel 12, lid 2, van de basisverordening verwijzen de woorden “die werkzaamheden anders dan in loondienst pleegt te verrichten” naar degene die gewoonlijk substantiële werkzaamheden verricht op het grondgebied van de lidstaat waar hij of zij gevestigd is. Met name moet die persoon zijn of haar werkzaamheden reeds voor een periode van ten minste drie maanden hebben uitgeoefend voor de datum waarop hij of zij een beroep wenst te doen op dat artikel en, gedurende iedere periode van tijdelijke werkzaamheden in een andere lidstaat, in de lidstaat waar hij of zij is gevestigd de voorwaarden blijven vervullen voor de uitoefening van zijn of haar werkzaamheden zodat hij of zij die na terugkeer kan voortzetten.”;

- d) lid 5 bis wordt vervangen door:

“5 bis. Voor de toepassing van titel II van de basisverordening wordt onder “zetel of domicilie” verstaan de zetel of het domicilie waar de voornaamste beslissingen betreffende de onderneming worden genomen en waar de centrale bestuurstaken worden uitgeoefend.

De vaststelling van de zetel die of het domicilie dat relevant is voor het bepalen van de toepasselijke wetgeving vindt plaats in het kader van een algemene beoordeling op basis van factoren die relevant zijn voor de zaak, waarbij naar behoren rekening wordt gehouden met elke relevante factor, afhankelijk van de omstandigheden van de zaak. De Administratieve Commissie legt de gedetailleerde regelingen voor de vaststelling vast.”;

- e) lid 10 wordt vervangen door:

“10. De bepaling van de toepasselijke wetgeving uit hoofde van artikel 13 van de basisverordening geldt voor ten hoogste 24 maanden, rekening houdend met de verwachte situatie in de volgende twaalf kalendermaanden.

Na die periode van 24 maanden wordt de toepasselijke wetgeving opnieuw beoordeeld in het licht van de situatie van de betrokkene.”;

f) het volgende lid wordt toegevoegd:

“12. Voor de toepassing van artikel 13 van de basisverordening in verband met een persoon die buiten het grondgebied van de Unie woont en zijn of haar werkzaamheden al dan niet in loondienst in twee of meer lidstaten verricht, zijn de bepalingen van de basisverordening en van de toepassingsverordening betreffende de vaststelling van de toepasselijke wetgeving van overeenkomstige toepassing, mits zijn of haar woonplaats wordt geacht zich in de lidstaat te bevinden waar hij of zij het grootste deel van zijn of haar werkzaamheden in de zin van arbeidstijd binnen het grondgebied van de Unie verricht.”;

11) artikel 15 wordt vervangen door:

“Artikel 15

Procedures voor de toepassing van artikel 11, lid 3, punten b) en d), artikel 11, lid 4, en artikel 12 van de basisverordening (betreffende de verstrekking van informatie aan de betrokken organen)

1. Indien een persoon op grond van artikel 12 van de basisverordening zijn of haar werkzaamheden verricht in een andere lidstaat dan de uit hoofde van titel II van de basisverordening bevoegde lidstaat, stelt de werkgever, of in het geval van iemand die geen werkzaamheden in loondienst verricht, de betrokkene zelf vóór het begin van de werkzaamheden het bevoegde orgaan van de lidstaat waarvan de wetgeving dienovereenkomstig van toepassing is, daarvan in kennis en verzoekt die om de in artikel 19, lid 2, van de toepassingsverordening genoemde verklaring.

1 bis. Na ontvangst van het in lid 1 bedoelde verzoek geeft het bevoegde orgaan een verklaring af betreffende de op de betrokkene toepasselijke wetgeving. Indien die verklaring niet onmiddellijk wordt afgegeven, geeft het een automatische ontvangstbevestiging van het verzoek af, die een bewijs vormt dat het bevoegde orgaan overeenkomstig lid 1 in kennis is gesteld. Het bevoegde orgaan stelt onverwijld aan het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de werkzaamheden worden verricht, de relevante informatie ter beschikking betreffende de wetgeving die op betrokkene van toepassing is of, indien die informatie nog niet beschikbaar is, informatie betreffende de ontvangstbevestiging.

1 ter. De leden 1 en 1 bis zijn niet van toepassing op zakenreizen.

Bovendien zijn de leden 1 en 1 bis niet van toepassing op werkzaamheden met een totale duur van niet meer dan drie opeenvolgende dagen werk binnen een periode van 30 opeenvolgende dagen, met uitzondering van werkzaamheden in de bouwsector zoals gedefinieerd in bijlage 6.

1 quater. In onder artikel 12 van de basisverordening vallende situaties verstrekt de werkgever of, in het geval van een persoon die werkzaamheden anders dan in loondienst verricht, de betrokkene, indien geen verklaring als bedoeld in artikel 19, lid 2, van de toepassingsverordening is afgegeven, op verzoek van het bevoegde orgaan van de lidstaat waar de werkzaamheid wordt uitgeoefend, hetzij de in lid 1 bis van dit artikel bedoelde ontvangstbevestiging, hetzij een bewijs waaruit blijkt dat de werkzaamheid onder een vrijstelling als bedoeld in lid 1 ter van dit artikel valt.

Werkgevers blijven verantwoordelijk voor het verstrekken van de nodige bewijzen en verstrekken de relevante bewijsstukken daarvoor aan personen die werkzaamheden in loondienst verrichten in een andere lidstaat. Dergelijke bewijzen kunnen op papier of in elektronische vorm worden verstrekt.

1 quinquies. Indien het bevoegde orgaan van de lidstaat waar de werkzaamheden worden verricht, twijfels heeft over de door de werkgever of de betrokkene verstrekte informatie, de geldigheid van een document of ondersteunend bewijs of de juistheid van de feiten waarop het document is gebaseerd, kan dat orgaan het bevoegde orgaan van de lidstaat waarvan de wetgeving van toepassing is, om nadere informatie verzoeken. Artikel 19 bis en artikel 20, leden 3 en 4, zijn van toepassing.

2. *Indien een onder artikel 11, lid 3, punt b) of d), van de basisverordening vallende persoon zijn of haar werkzaamheden verricht in een andere lidstaat dan de bevoegde lidstaat, stelt de werkgever, of in het geval van iemand die geen werkzaamheden in loondienst verricht, de betrokkene zelf, indien mogelijk vóór het begin van de werkzaamheden, het bevoegde orgaan van de lidstaat waarvan de wetgeving dienovereenkomstig van toepassing is, daarvan in kennis. Dat orgaan stelt onverwijld informatie betreffende de op de betrokkene van toepassing zijnde wetgeving ter beschikking van betrokkene en van het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de werkzaamheid wordt uitgeoefend. Lid 1 ter van dit artikel is van overeenkomstige toepassing.*

3. *Een werkgever als bedoeld in artikel 11, lid 4, van de basisverordening bij wie een persoon in loondienst werkzaam is aan boord van een zeeschip dat onder de vlag van een andere lidstaat vaart, stelt, indien mogelijk van tevoren, het bevoegde orgaan van de lidstaat waarvan op grond van artikel 11, lid 4, tweede zin, de wetgeving dienovereenkomstig van toepassing is, daarvan in kennis. Dat orgaan stelt onverwijld informatie betreffende de wetgeving die op grond van artikel 11, lid 4, van de basisverordening op de betrokkene van toepassing is, ter beschikking van het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van de lidstaat onder de vlag waarvan het zeeschip aan boord waarvan de werknemer de werkzaamheden verricht, vaart.”;*

12) artikel 16 wordt als volgt gewijzigd:

a) de leden 1, 2 en 3 worden vervangen door:

- “1. Degene die in twee of meer lidstaten werkzaamheden verricht, stelt het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van de lidstaat van de woonplaats, daar dienovereenkomstig van in kennis. ***Die informatie kan ook door de werkgever namens de betrokkene worden verstrekt.***
2. Het aangewezen orgaan van de woonplaats stelt onverwijld de op de betrokkene toepasselijke wetgeving vast, met inachtneming van artikel 13 van de basisverordening en artikel 14 van de toepassingsverordening. ***Wanneer dat orgaan vaststelt dat de wetgeving van de lidstaat van de woonplaats van toepassing is, brengt het de aangewezen organen van elke lidstaat waar werkzaamheden worden verricht of waar de werkgever is gevestigd, daarvan op de hoogte.***

3. Als het *aangewezen* orgaan *van de woonplaats* vaststelt dat de wetgeving van een andere lidstaat van toepassing is, *is de vaststelling* voorlopig en brengt ■ het orgaan *onverwijld het aangewezen orgaan van elke* lidstaat *waar werkzaamheden worden verricht of waar de werkgever is gevestigd, daarvan* op de hoogte. *De voorlopige vaststelling* wordt definitief ■ twee maanden nadat het door de bevoegde autoriteiten van de betrokken *lidstaten* aangewezen orgaan ervan op de hoogte is gebracht, tenzij *ten minste één van die organen* het *aangewezen* orgaan *van de woonplaats vóór het eind van de periode van twee maanden* meedeelt dat het de voorlopige vaststelling nog niet kan aanvaarden of ■ dat het een ander standpunt ■ inneemt.”;

b) lid 5 wordt vervangen door:

- “5. Het bevoegde orgaan van de lidstaat waarvan de wetgeving voorlopig of definitief van toepassing is verklaard, brengt de betrokkene en ■ zijn of haar werkgever *daarvan* onverwijld op de hoogte.”;

13) artikel 19 wordt als volgt gewijzigd:

a) *lid 2 wordt vervangen door:*

“2. Op verzoek van de betrokkene of de werkgever verstrekt het bevoegde orgaan van de lidstaat waarvan de wetgeving op grond van titel II van de basisverordening van toepassing is, een verklaring dat die wetgeving van toepassing is en vermeldt het eventueel tot welke datum en onder welke voorwaarden. *De verklaring wordt in gestandaardiseerde vorm afgegeven.*”;

b) het volgende *lid* wordt toegevoegd:

“3. Wanneer een orgaan verzocht wordt om een verklaring op grond van *lid 2* te verstrekken, voert het een gedegen beoordeling *uit* van de **■** feiten *die relevant zijn voor de toepassing van de regels van titel II van de basisverordening*, en bevestigt het dat de informatie *in* de verklaring **■** juist is.”;

14) *het volgende artikel wordt ingevoegd:*

“Artikel 19 bis

Samenwerking in geval van twijfel over de geldigheid van documenten betreffende de toepasselijke wetgeving

1. *Bij twijfel over de geldigheid van een document waarin met het oog op het bepalen van de toepasselijke wetgeving iemands situatie is vermeld, of over de juistheid van de feiten waarop het document gebaseerd is, verzoekt het orgaan van de lidstaat dat het document ontvangt, niettegenstaande artikel 5, het orgaan van afgifte om de nodige opheldering en, indien passend, om intrekking of correctie van het document. Het verzoekende orgaan motiveert zijn verzoek en verstrekt de relevante bewijsstukken die aanleiding gaven tot het verzoek.*

2. *Het orgaan van afgifte dat een dergelijk verzoek ontvangt, heroverweegt de gronden voor de afgifte van het document en gaat indien een fout wordt vastgesteld binnen 30 werkdagen na ontvangst van het verzoek over tot de intrekking of correctie ervan. De intrekking of correctie heeft terugwerkende kracht. Indien er echter een risico bestaat op buitenproportionele gevolgen, en met name op het verlies van de status van verzekerde voor het geheel of een deel van de desbetreffende periode in alle betrokken lidstaten, overwegen de lidstaten of artikel 16 van de basisverordening zal worden toegepast. Indien het orgaan van afgifte op basis van de beschikbare bewijsstukken van oordeel is dat er geen twijfel over bestaat dat de aanvrager van het document fraude heeft gepleegd, gaat het onverwijld over tot de intrekking of correctie, met terugwerkende kracht, van het document.*
3. *Indien het orgaan van afgifte – na de gronden voor de afgifte van het document te hebben heroverwogen – geen enkele fout kan vaststellen, stuurt het alle beschikbare bewijsstukken binnen 30 werkdagen na ontvangst van het verzoek naar het orgaan dat het verzoek heeft ingediend. In dringende gevallen – waarbij de redenen voor de urgentie duidelijk in het verzoek worden vermeld en gemotiveerd – worden de bewijsstukken binnen tien werkdagen na ontvangst van het verzoek toegestuurd, ook wanneer het orgaan van afgifte zijn beraadslagingen op grond van lid 2 nog niet heeft afgerond.*

4. *Indien het orgaan dat het verzoek heeft ingediend, na ontvangst van de beschikbare bewijsstukken blijft twijfelen aan de geldigheid van een document, aan de juistheid van de feiten waarop de in een document opgenomen bijzonderheden gebaseerd zijn of aan de juistheid van de gegevens op basis waarvan een document is verstrekt, kan het daarvoor bewijsmateriaal voorleggen, een nader verzoek om opheldering indienen en – indien passend – om de intrekking of correctie van dat document door het orgaan van afgifte verzoeken overeenkomstig de in dit artikel vermelde procedure en termijnen.*
5. *Indien er bij het ontvangende orgaan twijfels blijven bestaan en er tussen de betrokken organen geen overeenstemming wordt bereikt, is artikel 5, lid 5, van toepassing.”;*

15) *aan artikel 20 worden de volgende leden toegevoegd:*

- “3. *Voor de toepassing van titel II van de basisverordening beantwoorden de organen van de lidstaten, onverminderd artikel 19 bis van de toepassingsverordening, vragen van de organen van de andere lidstaten binnen 35 werkdagen na ontvangst van het verzoek.*

4. *Indien een persoon — al dan niet in loondienst — in een andere lidstaat werkzaamheden verricht zonder een in artikel 19, lid 2, van de toepassingsverordening bedoelde verklaring, kan het bevoegde orgaan van die andere lidstaat informatie over de op die persoon toepasselijke wetgeving opvragen bij het orgaan van de lidstaat waarvan de wetgeving op het eerste gezicht van toepassing is, tenzij geen verklaring vereist is op grond van artikel 15 van de toepassingsverordening.*

Indien het orgaan waaraan het verzoek is gedaan niet binnen 35 werkdagen na ontvangst van het verzoek antwoordt, mag het verzoekende orgaan handelen alsof er geen verklaring was afgegeven, en stelt het het aangezochte orgaan daarvan in kennis. Indien de verklaring vervolgens door het aangezochte orgaan wordt afgegeven, heeft die indien passend terugwerkende kracht.”;

- 16) in Titel III wordt de titel van hoofdstuk 1 vervangen door:

“Prestaties bij ziekte *en langdurige zorg* en moederschaps- en daarmee gelijkgestelde vaderschapsuitkeringen”;

17) *artikel 25 wordt als volgt gewijzigd:*

a) *lid 1 wordt vervangen door:*

“1. Voor de toepassing van artikel 19 van de basisverordening verstrekt de verzekerde de zorgverlener of de verlener van langdurige zorg in de lidstaat van de verblijfplaats een door het bevoegd orgaan uitgereikt document waaruit blijkt dat hij of zij recht heeft op verstrekkingen. Indien de verzekerde niet in het bezit is van een dergelijk document, vraagt het orgaan van de verblijfplaats het document op verzoek of indien anderszins noodzakelijk bij het bevoegde orgaan op.”;

b) *lid 3 wordt vervangen door:*

“3. Met de in artikel 19, lid 1, van de basisverordening genoemde verstrekkingen worden verstrekkingen bedoeld die in de lidstaat van de verblijfplaats volgens zijn wetgeving worden verleend en die noodzakelijk worden op medische gronden of wegens de behoefte aan langdurige zorg om te voorkomen dat de verzekerde vóór het einde van zijn geplande verblijf naar de bevoegde lidstaat moet terugkeren om er de behandeling of de prestaties bij langdurige zorg te ontvangen die hij nodig heeft.”;

18) *in artikel 26 wordt lid 4 vervangen door:*

“4. Gedurende de hele procedure voor het verlenen van de toestemming behoudt het bevoegde orgaan het recht om de verzekerde door een arts of gekwalificeerde persoon die het zelf kiest overeenkomstig het nationale recht of de nationale praktijk te laten onderzoeken in de lidstaat van de woon- of verblijfplaats.”;

19) in artikel 31 wordt lid 2 vervangen door:

“2. Het bevoegde orgaan stelt voorts het orgaan van de woon- of verblijfplaats in kennis van de betaling van uitkeringen bij langdurige zorg, indien de door laatstbedoeld orgaan toegepaste wetgeving voorziet in de verstrekkingen voor langdurige zorg die zijn vermeld op de in artikel 33 bis, lid 1, van de basisverordening bedoelde lijst.”;

20) in artikel 32 wordt lid 1 vervangen door:

“1. Wanneer een persoon of een groep personen op verzoek is vrijgesteld van verplichte ziekteverzekering of de verzekering voor langdurige zorg en die personen dus niet zijn gedekt door een stelsel van ziekteverzekering of de verzekering voor langdurige zorg waarop de basisverordening van toepassing is, moet het orgaan van een andere lidstaat niet, op grond van het enkele feit van die vrijstelling, de kosten dragen van de verstrekkingen of uitkeringen die uit hoofde van titel III, hoofdstuk I, van de basisverordening aan die personen of hun gezinsleden worden verleend of toegekend.”;

21) in artikel 43 *wordt lid 3 vervangen door:*

“3. Het orgaan van elke lidstaat berekent, volgens de eigen toepasselijke wetgeving, de voor de tijdvakken van vrijwillige of vrijwillig voortgezette verzekering verschuldigde bedragen die uit hoofde van artikel 53, lid 3, punt c), van de basisverordening niet aan de voorschriften inzake vermindering, schorsing of intrekking van een andere lidstaat zijn onderworpen.”;

22) in artikel 54 *wordt lid 1 vervangen door:*

“1. Artikel 12, lid 1, van de toepassingsverordening is van overeenkomstige toepassing op artikel 60 bis van de basisverordening. Onverminderd de onderliggende verplichtingen van de betrokken organen, kan de betrokkene aan het bevoegde orgaan een document overleggen dat is afgegeven door het orgaan van de lidstaat aan de wetgeving waarvan de betrokkene tijdens zijn of haar laatste al dan niet in loondienst verrichte werkzaamheden onderworpen was, en waarin de uit hoofde van die wetgeving vervulde tijdvakken zijn vermeld.”;

23) *het volgende artikel wordt ingevoegd:*

“Artikel 54 bis

Procedures voor de toepassing van artikel 61, lid 2, van de basisverordening

1. *In de situatie als bedoeld in artikel 61, lid 2, van de basisverordening schrijft de werkloze zich als werkzoekende in bij de diensten voor arbeidsvoorziening van de lidstaat van het meest recente tijdvak van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst, en vraagt hij of zij een uitkering aan bij het orgaan van die lidstaat. Indien de aanvraag wordt ingediend bij het orgaan van de lidstaat als bedoeld in artikel 61, lid 2, van de basisverordening, zendt dat orgaan de aanvraag onmiddellijk door naar het orgaan van de lidstaat met het meest recente tijdvak van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst. De datum waarop de eerste aanvraag is ingediend, geldt voor alle betrokken organen.*

2. *Indien na behandeling van de aanvraag door het orgaan van de lidstaat van het meest recente tijdvak van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst, wordt vastgesteld dat de werkloze niet voldoet aan de in artikel 61, lid 1, van de basisverordening bedoelde voorwaarden voor samentelling en indien uit de informatie waarover het orgaan beschikt, blijkt dat de werkloze het tijdvak dat nodig is om op grond van artikel 61, lid 2, van de basisverordening in aanmerking te komen voor uitkeringen, heeft vervuld, zendt het onmiddellijk een document toe aan het in die bepaling bedoelde orgaan van de lidstaat. Indien niet duidelijk blijkt dat de werkloze het op grond van artikel 61, lid 2, van de basisverordening vereiste tijdvak voor het verkrijgen van uitkeringen heeft vervuld, neemt het orgaan van de lidstaat waar het meest recente tijdvak van verzekering, van werkzaamheden in loondienst of van werkzaamheden anders dan in loondienst is vervuld, vóór de verzending van het document contact op met het in die bepaling bedoelde orgaan van de lidstaat, om vast te stellen of het daarin bedoelde tijdvak in die lidstaat is vervuld.*
3. *Het in lid 2 bedoelde document bevat de benodigde informatie over de situatie van de werkloze. De Administratieve Commissie bepaalt de vorm en de inhoud van het document.”;*

24) *artikel 55 wordt als volgt gewijzigd:*

a) *lid 1 wordt vervangen door:*

“1. Om in aanmerking te komen voor toepassing van artikel 64, artikel 64 bis, lid 2, of artikel 65, lid 4, van de basisverordening stelt de werkloze die zich naar een andere lidstaat begeeft, het bevoegde orgaan daarvan vóór zijn of haar vertrek in kennis en verzoekt hij of zij dat orgaan om een document waaruit blijkt dat hij of zij recht blijft houden op de uitkering onder de in artikel 64, lid 1, punt b), van de basisverordening vastgestelde voorwaarden.”;

b) *de leden 4 en 5 worden vervangen door:*

“4. Het orgaan van de lidstaat waarheen de werkloze zich heeft begeven, zendt het bevoegde orgaan onmiddellijk een document met de datum van inschrijving van de werkloze bij de diensten voor arbeidsvoorziening en zijn of haar nieuwe adres.

Indien zich in het tijdvak waarin de werkloze recht heeft op behoud van zijn uitkering, een omstandigheid voordoet die het recht op uitkering kan beïnvloeden, zendt het orgaan van de lidstaat waarheen de werkloze zich heeft begeven, aan het bevoegde orgaan en aan de betrokkene onmiddellijk een document met de desbetreffende informatie.

Het orgaan van de lidstaat waarheen de werkloze zich heeft begeven, verstrekt elke maand relevante informatie over de opvolging van de situatie van de werkloze, met name of hij of zij nog steeds ingeschreven is bij de diensten voor arbeidsvoorziening en of hij of zij zich houdt aan de georganiseerde controleprocedures en activerings- of arbeidsbemiddelingsprocedures.

5. *Het orgaan van de lidstaat waarheen de werkloze zich heeft begeven, voert de controles uit of laat die uitvoeren alsof het een werkloze betrof die uitkeringen ontvangt uit hoofde van de door dat orgaan toegepaste wetgeving. Indien nodig stelt dat orgaan het bevoegde orgaan onmiddellijk in kennis van omstandigheden die van invloed kunnen zijn op het recht van de werkloze op uitkering, zoals de hervatting van werk.”;*

c) lid 7 wordt vervangen door:

- “7. *De leden 2 tot en met 6 van dit artikel zijn van overeenkomstige toepassing op de onder artikel 64 bis, lid 1, van de basisverordening vallende situaties.”;*

25) artikel 56 wordt als volgt gewijzigd:

a) het volgende lid wordt ingevoegd:

“-1. Het bevoegde orgaan informeert de in artikel 65, lid 1, artikel 65, lid 2, derde alinea, en artikel 65, lid 3, van de basisverordening bedoelde volledig werklozen over hun rechten en verplichtingen en verstrekt hun documenten met alle nodige informatie over het ontvangen van werkloosheidsuitkeringen overeenkomstig de betrokken wetgeving. De betrokken organen verstrekken elkaar de nodige informatie om werklozen die in een andere dan de bevoegde lidstaat wonen, te ondersteunen bij het zoeken naar werk en informeren elkaar over de toepasselijke controleprocedures en voorwaarden en over de diensten voor arbeidsvoorziening waarvan die personen zich ter beschikking moeten stellen. Het orgaan van de lidstaat van de woonplaats stelt, op verzoek van het bevoegde orgaan, dat orgaan onmiddellijk in kennis van iedere omstandigheid waarvan het kennis heeft en die van invloed kan zijn op het recht op uitkering, met name indien de volledig werkloze in de lidstaat van de woonplaats in loondienst of anders dan in loondienst is gaan werken.”;

b) lid 1 *wordt* vervangen door:

“1. Indien een werkloze op grond van artikel 65, lid 6, van de basisverordening besluit zich behalve aan de diensten voor arbeidsvoorziening van de lidstaat die de uitkering verstrekt, aanvullend ter beschikking te stellen van de diensten voor arbeidsvoorziening van de lidstaat die de uitkering niet verstrekt, door zich daar als werkloze in te schrijven, stelt hij of zij het orgaan en de diensten voor arbeidsvoorziening van de lidstaat die de uitkering verstrekt daarvan in kennis.

Op verzoek van de diensten voor arbeidsvoorziening van de lidstaat die niet de uitkering verstrekt, geven de diensten voor arbeidsvoorziening van de lidstaat die de uitkering verstrekt, de relevante informatie door over de inschrijving van de werkloze en zijn of haar pogingen om werk te vinden.

Op verzoek van het bevoegde orgaan stellen de diensten voor arbeidsvoorziening van de lidstaat die de uitkering niet verstrekt, het bevoegde orgaan ook onmiddellijk in kennis van iedere omstandigheid waarvan zij kennis hebben en die van invloed kan zijn op het recht op uitkering, met name indien de volledig werkloze in de lidstaat van de woonplaats in loondienst of anders dan in loondienst is gaan werken.”;

c) lid 3 wordt geschrapt;

26) *het volgende artikel wordt ingevoegd:*

“Artikel 56 bis

Versterkte steun- en samenwerkingsmaatregelen voor werklozen die in een andere dan de bevoegde lidstaat woonden

- 1. De bevoegde autoriteiten of de bevoegde organen van twee of meer lidstaten werken samen en kunnen specifieke procedures en termijnen voor de opvolging van de situatie van een werkloze overeenkomen, alsook andere maatregelen om het zoeken naar werk door werklozen die in een andere dan de bevoegde lidstaat wonen, te stimuleren.*
- 2. De betrokken lidstaten zorgen ervoor dat de in artikel 65 van de basisverordening bedoelde werklozen op elk van hun grondgebieden toegang hebben tot het Europees netwerk van diensten voor arbeidsvoorziening (Eures) en, indien beschikbaar, tot de ondersteunende diensten in grensoverschrijdende regio's, overeenkomstig Verordening (EU) 2016/589 van het Europees Parlement en de Raad*.*

** Verordening (EU) 2016/589 van het Europees Parlement en de Raad van 13 april 2016 inzake een Europees netwerk van diensten voor arbeidsvoorziening (EURES), de toegang van werknemers tot mobiliteitsdiensten en de verdere integratie van de arbeidsmarkten en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 492/2011 en (EU) nr. 1296/2013 (PB L 107 van 22.4.2016, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/589/oj>).”;*

27) *in artikel 57 wordt de titel vervangen door:*

“Voorschriften voor de toepassing van de artikelen 60 bis, 61, 62, 64 en 65 van de basisverordening met betrekking tot onder een bijzonder stelsel voor ambtenaren vallende personen”;

28) in artikel 64, lid 1, wordt het eerste streepje vervangen door:

“- de index ($i = 1, 2, 3$ en 4) staat voor de vier leeftijdsklassen die voor de berekening van de vaste bedragen worden gebruikt:

$i = 1$: personen jonger dan 65 jaar,

$i = 2$: personen tussen 65 en 74 jaar,

$i = 3$: personen tussen 75 en 84 jaar,

$i = 4$: personen van 85 jaar en ouder,”;

29) artikel 65 wordt vervangen door:

“Artikel 65

Kennisgeving van de gemiddelde jaarlijkse kosten

1. De gemiddelde jaarlijkse kosten per persoon voor elke leeftijdsklasse in een bepaald jaar worden uiterlijk aan het eind van het tweede jaar na het jaar in kwestie aan de Rekencommissie meegedeeld.
2. De op grond van lid 1 meegedeelde gemiddelde jaarlijkse kosten worden elk jaar – na door de Administratieve Commissie te zijn goedgekeurd – in het *Publicatieblad van de Europese Unie* bekendgemaakt.
3. Als een lidstaat de gemiddelde jaarlijkse kosten in een bepaald jaar niet binnen de in lid 1 bedoelde termijn kan meedelen, vraagt die lidstaat binnen dezelfde termijn de toestemming van de Administratieve Commissie en van de Rekencommissie om gebruik te maken van de in het *Publicatieblad van de Europese Unie* bekendgemaakte gemiddelde jaarlijkse kosten voor die lidstaat in het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarvoor nog geen gegevens kunnen worden meegedeeld. De lidstaat die om een dergelijke toestemming verzoekt, licht toe waarom de gemiddelde jaarlijkse kosten voor het jaar in kwestie niet kunnen worden meegedeeld. Als de Administratieve Commissie — na het advies van de Rekencommissie in overweging te hebben genomen — met het verzoek van de lidstaat instemt, worden de gemiddelde jaarlijkse kosten in het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarvoor nog geen gegevens kunnen worden meegedeeld, opnieuw in het *Publicatieblad van de Europese Unie* bekendgemaakt.
4. Toestemming op grond van lid 3 wordt niet in twee opeenvolgende jaren verleend.”;

30) *in artikel 66 wordt lid 2 vervangen door:*

“2. De in de artikelen 35 en 41 van de basisverordening bedoelde vergoedingen tussen de organen van de lidstaten lopen via het verbindingsorgaan. Er kan worden voorzien in een afzonderlijk verbindingsorgaan voor de vergoedingen uit hoofde van de artikelen 35 en 41 van de basisverordening. Wederzijdse schuldvorderingen kunnen worden verrekend tussen de verbindingsorganen.”;

31) *artikel 67 wordt als volgt gewijzigd:*

a) lid 3 wordt vervangen door:

“3. Wat artikel 6, lid 5, tweede alinea, en artikel 73, lid 2, van de toepassingsverordening betreft, neemt het in de leden 1 en 2 van dit artikel vastgelegde tijdvak geen aanvang voordat is vastgesteld welk orgaan bevoegd is.”;

b) lid 7 wordt vervangen door:

“7. De Rekencommissie faciliteert de definitieve afsluiting van de rekeningen in gevallen waarin er geen regeling binnen de in lid 6 vastgelegde termijn kan worden getroffen, en zij geeft op gemotiveerd verzoek van een van de partijen haar advies over een betwisting binnen negen maanden na de maand waarin de zaak aan haar is voorgelegd.”;

32) *in artikel 68 wordt lid 2 vervangen door:*

“2. De interest wordt berekend op basis van de referentievoet die door de Europese Centrale Bank wordt toegepast op haar belangrijkste herfinancieringsverrichtingen plus twee procentpunten. De toegepaste referentievoet is die welke geldt op de eerste dag van de maand waarin de betaling verschuldigd is.”;

33) artikel 70 wordt geschrapt;

34) *in artikel 72 wordt lid 1 vervangen door:*

“1. Tenzij in artikel 73 van de toepassingsverordening anders is bepaald, geldt dat, indien het orgaan van een lidstaat aan een persoon onverschuldigd uitkeringen heeft verstrekt, dat orgaan, op de wijze en binnen de grenzen als bepaald in de door dat orgaan toegepaste wetgeving, aan het orgaan van een andere lidstaat dat verantwoordelijk is voor het betalen van uitkeringen aan de betrokkene, kan verzoeken om, ongeacht binnen welke tak van de sociale zekerheid de uitkeringen worden betaald, het onverschuldigde bedrag in te houden op eventuele achterstallige of lopende betalingen aan de betrokkene. Het orgaan van de laatstgenoemde lidstaat houdt het bedrag in op de wijze, onder de voorwaarden en binnen de grenzen die voor een dergelijke verrekeningsprocedure zijn bepaald overeenkomstig de wetgeving die door dat orgaan wordt toegepast alsof het door dat orgaan zelf te veel betaalde bedragen betrof, en maakt het ingehouden bedrag over aan het orgaan dat de onverschuldigde bedragen heeft uitbetaald.”;

35) artikel 73 wordt vervangen door:

“Artikel 73

Afwikkeling van *onverschuldigde* uitkeringen en verstrekkingen, *alsook* premies of bijdragen bij *een* wijziging van de toepasselijke wetgeving met terugwerkende kracht *of andere situaties waarin een orgaan niet bevoegd was*

1. Bij een wijziging van de toepasselijke wetgeving met terugwerkende kracht, met inbegrip van situaties als bedoeld in artikel 6, leden 4 en 5, van de toepassingsverordening, *alsook in andere gevallen waarin een* orgaan dat *niet bevoegd was onverschuldigd* uitkeringen heeft betaald *of toegekend of onverschuldigd premies of bijdragen heeft ontvangen, stelt dat orgaan* een overzicht op van het betaalde *of ontvangen* bedrag en zendt het dat *binnen zes maanden vanaf de vaststelling van de wijziging van de toepasselijke wetgeving of vanaf de identificatie van het orgaan dat verantwoordelijk is voor de toekenning van de uitkeringen of de ontvangst van de premies of bijdragen,* aan het met het oog op de terugbetaling daarvan als bevoegd aangemerkte orgaan.
2. Verstrekkingen *worden vergoed* door het op grond van *de artikelen 66 tot en met 68* van de toepassingsverordening als bevoegd aangemerkte orgaan.

3. Het orgaan dat als bevoegd voor de betaling van de uitkeringen is aangemerkt, brengt het bedrag dat het aan het niet-bevoegde of slechts voorlopig bevoegde orgaan moet vergoeden, in mindering op de achterstallige betalingen van de overeenkomstige uitkeringen die het aan de betrokkene verschuldigd is, en maakt het in mindering gebrachte bedrag onverwijld over aan het laatstgenoemde orgaan.

Als de onverschuldigd betaalde uitkeringen meer bedragen dan de achterstallige betalingen die door het als bevoegd aangemerkte orgaan moeten worden betaald, of als er geen achterstallige betalingen zijn, brengt het als bevoegd aangemerkte orgaan dat bedrag in mindering op de lopende betalingen, onder de voorwaarden en binnen de grenzen ■ van de wetgeving die het toepast, en betaalt het bevoegde orgaan het in mindering gebrachte bedrag onverwijld terug aan het orgaan dat de uitkeringen onverschuldigd heeft betaald.

4. Het orgaan dat onverschuldigd premies of bijdragen heeft ontvangen van een natuurlijke persoon of een rechtspersoon, gaat pas over tot vergoeding van de bedragen in kwestie aan de persoon die die bedragen heeft betaald, nadat het zich bij het als bevoegd aangemerkte orgaan vergewist heeft van de betrokken bedragen.

Op verzoek van het als bevoegd aangemerkte orgaan — een verzoek dat uiterlijk drie maanden na *ontvangst van het overzicht van het betaalde of ontvangen bedrag* wordt ingediend — maakt het orgaan dat onverschuldigd premies of bijdragen heeft ontvangen, die premies of bijdragen aan het als bevoegd aangemerkte orgaan over, opdat die worden verrekend met de premies of bijdragen die over dezelfde periode door de betrokken natuurlijke persoon of rechtspersoon verschuldigd zijn aan het voor de betrokken periode als bevoegd aangemerkte orgaan. De overgemaakte premies of bijdragen worden geacht met terugwerkende kracht betaald te zijn aan het als bevoegd aangemerkte orgaan.

Als de onverschuldigd ontvangen premies of bijdragen meer bedragen dan de betrokken natuurlijke persoon of rechtspersoon aan het als bevoegd aangemerkte orgaan verschuldigd is, betaalt het orgaan dat de premies of bijdragen onverschuldigd heeft ontvangen, het te veel betaalde bedrag, *zoals berekend overeenkomstig het nationaal recht*, terug aan de betrokken natuurlijke persoon of rechtspersoon.

5. Het bestaan van termijnen uit hoofde van nationale wetgeving vormt geen geldige reden om de vereffening van schuldvorderingen tussen organen uit hoofde van dit artikel te weigeren.
6. *In het geval van een procedure uit hoofde van artikel 5, lid 5, of artikel 6, lid 3, van de toepassingsverordening is dit artikel* ■ *niet van toepassing op schuldvorderingen* ■ *die op de datum waarop de procedure* ■ *werd ingeleid ouder zijn dan 36 maanden.*
7. *Twee of meer lidstaten kunnen specifieke bepalingen en procedures overeenkomen die afwijken van die in de leden 1 tot en met 6 van dit artikel, en kunnen met betrekking tot verstrekkingen artikel 35, lid 3, van de basisverordening toepassen, mits die bepalingen en procedures niet in het nadeel van de betrokkenen zijn.*
8. *De Administratieve Commissie legt de gedetailleerde regelingen voor de toepassing van dit artikel vast.”;*

36) *artikel 75 wordt als volgt gewijzigd:*

a) *aan lid 1 wordt het volgende streepje toegevoegd:*

“- de datum waarop de schuldvordering opeisbaar is geworden”, de datum waarop de schuld op grond van de wetgeving van de lidstaat van de verzoekende partij had moeten zijn voldaan.”;

b) lid 3 wordt geschrapt;

c) het volgende lid wordt toegevoegd:

“4. Wanneer de terugbetaling van socialezekerheidspremies betrekking heeft op een persoon die in een andere lidstaat woont of verblijft, kan de lidstaat vanwaar de premies moeten worden terugbetaald, *overeenkomstig artikel 2, lid 2, van de toepassingsverordening*, de lidstaat van woon- of verblijfplaats zonder voorafgaand verzoek in kennis stellen van de aanstaande terugbetaling.”;

37) artikel 77 wordt *vervangen door*:

“Artikel 77

Notificatie

1. *Op verzoek van de verzoekende partij gaat de aangezochte partij volgens de in de eigen lidstaat voor de notificatie van overeenkomstige akten en beslissingen geldende regels over tot notificatie aan de geadresseerde van alle akten en beslissingen, met inbegrip van de gerechtelijke, met betrekking tot een schuldvordering of de invordering daarvan, die uit de lidstaat van de verzoekende partij afkomstig zijn.*
2. *Het verzoek tot notificatie gaat vergezeld van een standaardformulier dat ten minste de volgende gegevens en de te notificeren akte of beslissing bevat:*
 - a) *de naam, het adres en andere gegevens die relevant zijn voor de identificatie van de geadresseerde;*
 - b) *het doel van de notificatie en de termijn waarbinnen de notificatie moet gebeuren;*
 - c) *een beschrijving van de te notificeren akte of beslissing en de aard en het bedrag van de betrokken schuldvordering;*
 - d) *de naam, adres en andere contactgegevens van:*
 - i) *de instantie die verantwoordelijk is voor de te notificeren akte of beslissing, en;*
 - ii) *als dat een andere instantie is dan de in punt i) bedoelde instantie, de instantie waar nadere inlichtingen kunnen worden verkregen over de notificatie of de procedure om de betalingsverplichting te betwisten.*

3. *De aangezochte partij stelt de verzoekende partij onverwijld op de hoogte van het gevolg dat aan het verzoek tot notificatie is gegeven en in het bijzonder van de datum waarop de akte of de beslissing aan de geadresseerde is toegezonden.*
4. *De verzoekende partij dient alleen een verzoek tot notificatie op grond van dit artikel in wanneer zij niet kan notificeren volgens de regels voor de notificatie van het betrokken document in haar lidstaat of wanneer een dergelijke notificatie onevenredige moeilijkheden zou veroorzaken.*
5. *De aangezochte partij zorgt ervoor dat de notificatie in de lidstaat van de aangezochte partij gebeurt volgens de in de lidstaat van de aangezochte partij geldende nationale wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen en administratieve praktijken.*
6. *Lid 5 doet geen afbreuk aan enige andere vorm van notificatie door een autoriteit in de lidstaat van de verzoekende partij volgens de in die lidstaat geldende regels. Een autoriteit in de lidstaat van de verzoekende partij kan een document rechtstreeks, per aangetekende brief of langs elektronische weg, notificeren aan een persoon op het grondgebied van een andere lidstaat.”;*

38) artikel 78 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 1 wordt vervangen door:

“1. Op verzoek van de verzoekende partij vordert de aangezochte partij de schuldvorderingen in waarvoor een executoriale titel in de lidstaat van de verzoekende partij bestaat. Elk verzoek tot invordering gaat vergezeld van een uniforme titel voor het nemen van executiemaatregelen door de lidstaat van de aangezochte partij.”;

b) in lid 2 wordt punt b) geschrapt;

c) de leden 3 en 4 worden vervangen door:

“3. Voordat de verzoekende partij een verzoek tot invordering indient, worden de in de lidstaat van de verzoekende partij beschikbare passende invorderingsprocedures toegepast, behalve wanneer:

- a) duidelijk is dat er in de lidstaat van de verzoekende partij geen voor invordering vatbare vermogensbestanddelen zijn of dat die procedures niet tot een volledige betaling van de schuldvordering zullen leiden, en de verzoekende partij over specifieke inlichtingen beschikt dat de betrokkene in de lidstaat van de aangezochte partij over vermogensbestanddelen beschikt;
- b) de toepassing van die procedures in de lidstaat van de verzoekende partij onevenredige moeilijkheden zou veroorzaken.

Wanneer een aangezochte partij een verzoek tot invordering van een verzoekende partij ontvangt, verstrekt de verzoekende partij op verzoek van de aangezochte partij aanvullende inlichtingen die voor de invordering van de schuldvordering noodzakelijk zijn. De verzoekende partij is niet verplicht de in artikel 76, lid 3, van de toepassingsverordening bedoelde inlichtingen te verstrekken.

4. *Het verzoek tot invordering bevat ook een verklaring waarin de verzoekende partij bevestigt dat aan de voorwaarden van de leden 2 en 3 is voldaan.”;*

d) het volgende lid wordt toegevoegd:

“6. Het verzoek tot invordering van een schuldvordering kan vergezeld gaan van andere documenten met betrekking tot de schuldvordering, die in de lidstaat van de verzoekende partij zijn afgegeven.”;

39) de artikelen 79 tot en met 82 worden vervangen door:

“Artikel 79

Executoriale titel van de schuldvordering

1. De uniforme titel die het nemen van executiemaatregelen in de lidstaat van de aangezochte partij mogelijk maakt, weerspiegelt de *materiële* inhoud van de initiële executoriale titel en vormt de enige basis voor de invorderingsmaatregelen en conservatoire maatregelen die in de lidstaat van de aangezochte partij worden genomen. In die lidstaat wordt geen erkenning, aanvulling of vervanging van de uniforme titel vereist.

2. De uniforme executoriale titel bevat:

- a) de naam, het adres en alle andere gegevens die relevant zijn voor de identificatie van de betrokken natuurlijke persoon of rechtspersoon of de derde partij die houder is van zijn of haar vermogensbestanddelen;
- b) de naam, het adres en alle andere relevante gegevens met betrekking tot de voor de beoordeling van de schuldvordering verantwoordelijke instantie en, als dat een andere instantie is, de instantie waar nadere inlichtingen kunnen worden verkregen over de schuldvordering of over de mogelijkheden om de betalingsverplichtingen te betwisten;
- c) gegevens die relevant zijn voor de identificatie van de executoriale titel die in de lidstaat van de verzoekende partij is afgegeven;
- d) een beschrijving van de schuldvordering, met inbegrip van de aard van de schuldvordering, het tijdvak waarop de schuldvordering betrekking heeft, **de datum waarop de schuldvordering opeisbaar is geworden**, eventuele andere relevante datums met betrekking tot de executie en het bedrag van de schuldvordering, inclusief hoofdsom, **eventuele** interesten, boetes, administratieve sancties en alle overige lasten en kosten, uitgedrukt in de valuta van de lidstaat van de verzoekende en van de aangezochte partij;

- e) de datum waarop de titel aan de geadresseerde is genotificeerd door de verzoekende partij of de aangezochte partij;
- f) de datum met ingang waarvan en de periode gedurende welke de executie mogelijk is volgens het geldende recht van de lidstaat van de verzoekende partij;
- g) eventuele andere relevante gegevens.

Artikel 80

Wijze en termijnen van betaling

- 1. De invordering geschiedt in de valuta van de lidstaat van de aangezochte partij. Met inachtneming van artikel 85, lid 1 bis, maakt de aangezochte partij het volledige door haar ingevorderde bedrag van de schuldvordering aan de verzoekende partij over.***

Bij de overmaking van het bedrag van de schuldvordering aan de verzoekende partij verstrekt de aangezochte partij tevens relevante informatie over de identiteit van de betrokken natuurlijke persoon of rechtspersoon als bedoeld in artikel 79, lid 2, van de toepassingsverordening.

2. *De aangezochte partij kan, indien de in haar lidstaat geldende wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen dat toelaten, aan de debiteur uitstel van betaling verlenen of een betaling in termijnen toestaan. De interesten die door de aangezochte partij voor dat uitstel van betaling in rekening worden gebracht, worden eveneens overgemaakt aan de verzoekende partij. De aangezochte partij stelt de verzoekende partij vervolgens in kennis van een dergelijk besluit.*

Vanaf de datum van ontvangst van het verzoek tot invordering brengt de aangezochte partij interesten wegens laattijdige betaling in rekening overeenkomstig de in de lidstaat van de aangezochte partij geldende wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen.

Artikel 81

Betwisting met betrekking tot de schuldvordering of de executoriale titel van de schuldvorderingen en betwisting met betrekking tot de uitvoeringsmaatregelen

1. *Als tijdens de invorderingsprocedure de schuldvordering, de initiële titel voor het nemen van executiemaatregelen in de lidstaat van de verzoekende partij, de uniforme titel voor het nemen van executiemaatregelen in de lidstaat van de aangezochte partij of de geldigheid van een notificatie door een autoriteit in de lidstaat van de verzoekende partij wordt betwist door een belanghebbende partij, wordt de rechtsvordering door die partij voor de bevoegde autoriteiten van de lidstaat van de verzoekende partij gebracht overeenkomstig de in die lidstaat geldende wettelijke bepalingen. De verzoekende partij stelt de aangezochte partij onverwijld in kennis van die rechtsvordering. Ook de belanghebbende partij kan de aangezochte partij over die rechtsvordering inlichten.*

2. *Zodra de aangezochte partij de in lid 1 bedoelde notificatie of informatie heeft ontvangen, van de verzoekende partij of van de belanghebbende partij, schorst zij de executieprocedure in afwachting van de beslissing van de ter zake bevoegde autoriteit, tenzij de verzoekende partij overeenkomstig de tweede alinea van dit lid om invordering van de schuldvordering verzoekt. Onverminderd artikel 84 van de toepassingsverordening kan de aangezochte partij overgaan tot het nemen van conservatoire maatregelen om de invordering van de schuldvordering te waarborgen, voor zover de in haar lidstaat geldende wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen dergelijke conservatoire maatregelen toestaan voor soortgelijke schuldvorderingen.*

Niettegenstaande de eerste alinea kan de verzoekende partij, overeenkomstig de in haar lidstaat geldende wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen en administratieve praktijken, bij de aangezochte partij een met redenen omkleed verzoek tot invordering van een betwiste schuldvordering indienen, voor zover de in de lidstaat van de aangezochte partij geldende wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen en administratieve praktijken dat toelaten. Indien de uitkomst van die betwisting vervolgens voor de schuldenaar gunstig uitvalt, is de verzoekende partij gehouden tot terugbetaling van elk ingevorderd bedrag, vermeerderd met de vergoedingen die overeenkomstig de in de lidstaat van de aangezochte partij geldende wetgeving verschuldigd kunnen zijn.

3. *Wanneer de betwisting betrekking heeft op uitvoeringsmaatregelen die in de lidstaat van de aangezochte partij zijn genomen, of op de geldigheid van de notificatie door een autoriteit in de lidstaat van de aangezochte partij, wordt de rechtsvordering voor de bevoegde autoriteit van die lidstaat gebracht overeenkomstig de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van die lidstaat.*

Artikel 81 bis

Intrekkingen en wijzigingen

1. *De verzoekende partij licht de aangezochte partij onmiddellijk in over een eventuele latere wijziging van het verzoek tot invordering of over de intrekking van het verzoek, met opgave van de redenen voor een dergelijke wijziging of intrekking.*
2. *Als de wijziging van het verzoek berust op een beslissing van de in artikel 81, lid 1, bedoelde bevoegde autoriteit, deelt de verzoekende partij de aangezochte partij de beslissing mee samen met een herziene uniforme titel voor het nemen van executiemaatregelen in de lidstaat van de aangezochte partij. De aangezochte partij zet door met verdere invorderingsmaatregelen op basis van de herziene titel.*

De invorderingsmaatregelen of conservatoire maatregelen die reeds zijn genomen op basis van de oorspronkelijke uniforme titel voor het nemen van executiemaatregelen in de lidstaat van de aangezochte partij, kunnen op basis van de herziene titel worden voortgezet, tenzij een wijziging van het verzoek te wijten is aan de ongeldigheid van de initiële titel voor het nemen van executiemaatregelen in de lidstaat van de verzoekende lidstaat of van de oorspronkelijke uniforme titel voor het nemen van executiemaatregelen in de lidstaat van de aangezochte partij.

De artikelen 79 en 81 zijn van toepassing op de herziene titel.

3. *Indien het verzoek om een andere reden wordt gewijzigd dan bedoeld in lid 2 en een dergelijke wijziging een verlaging van het bedrag van de schuldvordering inhoudt, zet de aangezochte partij de invordering of reeds genomen conservatoire maatregelen voort, maar beperkt zij zich daarbij tot het bedrag van de nog uitstaande schuldvordering.*

Artikel 82

Beperkingen van de bijstand

1. Onverminderd de bevoegdheid om bijstand te verlenen, is de aangezochte partij niet gehouden:

- a) de in de artikelen 78 tot en met 81 van de toepassingsverordening genoemde bijstand te verlenen, indien de invordering van de schuldvordering, wegens de situatie van de debiteur, in de lidstaat van de aangezochte partij ernstige moeilijkheden van economische of sociale aard zou opleveren, voor zover de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen en de administratieve praktijken die gelden in de lidstaat van de aangezochte partij dat toelaten voor soortgelijke binnenlandse schuldvorderingen;*
- b) de in de artikelen 76 tot en met 81 van de toepassingsverordening bedoelde bijstand te verlenen, als het initiële verzoek uit hoofde van artikel 76, 77 of 78 van de toepassingsverordening betrekking heeft op schuldvorderingen die meer dan vijf jaar oud zijn, te rekenen vanaf de datum waarop de schuldvordering in de lidstaat van de verzoekende partij opeisbaar is geworden tot de datum van het initiële verzoek om bijstand.*

Als met betrekking tot punt b) de schuldvordering of de initiële titel voor het nemen van executiemaatregelen in de lidstaat van de verzoekende partij wordt betwist, begint de periode van vijf jaar op de datum waarop het niet langer mogelijk is de schuldvordering of de executoriale titel van de schuldvordering te betwisten.

Voorts begint – wanneer de autoriteiten in de lidstaat van de verzoekende partij uitstel van betaling of betaling in termijnen hebben aanvaard – de periode van vijf jaar op de datum waarop de volledige betalingsperiode is verstreken.

In die gevallen is de aangezochte partij echter niet verplicht bijstand te verlenen met betrekking tot schuldvorderingen die meer dan tien jaar oud zijn, te rekenen vanaf de datum waarop de schuldvordering in de lidstaat van de verzoekende partij opeisbaar is geworden.

2. *De aangezochte partij stelt de verzoekende partij op de hoogte van de redenen voor afwijzing van het verzoek om bijstand.”;*

40) artikel 84 wordt vervangen door:

“Artikel 84

Conservatoire maatregelen

1. Op een met redenen omkleed verzoek van de verzoekende partij neemt de aangezochte partij, *overeenkomstig het* in haar lidstaat geldende nationale recht *en de in haar lidstaat geldende nationale* administratieve praktijken, conservatoire maatregelen om de invordering te waarborgen wanneer een schuldvordering of de titel voor het nemen van executiemaatregelen in de lidstaat van de verzoekende partij bij de indiening van het verzoek wordt betwist, of wanneer de schuldvordering nog niet het voorwerp vormt van een titel voor het nemen van executiemaatregelen in de lidstaat van de verzoekende lidstaat, voor zover conservatoire maatregelen in een soortgelijke situatie ook uit hoofde van het nationale recht en de administratieve praktijken van de lidstaat van de verzoekende partij mogelijk *zouden* zijn.

Het document dat in voorkomend geval is opgesteld om conservatoire maatregelen in de lidstaat van de verzoekende partij mogelijk te maken en dat betrekking heeft op de schuldvordering waarvoor om wederzijdse bijstand is verzocht, wordt aan het verzoek om conservatoire maatregelen in de lidstaat van de aangezochte partij gehecht. In de lidstaat van de aangezochte partij wordt geen erkenning, aanvulling of vervanging van dat document vereist.

2. Het verzoek om conservatoire maatregelen kan vergezeld gaan van andere documenten met betrekking tot de schuldvordering, die in de lidstaat van de verzoekende partij zijn afgegeven.
3. Voor de uitvoering van lid 1 van dit artikel zijn de bepalingen en de procedures van de artikelen 78, 79, 81 en 82 van de toepassingsverordening van overeenkomstige toepassing.”;

41) *in artikel 85 wordt ■ lid 1 vervangen door:*

“1. De aangezochte partij verricht de invordering bij de betrokken natuurlijke persoon of rechtspersoon en houdt daarbij alle kosten in die zij voor de invordering heeft gemaakt, overeenkomstig de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen die in de lidstaat van de aangezochte partij gelden voor soortgelijke schuldvorderingen.

1 bis. Wanneer de kosten met betrekking tot de invordering niet op de debiteur kunnen worden verhaald boven op het bedrag van de schuldvordering, worden *die kosten* in mindering gebracht op het bedrag dat *werkelijk werd* ingevorderd, of, indien dat niet mogelijk is, worden ze door de verzoekende partij vergoed. De verzoekende partij en de aangezochte partij kunnen een specifieke vergoedingsregeling overeenkomen of afzien van de vergoeding van die kosten.”;

42) het volgende artikel wordt ingevoegd:

“Artikel 85 bis

Aanwezigheid in administratieve instanties en deelname aan administratief onderzoek

- 1.* In onderlinge overeenstemming tussen de verzoekende partij en de aangezochte partij en overeenkomstig de door de aangezochte partij vastgestelde regeling kunnen door de verzoekende partij gemachtigde ambtenaren, met het oog op de bevordering van de in deze afdeling bedoelde wederzijdse bijstand:
 - a)* aanwezig zijn in de instanties waar de administratieve autoriteiten van de lidstaat van de aangezochte partij hun taken uitvoeren;
 - b)* aanwezig zijn bij administratief onderzoek op het grondgebied van de lidstaat van de aangezochte partij;
 - c)* de bevoegde ambtenaren van de lidstaat van de aangezochte lidstaat bijstaan bij rechtszaken in die lidstaat.
- 2.* Als de in de lidstaat van de aangezochte partij geldende wetgeving zulks toestaat, kan in de in lid 1 ■ bedoelde overeenkomst worden bepaald dat ambtenaren van de lidstaat van de verzoekende partij personen mogen ondervragen en dossiers mogen onderzoeken.
- 3.* Door de verzoekende partij gemachtigde ambtenaren leggen, wanneer zij handelen op grond van lid 1 of 2, een schriftelijke machtiging voor waarin hun identiteit en hun officiële hoedanigheid zijn vermeld.”;

- 43) *artikel 86 wordt geschrapt;*
- 44) *het volgende artikel wordt ingevoegd:*

“Artikel 86 bis

Bevoegdheid om uitvoeringshandelingen vast te stellen

1. *De Commissie bepaalt door middel van uitvoeringshandelingen de nadere bijzonderheden van de invorderingsprocedure. Die uitvoeringshandelingen betreffen:*
 - a) *praktische regelingen die nodig zijn voor de toepassing van deze afdeling wat betreft het langs elektronische weg toezenden van informatie, documenten of beslissingen aan de betrokkene, overeenkomstig artikel 4;*
 - b) *het model van de uniforme titel als bedoeld in artikel 79;*
 - c) *de informatie die door de aangezochte partij aan de verzoekende partij moet worden verstrekt over de stand van zaken of het resultaat van het verzoek en het daarvoor geldende tijdschema;*
 - d) *de maatregelen die door de betrokken organen moeten worden genomen bij een wijziging of intrekking van de schuldvordering die het voorwerp vormt van een verzoek tot invordering;*
 - e) *nadere uitvoeringsbepalingen voor artikel 75, lid 2, de artikelen 76, 77, 78, 79, 80 en 81, artikel 82, lid 1, artikel 83, lid 1, tweede alinea, en de artikelen 84, 85 en 85 bis; en*
 - f) *de vaststelling van een minimumdrempel voor de bedragen waarvoor een verzoek tot invordering kan worden ingediend.*

2. ***Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 88 quater, lid 2, van de basisverordening bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.”;***

45) artikel 87 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 4 wordt vervangen door:

“4. De leden 2 en 3 zijn tevens van toepassing wanneer de mate van afhankelijkheid van een rechthebbende op of aanvrager van prestaties bij langdurige zorg in de zin van artikel 1, punt v ter), van de basisverordening wordt bepaald of gecontroleerd.”;

b) lid 6 wordt vervangen door:

“6. In afwijking van het in artikel 76, lid 2, van de basisverordening neergelegde beginsel van kosteloze administratieve samenwerking, worden de daadwerkelijke uitgaven voor de in de leden 1 tot en met 5 van dit artikel genoemde controles, door het debiteurorgaan dat om de controles had verzocht, terugbetaald aan het orgaan dat werd verzocht de controles uit te voeren. Als het orgaan dat verzocht is de controle uit te voeren, echter ook gebruikmaakt van de bevindingen voor de toekenning van prestaties aan de betrokkene ***voor eigen rekening*** volgens de wetgeving die het toepast, vordert het de in de vorige zin bedoelde uitgaven niet terug. ■”;

46) *het volgende artikel wordt ingevoegd:*

“Artikel 87 bis

Evaluatie

Uiterlijk op ... [vijf jaar na de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening] voert de Commissie een evaluatie uit van de naleving van de in titel II van de toepassingsverordening bedoelde termijnen en van de uitvoering van de regels van artikel 14, lid 5 bis, van die verordening.

In haar evaluatie beoordeelt de Commissie ook of het passend is het toepassingsgebied van prestaties bij langdurige zorg op grond van de basisverordening uit te breiden tot werkgerelateerde prestaties.

De Commissie dient bij het Europees Parlement, de Raad en het Economisch en Sociaal Comité een verslag in met de resultaten van haar evaluatie. De lidstaten verstrekken de Commissie de informatie die nodig is voor het opstellen van dat verslag.”;

47) in artikel 89 wordt lid 3 geschrapt;

48) artikel 92 wordt geschrapt;

49) artikel 93 wordt vervangen door:

“Artikel 93

Overgangsbepalingen

De artikelen 87, 87 bis en 87 ter van de basisverordening zijn van toepassing op de onder de toepassingsverordening vallende situaties.”;

50) het volgende artikel wordt ingevoegd:

“Artikel 94 bis

Overgangsbepalingen betreffende werkloosheidsuitkeringen

1. De artikelen 56 en 70 en bijlage 5, in de versie die van kracht was vóór ... [datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening], blijven van toepassing op werkloosheidsuitkeringen ***waarvoor aanvragen*** zijn ***ingediend*** vóór de relevante datums van toepassing zoals vastgesteld in artikel 97, tweede alinea, punt 2), en derde en vierde alinea.

2. *Artikel 73, in de versie die van kracht was vóór ... [datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening], blijft van toepassing op de vereffening van schuldvorderingen die is gestart vóór ... [24 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening].*
3. *Titel IV, hoofdstuk III, afdeling 3, in de versie die van kracht was vóór ... [datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening], blijft van toepassing op verzoeken en betwistingen die zijn ingediend vóór ... [24 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening].”;*

51) artikel 96 wordt als volgt gewijzigd:

- a) in lid 1, tweede alinea, wordt de aanhef vervangen door:

“Met uitzondering van artikel 107 blijft Verordening (EEG) nr. 574/72 evenwel van kracht en behoudt zij haar rechtsgevolgen voor de toepassing van: ■”;

- b) het volgende lid wordt ingevoegd:

“*I bis* Voor de toepassing van de in lid 1 van dit artikel bedoelde wetgeving zijn de regels inzake de omrekening van valuta onderworpen aan artikel 90. ■”;

52) artikel 97 wordt vervangen door:

“Artikel 97

Datum van inwerkingtreding en toepassing

Deze verordening wordt bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Ze treedt in werking op 1 mei 2010.

Niettegenstaande de eerste alinea, gelden de volgende datums van toepassing:

- 1) de volgende bepalingen, in de versie die in werking treedt op ... [datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening], zijn van toepassing vanaf die datum:
 - a) artikel 1, lid 2;
 - b) artikel 2, leden 2 bis, 5 en 6;
 - c) artikel 3, lid 3;
 - d) artikel 19, leden 2 en 3;
 - e) artikel 26, lid 4;
 - f) artikel 43, lid 3;
 - g) artikel 65;
 - h) artikel 66, lid 2;
 - i) artikel 68, lid 2;
 - j) artikel 75 leden 1, 3 en 4;
 - k) artikelen 85 bis, 86 en 86 bis;
 - l) artikel 87, leden 4 en 6;
 - m) artikel 87 quater;
 - n) artikel 89, lid 3;
 - o) artikelen 92, 93 en 94 bis;
 - p) artikel 96, leden 1 en 1 bis;
 - q) bijlage 1;

- 2) de volgende bepalingen, in de versie die in werking treedt op ... [datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening], zijn van toepassing vanaf ... [24 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening]:
- a) artikel 5, leden 2 tot en met 5;
 - b) artikel 14, leden 1, 1 bis, 3, 5 bis, 10 en 12;
 - c) artikel 15;
 - d) artikel 16, leden 1, 2, 3 en 5;
 - e) artikel 19 bis;
 - f) artikel 20, leden 3 en 4;
 - g) artikel 25, leden 1 en 3;
 - h) artikel 31, lid 2;
 - i) artikel 32, lid 1;
 - j) artikel 54, lid 1;
 - k) artikel 54 bis;

- l) artikel 55, leden 1, 4, 5 en 7;
 - m) artikel 56, leden -1, 1 en 3;
 - n) artikel 56 bis;
 - o) artikel 67, leden 3 en 7;
 - p) artikel 70;
 - q) artikel 72, lid 1;
 - r) artikelen 73 en 77;
 - s) artikel 78, leden 1 tot en met 4, en lid 6;
 - t) artikelen 79 tot en met 82 en artikel 84;
 - u) artikel 85, leden 1 en 1 bis;
 - v) bijlagen 5 en 6;
- 3) artikel 64 in de versie die in werking treedt op ... [datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening], is van toepassing vanaf 1 januari ... [het kalenderjaar volgend op het jaar waarin deze wijzigingsverordening in werking treedt].

Niettenstaande de punten 1) en 2) van de tweede alinea van dit artikel met betrekking tot personen voor wie, gedurende hun laatste werkzaamheden in loondienst of werkzaamheden anders dan in loondienst, Luxemburg de bevoegde lidstaat was, ***zijn de artikelen 56 en 70 en bijlage 5, in de versie die van kracht was vóór ... [de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening], van toepassing tot en met ... [vijf jaar na de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening]. Gedurende die periode is artikel 56 bis niet van toepassing op Luxemburg.***

Luxemburg kan de Commissie ervan in kennis stellen dat het noodzakelijk is de in de derde alinea bedoelde termijn te verlengen tot en met ... [7 jaar na de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening]. Een dergelijke kennisgeving van verlenging wordt binnen een redelijke termijn vóór het einde van de in de derde alinea bedoelde termijn gedaan. De kennisgeving wordt bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie.”;

- 53) *de bijlagen bij Verordening (EG) nr. 987/2009 worden gewijzigd overeenkomstig bijlage II bij deze verordening.*

Artikel 3

Inwerkingtreding en datum van toepassing

Deze verordening treedt in werking op de eerste dag *van de maand* na *de datum* van bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te ...,

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

Voor de Raad
De voorzitter

BIJLAGE I

Wijzigingen van de bijlagen bij Verordening (EG) nr. 883/2004

De bijlagen bij Verordening (EG) nr. 883/2004 worden als volgt gewijzigd:

1) bijlage I wordt als volgt gewijzigd:

a) deel I wordt als volgt gewijzigd:

i) *de volgende rubriek wordt ingevoegd na de rubriek “BULGARIJE”:*

“TSJECHIË

Voorschotten op onderhoudsverplichtingen volgens de Wet inzake voorschotten op onderhoudsverplichtingen (nr. 588/2020 Coll.)”;

ii) *de rubriek “ESTLAND” wordt vervangen door:*

“ESTLAND

Onderhoudsverplichtingen uit hoofde van de Wet gezinsbijslagen van 1 januari 2017”;

iii) *de rubriek “SLOWAKIJE” wordt vervangen door:*

“SLOWAKIJE

Vervangende alimentatie-uitkering als bepaald in Wet nr. 201/2008 Coll. zoals gewijzigd”;

iv) de rubriek “ZWEDEN” wordt vervangen door:

“ZWEDEN

Onderhoudssteun (hoofdstuk 17 tot en met 19 van het Wetboek voor sociale verzekeringen) *(2010:110)*”;

b) deel II wordt als volgt gewijzigd:

i) de rubriek “LITOUWEN” wordt vervangen door:

“LITOUWEN

Onderhoudsverplichtingen voor kinderen uit hoofde van de Wet inzake onderhoudsverplichtingen voor kinderen”;

ii) de rubriek “HONGARIJE” wordt geschrapt;

- iii) *de rubriek “POLEN” wordt vervangen door:*

“POLEN

Eenmalige geboortetoeelage (Wet inzake gezinsbijslagen).

Eenmalige toelage voor de geboorte van een kind bij wie een ernstige en onomkeerbare handicap of een onbehandelbare levensbedreigende ziekte werd vastgesteld, die tijdens de prenatale ontwikkeling van het kind of tijdens de bevalling is ontstaan”;

- iv) *de rubriek “ROEMENIË” wordt geschrapt;*

- v) *de rubriek “SLOWAKIJE” wordt vervangen door:*

“SLOWAKIJE

Uitkering bij geboorte.”;

- vi) *de rubriek “FINLAND” wordt vervangen door:*

Moederschapspakket, de uitkering ineens bij bevalling en de uitkering ineens ter vergoeding van de kosten van internationale adoptie op grond van de Wet inzake de uitkering bij bevalling (477/1993)”;

vii) het volgende punt wordt toegevoegd:

“ZWEDEN

Uitkering bij adoptie (hoofdstuk 21 van het Wetboek sociale verzekeringen (2010:110)).”;

2) **■** bijlage II wordt *als volgt gewijzigd*:

a) *de rubrieken “DENEMARKEN — FINLAND” en “DENEMARKEN — ZWEDEN” worden geschrapt;*

b) *de rubriek “DUITSLAND — OOSTENRIJK” wordt vervangen door:*

“DUITSLAND — OOSTENRIJK

Artikel 14, lid 2, punten g), h), i) en j), van het Verdrag betreffende sociale zekerheid van 4 oktober 1995, over de verdeling van bevoegdheden tussen deze twee landen betreffende oude verzekeringsgevallen en opgebouwde tijdvakken van verzekering; de toepassing daarvan blijft beperkt tot de personen die binnen de werkingssfeer van dit verdrag vallen.”;

c) *de rubrieken “SPANJE — PORTUGAL” en “FINLAND — ZWEDEN” worden geschrapt;*

- 3) in bijlage III worden de rubrieken “ESTLAND”, “SPANJE”, “KROATIË”, “ITALIË”, “LITOUWEN”, “HONGARIJE”, “NEDERLAND”, “FINLAND” en “ZWEDEN” geschrapt;
- 4) bijlage IV wordt als volgt gewijzigd:
- a) de rubriek “ESTLAND” wordt ingevoegd na “DUITSLAND”;
 - b) de rubriek “*LETLAND*” wordt ingevoegd na “CYPRUS”;**
 - c) de rubriek “LITOUWEN” wordt ingevoegd na “***LETLAND***”;
 - d) de rubriek “MALTA” wordt ingevoegd na “HONGARIJE”;
 - e) de rubriek “PORTUGAL” wordt ingevoegd na “POLEN”;
 - f) de rubriek “ROEMENIË” wordt ingevoegd na “PORTUGAL”;
 - g) de rubriek “SLOWAKIJE” wordt ingevoegd na “SLOVENIË”;
 - h) de rubriek “FINLAND” wordt ingevoegd na “SLOWAKIJE”;
 - i) de rubriek “VERENIGD KONINKRIJK” wordt toegevoegd na “ZWEDEN”;

5) *in bijlage VI wordt de rubriek “FINLAND” geschrapt;*

6) *in bijlage VIII wordt deel I als volgt gewijzigd:*

a) *de rubriek “LITOUWEN” wordt vervangen door:*

“LITOUWEN

Alle aanvragen om weduwe-/weduwnaarspensioenen op grond van de sociale verzekering, berekend op basis van het basisbedrag van het weduwe-/weduwnaarspensioen (Wet socialeverzekeringspensioenen).”;

b) *in de rubriek “OOSTENRIJK” wordt punt g) vervangen door:*

“g) Alle aanvragen om uitkeringen uit hoofde van de federale wet van 22 december 2018 betreffende de pensioenvoorziening voor Oostenrijkse notarissen — NVG 2020;

h) Premie voor jonge starters uit hoofde van de artikelen 262a en 286a Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (ASVG) (algemene wet sociale verzekering) van 9 september 1955, artikel 144a Gewerbliches Sozialversicherungsgesetz (GSVG) (wet sociale verzekering bedrijfsleven) van 11 oktober 1978 en artikel 135a Bauern-Sozialversicherungsgesetz (BSVG) (wet sociale verzekering landbouwers) van 11 oktober 1978.”;

7) *bijlage IX wordt als volgt gewijzigd:*

a) *deel I wordt als volgt gewijzigd:*

i) *de volgende rubriek wordt toegevoegd na de rubriek “DENEMARKEN”:*

“ESTLAND

Arbeidsgeschiktheidstoelage toegekend uit hoofde van de wet op arbeidsgeschiktheidstoelagen.”;

ii) *de rubriek “FINLAND” wordt vervangen door:*

“FINLAND

Weduwe- en weduwnaarspensioenen bepaald in overeenstemming met de overgangsregelingen en toegekend vóór 1 januari 1994 (Wet inzake de uitvoering van de Nationale pensioenwet, 569/2007).

Het aanvullende bedrag van het pensioen voor kinderen bij het berekenen van de autonome uitkering in overeenstemming met de nationale pensioenwet (Nationale pensioenwet, 568/2007).”;

b) in *deel II* wordt de rubriek “LITOUWEN” vervangen door:

“LITOUWEN

a) *Socialeverzekeringspensioenen wegens arbeidsongeschiktheid, uitgekeerd uit hoofde van de Wet socialeverzekeringspensioenen.*

b) *Socialeverzekeringspensioenen voor weduwen, weduwnaars en wezen, berekend op basis van het pensioen wegens arbeidsongeschiktheid van de overledene uit hoofde van de Wet socialeverzekeringspensioenen.”;*

c) in *deel III* wordt de derde alinea vervangen door:

“Het Noordse Verdrag van 12 juni 2012 betreffende de sociale zekerheid.”;

8) bijlage X wordt als volgt gewijzigd:

a) de rubriek “TSJECHIË” wordt geschrapt;

b) in de rubriek “DUITSLAND” wordt punt b) vervangen door:

“b) *Bürgergeld*, basisvoorziening voor werkzoekenden overeenkomstig deel II van het Sociaal Wetboek ■.”;

- c) de rubriek “ESTLAND” wordt als volgt gewijzigd:
 - i) punt a) wordt geschrapt;
 - ii) *het volgende* punt wordt toegevoegd:
 - “c) *Uitkering voor alleenwonende gepensioneerden (Wet op de sociale bijstand van 6 september 2016)*”;
- d) de rubriek “LITOUWEN” wordt vervangen door:
 - “LITOUWEN
 - a) *Socialebijstandspensioen voor invaliditeit en ouderdom (Wet van 2005 op de socialebijstandspensioenen, artikelen 5 en 6).*
 - b) *Steunvergoeding (Wet op de socialebijstandspensioenen van 2005, artikel 12).*
 - c) *Vervoersvergoeding voor gehandicapten met mobiliteitsproblemen, toegekend vóór 2019 op grond van de Wet op de vervoersvergoeding.*”;
- e) in de rubriek “HONGARIJE” wordt punt c) geschrapt;

f) de rubriek “OOSTENRIJK” wordt vervangen door:

“OOSTENRIJK

- a) *Compenserende aanvulling (Federale wet van 9 september 1955 betreffende de algemene sociale verzekering — ASVG, Federale wet van 11 oktober 1978 betreffende de sociale verzekering voor personen werkzaam in de handel — GSVG, en Federale wet van 11 oktober 1978 betreffende de sociale verzekering voor landbouwers — BSVG);*
- b) *Aanvullende uitkering (Federale wet van 18 november 1965 betreffende de pensioenrechten van federale ambtenaren, hun nabestaanden en de personen te hunnen laste — Pensionsgesetz 1965 (PG 1965); Federale wet betreffende de pensioenuitkeringen voor ambtenaren van de Oostenrijkse federale spoorwegen — Bundesbahn-Pensionsgesetz (BB-PG); Federale wet van 9 juli 1958 betreffende de pensioenuitkeringen voor federale theatermedewerkers (Bundestheaterpensionsgesetz (BThPG)).”;*

g) de rubriek “POLEN” wordt vervangen door:

“POLEN

- a) *Sociaal pensioen (Wet op de sociale pensioenen van 27 juni 2003).*
- b) *Aanvullende ouderschapsuitkering (Wet van 31 januari 2019 betreffende de aanvullende ouderschapsuitkering).*
- c) *Aanvullende uitkering voor personen die niet zelfstandig kunnen wonen (Wet van 31 juli 2019 betreffende de aanvullende uitkering voor personen die niet zelfstandig kunnen wonen).”;*

h) de rubriek “PORTUGAL” wordt als volgt gewijzigd:

i) punt a) wordt vervangen door:

“a) Niet op bijdrage- of premiebetaling berustend algemeen ouderdomspensioen van de staat (Wetsbesluit nr. 464/80 van 13 oktober 1980).”;

ii) het volgende punt wordt toegevoegd:

“d) De basiscomponent en het supplement van de sociale uitkering voor inclusie (Wetsbesluit nr. 126-A/2017 van 6 oktober 2017, zoals gewijzigd).”;

i) de volgende rubriek wordt ingevoegd na de rubriek “PORTUGAL”:

“ROEMENIË

Sociale toelage voor gepensioneerden (Noodverordening nr. 6/2009 van de regering tot vaststelling van een gegarandeerd sociaal minimumpensioen, bekrachtigd bij Wet nr. 196/2009).”;

j) de rubriek “SLOVENIË” wordt geschrapt;

k) in de rubriek “FINLAND” wordt punt c) geschrapt;

- l) de rubriek “ZWEDEN” wordt vervangen door:
“ZWEDEN
 - a) Huisvestingstoeslag voor gepensioneerden (hoofdstukken 99 tot en met 103 van het Wetboek voor sociale verzekeringen) **(2010:110)**;
 - b) Onderhoudssteun voor ouderen (hoofdstuk 74 van het Wetboek voor sociale verzekeringen) **(2010:110).**”;
- m) aan de rubriek “VERENIGD KONINKRIJK” **worden de volgende punten** toegevoegd:
 - “f) Persoonlijke onafhankelijkheidsuitkering (personal independence payment), mobiliteitscomponent (in Britse wetgeving, deel 4 van de Bijstandsherzieningswet (Welfare Reform Act) 2012 en in de Noord-Ierse wetgeving, deel 5 van de Bijstandsherzieningswet (Welfare Reform (Northern Ireland) Order) 2015 (S.I. 2015/2006 (N.I. 1)).”;
 - g) **“Best Start”-voedingsbijstand (Welfare Foods (Best Start Foods) (Scotland) Regulations (regeling voedingsbijstand (voeding voor jonge kinderen) (Schotland) 2019 (SSI 2019/193))**;
 - h) **“Best Start”-toelagen (zwangerschaps- en babytoelage, kinderopvangtoelage, schooltoelage) (The Early Years Assistance (Best Start Grants) (Scotland) Regulations 2018 (regeling bijstand voor jonge kinderen (“Best Start”-toelagen) (Schotland) 2018) (SSI 2018/370))**;
 - i) **Uitvaartuitkering (Funeral Expense Assistance (Scotland) Regulations 2019 (regeling inzake bijstand voor uitvaartkosten (Schotland) 2019) (SSI 2019/292))**;

- j) *Scottish Child Payment (Scottish Child Payment Regulations 2020 (Schotse regeling voor kinderbijslag 2020) (SSI 2020/XX));*
- k) *Uitkering voor kinderen met een handicap, mobiliteitscomponent (The Disability Assistance for Children and Young People (Scotland) Regulations 2021 (regeling bijstand voor kinderen en jongeren met een handicap (Schotland) 2021) (SSI 2021/174));*
- l) *Uitkering voor volwassenen met een handicap, mobiliteitscomponent (Social Security (Scotland) Act 2018 (Socialezekerheidswet (Schotland) 2018) (“SS(S)A”) en The Disability Assistance for Working Age People (Scotland) Regulations 2022 (regeling bijstand voor personen in de werkende leeftijd met een handicap (Schotland) 2022));*
- m) *Verwarmingstoelage voor gepensioneerden tijdens de winter (The Winter Heating Assistance (Pension Age) (Scotland) Amendment Regulations 2025 (wijziging van de regeling voor bijstand voor verwarming tijdens de winter voor gepensioneerden (Schotland) 2025));*
- n) *Toelage voor stookkosten in de winter (The Social Fund Winter Fuel Payment Regulations 2025 (regeling betreffende het sociaal fonds voor toelagen voor stookkosten in de winter 2025)).”;*

9) bijlage XI wordt als volgt gewijzigd:

a) de rubriek “TSJECHIË” wordt vervangen door:

“TSJECHIË

1. Met het oog op het aanmerken als gezinslid in de zin van artikel 1, punt i), wordt onder “echtgeno(o)t(e)” mede verstaan een geregistreeerde partner in de zin van de Tsjechische Wet nr. 115/2006 Coll. inzake geregistreerd partnerschap.
2. Niettegenstaande de artikelen 5 en 6 van deze verordening kunnen voor de toekenning van de aanvullende uitkering voor de tijdvakken van verzekering die zijn vervuld uit hoofde van de wetgeving van de voormalige Tsjechische en Slowaakse Federale Republiek, uitsluitend de uit hoofde van de Tsjechische wetgeving vervulde verzekeringstijdvakken in aanmerking worden genomen om te voldoen aan de voorwaarde van minstens één jaar Tsjechische pensioenverzekering binnen de vastgestelde termijn na de datum van ontbinding van de Federatie (artikel 106a, lid 1, punt b), van Wet nr. 155/1995 Verz. inzake pensioenverzekering). ”;

b) in de rubriek “DUITSLAND” wordt punt 3 vervangen door:

“3. Voor de toekenning van uitkeringen uit hoofde van artikel 47, lid 1, van Sozialgesetzbuch V, artikel 47, lid 1, van het Sozialgesetzbuch VII en artikel 24i van het Sozialgesetzbuch V aan in een andere lidstaat wonende verzekerden wordt het netto-inkomen dat de grondslag vormt voor de uitkering, door de Duitse verzekeringsstelsels berekend alsof de verzekerde in Duitsland woonde, tenzij de verzekerde verzoekt om een berekening op basis van het werkelijk ontvangen nettoloon. Voor de toekenning van een uitkering bij ouderschapsverlof uit hoofde van de federale wet op de ouderschapstoelage en het ouderschapsverlof (BEEG) aan in een andere lidstaat wonende personen berekent het bevoegde orgaan voor de Duitse uitkering bij ouderschapsverlof het gemiddelde maandelijkse inkomen uit hoofde van artikel 2c tot en met 2f van de wet, dat wordt gebruikt om uitkeringen te beoordelen, alsof de betrokkene in Duitsland woonde. Daarbij kan de betrokkene, indien belastingschijf IV van toepassing is uit hoofde van de tweede zin van artikel 2e, lid 3, van de BEEG omdat de begunstigde tijdens de berekeningsperiode niet in een Duitse belastingschijf was ingedeeld, erom verzoeken dat de uitkering bij ouderschapsverlof wordt bepaald op basis van zijn of haar werkelijke netto-inkomsten als belast in de lidstaat waar hij of zij woont.”;

c) de rubriek “ESTLAND” wordt vervangen door:

“ESTLAND

1. Voor de berekening van ouderschapsuitkeringen wordt voor tijdvakken van werkzaamheden in loondienst in andere lidstaten dan Estland uitgegaan van hetzelfde gemiddelde bedrag van sociale belasting als de betrokkene betaald heeft gedurende de tijdvakken van werkzaamheden in loondienst in Estland, waarmee de eerstgenoemde tijdvakken worden samengeteld. Indien de betrokkene in het referentiejaar uitsluitend in andere lidstaten gewerkt heeft, wordt bij de berekening van de uitkering uitgegaan van het gemiddelde bedrag van sociale belasting in Estland tussen het referentiejaar en het moederschapsverlof.
2. Voor de berekening van de arbeidsgeschiktheidstoelage pro rata overeenkomstig artikel 52, lid 1, punt b), van deze verordening worden in Estland vervulde tijdvakken van wonen in aanmerking genomen vanaf de leeftijd van 16 jaar tot aan het tijdstip waarop de gebeurtenis plaatsvond.”;

- d) de rubriek “CYPRUS” wordt vervangen door:

“CYPRUS

Voor de toepassing van het bepaalde in de artikelen 6, 51 en 60 bis van deze verordening wordt voor tijdvakken die op of na 6 oktober 1980 aanvingen, een week van verzekering uit hoofde van de wetgeving van de Republiek Cyprus bepaald door het totale verzekerbare inkomen in de desbetreffende periode te delen door het wekelijkse bedrag van het verzekerbare basisinkomen waarover in het desbetreffende bijdragejaar bijdragen moesten worden betaald, mits het aldus berekende aantal weken niet hoger uitvalt dan het aantal kalenderweken in de desbetreffende periode.”;

- e) in de rubriek “MALTA” wordt punt a) vervangen door:

“a) Uitsluitend met het oog op de toepassing van de artikelen 49 en 60 van deze verordening worden personen met een dienstbetrekking uit hoofde van de Maltese Wet op de strijdkrachten (hoofdstuk 220 van de Maltese Wet), de Politiewet (hoofdstuk 164 van de Maltese Wet), de Wet op het gevangeniswezen (hoofdstuk 260 van de Maltese wet) en de Wet civiele bescherming (hoofdstuk 411 van de Maltese Wet) met ambtenaren gelijkgesteld;

- f) in de rubriek “NEDERLAND” wordt punt 1 *vervangen door*:

“1. Zorgverzekering

- a) Wat betreft het recht op verstrekkingen uit hoofde van de Nederlandse wetgeving worden voor de toepassing van de hoofdstukken 1 en 2 van titel III van deze verordening onder “rechthebbenden op verstrekkingen” verstaan:*
 - i) personen die uit hoofde van de Zorgverzekeringswet verplicht zijn zich te verzekeren bij een zorgverzekeraar; en*
 - ii) voor zover niet reeds begrepen onder punt i), personen die in een andere lidstaat wonen en uit hoofde van deze verordening ten laste van Nederland recht hebben op geneeskundige zorg in hun woonland.*
- b) Personen als bedoeld in punt a), i), moeten zich overeenkomstig de Zorgverzekeringswet verzekeren bij een zorgverzekeraar; personen als bedoeld in punt a), ii), moeten zich registreren bij het CAK.*

- c) *De bepalingen van de Zorgverzekeringswet en de Wet Langdurige Zorg betreffende de verplichting tot het betalen van premies en bijdragen zijn van toepassing op de in punt a) bedoelde personen en hun gezinsleden. Wat gezinsleden betreft, worden de premies of bijdragen geheven bij degene van wie het recht op zorg is afgeleid.*
- d) *Personen die recht hebben op verstrekkingen krachtens de wetgeving van een andere lidstaat dan Nederland en die in Nederland wonen of tijdelijk in Nederland verblijven, hebben recht op verstrekkingen overeenkomstig de aan verzekerden in Nederland aangeboden polis van het orgaan van de woon- of verblijfplaats, met inachtneming van artikel 11, leden 1, 2 en 3, van de Zorgverzekeringswet, en op de in de Wet Langdurige Zorg bepaalde verstrekkingen.*
- e) *Punt f), in de versie die van kracht was vóór ... [datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening], blijft van toepassing op personen die op die datum een in die bepaling bedoelde uitkering ontvingen en die zich bij het CAK hebben geregistreerd.”;*

- g) de volgende rubriek wordt ingevoegd na de rubriek “OOSTENRIJK”:

“SLOWAKIJE

Niettegenstaande de artikelen 5 en 6 van deze verordening kunnen voor de toekenning van de aanvullende uitkering voor de tijdvakken van verzekering die zijn vervuld uit hoofde van de wetgeving van de voormalige Tsjechische en Slowaakse Federale Republiek, uitsluitend de uit hoofde van de Slowaakse wetgeving vervulde verzekeringstijdvakken in aanmerking worden genomen om te voldoen aan de voorwaarde van minstens één jaar Slowaakse pensioenverzekering binnen de vastgestelde termijn na de datum van ontbinding van de Federatie (artikel 66a, lid 1, punt b), van Wet nr. 461/2003 Verz. inzake sociale verzekering). ■ ”;

- h) in de rubriek “FINLAND” wordt punt 1 geschrapt;***

- i) de rubriek “ZWEDEN” wordt als volgt gewijzigd:
 - i) de punten 1 en 2 worden geschrapt;
 - ii) punt 3 wordt vervangen door:
 - “3. De bepalingen van deze verordening betreffende de samentelling van tijdvakken van verzekering en wonen zijn niet van toepassing op de overgangsregeling van de Zweedse wetgeving voor het recht op een gegarandeerd pensioen voor personen die in of vóór 1937 zijn geboren en gedurende een bepaalde periode in Zweden hebben gewoond alvorens zij een pensioen aanvragen (hoofdstuk 6 van de Wet **(2010:110)** betreffende de toepassing van het Wetboek voor sociale verzekeringen betreffende hoofdstukken 53 tot en met 74).”;

iii) punt 4 wordt als volgt gewijzigd:

- de inleidende zin wordt vervangen door:

“4. Voor de berekening van het nominale inkomen voor inkomensgerelateerde uitkeringen bij ziekte en de inkomensgerelateerde activiteitstoelage overeenkomstig hoofdstuk 34 van het Wetboek voor sociale verzekeringen (2010:110) geldt het volgende:”;

- punt b) wordt vervangen door:
 - “b) indien de uitkering wordt berekend op grond van artikel 46 van deze verordening en de betrokkene niet verzekerd is in Zweden, wordt de referentieperiode bepaald overeenkomstig hoofdstuk 34, secties 3, 10 en 11, van bovengenoemde wet alsof de betrokkene in Zweden verzekerd was. Indien de betrokkene tijdens die periode geen inkomen had dat uit hoofde van hoofdstuk 59 van het Wetboek voor sociale verzekeringen (2010:110) recht geeft op een pensioen, mag de referentieperiode ingaan op een eerder tijdstip waarop de betrokkene een inkomen uit betaalde werkzaamheden in Zweden had.”;

iv) in punt 5 wordt punt a) vervangen door:

“a) Voor de berekening van de fictieve grondslag voor het inkomensgerelateerde nabestaandenpensioen (hoofdstuk 82 van het Wetboek voor sociale verzekeringen (2010:110)) geldt het volgende: indien niet overeenkomstig de Zweedse wetgeving wordt voldaan aan de vereiste van pensioengerechtigdheid gedurende ten minste drie van de vijf kalenderjaren die onmiddellijk aan de dood van de verzekerde voorafgaan (de referentieperiode), worden ook tijdvakken van verzekering die in andere lidstaten zijn vervuld, in aanmerking genomen alsof die in Zweden waren vervuld. Tijdvakken van verzekering in andere lidstaten worden geacht gebaseerd te zijn op de gemiddelde Zweedse pensioenberekenningsgrondslag. Indien de betrokkene slechts één jaar met een pensioenberekenningsgrondslag in Zweden heeft vervuld, wordt elk tijdvak van verzekering in een andere lidstaat geacht hetzelfde bedrag te vertegenwoordigen.”;

j) in de rubriek “VERENIGD KONINKRIJK”:

i) worden de punten 1 en 2 vervangen door:

“1. Wanneer een persoon die vóór 6 april 2016 de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt, overeenkomstig de wetgeving van het Verenigd Koninkrijk recht op ouderdomspensioen heeft:

a) indien de premies van een voormalige echtgenoot of voormalige geregistreerde partner als eigen premies van de betrokkene worden aangemerkt, of

b) indien de relevante premievoorwaarden door de echtgenoot, geregistreerde partner, voormalige echtgenoot of voormalige geregistreerde partner van de betrokkene vervuld zijn,

dan zijn voor de vaststelling van rechten uit hoofde van de wetgeving van het Verenigd Koninkrijk de bepalingen van titel III, hoofdstuk 5, van deze verordening van toepassing, mits de echtgenoot, geregistreerde partner, voormalige echtgenoot of voormalige geregistreerde partner in beide gevallen werkzaamheden, al dan niet in loondienst, uitoefent of uitgeoefend heeft, en onderworpen is of was aan de wetgeving van twee of meer lidstaten. In dat geval worden verwijzingen in hoofdstuk 5 naar “tijdvakken van verzekering” opgevat als tijdvakken van verzekering vervuld door:

- i) een echtgenoot, geregistreerde partner, voormalige echtgenoot of voormalige geregistreerde partner, indien de aanvraag wordt ingediend door:
 - een gehuwde persoon of geregistreerde partner, of
 - een persoon van wie het huwelijk of het geregistreerde partnerschap op andere wijze is beëindigd dan door het overlijden van de echtgenoot of de geregistreerde partner, of
- ii) een voormalige echtgenoot of voormalige geregistreerde partner, indien de aanvraag wordt ingediend door:
 - een weduwe, weduwnaar of geregistreerde partner die onmiddellijk vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd geen recht had op een uitkering voor een ouder die weduwe/weduwnaar is (widowed parent's allowance), of
 - een weduwe wier echtgenoot vóór 9 april 2001 overleden is, die onmiddellijk vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd geen recht had op een uitkering voor een moeder-weduwe (widowed mother's allowance), een uitkering voor een ouder die weduwe/weduwnaar is (widowed parent's allowance) of een weduwepensioen, of die alleen recht heeft op een leeftijdsgebonden weduwepensioen berekend op grond van artikel 52, lid 1, punt b), van deze verordening, waarbij "leeftijdsgebonden weduwepensioen" betekent dat voor het weduwepensioen overeenkomstig Section 39(4),

Social Security Contributions and Benefits Act
1992, een verminderd tarief geldt.

Dit punt is niet van toepassing op de personen die op of na 6 april
2016 de pensioengerechtigde leeftijd bereiken.

2. Voor de toepassing van artikel 6 van deze verordening op de bepalingen inzake het recht op de verzorgingstoelage (attendance allowance), de toelage voor de verzorging van invaliden (carer's allowance), de uitkering voor levensonderhoud bij arbeidsongeschiktheid (disability living allowance) en de persoonlijke onafhankelijkheidsuitkering (personal independence payment) wordt een tijdvak van al dan niet in loondienst verrichte werkzaamheden of van wonen op het grondgebied van een andere lidstaat dan het Verenigd Koninkrijk in aanmerking genomen voor zover dat noodzakelijk is om te voldoen aan de voorwaarden met betrekking tot de vereiste tijdvakken van aanwezigheid in het Verenigd Koninkrijk voorafgaand aan de datum waarop het recht op de desbetreffende toelage of uitkering ontstaat.”;

ii) in punt 4 wordt de eerste alinea vervangen door:

“4. Wanneer artikel 46 van deze verordening van toepassing is, neemt het Verenigd Koninkrijk, indien de betrokkene arbeidsongeschikt en vervolgens invalide wordt terwijl hij onder de wetgeving van een andere lidstaat valt, voor de toepassing van Section 30A(5) van de Social Security Contributions and Benefits Act 1992, deel 1 van de Bijstandsherzieningswet (Welfare Reform Act) 2007 of de overeenkomstige bepalingen voor Noord-Ierland elk tijdvak in aanmerking waarin de betrokkene wegens die arbeidsongeschiktheid overeenkomstig de wetgeving van die andere lidstaat:

- a) uitkeringen wegens ziekte of loon of salaris in plaats daarvan, of
- b) uitkeringen in de zin van hoofdstuk 4 en 5 van titel III van deze verordening die zijn toegekend wegens de invaliditeit die op die arbeidsongeschiktheid gevolgd is, heeft ontvangen uit hoofde van de wetgeving van die andere lidstaat, alsof het, naar gelang van het geval, uitkeringen bij tijdvakken van arbeidsongeschiktheid van korte duur betrof overeenkomstig Sections 30A(1)-(4) van de Social Security Contributions and Benefits Act 1992, werk- en inkomensgerelateerde steun (evaluatiefase) betaald in overeenstemming met deel 1 van de Bijstandsherzieningswet (Welfare Reform Act) 2007 of de overeenkomstige bepalingen voor Noord-Ierland.

■ ”;

- 10) de volgende bijlagen worden toegevoegd:

“BIJLAGE XII

PRESTATIES BIJ LANGDURIGE ZORG VERSTREKT IN AFWIJKing VAN
ARTIKEL 33 *BIS*, LID 2

(Artikel 33 *bis*, lid 2) ■

OOSTENRIJK

Uitkeringen bij langdurige zorg (Wet langdurige zorg, BGBl. I Nr. 110/1993, zoals gewijzigd) toegekend bij arbeidsongevallen en beroepsziekten worden gecoördineerd uit hoofde van titel III, hoofdstuk 2 – Prestaties bij arbeidsongevallen en beroepsziekten.

FRANKRIJK

- a) Toeslag voor constante zorg (Wetboek sociale zekerheid, artikel L. 355-1) wordt gecoördineerd uit hoofde van titel III, hoofdstuk 4 – uitkeringen bij invaliditeit of uit hoofde van titel III, hoofdstuk 5 – ouderdomspensioen, afhankelijk van de uitkering waarop de zorgtoeslag wordt geacht een aanvulling te vormen.*
- b) Aanvullende prestatie voor constante zorg door een derde (Wetboek sociale zekerheid, artikel L. 434-2) wordt gecoördineerd uit hoofde van titel III, hoofdstuk 2 – prestaties bij arbeidsongevallen en beroepsziekten.*

DUITSLAND

Prestaties bij langdurige zorg in verband met arbeidsongevallen en beroepsziekten (boek VII, punt 44, van het Duitse Sociaal Wetboek) wordt gecoördineerd uit hoofde van titel III, hoofdstuk 2 – prestaties bij arbeidsongevallen en beroepsziekten.

POLEN

De zorgtoeslag (Wet van 17 december 1998 op de ouderdoms- en invaliditeitsuitkeringen van het Sociaal Fonds voor de ziekteverzekering) wordt gecoördineerd uit hoofde van titel III, hoofdstuk 4 – uitkeringen bij invaliditeit of uit hoofde van titel III, hoofdstuk 5 – ouderdomspensioen, afhankelijk van de uitkering waarop de zorgtoeslag een aanvulling moet vormen.

BIJLAGE XIII

GEZINSUITKERINGEN DIE BEDOELD ZIJN TER VERVANGING VAN INKOMEN GEDURENDE TIJDVAKKEN VAN KINDEROPVOEDING

(Artikel 68 ter)

Deel I Gezinsuitkeringen die bedoeld zijn ter vervanging van inkomen gedurende tijdvakken van kinderopvoeding

(artikel 68 ter, lid 1)

OOSTENRIJK

- a) Vaste kinderopvangtoeslag (Wet kinderopvangtoeslag 2001/103);*
- b) Kinderopvang toeslag ter vervanging van een inkomen uit betaald werk (Wet kinderopvangtoeslag 2001/103);*
- c) Partnerbonus (Wet kinderopvangtoeslag 2001/103).*

BELGIË

Recht op ouderschapsverlof bij loopbaanonderbreking (koninklijk besluit van 29/10/1997 tot invoering van een ouderschapsverlof in het kader van de onderbreking van de beroepsloopbaan).

BULGARIJE

- a) Zwangerschaps- en bevallingsuitkering (wetboek sociale zekerheid, afgekondigd SG nr. 110 van 17.12.1999, in werking sinds 1 januari 2000), met ingang van de zesde maand van de leeftijd van het kind;*
- b) Uitkering bij adoptie van een kind in de leeftijd tussen 2 en 5 jaar (wetboek sociale zekerheid, afgekondigd SG nr. 110 van 17.12.1999, in werking sinds 1 januari 2000);*
- c) Uitkering voor de opvoeding van een jong kind (wetboek sociale zekerheid, afgekondigd SG nr. 110 van 17.12.1999, in werking sinds 1 januari 2000).*

TSJECHIË

Ouderschapstoelage (Wet op de openbare sociale bijstand nr. 117/1995 Coll., zoals gewijzigd).

DENEMARKEN

- a) Loonvergoeding vanaf de 15e week na de geboorte (Wet op de gelijkschakeling van de moederschapsregeling voor de particuliere sector);*
- b) Moederschaps- en vaderschapsuitkeringen (geconsolideerde wet inzake het recht op verlof en uitkeringen bij de geboorte van een kind) vanaf de 15e week naar de geboorte.*

ESTLAND

Ouderschapsuitkering (Wet gezinsbijslagen van 15 juni 2016).

FINLAND

Ouderschapstoelage (Wet ziekteverzekering, 1224/2004).

FRANKRIJK

- a) Vrije keuze tussen gezin en beroep (kinderen geboren/geadopteerd vóór 1 januari 2015) (artikel 60-II van de Wet financiering sociale zekerheid voor 2004);*
- b) De gedeelde uitkering voor de opvoeding van kinderen (PREPARE) (kinderen geboren op 1 januari 2015 of later) (artikel 8-I-7° - Wet nr. 2014-873 van 4 augustus 2014 voor daadwerkelijke gelijkheid van vrouwen en mannen).*

DUITSLAND

Ouderschapstoelage (Wet op de ouderschapstoelage en het ouderschapsverlof).

HONGARIJE

Kinderopvangvergoeding (wet LXXXIII van 1997 betreffende de diensten van het verplichte stelsel van gezondheidszorg).

ITALIË

Toelage voor ouderschapsverlof (wetgevingsdecreet van 26 maart 2001, nr. 151).

LETLAND

Ouderschapsuitkering (Wet op de moederschaps- en de ziektekostenverzekering van 6.11.1995).

LITOUWEN

Kinderopvangtoeslag (Wet nr. IX-110 van 21 december 2000 van de Republiek Litouwen op de sociale zekerheid bij ziekte en moederschap, zoals gewijzigd).

LUXEMBURG

Vervangingsinkomen bij ouderschapsverlof (Wet van 3 november 2016 tot hervorming van het ouderschapsverlof).

POLEN

- a) Een aanvulling op de gezinstoeslag voor kinderopvang in de periode van het ouderschapsverlof (Wet van 28 november 2003 betreffende gezinsbijslagen);*
- b) Ouderschapsuitkering (Wet van 28 november 2003 betreffende gezinsbijslagen).*

PORTUGAL

- a) Ouderschapstoeslag (wetsdecreten nr. 89/2009 van 9 april 2009 en nr. 91/2009 van 9 april 2009), met ingang van de 7e week na de geboorte van het kind;*
- b) Verlengde ouderschapstoeslag (wetsdecreten nr. 89/2009 van 9 april 2009 en nr. 91/2009 van 9 april 2009);*
- c) Adoptietoeslag (wetsdecreten nr. 89/2009 van 9 april 2009 en nr. 91/2009 van 9 april 2009).*

ROEMENIË

Maandelijkse vergoeding voor kinderopvoeding (noodverordening van de regering nr. 111 van 8 december 2010 betreffende het ouderschapsverlof en de maandelijkse vergoeding voor kinderopvoeding, met de latere wijzigingen en toevoegingen).

SLOWAKIJE

Ouderschapstoelage (Wet ouderschapstoelage nr. 571/2009, als gewijzigd).

SLOVENIË

- a) Ouderschapscompensatie (Wet ouderbescherming en gezinsbijslagen, Publicatieblad nr. 26/14 en 15/90, ZSDP-1);*
- b) Ouderschapstoelage (Wet ouderbescherming en gezinsbijslagen, Publicatieblad nr. 26/14 en 15/90, ZSDP-1).*

ZWEDEN

Ouderschapsuitkering (hoofdstuk 12 van het Wetboek voor sociale verzekeringen (2010:110)).

Deel II Lidstaten die de in artikel 68 ter bedoelde gezinsbijslagen volledig toekennen
(Artikel 68 ter, lid 2).

ESTLAND

FINLAND

LITOUWEN

LUXEMBURG

ZWEDEN”.

BIJLAGE II

Wijzigingen van de bijlagen bij Verordening (EG) nr. 987/2009

De bijlagen bij Verordening (EG) nr. 987/2009 worden als volgt gewijzigd:

1) bijlage 1 wordt gewijzigd als volgt:

a) de rubriek “BELGIË — DUITSLAND” wordt geschrapt;

b) in de rubriek “BELGIË — FRANKRIJK” wordt punt f) vervangen door:

“f) Briefwisseling van 21 november 1994 en van 8 februari 1995 betreffende de modaliteiten van de vereffening van wederzijdse vorderingen uit hoofde van de artikelen 93, 94, 95 en 96 van Verordening (EEG) nr. 574/72, in de versie zoals gewijzigd bij briefwisseling van 2 april 2021 en 21 november 2022.”;

c) in de rubrieken “DENEMARKEN — FINLAND” en “DENEMARKEN — ZWEDEN” wordt de tekst telkens vervangen door:

“De administratieve overeenkomst voor de uitvoering van het Noordse Verdrag van 12 juni 2012 betreffende de sociale zekerheid.”;

d) de rubriek “DUITSLAND — FRANKRIJK” wordt geschrapt;

e) in de rubriek “DUITSLAND — LUXEMBURG” worden de punten a) en b) geschrapt;

f) in de rubriek “FINLAND — ZWEDEN” wordt de tekst vervangen door:

“De administratieve overeenkomst voor de uitvoering van het Noordse Verdrag van 12 juni 2012 betreffende de sociale zekerheid.”;

- 2) *bijlage 5 wordt geschrapt;*
- 3) *de volgende bijlage wordt toegevoegd:*

“BIJLAGE 6

(Artikel 15, lid 1 ter)

Bouwsector

De bouwsector in de zin van artikel 15 omvat alle activiteiten in de bouwsector die betrekking hebben op het oprichten, het herstellen, het onderhouden, het verbouwen of het slopen van bouwwerken, en met name de volgende activiteiten:

- 1) *graafwerkzaamheden;*
- 2) *andere grondwerkzaamheden;*
- 3) *bouw;*
- 4) *monteren en demonteren van prefab-elementen;*
- 5) *inrichting of uitrusting;*
- 6) *verbouwing;*
- 7) *restauratie;*
- 8) *herstelwerkzaamheden;*
- 9) *ontmanteling;*
- 10) *sloop;*
- 11) *groot onderhoud;*
- 12) *klein onderhoud — schilderwerk en schoonmaak;*
- 13) *sanering.”*

De Commissie heeft een verklaring over controle, activering en arbeidsbemiddeling in verband met deze verordening afgelegd, die te vinden is op ... [PB: gelieve de PB-referentie van de verklaring van de Commissie en de ELI-link in te voegen].

De Commissie heeft een verklaring over seizoenarbeiders in verband met deze verordening afgelegd, die te vinden is op ... [PB: gelieve de PB-referentie van de verklaring van de Commissie en de ELI-link in te voegen].

Verklaring van de Commissie over controle, activering en arbeidsbemiddeling

(Verordening ... [PB: gelieve het nummer en de PB-referentie in te voegen van de verordening tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 883/2004 en (EG) nr. 987/2009 op basis van COD 2016/0397])

Tijdens de onderhandelingen over de herziening van de Verordeningen (EG) nr. 883/2004 en (EG) nr. 987/2009 hebben een aantal lidstaten gewezen op het belang van controle-, activerings- en arbeidsbemiddelingsmaatregelen voor werklozen die zich naar een andere lidstaat dan de bevoegde lidstaat begeven om daar werk te zoeken. In die gevallen maakt een volledig werkloze gebruik van de mogelijkheid om het recht op een werkloosheidsuitkering van de bevoegde lidstaat gedurende een beperkte periode te behouden, onder de voorwaarden van de artikelen 64 en 65 van Verordening (EG) nr. 883/2004. Tijdens die periode moet de betrokkene zich als werkzoekende inschrijven bij de diensten voor arbeidsvoorziening van de andere lidstaat, zich onderwerpen aan de daar georganiseerde controle en zich aan de voorwaarden krachtens de wetgeving van die lidstaat houden, alsof hij of zij aldaar een werkloosheidsuitkering ontving. Het orgaan van de ontvangende lidstaat (waarheen de werkloze zich heeft begeven) moet tijdens die periode elke maand relevante informatie over het verdere verloop van diens situatie aan het bevoegde orgaan verstrekken, met name of de werkloze nog steeds is ingeschreven bij de diensten voor arbeidsvoorziening en zich houdt aan de daar geldende activerings- of arbeidsbemiddelingsprocedures.

De Commissie erkent dat het belangrijk is dat personen die hun werkloosheidsuitkering exporteren, volledig voldoen aan alle controle-, activerings- en arbeidsbemiddelingsmaatregelen die in de ontvangende lidstaat gelden, onder dezelfde voorwaarden als werklozen die een uitkering van die lidstaat ontvangen. De Commissie erkent tevens het belang van wederzijdse samenwerking om het toezicht en de controle op de naleving van de procedures en maatregelen in de andere lidstaat door werklozen te ondersteunen teneinde hun kansen op herintegratie op de arbeidsmarkt te verbeteren, alsook de noodzaak van verdere verbetering van het toezicht en de controle door structurele automatische uitwisseling van gegevens over, ten minste, werkherleving en andere inkomsten of uitkeringen. Om dat doel te bereiken zal de Commissie de wederzijdse samenwerking bevorderen, de lidstaten zo nodig ondersteunen bij de uitvoering van de bepalingen over uitwisseling van informatie tussen de organen, binnen het herziene rechtskader, en de

uitvoering van die bepalingen door de lidstaten nauwgezet volgen.

Bij haar werkzaamheden voor het pakket voor eerlijke arbeidsmobiliteit zal de Commissie nagaan hoe de regels voor de coördinatie van de sociale zekerheid verder kunnen worden gemoderniseerd en vereenvoudigd. Er zal onder meer een voorstel worden gedaan voor oplossingen waarmee de samenwerking en gegevensuitwisseling tussen de lidstaten in verband met controle-, activerings- en arbeidsbemiddelingsmaatregelen kunnen worden versterkt in het kader van de rapportageverplichting van de ontvangende lidstaten. Daarbij zou het ook kunnen gaan om uitwisseling van gegevens over werkhervatting of de ontvangst van inkomsten uit andere bronnen of andere uitkeringen. In het algemeen zal worden gestreefd naar verbetering van de verantwoordelijkheid en waarborging dat personen die hun uitkeringen exporteren volledig voldoen aan de controle-, activerings- en arbeidsbemiddelingsmaatregelen in de ontvangende lidstaat alsof zij aldaar een werkloosheidsuitkering ontvingen. Daarmee zou niet alleen de kans toenemen dat een werkloze weer op de arbeidsmarkt wordt geïntegreerd, maar zou ook het wederzijdse vertrouwen van de lidstaten in het coördinatiesysteem toenemen. Op korte termijn zal de Commissie al nagaan welke mogelijkheden het herziene rechtskader biedt om de gedigitaliseerde en gestandaardiseerde gegevensuitwisseling tussen de lidstaten te verbeteren met het oog op betere controle en beter toezicht op de activiteiten van werklozen die hun uitkeringen exporteren. Daartoe zal de Commissie verbeteringen voorstellen voor de gegevensuitwisseling tussen de organen via het systeem voor de elektronische uitwisseling van socialezekerheidsinformatie (EESSI) in het kader van het regelmatige proces van wijzigingsbeheer. De Commissie wil de gestandaardiseerde gegevensvelden voor de bevestiging van de status van actief werkzoekende of werkhervatting van een persoon volledig operationeel laten zijn op de datum waarop de desbetreffende bepalingen van toepassing worden.

Verklaring van de Commissie over seizoenarbeiders

(Verordening ... [PB: gelieve het nummer en de PB-referentie in te voegen van de verordening tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 883/2004 en (EG) nr. 987/2009 op basis van COD 2016/0397])

In de mededeling van de Commissie “Richtsnoeren betreffende seizoenarbeiders in de EU in het kader van de uitbraak van COVID-19” van 17 juli 2020, in de conclusies van de Raad van 9 oktober 2020 over het verbeteren van de werk- en leefomstandigheden van seizoenarbeiders

en andere mobiele werknemers en in de resolutie van het Europees Parlement van 19 juni 2020 over Europese bescherming van grens- en seizoensarbeiders in het kader van de COVID-19-crisis, alsook in andere initiatieven, is erkend dat seizoenarbeiders vaak kwetsbaarder zijn voor onzekere arbeids- en levensomstandigheden dan andere mobiele werknemers. Verordening (EG) nr. 883/2004 en de bijhorende Uitvoeringsverordening (EG) nr. 987/2009 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels dragen ertoe bij dat mobiele seizoenarbeiders hun socialezekerheidsrechten gemakkelijker kunnen uitoefenen, terwijl zij geen afbreuk doen aan eventuele specifieke nationale inkomenssteunregelingen voor seizoenarbeiders. Het is echter belangrijk dat op andere beleidsterreinen aanvullende inspanningen worden gedaan in verband met de arbeids- en levensomstandigheden, met inbegrip van de veiligheid en gezondheid op het werk, toereikende minimumlonen, gelijke behandeling en toegang tot sociale bescherming. Om de bescherming van de socialezekerheidsrechten van seizoenarbeiders naar behoren te ondersteunen, is het met name belangrijk dat zij in heldere en begrijpelijke taal worden geïnformeerd over hun rechten en verplichtingen op grond van deze verordeningen.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0240

Tijdelijke steun en de betaling van voorschotten in verband met de gestegen meststoffenprijzen als gevolg van de Midden-Oostencrisis

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 7 juli 2026 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2021/2115 wat betreft een specifiek interventietype om uitzonderlijke tijdelijke steun te verlenen in het kader van het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (Elfpo) en de mogelijkheid om de toewijzingen voor rechtstreekse betalingen voor het kalenderjaar 2027 aan te passen, en van Verordening (EU) 2021/2116 wat betreft flexibelere regels voor de betaling van voorschotten in reactie op de gestegen meststoffenprijzen als gevolg van de Midden-Oostencrisis (COM(2026)0282 – C10-0139/2026 – 2026/0150(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2026)0282),
 - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 43, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C10-0139/2026),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - na raadpleging van het Europees Economisch en Sociaal Comité,
 - gezien de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 17 juni 2026 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
 - gezien de artikelen 60 en 170 van zijn Reglement,
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
 2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
 3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsook aan de nationale parlementen.

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 7 juli 2026 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2026/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2021/2115 wat betreft een specifiek interventietype om uitzonderlijke tijdelijke steun te verlenen in het kader van het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (Elfpo) en de mogelijkheid om de toewijzingen voor rechtstreekse betalingen voor het kalenderjaar 2027 aan te passen, en van Verordening (EU) 2021/2116 wat betreft flexibelere regels voor de betaling van voorschotten in reactie op de gestegen meststoffenprijzen als gevolg van de Midden-Oostencrisis

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 43, lid 2,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Na raadpleging van het Europees Economisch en Sociaal Comité,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure²¹,

²¹ Standpunt van het Europees Parlement van 7 juli 2026.

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De recente Midden-Oostencrisis en de de-factosluiting van de Straat van Hormuz hebben geleid tot aanzienlijke stijgingen van de mondiale prijzen voor olie, gas en meststoffen. Gezien het mondiale karakter van de getroffen markten heeft dit aanzienlijke prijseffecten voor verschillende sectoren van de economie van de Unie in alle lidstaten.
- (2) De landbouwsector wordt rechtstreeks getroffen door de sterke stijging van de meststoffenprijzen, aangezien meststoffen essentieel zijn voor de productiviteit van de landbouw, de levensvatbaarheid van landbouwbedrijven en de voedselzekerheid. De aankoop van meststoffen is een van de hoogste inputkosten voor landbouwers. Naast het prijsniveau leidt marktvolatiliteit ertoe dat landbouwers in de Unie bijzonder worden blootgesteld. Door de stijgende kosten van meststoffen zouden landbouwers gedwongen kunnen worden het gebruik ervan te beperken, met als gevolg een duidelijk risico voor de kwaliteit en de opbrengsten. Landbouwers zouden ook de oppervlakte die zij verbouwen kleiner kunnen maken, wat gevolgen zou hebben voor de landbouwproductie van de Unie.

- (3) Om de kwetsbaarheden van het voedselsysteem van de Unie als gevolg van deze crisis snel aan te pakken en landbouwers die met liquiditeitsproblemen worden geconfronteerd, bij te staan, is het passend uitzonderlijke en tijdelijke steun toe te staan door in Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad²² een nieuw interventietype voor crisissteun in te voeren waarin wordt voorzien door het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo), en door de lidstaten meer flexibiliteit te bieden met betrekking tot de betaling van voorschotten voor rechtstreekse betalingen in Verordening (EU) 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad²³. De invoering van dit nieuwe interventietype mag niet leiden tot een stijging van de grenswaarden voor het op of in de bodem brengen van meststoffen zoals vastgesteld in de actieprogramma's uit hoofde van Richtlijn 91/676/EEG van de Raad²⁴.

²² Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013 (PB L 435 van 6.12.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

²³ Verordening (EU) 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 inzake de financiering, het beheer en de monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1306/2013 (PB L 435 van 6.12.2021, blz. 187, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj>).

²⁴ Richtlijn 91/676/EEG van de Raad van 12 december 1991 inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen (PB L 375 van 31.12.1991, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj>).

- (4) De beschikbare steun in het kader van het nieuwe interventietype moet worden geconcentreerd op actieve landbouwers die het zwaarst zijn getroffen door de hoge meststoffenprijzen en moet worden verleend voor de extra kosten voor meststoffen die landbouwers maken als gevolg van met ingang van 1 maart 2026 optredende prijsstijgingen. Die datum dient enkel als referentiedatum voor de vaststelling van de hogere meststoffenprijs en mag niet worden gekoppeld aan de subsidiabiliteit van de betalingen aan de begunstigden. Het moet mogelijk zijn landbouwers die al areaalgebonden verbintenissen zijn aangegaan om hun gebruik van meststoffen te verminderen te belonen met hogere steunpercentages. Voorts moet de begunstigden van steun in het kader van dat interventietype toegang worden geboden tot relevante kennis alsook informatie krijgen over hoe het gebruik van meststoffen kan worden verminderd. Met het oog op het efficiënte gebruik van de overheidssteun en een eerlijkere verdeling van die steun over de in aanmerking komende landbouwers, moeten de lidstaten de maximale steun per begunstigde of het maximale aantal hectaren waarvoor steun wordt verleend, beperken. Gezien het dringende, tijdelijke en uitzonderlijke karakter van die steun en de noodzaak om de desbetreffende betalingen snel uit te betalen, moet een einddatum voor de betalingen aan de begunstigden worden vastgesteld.

- (5) Met het oog op een goed financieel beheer van de fondsen van de Unie moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de totale steun die de landbouwer ontvangt in het kader van het nieuwe interventietype, in combinatie met andere nationale of Uniesteuninstrumenten om het effect van de hoge meststoffenprijzen op te vangen, niet leidt tot overcompensatie of dubbele financiering.
- (6) Om het gebruik van financieringsinstrumenten voor de steun die is voorzien in het kader van het nieuwe interventietype te stimuleren, mogen de maximale steunpercentages niet van toepassing zijn wanneer steun wordt verleend in de vorm van een autonoom netto werkkapitaal.
- (7) Om vertragingen bij betalingen aan landbouwers met liquiditeitsproblemen te voorkomen, moet worden bepaald dat uit het Elfpo gefinancierde uitgaven voor het nieuwe interventietype subsidiabel zijn vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening, en voordat de lidstaten bij de Commissie een verzoek indienen tot strategische wijziging van het strategisch GLB-plan waarbij die interventie wordt ingevoerd.
- (8) De financiering van de steun in het kader van het nieuwe interventietype moet worden geprogrammeerd met een Elfpo-bijdragepercentage van maximaal 65 % van de subsidiabele overheidsuitgaven.

- (9) Om te zorgen voor adequate financiering voor het nieuwe interventietype waarin deze verordening voorziet zonder andere doelstellingen van de strategische GLB-plannen en de gereserveerde bedragen voor crisisbetalingen in gevaar te brengen, moet een maximaal aandeel van de bijdrage van de Unie aan het nieuwe interventietype worden vastgesteld.
- (10) Vanwege de bijzondere aard van het nieuwe interventietype mag de verplichting om bij te dragen aan de in bijlage I bij Verordening (EU) 2021/2115 vermelde resultaatindicatoren niet van toepassing zijn op het nieuwe interventietype.
- (11) Bij de invoering van dit nieuwe interventietype in de strategische GLB-plannen mag een dergelijk verzoek tot strategische wijziging niet meetellen voor het maximale aantal mogelijke verzoeken tot strategische wijzigingen per jaar.
- (12) Om een gelijk speelveld te waarborgen, moet de maximale aanvullende nationale financiering voor de interventies in het kader van het nieuwe interventietype worden beperkt tot 200 % van de Elfpo-financiering voor dit interventietype.
- (13) In bijlage I bij Verordening (EU) 2021/2115 moet een aanvullende outputindicator voor het nieuwe interventietype worden toegevoegd.
- (14) De titel van bijlage XV bij Verordening (EU) 2021/2115 moet worden gewijzigd om het feit te weerspiegelen dat de financiële grenzen van de steun de financiering omvatten van het nieuwe interventietype.

- (15) Artikel 103, lid 1, van Verordening (EU) 2021/2115 biedt de lidstaten de flexibiliteit om hun toewijzingen voor rechtstreekse betalingen aan te passen door middelen over te hevelen naar en van hun toewijzingen voor het Elfpo voor de kalenderjaren 2023 tot en met 2026. Om ervoor te zorgen dat de lidstaten de respectieve nationale strategieën die aan hun strategische GLB-plannen ten grondslag liggen, met inbegrip van strategieën om het hoofd te bieden aan onverwachte crises, zoals de gevolgen van hoge meststoffenprijzen, met succes kunnen blijven uitvoeren, moet het de lidstaten ook worden toegestaan de toewijzingen voor rechtstreekse betalingen voor het kalenderjaar 2027 tot een bepaald maximum aan te passen op basis van de overhevelingslimieten die voor de kalenderjaren 2023 tot en met 2026 gelden, alsook hun strategische GLB-plannen dienovereenkomstig te wijzigen. Daarom is het passend om te zorgen voor die mogelijkheid door te voorzien in een nieuwe bepaling in titel IV van Verordening (EU) 2021/2115 en in een overeenkomstige nieuwe bijlage die de maximumbedragen voor verhoging en de maximumbedragen voor verlaging per lidstaat vaststelt. Ook artikel 87, lid 2, van Verordening (EU) 2021/2115 moet worden gewijzigd om de Commissie te machtigen een gedelegeerde handeling vast te stellen om de in de bijlagen V en IX van die verordening vastgestelde toewijzingen van de lidstaten te wijzigen om rekening te houden met de aanpassingen van de toewijzingen voor rechtstreekse betalingen. Artikel 112, lid 2, punt b), van verordening (EU) 2021/2115 moet worden gewijzigd om de aanpassingen in de overzichtstabel van het in artikel 107, lid 1, punt e), van die verordening bedoelde financiële plan op te nemen, en om artikel 119, lid 2, punt c), van die verordening te wijzigen om de aanpassingen in de lijst van strategische wijzigingen van de strategische GLB-plannen op te nemen. Voorts moet artikel 119, lid 7, tweede alinea, van verordening (EU) 2021/2115 worden gewijzigd om te bepalen dat het verzoek tot een strategische wijziging die voortvloeit uit de aanpassingen niet meetelt voor het maximale aantal mogelijke verzoeken voor strategische wijzigingen per jaar. Bovendien moet artikel 121, tweede alinea, punt b), van Verordening (EU) 2021/2115 worden gewijzigd om die aanpassingen in de lijst met specifieke bepalingen op te nemen waarvoor de termijn voor de vaststelling van de in artikel 87, lid 2, van die verordening bedoelde gedelegeerde handeling wijzigt, niet meetelt voor de termijnen voor de Commissie om te handelen als bedoeld in artikel 121, eerste alinea, van die verordening.

- (16) Gezien de Midden-Oostencrisis en de daaruit voortvloeiende stijging van de meststoffenprijzen en de blootstelling van landbouwers aan financiële risico's, is het huidige niveau van de voorschotten niet langer toereikend. Ter ondersteuning van landbouwers die liquiditeitsproblemen ondervinden en aangezien de gevolgen van deze crisis hoogstwaarschijnlijk het hele jaar 2026 zullen aanhouden, is het passend de maximumpercentages voor voorschotten voor rechtstreekse betalingen in Verordening (EU) 2021/2116 te wijzigen, zodat voor dat kalenderjaar een hoger percentage kan worden betaald. Het is passend het maximumpercentage van voorschotten voor rechtstreekse betalingen te verhogen van 70 % naar 75 %, binnen de in artikel 11 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 van het Europees Parlement en de Raad²⁵ vastgestelde limiet.
- (17) Momenteel mogen de lidstaten in de periode van 16 oktober tot en met 30 november van het kalenderjaar voorschotten aan landbouwers betalen. Ter ondersteuning van landbouwers die liquiditeitsproblemen ondervinden als gevolg van de hoge meststoffenprijzen, is het passend de lidstaten meer flexibiliteit te bieden met betrekking tot de timing van voorschotten voor rechtstreekse betalingen en toe te staan dat dergelijke betalingen eerder in het jaar worden verricht, onmiddellijk na de steunaanvraag. Rekening houdend met het feit dat voorschotten voor rechtstreekse betalingen die de lidstaten in een bepaald kalenderjaar aan landbouwers betalen, door de Commissie pas uit de begroting van het volgende jaar aan de lidstaten worden terugbetaald, moeten voorschotten voor rechtstreekse betalingen die vóór 16 oktober 2026 aan begunstigden zijn betaald, echter worden geacht in november 2026 te zijn betaald en moeten door de lidstaten ter vergoeding worden gedeclareerd samen met de declaratie voor die maand, zodat ze door de Commissie aan het begin van 2027 worden terugbetaald.

²⁵ Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 van het Europees Parlement en de Raad van 23 september 2024 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie (PB L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (18) Artikel 59 van Verordening (EU) 2021/2116 biedt de lidstaten flexibiliteit bij het opzetten van hun beheers- en controlesystemen. De lidstaten worden aangemoedigd hun beheers- en controlesystemen aan te passen om ervoor te zorgen dat de extra flexibiliteit inzake timing en de omvang van voorschotten waarin deze verordening voorziet, tijdige en doeltreffende steun aan landbouwers mogelijk maakt. De lidstaten moeten met name beslissen welke verificaties zij moeten voltooien alvorens voorschotten uit te keren om in dringende liquiditeitsbehoeften te voorzien. In dit verband moeten de lidstaten ook rekening houden met de mogelijkheid om ten onrechte betaalde voorschotten terug te vorderen en de financiële belangen van de Unie te beschermen voordat de eindbetaling wordt verricht. Op het moment van de eindbetalingen moet de lidstaat het risico van niet-naleving beoordelen, aan de hand van opties zoals controles op subsidiabiliteit en mogelijke gevallen van niet-naleving en de terugvordering van ten onrechte betaalde bedragen. Wanneer er een efficiënt beheers- en controlesysteem is, ook op het gebied van schuldbeheer, is het onwaarschijnlijk dat zich ernstige tekortkomingen voordoen.

- (19) De Verordeningen (EU) 2021/2115 en (EU) 2021/2116 moeten daarom dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (20) Daar de doelstellingen van deze verordening, namelijk om de kwetsbaarheden van het voedselsysteem van de Unie als gevolg van de recente Midden-Oostencrisis snel aan te pakken en landbouwers die met liquiditeitsproblemen worden geconfronteerd, bij te staan, niet voldoende door de lidstaten kunnen worden verwezenlijkt, maar vanwege de samenhang tussen deze verordening en de andere instrumenten van het GLB en de manier waarop deze verordening onlosmakelijk is verbonden met verwezenlijking van de belangrijkste prioriteiten van de Unie, beter door de Unie kunnen worden verwezenlijkt, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan nodig is om die doelstellingen te verwezenlijken.
- (21) Gezien de urgentie van de noodzaak om landbouwers in staat te stellen om tijdige investeringsbeslissingen te nemen en aldus het risico op een daling van de voedselproductie tot een minimum te beperken, wordt het passend geacht gebruik te maken van de uitzondering op de periode van acht weken waarin is voorzien door artikel 4 van Protocol nr. 1 betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie, geacht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie, aan het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie.
- (22) Gezien de noodzaak om onmiddellijke actie te ondernemen, moet deze verordening in werking treden op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Wijzigingen van Verordening (EU) 2021/2115

Verordening (EU) 2021/2115 wordt als volgt gewijzigd:

- 1) aan artikel 69 wordt het volgende punt toegevoegd:
“j) steun aan landbouwers die zijn getroffen door de sterke stijging van de meststoffenprijzen als gevolg van de Midden-Oostencrisis.”;
- 2) in titel III, hoofdstuk IV, afdeling 1, wordt het volgende artikel toegevoegd:

“Artikel

78

ter

Steun aan landbouwers die zijn getroffen door de sterke stijging van de meststoffenprijzen als gevolg van de Midden-Oostencrisis

1. De lidstaten kunnen uitzonderlijke tijdelijke steun verlenen aan actieve landbouwers die zijn getroffen door de sterke stijging van de meststoffenprijzen. Dergelijke verleende steun is onderworpen aan de voorwaarden die in dit artikel zijn vastgesteld en nader gespecificeerd door de lidstaten in hun strategische GLB-plannen.
2. De lidstaten zorgen ervoor dat de steun op grond van dit artikel gericht is op de landbouwers die het zwaarst zijn getroffen door de sterke stijging van de meststoffenprijzen. Zij doen dit door de subsidiabiliteitsvoorwaarden vast te stellen op basis van het beschikbare bewijs.

3. De steun uit hoofde van dit artikel dekt een deel van de extra kosten van meststoffen als gevolg van marktontwikkelingen die resulteren uit de Midden-Oostencrisis in de periode vanaf 1 maart 2026. De extra kosten worden berekend als het verschil tussen een representatieve prijs voor meststoffen en een benchmarkprijs voor meststoffen. Op basis van redelijke aannamen stellen de lidstaten de benchmarkprijs vast gebaseerd op de gemiddelde prijs voor meststoffen van ten minste drie opeenvolgende maanden in de periode tussen 1 januari 2025 en 28 februari 2026, en de representatieve prijs gebaseerd op de prijs voor meststoffen gedurende een door de lidstaat vastgestelde periode, die niet vóór 1 maart 2026 begint. De in dit artikel bedoelde steun wordt verleend in de vorm van eenheidskosten per hectare, berekend op basis van het gemiddelde jaarlijkse verbruik van meststoffen per oppervlakte, gedifferentieerd naar sectoren of productiesystemen. Bij wijze van alternatief kunnen de lidstaten de steun uit hoofde van dit artikel baseren op de door elke begunstigde werkelijk gemaakte kosten, met gebruikmaking van dezelfde benchmarkprijs als beschreven in dit lid.
4. De lidstaten stellen de toepasselijke steunpercentages vast die tot 50 % van de extra kosten voor meststoffen dekken. Die percentages kunnen worden verhoogd tot een maximum van 80 % voor landbouwers die onderworpen zijn aan in de artikelen 31 en 70 bedoelde verbintenissen, of in artikel 72 bedoelde vereisten, om het gebruik van meststoffen te verminderen. Voor financiële instrumenten in de vorm van een autonoom netto werkkapitaal is artikel 80, lid 4, van toepassing.

5. De lidstaten stellen een maximumbedrag aan steun per begunstigde of een maximaal aantal hectaren vast waarvoor steun kan worden ontvangen per begunstigde.
6. De steun uit hoofde van dit artikel wordt uiterlijk op 30 juni 2027 aan de landbouwer betaald.
7. De lidstaten zorgen ervoor dat landbouwers die op grond van dit artikel steun ontvangen, toegang hebben tot de relevante kennis en informatie om hen in staat te stellen het duurzame gebruik van meststoffen te optimaliseren.
8. Bij het verlenen van steun uit hoofde van dit artikel zorgen de lidstaten ervoor dat overcompensatie als gevolg van het combineren van interventies uit hoofde van dit artikel met andere nationale of Uniesteuninstrumenten wordt vermeden.”;

3) artikel 80 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 1 wordt vervangen door:

“1. Steun in de vorm van financieringsinstrumenten bedoeld in artikel 58 van Verordening (EU) 2021/1060 kan worden verstrekt in het kader van de interventietypen bedoeld in de artikelen 73 tot en met 78 en 78 ter van deze verordening.”;

b) in lid 3 wordt de eerste alinea vervangen door:

“3. Overeenkomstig artikel 58, lid 2, van Verordening (EU) 2021/1060 kan werkkapitaal, met inbegrip van autonoom netto werkkapitaal, op grond van de artikelen 73, 74, 76, 77, 78 en 78 ter van deze verordening als een subsidiabele uitgave worden aangemerkt indien het bijdraagt tot het bereiken van ten minste één specifieke voor de betrokken interventie relevante doelstelling. Steun voor de financiering van autonoom netto werkkapitaal uit hoofde van een van deze artikelen kan worden verleend zonder toepassing van het vereiste dat de cindontvanger uit hoofde van hetzelfde artikel steun voor andere uitgaven ontvangt.”;

c) lid 4 wordt vervangen door:

“4. In afwijking van de artikelen 73, 74, 76, 77, 78 en 78 ter zijn de in die artikelen vastgestelde steunpercentages niet van toepassing op de financiering van autonoom netto werkkapitaal.”;

4) aan artikel 86, lid 3, wordt de volgende alinea toegevoegd:

“In afwijking van de eerste alinea van dit lid kan in het strategisch GLB-plan worden bepaald dat in het geval van een interventietype op grond van artikel 78 ter de uit het Elfpo gefinancierde uitgaven in verband met wijzigingen van het strategisch GLB-plan subsidiabel kunnen zijn vóór de datum van indiening bij de Commissie van het verzoek tot wijziging, maar niet vóór ... [datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening].”;

5) in artikel 87, lid 2, wordt de eerste alinea vervangen door:

“2. De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 152 gedelegeerde handelingen vast te stellen om de in de bijlagen V en IX vastgestelde toewijzingen van de lidstaten te wijzigen in verband met het totale maximumbedrag aan rechtstreekse betalingen dat mag worden toegekend, met inbegrip van de overhevelingen bedoeld in de artikelen 17 en 103, de aanpassing van de toewijzingen voor rechtstreekse betalingen bedoeld in artikel 103 bis, de overhevelingen van financiële toewijzingen bedoeld in artikel 88, lid 5, en de verlagingen die nodig zijn voor de financiering van interventietypen in andere sectoren bedoeld in artikel 88, lid 6.”;

6) in artikel 91, lid 3, wordt punt a) vervangen door:

“a) 65 % van de subsidiabele overheidsuitgaven, voor betalingen in verband met natuurlijke of andere gebiedsspecifieke beperkingen op grond van artikel 71 en voor steun op grond van artikel 78 ter”;

7) artikel 96 bis wordt vervangen door:

“Artikel 96 bis

Maximale financiële toewijzingen voor crisisbetalingen aan landbouwers als bedoeld in artikel 78 bis en steun aan landbouwers als bedoeld in artikel 78 ter

1. Het maximumbedrag voor elke lidstaat dat kan worden gereserveerd voor in artikel 78 bis bedoelde crisisbetalingen aan landbouwers naar aanleiding van natuurrampen, ongunstige weersomstandigheden of rampzalige gebeurtenissen en voor in artikel 78 ter bedoelde steun aan landbouwers die zijn getroffen door de sterke stijging van de meststoffenprijzen als gevolg van de Midden-Oostencrisis, wordt beperkt tot de in bijlage XV vermelde jaarlijkse bedragen.
2. Maximaal 25 % van de in bijlage XV vastgestelde jaarlijkse bedragen kan worden gereserveerd ter financiering van de steun aan landbouwers bedoeld in artikel 78 ter.

3. De totale Elfpo-uitgaven voor de in artikel 78 bis bedoelde crisisbetalingen en voor de in artikel 78 ter bedoelde steun bedragen voor de begrotingsjaren 2026 en 2027 niet meer dan de som van de indicatieve financiële toewijzingen voor deze interventietypen, zoals vastgesteld door de lidstaten in hun financiële plannen overeenkomstig artikel 112, lid 2, punt a), en goedgekeurd door de Commissie overeenkomstig artikel 119. Dat financiële maximum vormt een bij Unierecht vastgelegd financieel maximum.”;

- 8) aan titel IV wordt het volgende artikel toegevoegd:

“Artikel 103 bis

Toewijzingen voor rechtstreekse betalingen voor het kalenderjaar 2027

Uiterlijk op 31 augustus 2026 kunnen de lidstaten besluiten hun in de bijlagen V en IX vastgestelde toewijzingen voor rechtstreekse betalingen voor het kalenderjaar 2027 per lidstaat te verhogen of te verlagen met een bedrag dat de in bijlage XVI vastgestelde maximale verhoging of verlaging niet overschrijdt, als onderdeel van een verzoek tot een strategische wijziging van hun respectieve strategische GLB-plannen als bedoeld in artikel 119.”;

9) in artikel 111 wordt de tweede alinea vervangen door:

“Punt e) van de eerste alinea is niet van toepassing op het in artikel 55, lid 1, punt a), en punten c) tot en met g), bedoelde interventietype in de bijenteeltsector, op interventies in het kader van het in artikel 58, lid 1, punten h) tot en met k), bedoelde interventietype in de wijnsector, op voorlichtings- en promotieactiviteiten voor kwaliteitsregelingen in het kader van het in artikel 77 bedoelde interventietype voor samenwerking, op interventies in het kader van het in artikel 78 bis bedoelde interventietype voor crisisbetalingen aan landbouwers naar aanleiding van natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen of rampzalige gebeurtenissen en op interventies in het kader van het in artikel 78 ter bedoelde interventietype voor steun aan landbouwers die zijn getroffen door de sterke stijging van de meststoffenprijzen.”;

10) in artikel 112, lid 2, wordt punt b) vervangen door:

“b) de overhevelingen van de in punt a) vermelde bedragen tussen interventietypen in de vorm van rechtstreekse betalingen en interventietypen voor plattelandontwikkeling overeenkomstig artikel 103 en de verlagingen van de toewijzingen van de lidstaat voor de interventietypen in de vorm van rechtstreekse betalingen met het oog op het beschikbaar maken van bedragen voor de interventietypen in andere sectoren bedoeld in titel III, hoofdstuk III, afdeling 7, overeenkomstig artikel 88, lid 6, en de aanpassingen van de toewijzingen voor rechtstreekse betalingen overeenkomstig artikel 103 bis;”;

- 11) artikel 119 wordt als volgt gewijzigd:
- a) in lid 2, eerste alinea, wordt punt c) vervangen door:
“c) wijzigingen die betrekking hebben op artikel 17, lid 5, artikel 88, lid 7, de artikelen 92 tot en met 98, artikel 103, leden 1, 5 en 6, of artikel 103 bis;”;
 - b) in lid 7 wordt de tweede alinea vervangen door:
“Een verzoek tot strategische wijziging in verband met artikel 17, lid 5, artikel 78 ter, artikel 88, lid 7, artikel 103, lid 5 of 6, of artikel 103 bis, telt niet mee voor de in de eerste alinea van dit lid vastgestelde beperking.”;
- 12) in artikel 121, tweede alinea, wordt punt b) vervangen door:
- “b) voor wijzigingen met betrekking tot artikel 17, lid 5, artikel 88, lid 7, artikel 103, lid 5, en artikel 103 bis, de termijn voor de vaststelling van de gedelegeerde handeling voor de wijziging van de toewijzing overeenkomstig artikel 87, lid 2.”;
- 13) aan artikel 146 wordt de volgende alinea toegevoegd:
- “De lidstaten kunnen aanvullende nationale financiering verstrekken ten belope van maximaal 200 % van de Elfpo-financiering die in het strategisch GLB-plan is toegewezen voor steun op grond van artikel 78 ter.”;

- 14) de bijlagen I en XV worden gewijzigd overeenkomstig bijlage I bij deze verordening;
- 15) de tekst die is opgenomen in bijlage II bij deze verordening wordt toegevoegd als bijlage XVI.

Artikel 2

Wijzigingen van Verordening (EU) 2021/2116

Verordening (EU) 2021/2116 wordt als volgt gewijzigd:

- 1) in artikel 21, lid 2, wordt de eerste alinea vervangen door:

“2. De maandelijkse betalingen worden aan elke lidstaat gedaan op of vóór de derde werkdag van de tweede maand na de maand waarin de uitgaven zijn verricht, waarbij rekening wordt gehouden met de in het kader van de artikelen 39 tot en met 42 toegepaste verlagingen en opschortingen en met alle andere correcties. Uitgaven die door de lidstaten zijn gedaan in de periode van 1 tot en met 15 oktober, worden beschouwd als uitgaven over de maand oktober. De uitgaven die in de periode van 16 tot en met 31 oktober zijn gedaan, worden beschouwd als uitgaven over de maand november. De uitgaven die door de lidstaten zijn gedaan om voorschotten te betalen vóór 16 oktober van het kalenderjaar 2026 op grond van artikel 44, lid 2, tweede alinea, punt a), worden beschouwd als uitgaven over de maand november en worden gedeclareerd in de declaratie voor die maand;”;

- 2) artikel 35 wordt vervangen door:

“Artikel 35

Landbouwbegrotingsjaar

Onverminderd de bijzondere bepalingen inzake de declaraties van uitgaven en ontvangsten in verband met de openbare interventie die de Commissie krachtens artikel 47, lid 2, eerste alinea, punt a), heeft vastgesteld en inzake de declaraties van uitgaven in verband met voorschotten die krachtens artikel 44, lid 2, tweede alinea, punt a), zijn betaald vóór 16 oktober in kalenderjaar 2026, omvat het landbouwbegrotingsjaar de gedane uitgaven en de geïnde ontvangsten die door de betaalorganen zijn opgenomen in de rekeningen van de begroting van het ELGF en het Elfpo voor landbouwbegrotingsjaar N, dat begint op 16 oktober van jaar N-1 en eindigt op 15 oktober van jaar N.”;

- 3) in artikel 44, lid 2, tweede alinea, wordt punt a) vervangen door:

“a) vóór 1 december, maar niet vóór 16 oktober, voorschotten betalen van ten hoogste 70 % voor interventies in de vorm van rechtstreekse betalingen en voor steun bestaande uit rechtstreekse betalingen in het kader van de maatregelen als bedoeld in hoofdstuk IV van Verordening (EU) nr. 228/2013 en in hoofdstuk IV van Verordening (EU) nr. 229/2013, en voor het aanvraagjaar 2026 voorschotten betalen van ten hoogste 75 % voor de in dit punt bedoelde interventies en steun, ook vóór 16 oktober 2026.”.

Artikel 3

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te,

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

Voor de Raad

De

voorzitter

BIJLAGE I

De bijlagen I en XV bij Verordening (EU) 2021/2115 worden als volgt gewijzigd:

- 1) in bijlage I wordt in de tabel “Monitoring — OUTPUT Interventietypes en bijbehorende outputindicatoren” de volgende vermelding ingevoegd na de rij “Crisisbetalingen voor landbouwers naar aanleiding van natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen of rampzalige gebeurtenissen (artikel 78 bis)”:

“

Steun aan landbouwers die getroffen zijn door de sterke stijging van de meststoffenprijzen als gevolg van de Midden-Oostencrisis (artikel 78 ter)	O.9 ter Aantal landbouwers die steun ontvangen na de sterke stijging van de meststoffenprijzen
---	--

”;

- 2) de titel van bijlage XV wordt vervangen door:

“Bijlage XV

Maximumbedrag per lidstaat dat kan worden gereserveerd voor crisisbetalingen aan landbouwers als bedoeld in artikel 78 bis en voor steun aan landbouwers als bedoeld in artikel 78 ter”.

BIJLAGE II

“Bijlage XVI

MAXIMUMBEDRAGEN ALS BEDOELD IN ARTIKEL 103 BIS

Maximumbedrag van de verhoging van de toewijzingen voor rechtstreekse betalingen voor het kalenderjaar 2027 per lidstaat

	EUR (lopende prijzen)
België	20 700 224
Bulgarije	84 648 793
Tsjechië	64 796 927
Denemarken	18 983 515
Duitsland	273 089 935
Estland	26 404 994
Ierland	77 910 157
Griekenland	139 238 400
Spanje	324 114 848
Frankrijk	364 860 018
Kroatië	74 326 850
Italië	337 480 344

Cyprus	5 942 629
Letland	35 248 552
Litouwen	58 648 549
Luxemburg	3 077 661
Hongarije	104 217 287
Malta	4 996 124
Nederland	18 317 092
Oostenrijk	130 006 188
Polen	396 000 462
Portugal	162 165 186
Roemenië	290 114 968
Slovenië	27 542 548
Slowakije	77 723 373
Finland	106 364 987
Zweden	63 566 922

Maximumbedrag van de verlaging van de toewijzingen voor rechtstreekse betalingen voor het kalenderjaar 2027 per lidstaat

	EUR (lopende prijzen)
België	123 731 481
Bulgarije	207 943 425
Tsjechië	213 736 824
Denemarken	215 591 819
Duitsland	1 228 923 865
Estland	51 254 687
Ierland	296 570 499
Griekenland	472 915 011
Spanje	1 209 271 990
Frankrijk	1 821 250 134
Kroatië	93 692 559
Italië	907 132 289
Cyprus	11 911 885
Letland	91 120 936
Litouwen	153 178 204

Luxemburg	8 186 957
Hongarije	310 796 291
Malta	1 148 505
Nederland	179 345 582
Oostenrijk	169 395 462
Polen	796 492 035
Portugal	159 948 413
Roemenië	507 398 799
Slovenië	32 882 513
Slowakije	103 868 686
Finland	131 201 466
Zweden	171 704 104

”

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0241

Internationale personenvervoerdiensten over de weg per touringcar en autobus in de grensgebieden: cabotageactiviteiten tussen Oostenrijk en Zwitserland

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 7 juli 2026 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot machtiging van Oostenrijk om zijn bilaterale overeenkomst met Zwitserland inzake wegvervoer te wijzigen zodat cabotageactiviteiten worden toegestaan tijdens het verrichten van internationale personenvervoersdiensten over de weg per touringcar en autobus in de grensgebieden tussen beide landen (COM(2025)0773 – C10-0367/2025 – 2025/0407(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2025)0773),
- gezien artikel 294, lid 2, artikel 2, lid 1, en artikel 91 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C10-0367/2025),
- gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
- gezien de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 10 juni 2026 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
- gezien het advies van de Commissie juridische zaken inzake de voorgestelde rechtsgrond,
- gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 21 januari 2026¹,
- na raadpleging van het Comité van de Regio's,
- gezien de artikelen 60 en 41 van zijn Reglement,
- gezien het verslag van de Commissie vervoer en toerisme (A10-0174/2026),

¹ PB C, C/2026/1970, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1970/oj>.

1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsook aan de nationale parlementen.

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 7 juli 2026 met het oog op de vaststelling van Besluit (EU) 2026/... van het Europees Parlement en de Raad tot machtiging van Oostenrijk om zijn bilaterale overeenkomst met Zwitserland inzake wegvervoer te wijzigen zodat cabotageactiviteiten worden toegestaan tijdens het verrichten van internationale personenvervoerdiensten per touringcar en autobus in de grensgebieden tussen beide landen

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 91,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹,

Na raadpleging van het Comité van de Regio's,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure²,

¹ PB C, C/2026/1970, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1970/oj>.

² Standpunt van het Europees Parlement van 7 juli 2026.

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Overeenkomstig artikel 20, lid 1, van de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake het goederen- en personenvervoer per spoor en over de weg³ (de “overeenkomst EU-Zwitserland”) is personenvervoer met touringcars en autobussen tussen twee punten op het grondgebied van dezelfde overeenkomstsluitende partij bij de overeenkomst EU-Zwitserland door vervoerders die op het grondgebied van de andere overeenkomstsluitende partij zijn gevestigd (cabotage) niet toegestaan.
- (2) Overeenkomstig artikel 20, lid 2, van de overeenkomst EU-Zwitserland kunnen bestaande cabotagerechten die voortvloeien uit bilaterale overeenkomsten die zijn gesloten tussen lidstaten en Zwitserland en die van kracht waren toen de overeenkomst EU-Zwitserland op 21 juni 1999 werd gesloten, , verder worden uitgeoefend mits er op geen enkele wijze tussen in de Unie gevestigde vervoerders wordt gediscrimineerd en er geen concurrentievervalsing is. Volgens de bilaterale overeenkomst inzake wegvervoer tussen Oostenrijk en Zwitserland van 22 oktober 1958⁴ (de “Oostenrijks-Zwitserse overeenkomst”) is cabotage tijdens het verlenen van internationale personenvervoerdiensten per touringcar en autobus tussen beide landen niet toegestaan. Daarom behoort het recht op het verrichten van dergelijke activiteiten niet tot de rechten die worden vermeld in artikel 20, lid 2, van de overeenkomst EU-Zwitserland.

³ PB L 114 van 30.4.2002, blz. 91, ELI:
[http://data.europa.eu/eli/agree_international/2002/309\(3\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/2002/309(3)/oj).

⁴ Oostenrijks federaal staatsblad nr. 123/1959.

- (3) Internationale verbintenissen op grond waarvan in Zwitserland gevestigde vervoerders cabotage mogen verrichten binnen de Unie kunnen gevolgen hebben voor artikel 20 van de overeenkomst EU-Zwitserland, voor zover dat artikel dergelijke activiteiten niet toestaat.
- (4) Bovendien mag volgens Verordening (EG) nr. 1073/2009 van het Europees Parlement en de Raad⁵ cabotage binnen de Unie onder bepaalde voorwaarden uitsluitend worden verricht door vervoerders die houder zijn van een communautaire vergunning. Internationale verbintenissen op grond waarvan vervoerders uit derde landen die geen houder zijn van een dergelijke vergunning activiteiten van die aard mogen uitvoeren, kunnen gevolgen hebben voor die verordening.
- (5) Bijgevolg vallen dergelijke internationale verbintenissen onder de exclusieve externe bevoegdheid van de Unie. De lidstaten kunnen alleen over dergelijke verbintenissen onderhandelen of deze aangaan als zij daartoe door de Unie zijn gemachtigd overeenkomstig artikel 2, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

⁵ Verordening (EG) nr. 1073/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de internationale markt voor touringcar- en autobusdiensten en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 561/2006 (PB L 300 van 14.11.2009, blz. 88, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1073/oj>).

- (6) Cabotageactiviteiten die worden verricht binnen de Unie door vervoerders uit derde landen die geen houder zijn van een communautaire vergunning als bedoeld in Verordening (EG) nr. 1073/2009, zijn nadelig voor het functioneren van de interne markt voor touringcar- en autobusdiensten, zoals die door die verordening tot stand is gebracht. Daarom moet een machtiging op grond van artikel 2, lid 1, VWEU worden verleend door de Uniewetgever overeenkomstig de wetgevingsprocedure van artikel 91 VWEU.
- (7) In een brief van 17 maart 2025 heeft Oostenrijk de Unie verzocht het te machtigen om de Oostenrijks-Zwitserse overeenkomst te wijzigen zodat cabotage wordt toegestaan tijdens het verlenen van internationale personenvervoerdiensten per touringcar en autobus in de grensgebieden van Oostenrijk en Zwitserland, waardoor een grotere territoriale samenhang wordt bevorderd.
- (8) Cabotage maakt internationale personenvervoerdiensten per touringcar en autobus economisch efficiënter omdat de benuttingsgraad van de voertuigen wordt verhoogd. Daarom is het aangewezen dergelijke activiteiten toe te staan tijdens het verlenen van internationale personenvervoerdiensten per touringcar en autobus in de grensgebieden van Zwitserland en Oostenrijk. Dat kan de nauwe integratie van die grensregio's verder versterken.

- (9) Om te waarborgen dat de desbetreffende cabotageverrichtingen de werking van de interne markt voor touringcar- en busdiensten, zoals vastgesteld in Verordening (EG) nr. 1073/2009, niet al te sterk wijzigen, mag de toestemming van die cabotageactiviteiten alleen worden gegeven op voorwaarde dat er geen discriminatie tussen in de Unie gevestigde vervoerders en geen concurrentievervalsing is.
- (10) Om dezelfde reden mogen cabotageactiviteiten alleen worden toegestaan in de grensregio's van Oostenrijk tijdens het verrichten van internationale personenvervoerdiensten per touringcar en autobus tussen Oostenrijk en Zwitserland. Daartoe moeten de grensgebieden van Oostenrijk in de zin van dit besluit op zodanige wijze worden vastgesteld dat rekening wordt gehouden met de werking van Verordening (EG) nr. 1073/2009, terwijl tegelijk de efficiëntie van de desbetreffende verrichtingen kan worden verhoogd,

HEBBEN HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Oostenrijk wordt hierbij gemachtigd om de bilaterale overeenkomst tussen Oostenrijk en Zwitserland van 22 oktober 1958 (de “Oostenrijks-Zwitserse overeenkomst”) te wijzigen zodat cabotageactiviteiten in de grensgebieden van Oostenrijk en Zwitserland worden toegestaan tijdens het verrichten van internationale personenvervoerdiensten per touringcar en autobus tussen beide landen, mits er niet tussen in de Unie gevestigde vervoerders wordt gediscrimineerd en er geen concurrentievervalsing is.

De districten Bludenz, Bregenz, Dornbirn en Feldkirch in de regio Vorarlberg en het district Landeck in de regio Tirol worden beschouwd als grensregio's van Oostenrijk in de zin van de eerste alinea.

Artikel 2

Oostenrijk stelt de Commissie in kennis van de op grond van artikel 1 van dit besluit uitgevoerde wijziging van de Oostenrijks-Zwitserse overeenkomst en van de tekst van de gewijzigde overeenkomst.

De Commissie stelt het Europees Parlement en de Raad daarvan in kennis.

Artikel 3

Dit besluit is gericht tot de Republiek Oostenrijk.

Gedaan te ..., ...

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

Voor de Raad

De voorzitter

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0266

Tijdelijke afwijking van de e-privacyrichtlijn

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 9 juli 2026 over het standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende een tijdelijke afwijking van sommige bepalingen van Richtlijn 2002/58/EG ten aanzien van het gebruik van technologieën door aanbieders van nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten voor de verwerking van persoonsgegevens en andere gegevens ten behoeve van de bestrijding van online seksueel misbruik van kinderen (11261/1/2026 – C10-0178/2026 – 2025/0429(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: tweede lezing)

Het Europees Parlement,

- gezien het standpunt van de Raad in eerste lezing (11261/1/2026 – C10-0178/2026),
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 21 januari 2026¹,
 - gezien zijn in eerste lezing geformuleerde standpunt² inzake het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2025)0797),
 - gezien artikel 294, lid 7, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien de artikelen 68 en 170 van zijn Reglement,
1. stelt onderstaand standpunt in tweede lezing vast;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsook aan de nationale parlementen.

¹ PB C, C/2026/1966, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1966/oj>.

² Aangenomen teksten, 26.3.2026, P10_TA(2026)0095.

Standpunt van het Europees Parlement in tweede lezing vastgesteld op 9 juli 2026 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2026/... van het Europees Parlement en de Raad betreffende een tijdelijke afwijking van sommige bepalingen van Richtlijn 2002/58/EG ten aanzien van het gebruik van technologieën door aanbieders van nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten voor de verwerking van persoonsgegevens en andere gegevens ten behoeve van de bestrijding van online seksueel misbruik van kinderen

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 16, lid 2, in samenhang met artikel 114, lid 1,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure²,

¹ PB C, C/2026/2546, 22.5.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2546/oj>.

² Standpunt van het Europees Parlement van 26 maart 2026 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad) en standpunt van de Raad in eerste lezing van 2 juli 2026 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad). Standpunt van het Europees Parlement van 9 juli 2026.

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad³ zijn regels vastgesteld ter waarborging van het recht op een persoonlijke levenssfeer en vertrouwelijkheid met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens bij de uitwisseling van gegevens in de sector elektronische communicatie. Die richtlijn vormt een nadere specificatie van en aanvulling op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad⁴.

³ Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie (richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie) (PB L 201 van 31.7.2002, blz. 37, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj>).

⁴ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

- (2) Richtlijn 2002/58/EG is van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens in verband met de levering van openbare elektronische-communicatiediensten. Tot 21 december 2020 gold de definitie van elektronische-communicatiedienst als bepaald in artikel 2, punt c), van Richtlijn 2002/21/EG van het Europees Parlement en de Raad⁵. Op die datum werd Richtlijn 2002/21/EG bij Richtlijn (EU) 2018/1972 van het Europees Parlement en de Raad⁶ ingetrokken. De definitie van elektronische-communicatiedienst in artikel 2, punt 4, van Richtlijn (EU) 2018/1972 omvat nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 7, van die richtlijn. Nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten, waartoe Voice over Internet Protocol, berichtendiensten en webgebaseerde e-maildiensten behoren, vallen derhalve sinds 21 december 2020 onder het toepassingsgebied van Richtlijn 2002/58/EG.
- (3) In overeenstemming met artikel 6, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) erkent de Unie de in het Handvest van de grondrechten van de Unie (het “Handvest”) vervatte rechten, vrijheden en beginselen. Artikel 7 van het Handvest beschermt het grondrecht van eenieder op eerbiediging van het privéleven en het familie- en gezinsleven, woning en communicatie, met inbegrip van het vertrouwelijke karakter van communicatie. Artikel 8 van het Handvest bevat het recht op bescherming van persoonsgegevens.

⁵ Richtlijn 2002/21/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronischecommunicatienetwerken en -diensten (kaderrichtlijn) (PB L 108 van 24.4.2002, blz. 33, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/21/oj>).

⁶ Richtlijn (EU) 2018/1972 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 tot vaststelling van het Europees wetboek voor elektronische communicatie (PB L 321 van 17.12.2018, blz. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1972/oj>).

- (4) In artikel 3, lid 1, van het Verdrag van de Verenigde Naties van 1989 inzake de rechten van het kind (VRK) en in artikel 24, lid 2, van het Handvest is bepaald dat bij alle handelingen met betrekking tot kinderen, ongeacht of deze door overheidsinstanties of particuliere instellingen worden verricht, het belang van het kind voorop moet staan. Artikel 3, lid 2, van het VRK en artikel 24, lid 1, van het Handvest voorzien bovendien in het recht van kinderen op een dergelijke bescherming en zorg die nodig zijn voor hun welzijn.
- (5) De bescherming van kinderen, zowel offline als online, is een van de prioriteiten van de Unie. Seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen vormen ernstige schendingen van de mensenrechten en grondrechten, met name van de rechten van kinderen om te worden beschermd tegen alle vormen van geweld, misbruik en verwaarlozing, mishandeling of uitbuiting, met inbegrip van seksueel misbruik, zoals bepaald in het VRK en het Handvest. De digitalisering heeft veel voordelen opgeleverd voor de samenleving en de economie, maar heeft ook nadelige gevolgen met zich meegebracht, waaronder een toename van online seksueel misbruik van kinderen. Op 24 juli 2020 heeft de Commissie een mededeling aangenomen met als titel “EU-strategie voor een doeltreffender bestrijding van seksueel misbruik van kinderen” (de “strategie”). De strategie is erop gericht op het niveau van de Unie een doeltreffende aanpak te bieden van misdrijven op het vlak van seksueel misbruik van kinderen.

- (6) Overeenkomstig Richtlijn 2011/93/EU van het Europees Parlement en de Raad⁷ is deze verordening niet van toepassing op het beleid van de lidstaten betreffende seksuele activiteiten met onderlinge instemming waarbij kinderen betrokken kunnen zijn en die kunnen worden beschouwd als uiting van de normale ontdekking van de seksualiteit in de loop van de menselijke ontwikkeling, waarbij rekening wordt gehouden met verschillende culturele en juridische tradities en met nieuwe vormen van het aanknopen en onderhouden van betrekkingen tussen kinderen en adolescenten, ook via informatie- en communicatietechnologie.

⁷ Richtlijn 2011/93/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie, en ter vervanging van Kaderbesluit 2004/68/JBZ van de Raad (PB L 335 van 17.12.2011, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/93/oj>).

- (7) Sommige aanbieders van bepaalde nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten (“aanbieders”), zoals webmail en berichtendiensten, maken gebruik van specifieke technologieën om op vrijwillige basis online seksueel misbruik van kinderen op hun diensten op te sporen en te melden aan rechtshandavingsinstanties en organisaties die in het algemeen belang optreden tegen seksueel misbruik van kinderen; dat doen zij door de inhoud, zoals beelden en tekst, of de verkeersgegevens van communicatie te scannen, waarbij zij in sommige gevallen gebruikmaken van historische gegevens. De technologie die voor die activiteiten wordt gebruikt, kan bestaan uit hashingtechnologie voor beelden en video’s en uit classificatoren en kunstmatige intelligentie voor het analyseren van tekst- of verkeersgegevens. Bij het gebruik van hashingtechnologie wordt onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen gemeld wanneer er een positieve treffer optreedt, wat betekent dat er in dat geval een overeenkomst wordt gevonden door een beeld of een video te vergelijken met een unieke, niet-omkeerbare digitale handtekening (“hash”) uit een databank met geverifieerd onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen, die wordt onderhouden door een organisatie die in het algemeen belang optreedt tegen seksueel misbruik van kinderen. Die aanbieders maken hiervan melding bij nationale hotlines voor het melden van onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen alsook bij — in de Unie of in derde landen gevestigde — organisaties die tot doel hebben kinderen te identificeren, seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen tegen te gaan, en victimisatie van kinderen te voorkomen. Dergelijke organisaties vallen mogelijk niet binnen het toepassingsgebied van Verordening (EU) 2016/679. Dergelijke vrijwillige activiteiten spelen gezamenlijk een waardevolle rol bij het identificeren en het redden van slachtoffers, wier grondrecht op menselijke waardigheid en op lichamelijke en geestelijke integriteit ernstig wordt geschonden. Dergelijke vrijwillige activiteiten zijn ook belangrijk bij het beperken van de verdere verspreiding van onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen, en dragen tevens bij tot de identificatie van en het onderzoek naar daders alsmede tot de preventie, de opsporing, het onderzoek en de vervolging van strafbare feiten in verband met seksueel misbruik van kinderen.

- (8) Hoewel hun doel legitiem is, vormen vrijwillige activiteiten van aanbieders om online seksueel misbruik van kinderen op hun diensten op te sporen en dit te melden, een inbreuk op het grondrecht op eerbiediging van het privéleven en van het familie- en gezinsleven en het grondrecht op de bescherming van persoonsgegevens van alle gebruikers van nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten (“gebruikers”). Beperkingen van de uitoefening van het grondrecht op eerbiediging van het privéleven en van het familie- en gezinsleven, met inbegrip van de vertrouwelijkheid van communicatie, kunnen niet louter worden gerechtvaardigd op grond van het feit dat de aanbieders bepaalde technologieën toepasten in een tijd waarin nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten niet onder de definitie van “elektronische-communicatiedienst” vielen. Dergelijke beperkingen zijn slechts onder bepaalde voorwaarden toegestaan. Krachtens artikel 52, lid 1, van het Handvest moeten dergelijke beperkingen bij wet worden gesteld en de wezenlijke inhoud van het recht op een privéleven en een familie- en gezinsleven en op bescherming van persoonsgegevens eerbiedigen, en moeten zij, met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel, noodzakelijk zijn en daadwerkelijk beantwoorden aan door de Unie erkende doelstellingen van algemeen belang of aan de eisen van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. Indien deze beperkingen permanent een algemene en willekeurige monitoring en analyse van de communicatie van alle gebruikers omvatten, gaan zij in tegen het recht op de vertrouwelijkheid van communicatie.
- (9) Tot en met 20 december 2020 was alleen Verordening (EU) 2016/679 van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens door aanbieders door middel van vrijwillige maatregelen die ertoe strekten online seksueel misbruik van kinderen op hun diensten op te sporen en dit te melden, en onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen te verwijderen uit hun diensten. Richtlijn (EU) 2018/1972, die tegen 20 december 2020 moest zijn omgezet, bracht aanbieders binnen het toepassingsgebied van Richtlijn 2002/58/EG.

- (10) Verordening (EU) 2021/1232 van het Europees Parlement en de Raad⁸ voorzag in een tijdelijke regeling ten aanzien van het gebruik van technologieën door aanbieders van publiek beschikbare nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten met het oog op de bestrijding van online seksueel misbruik van kinderen, in afwachting van de vaststelling van een rechtskader voor de lange termijn inzake de preventie en bestrijding van online seksueel misbruik van kinderen (het “rechtskader voor de lange termijn”). Verordening (EU) 2021/1232 werd gewijzigd bij Verordening (EU) 2024/1307 van het Europees Parlement en de Raad⁹, waarbij de periode waarin die verordening van toepassing was, werd verlengd tot en met 3 april 2026.
- (11) Het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van regels ter voorkoming en bestrijding van seksueel misbruik van kinderen, dat de Commissie op 11 mei 2022 heeft aangenomen, heeft tot doel te voorzien in het rechtskader voor de lange termijn. De interinstitutionele onderhandelingen over dit voorstel zijn nog aan de gang.

⁸ Verordening (EU) 2021/1232 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juli 2021 betreffende een tijdelijke afwijking van sommige bepalingen van Richtlijn 2002/58/EG ten aanzien van het gebruik van technologieën door aanbieders van nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten voor de verwerking van persoonsgegevens en andere gegevens ten behoeve van de bestrijding van online seksueel misbruik van kinderen (PB L 274 van 30.7.2021, blz. 41, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1232/oj>).

⁹ Verordening (EU) 2024/1307 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1232 betreffende een tijdelijke afwijking van sommige bepalingen van Richtlijn 2002/58/EG ten aanzien van het gebruik van technologieën door aanbieders van nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten voor de verwerking van persoonsgegevens en andere gegevens ten behoeve van de bestrijding van online seksueel misbruik van kinderen (PB L, 2024/1307, 14.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1307/oj>).

- (12) Op 19 december 2025 heeft de Commissie voorgesteld de toepassingsperiode van Verordening (EU) 2021/1232 met twee jaar te verlengen tot en met 3 april 2028. Aangezien de beide wetgevers op 3 april 2026 nog geen overeenstemming over dat voorstel hadden bereikt, is Verordening (EU) 2021/1232 verstreken.
- (13) Gezien het belang van een doeltreffende bestrijding van online seksueel misbruik van kinderen en in afwachting van de vaststelling en de toepassing van het rechtskader voor de lange termijn, moet een tijdelijke afwijking van artikel 5, lid 1, en artikel 6, lid 1, van Richtlijn 2002/58/EG worden toegestaan conform de voorwaarden van deze verordening. Gelet op de specifieke omstandigheden, moet de toepassingsperiode van deze verordening worden beperkt tot de tijd die nodig is om het rechtskader voor de lange termijn vast te stellen en toe te passen.

- (14) Richtlijn 2002/58/EG bevat geen specifieke bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens door aanbieders in verband met het aanbieden van elektronische-communicatiediensten met het oog op het opsporen van online seksueel misbruik van kinderen op hun diensten en het melden ervan, alsook het verwijderen van onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen uit hun diensten. Overeenkomstig artikel 15, lid 1, van Richtlijn 2002/58/EG kunnen de lidstaten echter wetgevingsmaatregelen treffen ter beperking van de reikwijdte van de onder meer in de artikelen 5 en 6 van die richtlijn bedoelde rechten en plichten die betrekking hebben op de vertrouwelijkheid van communicatie en verkeersgegevens met het oog op het voorkomen, opsporen, onderzoeken en vervolgen van strafbare feiten in verband met seksueel misbruik van kinderen. Zonder dergelijke nationale wetgevingsmaatregelen en in afwachting van de vaststelling van een rechtskader voor de langere termijn om seksueel misbruik van kinderen op het niveau van de Unie aan te pakken, kunnen aanbieders zich niet langer baseren op Verordening (EU) 2016/679 om na 21 december 2020 vrijwillige maatregelen te gebruiken teneinde online seksueel misbruik van kinderen op hun diensten te blijven opsporen en melden en onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen uit hun diensten te blijven verwijderen. Hoewel deze verordening niet voorziet in een rechtsgrondslag voor de verwerking van persoonsgegevens door aanbieders met als enig doel online seksueel misbruik van kinderen op hun diensten op te sporen en dit te melden en onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen te verwijderen uit hun diensten, voorziet zij wel in een afwijking van sommige bepalingen van Richtlijn 2002/58/EG. In deze verordening worden aanvullende waarborgen vastgesteld die door de aanbieders moeten worden geëerbiedigd als zij zich op deze verordening willen beroepen.

- (15) Verwerking van gegevens in het kader van deze verordening kan leiden tot de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens als bedoeld in Verordening (EU) 2016/679. De verwerking van beelden en video's met specifieke technische middelen die de unieke identificatie of authenticatie van een natuurlijke persoon mogelijk maken, wordt beschouwd als de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens.
- (16) Deze verordening voorziet in een tijdelijke afwijking van artikel 5, lid 1, en artikel 6, lid 1, van Richtlijn 2002/58/EG, die de vertrouwelijkheid van communicatie en verkeersgegevens beschermen. Het vrijwillige gebruik door aanbieders van technologieën voor de verwerking van persoonsgegevens en andere gegevens voor zover dat nodig is om online seksueel misbruik van kinderen op hun diensten op te sporen en te melden, en om onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen te verwijderen uit hun diensten, valt onder de afwijking waarin deze verordening voorziet, op voorwaarde dat een dergelijk gebruik voldoet aan de in deze verordening vastgelegde voorwaarden en derhalve onderworpen is aan de in Verordening (EU) 2016/679 vastgelegde waarborgen en voorwaarden.
- (17) Richtlijn 2002/58/EG is vastgesteld op basis van artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). Bovendien hebben niet alle lidstaten overeenkomstig richtlijn 2002/58/EG wetgevingsmaatregelen genomen om de reikwijdte te beperken van de rechten en plichten met betrekking tot de vertrouwelijkheid van communicatie en verkeersgegevens als vastgesteld in die richtlijn, en brengt de vaststelling van dergelijke maatregelen een aanzienlijk risico van versnippering met zich mee, hetgeen waarschijnlijk negatieve gevolgen voor de interne markt zal hebben. Bijgevolg moet deze verordening worden gebaseerd op artikel 114 VWEU.

- (18) Aangezien gegevens die betrekking hebben op elektronische communicatie waarbij natuurlijke personen zijn betrokken, gewoonlijk als persoonsgegevens worden beschouwd, moet de verordening ook worden gebaseerd op artikel 16 VWEU, dat voorziet in een specifieke rechtsgrondslag voor de vaststelling van voorschriften betreffende de bescherming van natuurlijke personen ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en door de lidstaten bij de uitoefening van activiteiten die binnen het toepassingsgebied van het recht van de Unie vallen, alsmede voorschriften betreffende het vrij verkeer van die gegevens.
- (19) Verordening (EU) 2016/679 is van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens in verband met het aanbieden van elektronische-communicatiediensten door aanbieders met als enig doel online seksueel misbruik van kinderen op hun diensten op te sporen en te melden en onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen uit hun diensten te verwijderen, voor zover die verwerking onder het toepassingsgebied van de bij deze verordening vastgestelde afwijking valt.
- (20) De soorten technologieën die voor de doeleinden van deze verordening worden toegepast, moeten overeenkomstig de stand van de techniek in de sector zo min mogelijk inbreuk op de privacy maken. Die technologieën mogen niet worden gebruikt voor het systematisch filteren en scannen van tekst in communicatie, tenzij dit uitsluitend gebeurt om patronen op te sporen die kunnen wijzen op concrete redenen om online seksueel misbruik van kinderen te vermoeden, en zij mogen niet de mogelijkheid bieden de inhoud van de communicatie af te leiden. Bij het gebruik van technologie om het benaderen van kinderen te identificeren, moeten dergelijke concrete redenen om misbruik te vermoeden, gebaseerd zijn op objectief vastgestelde risicofactoren zoals leeftijdsverschillen en de waarschijnlijkheid dat bij de gescande communicatie een kind betrokken is.

- (21) Er moeten passende procedures en verhaalmechanismen in het leven worden geroepen zodat individuen klachten kunnen indienen bij aanbieders. Dergelijke procedures en mechanismen zijn met name relevant wanneer inhoud die geen online seksueel misbruik van kinderen vormt, is verwijderd of gemeld aan rechtshandavingsinstanties of aan een organisatie die in het algemeen belang optreedt tegen seksueel misbruik van kinderen.
- (22) Om de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid zo veel mogelijk te waarborgen, moet de technologie die voor de toepassing van deze verordening wordt gebruikt, overeenkomstig de stand van de techniek in de sector, het aantal fouten en de foutverhoudingen (fout-positieve resultaten) zo veel mogelijk beperken en, indien nodig, eventuele fouten die zich toch voordoen onverwijld corrigeren.
- (23) De verwerkte inhoudelijke gegevens en verkeersgegevens en de persoonsgegevens die worden gegenereerd bij de uitvoering van de activiteiten die onder deze verordening vallen, alsook de periode gedurende welke de gegevens vervolgens worden bewaard in geval van de vaststelling van vermoedelijk online seksueel misbruik van kinderen, moeten worden beperkt tot wat strikt noodzakelijk is om deze activiteiten uit te voeren. Gegevens moeten onmiddellijk en onherroepelijk worden gewist zodra zij niet langer strikt noodzakelijk zijn voor een van de in deze verordening genoemde doeleinden, inclusief in gevallen waarin geen vermoedelijk online seksueel misbruik van kinderen is vastgesteld, en hoe dan ook niet later dan twaalf maanden na de datum waarop het vermoedelijk online seksueel misbruik van kinderen is vastgesteld. Dit mag geen afbreuk doen aan de mogelijkheid om relevante inhoudelijke gegevens en verkeersgegevens op te slaan overeenkomstig Richtlijn 2002/58/EG. Deze verordening doet geen afbreuk aan de toepassing van wettelijke verplichtingen uit hoofde van het Unierecht of nationale recht betreffende het bewaren van gegevens die van toepassing zijn op aanbieders.

- (24) Deze verordening belet een aanbieder die bij de rechtshandavingsinstanties melding heeft gemaakt van online seksueel misbruik van kinderen, niet om van die autoriteiten een bewijs van ontvangst van de melding te vragen.
- (25) Met het oog op de transparantie en verantwoordingsplicht met betrekking tot de activiteiten die in het kader van de in deze verordening voorziene afwijking worden ondernomen, moeten de aanbieders uiterlijk zes maanden na de datum van inwerkingtreding van deze verordening en daarna elk jaar uiterlijk op 31 januari een verslag uitbrengen en bij de overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 aangewezen bevoegde toezichthoudende autoriteit (“toezichthoudende autoriteit”) en de Commissie indienen. Dat verslag moet betrekking hebben op de verwerking die binnen het toepassingsgebied van deze verordening valt, met inbegrip van het type en de volumes van de verwerkte gegevens, de specifieke redenen voor de verwerking van persoonsgegevens overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679, de redenen voor het doorgeven van persoonsgegevens naar landen buiten de Unie overeenkomstig hoofdstuk V van Verordening (EU) 2016/679, indien van toepassing, het aantal geconstateerde gevallen van online seksueel misbruik van kinderen, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen en het benaderen van kinderen, het aantal gevallen waarin een gebruiker een klacht heeft ingediend bij het interne verhaalmechanisme of een voorziening in rechte heeft ingesteld en de uitkomst van dergelijke klachten en gerechtelijke procedures, het aantal fouten en de foutverhoudingen (fout-positieve resultaten) van de verschillende gebruikte technologieën, de maatregelen die zijn toegepast om het foutenpercentage te beperken, het bereikte foutenpercentage, het bewaringsbeleid, de toegepaste waarborgen inzake gegevensbescherming overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679, en de namen van in het algemeen belang tegen seksueel misbruik van kinderen optredende organisaties waarmee uit hoofde van deze verordening gegevens zijn gedeeld.

- (26) Er moet voor worden gezorgd dat zowel de lidstaten als de aanbieders van nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten verslag uitbrengen aan de Commissie. Het is ook belangrijk te benadrukken dat de Commissie tijdig verslag moet uitbrengen over de uitvoering van deze verordening.
- (27) Om de rapportage door aanbieders van nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten te vergemakkelijken, met name om ervoor te zorgen dat hun verslagen machineleesbaar en gemakkelijk toegankelijk zijn, moet een gemeenschappelijk rapportageformaat voor die verslagen worden vastgesteld.
- (28) Om eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van artikel 3, lid 1, punt g), vii), van deze verordening te waarborgen, moeten uitvoeringsbevoegdheden aan de Commissie worden toegekend. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad¹⁰.

¹⁰ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (29) Om de toezichhoudende autoriteiten bij te staan bij hun taken, moet de Commissie het Europees Comité voor gegevensbescherming verzoeken richtsnoeren uit te vaardigen inzake de naleving van Verordening (EU) 2016/679 bij verwerking die binnen het toepassingsgebied van de in deze verordening vastgestelde afwijking valt. Wanneer de toezichhoudende autoriteiten beoordelen of een bestaande of nieuwe technologie die moet worden gebruikt, in overeenstemming is met de stand van de techniek in de sector, zo min mogelijk inbreuk op de privacy maakt en wordt gebruikt op een toereikende rechtsgrondslag uit hoofde van Verordening (EU) 2016/679, moeten deze richtsnoeren die toezichhoudende autoriteiten met name ondersteunen bij het verlenen van advies in het kader van de voorafgaande raadplegingsprocedure zoals uiteengezet in die verordening.
- (30) Deze verordening beperkt het recht op bescherming van de vertrouwelijkheid van communicatie en wijkt af van het krachtens Richtlijn (EU) 2018/1972 vastgestelde besluit dat voor nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten wat betreft privacy dezelfde regels gelden als voor alle andere elektronische-communicatiediensten, maar uitsluitend om online seksueel misbruik van kinderen op die diensten op te sporen en dit te melden aan rechtshandhavingsinstanties of organisaties die in het algemeen belang optreden tegen seksueel misbruik van kinderen en om onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen te verwijderen uit die diensten.
- (31) Met betrekking tot alle andere activiteiten die binnen het toepassingsgebied van Richtlijn 2002/58/EG vallen, moeten aanbieders onderworpen zijn aan de specifieke verplichtingen van die richtlijn en bijgevolg aan de monitoring- en onderzoeksbevoegdheden van de overeenkomstig die richtlijn aangewezen bevoegde instanties.

- (32) Eind-tot-eindversleuteling is een belangrijk instrument om de veiligheid en vertrouwelijkheid van communicatie van gebruikers te waarborgen, waaronder die van kinderen. Een eventuele verzwakking van de versleuteling zou kunnen worden misbruikt door kwaadwillige derden. Niets in deze verordening mag derhalve worden uitgelegd als een verbod op of een verzwakking van de eind-tot-eindversleuteling.
- (33) Het recht op eerbiediging van het privéleven en van het familie- en gezinsleven, met inbegrip van de vertrouwelijkheid van communicatie, is een grondrecht dat wordt gewaarborgd door artikel 7 van het Handvest. Dit recht is daarom ook een voorwaarde voor de veilige communicatie tussen slachtoffers van seksueel misbruik van kinderen en een volwassene die zij vertrouwen of organisaties die actief zijn in de strijd tegen seksueel misbruik van kinderen, en voor de communicatie tussen slachtoffers en hun advocaten.
- (34) Deze verordening mag geen afbreuk doen aan de voorschriften inzake het beroepsgeheim in het nationale recht, zoals voorschriften inzake de bescherming van professionele communicatie tussen artsen en hun patiënten, journalisten en hun bronnen, of advocaten en hun cliënten. Met name de vertrouwelijkheid van communicatie tussen advocaten en hun cliënten is essentieel voor een effectieve uitoefening van het recht van verweer, dat een cruciaal onderdeel vormt van het recht op een eerlijk proces. Deze verordening mag ook geen afbreuk doen aan de nationale voorschriften inzake registers van overheidsinstanties of organisaties die advies verstrekken aan personen in nood.

- (35) Aanbieders moeten de Commissie de namen meedelen van de organisaties die in het algemeen belang optreden tegen seksueel misbruik van kinderen en waaraan zij uit hoofde van deze verordening melding maken van mogelijk online seksueel misbruik van kinderen. Hoewel het uitsluitend de verantwoordelijkheid is van als verwerkingsverantwoordelijke optredende aanbieders om te beoordelen met welke derde partijen zij uit hoofde van Verordening (EU) 2016/679 persoonsgegevens kunnen delen, moet de Commissie transparantie waarborgen met betrekking tot de overdracht van mogelijke gevallen van online seksueel misbruik van kinderen door op haar website een lijst openbaar te maken van de aan de Commissie gemelde organisaties die in het algemeen belang optreden tegen seksueel misbruik van kinderen. Die openbare lijst moet gemakkelijk toegankelijk zijn. Aanbieders moeten die lijst ook kunnen gebruiken voor het identificeren van relevante organisaties in de wereldwijde strijd tegen online seksueel misbruik van kinderen. Die lijst mag geen afbreuk doen aan de verplichtingen van de aanbieders die als verwerkingsverantwoordelijke optreden uit hoofde van Verordening (EU) 2016/679, onder meer wat betreft hun verplichting om bij het doorgeven van persoonsgegevens naar landen buiten de Unie hoofdstuk V van die verordening na te leven, en hun verplichting om alle verplichtingen uit hoofde van hoofdstuk IV van die verordening na te komen.
- (36) De statistieken die uit hoofde van deze verordening aan de lidstaten moeten worden verstrekt, zijn belangrijke indicatoren voor de evaluatie van beleidsmaatregelen, met inbegrip van wetgevingsmaatregelen. Daarnaast is het belangrijk de impact te erkennen van secundaire victimisatie, die niet volledig tot uiting komt in dergelijke statistieken maar die inherent is aan het delen van beelden en video's van slachtoffers van seksueel kindermisbruik die mogelijk jaren hebben gecirculeerd.

- (37) Overeenkomstig de vereisten van Verordening (EU) 2016/679, en met name het vereiste voor de lidstaten om ervoor te zorgen dat toezichthoudende autoriteiten over de nodige personele, technische en financiële middelen beschikken om hun taken en bevoegdheden doeltreffend te kunnen uitvoeren respectievelijk uitoefenen, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de toezichthoudende autoriteiten over voldoende middelen beschikken voor de doeltreffende uitvoering van hun taken en uitoefening van hun bevoegdheden uit hoofde van deze verordening.
- (38) Wanneer een aanbieder voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze verordening een gegevensbeschermingseffectbeoordeling heeft uitgevoerd en de toezichthoudende autoriteiten overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 heeft geraadpleegd met betrekking tot een technologie, mag die aanbieder uit hoofde van deze verordening niet worden verplicht een aanvullende gegevensbeschermingseffectbeoordeling of raadpleging uit te voeren, mits de toezichthoudende autoriteiten hebben aangegeven dat gegevensverwerking middels die technologie niet zou resulteren in een groot risico voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen of dat de verwerkingsverantwoordelijke maatregelen heeft genomen om dat risico te beperken.
- (39) Gebruikers moeten het recht hebben op een doeltreffende voorziening in rechte wanneer hun rechten zijn geschonden als gevolg van de verwerking van persoonsgegevens of andere gegevens met het oog op het opsporen van online seksueel misbruik van kinderen op nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten en het melden ervan, alsook het verwijderen van onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen uit die diensten, bijvoorbeeld in gevallen waarin de inhoud of identiteit van een gebruiker is gemeld aan een organisatie die in het algemeen belang optreedt tegen seksueel misbruik van kinderen of aan rechtshandavingsinstanties, of wanneer de inhoud van een gebruiker is verwijderd, de account van een gebruiker is geblokkeerd of een aan een gebruiker aangeboden dienst is opgeschort.

- (40) Overeenkomstig Richtlijn 2002/58/EG en het beginsel van minimale gegevensverwerking moet de verwerking van persoonsgegevens en andere gegevens beperkt worden tot inhoudelijke gegevens en bijbehorende verkeersgegevens, en voor zover dat strikt noodzakelijk is om het doel van deze verordening te verwezenlijken.
- (41) De afwijking waarin deze verordening voorziet, moet ook gelden voor de categorieën gegevens bedoeld in artikel 5, lid 1, en artikel 6, lid 1, van Richtlijn 2002/58/EG, die van toepassing zijn op de verwerking van zowel persoonsgegevens als niet-persoonsgebonden gegevens die worden verwerkt in het kader van het aanbieden van een nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiedienst.
- (42) Deze verordening strekt ertoe tijdelijk af te wijken van sommige bepalingen van Richtlijn 2002/58/EG, zonder daarbij een versnippering van de interne markt te veroorzaken. Bovendien zouden nationale wetgevingsmaatregelen hoogstwaarschijnlijk niet op tijd in alle lidstaten worden vastgesteld. Daar de doelstelling van deze verordening niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt, maar beter door de Unie kan worden verwezenlijkt, kan de Unie overeenkomstig het in artikel 5 VEU neergelegde subsidiariteitsbeginsel maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan nodig is om die doelstelling te verwezenlijken. De verordening voorziet in een tijdelijke en strikt beperkte afwijking van de toepasselijkheid van artikel 5, lid 1, en artikel 6, lid 1, van Richtlijn 2002/58/EG, met een reeks waarborgen om ervoor te zorgen dat de afwijking niet verder gaat dan wat nodig is om de gestelde doelstelling te bereiken.

- (43) Aangezien Verordening (EU) 2021/1232 reeds verstreken is en tijdig rechtszekerheid moet worden geboden, moet deze verordening zo snel mogelijk in werking treden.
- (44) De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming is geraadpleegd overeenkomstig artikel 42, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad¹¹ en heeft op 16 februari 2026 een advies uitgebracht,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

¹¹ Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

Artikel 1

Onderwerp en toepassingsgebied

1. In deze verordening worden tijdelijke en strikt beperkte voorschriften vastgesteld die een afwijking vormen van bepaalde verplichtingen van Richtlijn 2002/58/EG en waarvan het doel uitsluitend is aanbieders van bepaalde nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten (“aanbieders”) in staat te stellen om onverminderd Verordening (EU) 2016/679 specifieke technologieën te gebruiken voor de verwerking van persoonsgegevens en andere gegevens voor zover dat strikt noodzakelijk is om online seksueel misbruik van kinderen op hun diensten op te sporen en te melden en om onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen uit hun diensten te verwijderen.
2. Deze verordening is niet van toepassing op het scannen van audiocommunicatie.
- 2 bis. *Deze verordening is niet van toepassing op interpersoonlijke communicatie waarop eind-tot-eindversleuteling is, was of zal worden toegepast. [Am. 30]***

Artikel 2

Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- 1) “nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiedienst”: een nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiedienst in de zin van artikel 2, punt 7), van Richtlijn (EU) 2018/1972;
- 2) “onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen”:
 - a) kinderpornografie in de zin van artikel 2, punt c), van Richtlijn 2011/93/EU;

- b) pornografische voorstelling in de zin van artikel 2, punt e), van Richtlijn 2011/93/EU;
- 3) “het benaderen van kinderen”: iedere opzettelijke gedraging die een strafbaar feit oplevert krachtens artikel 6 van Richtlijn 2011/93/EU;
- 4) “online seksueel misbruik van kinderen”: onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen en het benaderen van kinderen.

Artikel 3

Reikwijdte van de derogatie

- 1. Artikel 5, lid 1, en artikel 6, lid 1, van Richtlijn 2002/58/EG zijn niet van toepassing op de vertrouwelijkheid van communicatie die betrekking heeft op de verwerking, door aanbieders, van persoonsgegevens en andere gegevens in verband met het aanbieden van nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten, op voorwaarde dat:

- a) deze verwerking:

- i) strikt noodzakelijk is voor het gebruik van specifieke technologie met als enig doel onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen op te sporen, te verwijderen en te melden aan rechtshandavingsinstanties en organisaties die in het algemeen belang optreden tegen seksueel misbruik van kinderen, en het benaderen van kinderen op te sporen en te melden aan rechtshandavingsinstanties of organisaties die in het algemeen belang optreden tegen seksueel misbruik van kinderen;

i bis) niet wordt toegepast op interpersoonlijke communicatie waarop eind-tot-eindversleuteling is, was of zal worden toegepast; [Am. 26cp3, 31cp3, 6 en 21]

- ii) evenredig is en zich beperkt tot technologieën die door aanbieders worden gebruikt voor de in punt i) uiteengezette doeleinden;
 - iii) beperkt blijft tot inhoudelijke gegevens en bijbehorende verkeersgegevens die strikt noodzakelijk zijn voor de in punt i) uiteengezette doeleinden;
 - iv) beperkt is tot hetgeen strikt noodzakelijk is voor de in punt i) uiteengezette doeleinden;
- b) de technologieën die voor de in punt a), i), van dit lid uiteengezette doeleinden worden gebruikt, in overeenstemming zijn met de stand van de techniek in de sector en zo min mogelijk inbreuk maken op de privacy, ook met betrekking tot het beginsel van gegevensbescherming door ontwerp en door standaardinstellingen zoals vastgelegd in artikel 25 van Verordening (EU) 2016/679, en, voor zover ze worden gebruikt om communicatie met tekst te scannen, niet in staat zijn om de inhoud van de communicatie af te leiden maar uitsluitend patronen kunnen herkennen die kunnen wijzen op online seksueel misbruik van kinderen;
- c) voor elke specifieke technologie die voor de in punt a), i), van dit lid uiteengezette doeleinden wordt gebruikt, een voorafgaande gegevensbeschermingseffectbeoordeling als bedoeld in artikel 35 van Verordening (EU) 2016/679 en een procedure van voorafgaande raadpleging als bedoeld in artikel 36 van die verordening zijn uitgevoerd;

- d) met betrekking tot nieuwe technologie, dat wil zeggen technologie die wordt gebruikt voor de opsporing van onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen en die vóór ... [de datum van inwerkingtreding van deze verordening] door geen enkele aanbieder is gebruikt in verband met aan gebruikers van nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten (“gebruikers”) in de Unie verleende diensten, en met betrekking tot technologie die wordt gebruikt om het mogelijk benaderen van kinderen vast te stellen, brengt de aanbieder aan de bevoegde autoriteit verslag uit over de maatregelen die hij heeft genomen om te voldoen aan het schriftelijke advies dat de krachtens hoofdstuk VI, afdeling 1, van Verordening (EU) 2016/679 aangewezen bevoegde toezichthoudende autoriteit overeenkomstig artikel 36, lid 2, van die verordening heeft uitgebracht in de loop van de voorafgaande raadplegingsprocedure;
- e) de gebruikte technologieën op zich voldoende betrouwbaar zijn, in die zin dat het foutenpercentage met betrekking tot het opsporen van inhoud die seksueel online misbruik van kinderen omvat, zo veel mogelijk wordt beperkt, en dat, wanneer dergelijke incidentele fouten zich voordoen, de gevolgen ervan onverwijld worden gecorrigeerd;
- f) de technologieën die worden gebruikt om patronen van het mogelijk benaderen van kinderen op te sporen, beperkt zijn tot het gebruik van relevante kernindicatoren en objectief vastgestelde risicofactoren, zoals leeftijdsverschillen en de waarschijnlijkheid dat bij de gescande communicatie een kind betrokken is, onverminderd het recht op toetsing door mensen;

- g) de aanbieders:
- i) interne procedures hebben vastgesteld om misbruik van, ongeoorloofde toegang tot en ongeoorloofde doorgifte van persoonsgegevens en andere gegevens te voorkomen;
 - ii) instaan voor menselijk toezicht op en waar nodig menselijke tussenkomst bij de verwerking van persoonsgegevens en andere gegevens aan de hand van technologieën die onder het toepassingsgebied van deze verordening vallen;
 - iii) ervoor zorgen dat materiaal dat nog niet is geïdentificeerd als onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik of het benaderen van kinderen, niet zonder voorafgaande menselijke bevestiging wordt gemeld aan rechtshandavingsinstanties of organisaties die in het algemeen belang optreden tegen seksueel misbruik van kinderen;
 - iv) passende procedures en verhaalmechanismen hebben ingesteld om ervoor te zorgen dat gebruikers binnen een redelijke termijn bij hen een klacht kunnen indienen om hun standpunt kenbaar te maken;

- v) de gebruikers op duidelijke, expliciete en begrijpelijke wijze inlichten over het feit dat zij zich overeenkomstig deze verordening hebben beroepen op de afwijking van artikel 5, lid 1, en artikel 6, lid 1, van Richtlijn 2002/58/EG betreffende de vertrouwelijkheid van de communicatie van gebruikers, louter met het oog op de in punt a), i), van dit lid uiteengezette doeleinden, de logica achter de maatregelen die zij in het kader van de afwijking hebben genomen, en de gevolgen ervan voor de vertrouwelijkheid van de communicatie van gebruikers, inclusief de mogelijkheid dat persoonsgegevens worden gedeeld met rechtshandhavingsinstanties en organisaties die in het algemeen belang optreden tegen seksueel misbruik van kinderen;
- vi) wanneer de inhoud van de gebruikers is verwijderd, hun account is geblokkeerd of een aan hen aangeboden dienst is opgeschort, de betrokken gebruikers in kennis stellen van:
 - 1) de mogelijkheden om bij hen verhaal te zoeken;
 - 2) de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij een toezichthoudende autoriteit, en
 - 3) het recht om een voorziening in rechte in te stellen;
- vii) uiterlijk op ... [zes maanden na de datum van inwerkingtreding van deze verordening] en daarna elk jaar uiterlijk op 31 januari een verslag publiceren over de verwerking van persoonsgegevens uit hoofde van deze verordening en dit bij de bevoegde toezichthoudende autoriteit en de Commissie indienen, waarin ook de volgende informatie is opgenomen:
 - 1) het type en de volumes van de verwerkte gegevens;

- 2) de specifieke reden voor de verwerking overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679;
- 3) de reden voor het doorgeven van persoonsgegevens naar landen buiten de Unie overeenkomstig hoofdstuk V van Verordening (EU) 2016/679, indien van toepassing;
- 4) het aantal geconstateerde gevallen van online seksueel misbruik van kinderen, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen en het benaderen van kinderen;
- 5) het aantal gevallen waarin een gebruiker een klacht heeft ingediend bij het interne verhaalmechanisme of een gerechtelijke autoriteit en de uitkomst van dergelijke klachten;
- 6) het aantal fouten en de foutverhoudingen (fout-positieve resultaten) van de verschillende gebruikte technologieën;
- 7) de maatregelen die zijn toegepast om het foutenpercentage te beperken en het bereikte foutenpercentage;
- 8) het bewaringsbeleid en de toegepaste waarborgen inzake gegevensbescherming overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 en
- 9) de namen van de in het algemeen belang tegen seksueel misbruik van kinderen optredende organisaties waarmee uit hoofde van deze verordening gegevens zijn gedeeld;

- h) wanneer een vermoeden van online seksueel misbruik van kinderen is vastgesteld, de inhoudelijke gegevens en bijbehorende verkeersgegevens die worden verwerkt voor de in punt a), i), uiteengezette doeleinden, en de door een dergelijke verwerking gegenereerde persoonsgegevens op een veilige manier worden opgeslagen, enkel en alleen voor de volgende doeleinden:
- i) om het vermoede online seksueel misbruik van kinderen onverwijld te melden aan de bevoegde rechtshandhavingsinstanties en gerechtelijke autoriteiten of aan organisaties die in het algemeen belang optreden tegen seksueel misbruik van kinderen;
 - ii) om de account van de betrokken gebruiker te blokkeren of de dienstverlening aan de betrokken gebruiker op te schorten of te beëindigen;
 - iii) om een unieke, niet-omkeerbare digitale handtekening (“hash”) te creëren van gegevens die op betrouwbare wijze zijn geïdentificeerd als onlinemateriaal betreffende seksueel misbruik van kinderen;
 - iv) om de betrokken gebruiker in staat te stellen verhaal te zoeken bij de aanbieder, een administratieve toetsing aan te vragen of een voorziening in rechte in te stellen met betrekking tot kwesties die verband houden met het vermoede seksuele misbruik van kinderen, of
 - v) om te reageren op verzoeken van bevoegde rechtshandhavingsinstanties en justitiële autoriteiten, overeenkomstig het toepasselijke recht, om verstrekking van de gegevens die zij nodig hebben voor het voorkomen, opsporen, onderzoeken of vervolgen van strafbare feiten als bedoeld in Richtlijn 2011/93/EU;

- i) de gegevens niet langer worden opgeslagen dan strikt noodzakelijk is voor de in punt h) genoemde relevante doeleinden en in geen geval langer dan twaalf maanden na de datum waarop het vermoede online seksueel misbruik van kinderen is vastgesteld;
 - j) elk gegrond en geverifieerd vermoeden van online seksueel misbruik van kinderen onmiddellijk wordt gemeld aan de bevoegde nationale rechtshandavingsinstanties of aan organisaties die in het algemeen belang optreden tegen seksueel misbruik van kinderen.
2. De voorwaarde die is opgenomen in lid 1, punt c), geldt tot ... [acht maanden na de datum van inwerkingtreding van deze verordening] niet voor aanbieders die:
- a) vóór ... [de datum van inwerkingtreding van deze verordening] een specifieke technologie gebruikten voor de in lid 1, punt a), i), uiteengezette doeleinden, zonder een voorafgaande raadplegingsprocedure met betrekking tot die technologie te hebben afgerond;
 - b) een voorafgaande raadplegingsprocedure beginnen vóór ... [één maand na de inwerkingtreding van deze verordening], en
 - c) in verband met de in punt b) bedoelde voorafgaande raadplegingsprocedure naar behoren samenwerken met de bevoegde toezichthoudende autoriteit.

3. De voorwaarde die is opgenomen in lid 1, punt d), geldt tot ... [acht maanden na de datum van inwerkingtreding van deze verordening] niet voor aanbieders die:
- a) vóór ... [de datum van inwerkingtreding van deze verordening] een in lid 1, punt d), bedoelde technologie gebruikten zonder een voorafgaande raadplegingsprocedure met betrekking tot die technologie te hebben afgerond;
 - b) een procedure zoals bedoeld in lid 1, punt d), beginnen vóór ... [één maand na de datum van inwerkingtreding van deze verordening], en
 - c) in verband met de in lid 1, punt d), bedoelde procedure naar behoren samenwerken met de bevoegde toezichthoudende autoriteit.

De gegevens in het in lid 1, punt g), vii), bedoelde verslag worden schriftelijk verstrekt met behulp van een standaardformulier. Uiterlijk op ... [drie maanden na de datum van inwerkingtreding van deze verordening] bepaalt de Commissie door middel van uitvoeringshandelingen de inhoud en de vormgeving van dat standaardformulier. Daarbij kan de Commissie de in lid 1, punt g), vii), opgenomen gegevenscategorieën in subcategorieën opsplitsen.

Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 10, lid 2, bedoelde raadplegingsprocedure vastgesteld.

Artikel 4

Richtsnoeren van het Europees Comité voor gegevensbescherming

Uiterlijk ... [één maand na de inwerkingtreding van deze verordening] en uit hoofde van artikel 70 van Verordening (EU) 2016/679 verzoekt de Commissie het Europees Comité voor gegevensbescherming richtsnoeren op te stellen om de toezichthoudende autoriteiten bij te staan bij de beoordeling of de verwerking die valt onder het toepassingsgebied van deze verordening, voor bestaande en nieuwe technologieën die worden gebruikt voor de in artikel 3, lid 1, punt a), i), van deze verordening uiteengezette doeleinden, in overeenstemming is met Verordening (EU) 2016/679.

Artikel 5

Doeltreffende voorziening in rechte

Overeenkomstig artikel 79 van Verordening (EU) 2016/679 en artikel 15, lid 2, van Richtlijn 2002/58/EG hebben gebruikers het recht op een doeltreffende voorziening in rechte wanneer zij van mening zijn dat hun rechten zijn geschonden als gevolg van de verwerking van persoonsgegevens en andere gegevens met het oog op de in artikel 3, lid 1, punt a), i), van deze verordening uiteengezette doeleinden.

Artikel 6

Toezichthoudende autoriteiten

De overeenkomstig hoofdstuk VI, afdeling 1, van Verordening (EU) 2016/679 aangewezen toezichthoudende autoriteiten houden toezicht op de verwerking die binnen het toepassingsgebied van deze verordening valt, overeenkomstig hun bevoegdheden uit hoofde van dat hoofdstuk.

Artikel 7

Openbare lijst van organisaties die in het algemeen belang optreden tegen seksueel misbruik van kinderen

1. Uiterlijk op ... [één maand na de inwerkingtreding van deze verordening] bezorgen de aanbieders aan de Commissie een lijst met de namen van de in het algemeen belang tegen seksueel misbruik van kinderen optredende organisaties waaraan zij seksueel misbruik van kinderen melden op grond van deze verordening. De aanbieders stellen de Commissie op regelmatige basis op de hoogte van eventuele wijzigingen van die lijst.
2. Uiterlijk op ... [twee maanden na de inwerkingtreding van deze verordening] maakt de Commissie een lijst openbaar met de haar krachtens lid 1 meegedeelde namen van organisaties die in het algemeen belang optreden tegen seksueel misbruik van kinderen. Die openbare lijst wordt door de Commissie geactualiseerd.

Artikel 8
Statistieken

1. Uiterlijk op ... [één jaar na de datum van inwerkingtreding van deze verordening] en daarna jaarlijks maken de lidstaten verslagen openbaar, die zij eveneens indienen bij de Commissie, met statistieken over elk van de volgende aspecten:
 - a) het totaal aantal meldingen van opgespoord online seksueel misbruik van kinderen die door aanbieders en organisaties die in het algemeen belang optreden tegen seksueel misbruik van kinderen zijn gemaakt bij de bevoegde nationale rechtshandhavingsinstanties, waarbij (als dergelijke informatie beschikbaar is) een onderscheid wordt gemaakt tussen het absolute aantal gevallen en de gevallen die meermalen zijn gemeld en het type aanbieder op wiens dienst het online seksueel misbruik van kinderen is ontdekt;
 - b) het aantal kinderen dat is geïdentificeerd via maatregelen uit hoofde van artikel 3, uitgesplitst naar geslacht;
 - c) het aantal veroordeelde daders.
2. De Commissie compileert de in lid 1 van dit artikel genoemde statistieken en houdt daarmee rekening bij de voorbereiding van het in artikel 9 genoemde uitvoeringsverslag.

Artikel 9
Uitvoeringsverslag

1. Op basis van de verslagen die worden ingediend op grond van artikel 3, lid 1, punt g), vii), en van de statistieken die worden verstrekt op grond van artikel 8, stelt de Commissie uiterlijk op ... [18 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze verordening] een verslag op over de uitvoering van deze verordening, dient zij dat verslag in bij het Europees Parlement en de Raad en geeft zij het Europees Parlement en de Raad toelichting daarbij.
2. In het uitvoeringsverslag kijkt de Commissie met name naar:
 - a) de voorwaarden voor de verwerking van persoonsgegevens en andere gegevens die zijn vermeld in artikel 3, lid 1, punt a), ii), en punten b), c) en d);
 - b) de evenredigheid van de afwijking waarin deze verordening voorziet, met inbegrip van een beoordeling van de door de lidstaten uit hoofde van artikel 8 ingediende statistieken;
 - c) ontwikkelingen in de technologische vooruitgang wat betreft de activiteiten die binnen het toepassingsgebied van deze verordening vallen, en de mate waarin die ontwikkelingen zorgen voor meer nauwkeurigheid en voor een vermindering van het aantal fouten en de foutverhoudingen (fout-positieve resultaten).

Artikel 10
Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.
2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 4 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Artikel 11
Inwerkingtreding en toepassing

Deze verordening treedt in werking op de derde dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Zij is van toepassing tot en met 3 april 2028.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te ...,

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

Voor de Raad
De voorzitter

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0242

Ontwerp van gewijzigde begroting nr. 1/2026: opname van het overschot van het begrotingsjaar 2025

Resolutie van het Europees Parlement van 7 juli 2026 over het standpunt van de Raad inzake het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 1/2026 van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2026 tot opname van het overschot van het begrotingsjaar 2025 (09919/2026 – C10-0145/2026 – 2026/0090(BUD))

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 314 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
- gezien artikel 106 bis van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie,
- gezien Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 van het Europees Parlement en de Raad van 23 september 2024 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie¹, en met name artikel 44,
- gezien de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2026, die definitief is vastgesteld op 26 november 2025²,
- gezien Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 van de Raad van 17 december 2020 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027³,
- gezien Verordening (EU, Euratom) 2024/765 van de Raad tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027⁴,
- gezien het Interinstitutioneel Akkoord van 16 december 2020 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie betreffende begrotingsdiscipline, samenwerking in begrotingszaken en goed financieel beheer, alsmede betreffende nieuwe eigen middelen, met inbegrip van een routekaart voor de

¹ PB L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>.

² PB L, 2026/72, 26.2.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/budget/2026/72/oj>.

³ PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>.

⁴ PB L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj>.

invoering van nieuwe eigen middelen⁵,

- gezien Besluit (EU, Euratom) 2020/2053 van de Raad van 14 december 2020 betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie en tot intrekking van Besluit 2014/335/EU, Euratom⁶,
 - gezien zijn resolutie van 28 april 2026 over het voorstel voor een verordening van de Raad tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2028-2034⁷,
 - gezien het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 1/2026, goedgekeurd door de Commissie op 10 april 2026 (COM(2026)0450),
 - gezien het standpunt inzake het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 1/2026, vastgesteld door de Raad op 16 juni 2026 en toegezonden aan het Europees Parlement op 18 juni 2026 (09919/2026),
 - gezien de artikelen 96 en 98 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Begrotingscommissie (A10-0180/2026),
- A. overwegende dat het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 1/2026 tot doel heeft het overschot na de uitvoering van het begrotingsjaar 2025, dat 2 095 miljoen EUR bedraagt, op te nemen in de begroting van 2026;
- B. overwegende dat de hoofdonderdelen van dat overschot bestaan uit een positief resultaat bij de ontvangsten ter hoogte van 1 994 miljoen EUR en een onderbesteding ter hoogte van 101 miljoen EUR;
- C. overwegende dat het overschot aan de ontvangstenzijde voornamelijk het gevolg is van een hoger dan verwacht bedrag aan douanerechten ter hoogte van 860 miljoen EUR; overwegende dat de tweede belangrijkste factor voor de hoogte van het overschot een bedrag van 840 miljoen EUR aan financiële ontvangsten, achterstandsrente en boeten is;
- D. overwegende dat aan de uitgavenzijde de achterblijvende uitvoering van de betalingen door alle instellingen, met inbegrip van annuleringen van overgedragen kredieten, in totaal 111 miljoen EUR bedroeg (d.w.z. 0,04 % van de toegestane betalingskredieten);
1. neemt kennis van het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 1/2026 zoals ingediend door de Commissie, dat tot doel heeft het overschot van 2025, ter hoogte van 2 095 miljoen EUR, in de begroting op te nemen, overeenkomstig artikel 18, lid 3, van het Financieel Reglement;
 2. is ingenomen met het feit dat het overschot van 2025 voornamelijk het gevolg is van meer variatie onder titel 1 (Eigen middelen, met name douanerechten) en titel 4 (Financiële ontvangsten, achterstandsrente en boeten), terwijl het overschot bij de uitgaven met 101 miljoen EUR zeer bescheiden blijft;
 3. betreurt het dat vanwege de opname in de begroting van het overschot de totale bijdrage

⁵ PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2020/1222/oj.

⁶ PB L 424 van 15.12.2020, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2053/oj>.

⁷ Aangenomen teksten, [P10_TA\(2026\)0111](#).

van de lidstaten aan de financiering van de begroting 2026 op basis van het bni met een evenredig bedrag vermindert; onderstreept dat de begroting, in een tijd waarin de financieringsbehoeften hoog blijven, met name voor de schuldaflossingskosten van EURI, en de manoeuvreerruimte binnen de begroting van de Unie uiterst beperkt blijft, over voldoende flexibiliteit moet blijven beschikken in de laatste jaren van het huidig MFK om de Unie in staat te stellen het hoofd te bieden aan onvoorziene gebeurtenissen; onderstreept dat de flexibiliteit van de begroting van de Unie een van de belangrijkste kwesties is die aan bod moeten komen tijdens de onderhandelingen over het meerjarig financieel kader voor de periode 2028-2034;

4. wijst op zijn vaste standpunt dat meevallers die voortvloeien uit boeten en heffingen, of soortgelijke bedragen, moeten worden gebruikt als aanvullende ontvangsten voor de Uniebegroting en niet moeten leiden tot een overeenkomstige vermindering van op het bni gebaseerde bijdragen;
5. neemt kennis van de berekening van de aangepaste jaarlijkse vaste bni-verlagingen voor de vijf begunstigde lidstaten, die netto ongeveer 5,8 miljard EUR bedragen; benadrukt dat deze kortingen geïndexeerd zijn en daarom sneller zijn gestegen dan de MFK-maxima, die jaarlijks worden aangepast op basis van de deflator van 2 %; benadrukt dat deze afwijking de lasten voor andere lidstaten vergroot;
6. neemt kennis van de negatieve inkomstenpost in het kader van artikel 425, ten belope van 54 miljoen EUR, en is ingenomen met deze methode om kosten voor de begroting op te nemen die voortvloeien uit betalingen in het kader van de schikkingsovereenkomst met compenserende rente en achterstandsrente in verband met de terugbetaling van nietig verklaarde of verlaagde mededingingsboeten in overeenstemming met de desbetreffende arresten van het Hof van Justitie; herinnert eraan dat het Parlement bij de onderhandelingen over de herschikking van het Financieel Reglement in 2024 had aangedrongen op deze aanpak om het creëren van extra kredieten voor uitgaven in de nu al te zwaar belaste rubriek 7 te vermijden; herinnert eraan dat deze oplossing op 31 december 2027 ten einde loopt; verzoekt de Commissie een definitieve oplossing voor te stellen voor het volgende MFK waarmee dezelfde doelstelling van het vermijden van gevolgen voor de uitgavenzijde van de begroting wordt bereikt;
7. herhaalt zijn aloude pleidooi voor duurzame, voorspelbare en veerkrachtige inkomsten voor de Uniebegroting overeenkomstig artikel 310 VWEU die in overeenstemming moeten zijn met de uitgavenzijde en met de strategische prioriteiten en vastgestelde financieringsbehoeften van de Unie; bevestigt nogmaals dat het sterk hecht aan de invoering van nieuwe eigen middelen, niet alleen voor de terugbetaling van de NGEU-schuld, maar ook om de versterkte beleidsambities van de Unie te financieren; herinnert eraan dat de financiële lasten zonder nieuwe echte eigen middelen onvermijdelijk op de lidstaten zullen wegen door de verhoging van de bni-bijdragen; is daarom van mening dat de invoering van echte nieuwe inkomstenstromen van ten minste 60 miljard EUR per jaar een essentiële voorwaarde is voor een ambitieus meerjarig financieel kader voor de jaren 2028-2034;
8. keurt het standpunt van de Raad inzake het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 1/2026 goed;
9. verzoekt zijn Voorzitter te constateren dat de gewijzigde begroting nr. 1/2026 definitief is vastgesteld en te zorgen voor bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*;

10. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de overige instellingen en de betrokken organen, alsook aan de nationale parlementen.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0246

Aanbeveling over de veranderende geopolitieke situatie in Oost-Azië en de noodzaak om nauwer samen te werken met gelijkgestemde partners in de regio

Aanbeveling van het Europees Parlement van 7 juli 2026 aan de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid betreffende de veranderende geopolitieke situatie in Oost-Azië en de noodzaak om nauwer samen te werken met gelijkgestemde partners in de regio (2025/2169(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien titel V van het Verdrag betreffende de Europese Unie,
- gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 16 september 2021 getiteld “De EU-strategie voor samenwerking in de Indo-Pacifische regio” (JOIN(2021)0024),
- gezien het strategisch kompas voor veiligheid en defensie, dat op 21 maart 2022 door de Raad is goedgekeurd, waarin de rol van partnerschappen voor de veiligheid en weerbaarheid van de Unie, onder meer in de Indo-Pacifische regio, wordt benadrukt,
- gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 1 december 2021 getiteld “De Global Gateway” (JOIN(2021)0030),
- gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 20 juni 2023 betreffende een “strategie voor economische veiligheid van de EU”,
- gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 12 november 2025 getiteld “Europees schild voor de democratie: zorgen voor sterke en veerkrachtige democratieën” (JOIN(2025)0791),
- gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 16 december 2020 getiteld “De EU-strategie inzake cyberbeveiliging voor het digitale tijdperk” (JOIN(2020)0018),

- gezien het veiligheids- en defensiepartnerschap tussen de Europese Unie en Japan van 1 november 2024,
- gezien het veiligheids- en defensiepartnerschap tussen de Europese Unie en de Republiek Korea van 4 november 2024,
- gezien de strategische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Japan, anderzijds¹,
- gezien de kaderovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Korea, anderzijds²,
- gezien de economische partnerschapsovereenkomst tussen de EU en Japan³,
- gezien de vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Korea, anderzijds⁴,
- gezien het VN-Verdrag inzake het recht van de zee (Unclos),
- gezien de gezamenlijke verklaring die tijdens de 30e top EU-Japan van 23 juli 2025 in Tokio is aangenomen,
- gezien de 42e interparlementaire bijeenkomst EU-Japan van 28 en 29 mei 2025 in Tokio,
- gezien de derde strategische dialoog tussen de EU en Japan op 26 maart 2026 in Vaux-de-Cernay,
- gezien de 9e dialoog over digitaal beleid tussen de EU en Japan op 25 maart 2026 in Tokio,
- gezien de op 13 maart 2025 door de EU en Japan ondertekende intentieverklaring over samenwerking op het gebied van kwantumwetenschap en -technologie om gezamenlijk onderzoek, uitwisselingen en de ontwikkeling van ecosystemen te versterken,
- gezien de toezegging die de EU, Japan en de Verenigde Staten hebben gedaan tijdens de ministeriële bijeenkomst over kritieke mineralen op 4 februari 2026 om de samenwerking op het gebied van kritieke grondstoffen te versterken,
- gezien de groene alliantie tussen de EU en Japan van 27 mei 2021,
- gezien de gezamenlijke verklaring die tijdens de 11e top EU-Republiek Korea van 10 juni 2026 in Brussel is aangenomen,
- gezien de 23e interparlementaire vergadering EU-Republiek Korea, die op 18 november 2025 in Brussel werd gehouden,

¹ PB L 216 van 24.8.2018, blz. 4,
ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_international/2018/1197/oj.

² PB L 20 van 23.1.2013, blz. 2.

³ PB L 330 van 27.12.2018, blz. 3, ELI:
http://data.europa.eu/eli/agree_international/2018/1907/oj.

⁴ PB L 127 van 14.5.2011, blz. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_international/2011/265/oj.

- gezien de tweede strategische dialoog tussen de EU en de Republiek Korea op 22 januari 2026 in Brussel,
 - gezien het groene partnerschap tussen de EU en de Republiek Korea van 22 mei 2023,
 - gezien het vierde ministeriële forum EU-Indo-Pacifische regio in Brussel op 20-21 november 2025,
 - gezien de verklaring naar aanleiding van het recente bezoek van een delegatie van de Commissie buitenlandse zaken aan de Republiek Korea en Japan van 31 maart tot en met 2 april 2026,
 - gezien zijn resolutie van 7 juni 2022 over de EU en de veiligheidsuitdagingen in de Indo-Pacifische regio⁵,
 - gezien zijn resolutie van 13 december 2023 over de betrekkingen EU-Japan⁶,
 - gezien zijn resolutie van 21 januari 2026 over de uitvoering van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid – jaarverslag 2025⁷,
 - gezien zijn resolutie van 28 november 2024 over versterking van de niet-aflatende steun van de EU aan Oekraïne tegen de aanvalsoorlog van Rusland en de toenemende militaire samenwerking tussen Noord-Korea en Rusland⁸,
 - gezien zijn resolutie van 24 oktober 2024 over de verkeerde interpretatie van VN-Resolutie 2758 door de Volksrepubliek China en haar voortdurende militaire provocaties rond Taiwan⁹,
 - gezien zijn resolutie van 13 december 2023 over handels- en investeringsbetrekkingen EU-Taiwan¹⁰,
 - gezien zijn standpunten en aanbevelingen wat betreft de samenwerking met de Indo-Pacifische regio, met inbegrip van oproepen tot samenwerking met gelijkgestemde partners om de vrijheid van scheepvaart en de stabiliteit in de Straat van Taiwan en de Oost- en Zuid-Chinese Zee te handhaven,
 - gezien artikel 121 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A10-0189/2026),
- A. overwegende dat de wereldorde aan het veranderen is door de huidige geopolitieke verschuivingen en het toenemende strategische belang van de Indo-Pacifische regio; overwegende dat Oost-Azië en de bredere Indo-Pacifische regio van cruciaal belang zijn voor de mondiale welvaart en veiligheid, energiezekerheid en democratische veerkracht, omdat hier vitale zeeroutes liggen, geavanceerde technologie-ecosystemen zijn en belangrijke handelsroutes lopen, hier meer dan de helft van de wereldbevolking woont

⁵ PB C 493 van 27.12.2022, blz. 32.

⁶ PB C, C/2024/4167, 2.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/4167/oj>.

⁷ Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0012.

⁸ PB C, C/2025/1809, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1809/oj>.

⁹ PB C, C/2025/487, 29.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/487/oj>.

¹⁰ PB C, C/2024/4174, 2.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/4174/oj>.

en hier kritieke toeleveringsketens zijn, die van essentieel belang zijn voor het economisch concurrentievermogen en de industriële veerkracht van de EU op lange termijn in strategische sectoren, alsook voor haar geopolitieke invloed;

- B. overwegende dat economische veiligheid, waaronder veerkrachtige en gediversifieerde toeleveringsketens voor kritieke grondstoffen, halfgeleiders en schone technologieën, integraal deel uitmaakt van het handels-, buitenlands en veiligheidsbeleid; overwegende dat het verminderen van strategische afhankelijkheden en het zorgen voor meer veerkracht en meer diversificatie van toeleveringsketens in cruciale sectoren essentieel zijn voor de economische veiligheid en het concurrentievermogen van de EU, in overeenstemming met haar risicobeperkingsstrategie, waarbij onnodige economische ont koppeling moet worden vermeden;
- C. overwegende dat het geopolitieke landschap van Oost-Azië de afgelopen jaren een steeds volatieler karakter heeft gekregen, waarbij de regionale machtsdynamiek steeds vaker wordt bepaald door systemische rivaliteit, maritieme geschillen, militaire opbouw en de toenemende invloed van autoritaire governancemodellen die economische dwang toepassen, waaronder discriminatie bij de markttoegang, hybride dreigingen zoals buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging, en economische en politieke spionage die de vrede, de stabiliteit en de op regels gebaseerde internationale orde in gevaar brengen en een gecoördineerde respons vereisen met partners die democratische waarden en hoge regelgevingsnormen gemeen hebben;
- D. overwegende dat de veiligheid van Japan, Zuid-Korea en Taiwan nog altijd grotendeels afhankelijk is van de Verenigde Staten; overwegende dat deze partners in toenemende mate worden getroffen door de onvoorspelbaarheid en de economische dwang die uitgaan van de VS, die soms zelfs de naaste bondgenoten van de VS treffen; overwegende dat deze democratische partners daarom hun partnerschappen met andere actoren, en met name met de EU, moeten versterken en diversifiëren om de veerkracht en gedeelde veiligheidsbelangen te versterken;
- E. overwegende dat de EU-strategie voor samenwerking in de Indo-Pacifische regio gebaseerd is op de overtuiging dat de veiligheid en welvaart van de EU en de Indo-Pacifische regio onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn; overwegende dat in de strategie wordt benadrukt hoe belangrijk het is de betrokkenheid van de EU in de regio te versterken door middel van een intensievere politieke dialoog, nauwere economische samenwerking en uitgebreide veiligheidspartnerschappen; overwegende dat het afbrokkelen van de op regels gebaseerde orde en traditionele allianties, en de opkomst van agressieve actoren die zich door imperialistische ambities laten leiden, sterkere banden tussen de EU en gelijkgestemde partners in de regio rechtvaardigen om de wederzijdse veiligheid en welvaart te vergroten;
- F. overwegende dat de vrijheden van scheepvaart en overvliegen fundamentele beginselen van het internationaal recht zijn, zoals met name verankerd in het Unclos, en van cruciaal belang zijn voor de economische veiligheid van de Unie;
- G. overwegende dat de steeds complexere veiligheidsuitdagingen ingrijpende gevolgen hebben voor de stabiliteit en welvaart van zowel Europa als de Indo-Pacifische regio, waarbij de stabiliteit van de twee regio's meer dan ooit met elkaar is verbonden; overwegende dat beide gebieden rechtstreeks gevolgen ondervinden van Ruslands illegale grootschalige invasie van Oekraïne en de steun van derde landen, zoals China en Noord-Korea, die de Russische agressie mogelijk maken; overwegende dat een

robuuste samenwerking tussen de EU en Japan en tussen de EU en de Republiek Korea op het gebied van industriële defensie onontbeerlijk is; overwegende dat Japan en de Republiek Korea zich onderscheiden door hun aanzienlijke financiële en humanitaire bijstand aan Oekraïne; overwegende dat Japan sinds 2022 Oekraïne 20 miljard USD aan financiële en militaire bijstand heeft verstrekt en toegezegd; overwegende dat instabiliteit in het Midden-Oosten aanzienlijke gevolgen heeft voor Europa en Oost-Azië wat betreft energiezekerheid en verstoringen van de toeleveringsketen;

- H. overwegende dat in het strategisch kompas voor veiligheid en defensie wordt gesteld dat bepaalde actoren, zoals de Democratische Volksrepubliek Korea (DVK), de regionale en internationale vrede en veiligheid in gevaar blijven brengen; overwegende dat de kern- en raketprogramma's van de DVK een ernstige bedreiging vormen voor de op regels gebaseerde internationale orde, alsook voor de mogelijke overdracht van nucleaire of ballistische-raketgerelateerde technologie en onbemande luchtvaartuigen (UAV's) van Rusland in ruil voor wapens en militair personeel; overwegende dat de DVK herhaaldelijk resoluties van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties heeft geschonden door aanhoudende raketlanceringen, waaronder tests boven Japan;
- I. overwegende dat door het groeiende belang van de digitale ruimte voor de werking van onze samenlevingen en economieën cyberaanvallen in aantal en omvang zijn toegenomen; overwegende dat in de gezamenlijke mededeling over de EU-strategie inzake cyberbeveiliging voor het digitale tijdperk wordt gesteld dat de bestrijding van deze dreigingen en kwetsbaarheden samenwerking vereist met partners die gehecht zijn aan de rechtsstaat, de fundamentele vrijheid, de democratie en de mensenrechten;
- J. overwegende dat de belangen van de EU en de mondiale veiligheid het best worden beschermd door de praktische samenwerking met gelijkgestemde partners in de regio — met name Japan, de Republiek Korea en Taiwan — te verdiepen, en tegelijkertijd principiële en constructieve samenwerking met regionale actoren na te streven en de Associatie van Zuidoost-Aziatische Staten (Asean) hier als centrale faciliterende speler bij te betrekken; overwegende dat deze partnerschappen de strategische autonomie van de EU moeten versterken door een solide industriële en technologische basis voor de Europese defensie te consolideren, zonder de EU te sterk afhankelijk te maken van derde mogendheden; overwegende dat de EU een op confrontatie gerichte dynamiek op basis van landenblokken moet vermijden en in plaats daarvan coöperatief multilateralisme en dialoog op basis van het internationaal recht moet bevorderen;
- K. overwegende dat het strategisch partnerschap tussen de EU en Japan als model dient voor doeltreffende bilaterale samenwerking die de beleidsvorming in multilaterale fora versterkt; overwegende dat de inwerkingtreding van de strategische partnerschapsovereenkomst EU-Japan (SPA) op 1 januari 2025 nauwere samenwerking mogelijk maakt, onder meer op gebieden als veiligheid en defensie, hybride dreigingen, maritieme veiligheid, cyberbeveiliging, ruimtevaart en non-proliferatie, naast concrete, gezamenlijke inspanningen in het kader van de alliantie voor concurrentievermogen, de groene alliantie, het digitale partnerschap en de energiedialoog;
- L. overwegende dat Japan de belangrijkste strategische partner van de EU in de Indo-Pacifische regio is; overwegende dat wereldwijde uitdagingen en met name de oplopende spanningen in de Indo-Pacifische regio pleiten voor een steeds hechter partnerschap tussen de EU en Japan; overwegende dat een vrije en open Indo-Pacifische regio een kernbelang is dat zowel Japan als de EU nastreven, met name door een op regels gebaseerde internationale orde te bevorderen waarin alle landen zich aan het

internationaal recht en het beginsel van vreedzame oplossing van conflicten houden; overwegende dat Japan een belangrijke speler is op verschillende fora in de Indo-Pacifische regio, zoals de Oost-Aziatische top; overwegende dat de EU en Japan gemeenschappelijke benaderingen nastreven op bilateraal niveau en op multilaterale fora als de G7, de G20, de VN, de Wereldhandelsorganisatie (WTO), de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), en als gelijkgestemde donoren op één lijn proberen te komen;

- M. overwegende dat de economische partnerschapsovereenkomst tussen de EU en Japan in 2019 in werking is getreden en in 2024 werd gewijzigd, zodat er bepalingen over het vrije verkeer van gegevens in konden worden opgenomen; overwegende dat Japan de op zes na grootste handelspartner van de EU is;
- N. overwegende dat de vierde Raad voor digitaal partnerschap EU-Japan in mei 2026 de samenwerking op het gebied van artificiële intelligentie (AI), 5G/6G, halfgeleiders, cyberbeveiliging en gegevensbeheer heeft uitgebreid, en ingenomen was met de voortgang van het gezamenlijke onderzoeksproject “6G MIRAI-HARMONY”;
- O. overwegende dat tijdens de energiedialoog tussen de EU en Japan in 2025 de nadruk werd gelegd op gezamenlijke werkzaamheden op het gebied van toeleveringsketens voor schone energie, lng-zekerheid en samenwerking op het gebied van waterstof ter ondersteuning van klimaatneutraliteit;
- P. overwegende dat het strategisch partnerschap tussen de EU en de Republiek Korea — een belangrijke bondgenoot in de Indo-Pacifische regio — politieke dialoog, handel en samenwerking op het gebied van veiligheid omvat; overwegende dat de vrijhandelsovereenkomst tussen de EU en de Republiek Korea sinds de inwerkingtreding ervan heeft bijgedragen aan een aanzienlijke toename van de bilaterale handel; overwegende dat de kaderovereenkomst tussen de EU en de Republiek Korea zorgt voor sterkere politieke, economische en institutionele banden, ook op het gebied van veiligheid; overwegende dat dankzij de deelnamekaderovereenkomst de politieke en veiligheidsbetrekkingen tussen de EU en de Republiek Korea worden versterkt en gedeelde waarden en belangen worden onderstreept; overwegende dat de leiders tijdens de top EU-Republiek Korea in 2023 zijn overeengekomen een veiligheidspartnerschap en een strategische dialoog op het niveau van de ministers van Buitenlandse Zaken tot stand te brengen om de samenwerking op het gebied van mondiale vrede en veiligheid te versterken; overwegende dat het veiligheids- en defensiepartnerschap tussen de EU en de Republiek Korea een gestructureerd kader biedt voor betrokkenheid op elk veiligheidsdomein; overwegende dat de digitalehandelsovereenkomst tussen de EU en de Republiek Korea wederzijds voordelige regels bevat met betrekking tot gegevens en digitale technologieën; overwegende dat de Republiek Korea een centrale rol speelt in de regionale stabiliteit;
- Q. overwegende dat de vrijhandelsovereenkomst tussen de EU en de Republiek Korea de eerste was van een nieuwe generatie handelsovereenkomsten van de EU; overwegende dat de volledige uitvoering van het hoofdstuk over handel en duurzame ontwikkeling van de vrijhandelsovereenkomst tussen de EU en de Republiek Korea, met inbegrip van verdere vooruitgang op het gebied van arbeidsrechten en ratificatie van het verdrag van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) betreffende de afschaffing van gedwongen arbeid van 1957 (nr. 105), van belang blijft; overwegende dat de Republiek Korea de op

zeven na grootste handelspartner van de EU is;

- R. overwegende dat de EU al strategische partnerschappen is aangegaan met Japan en de Republiek Korea als gelijkgestemde partners in de regio; overwegende dat Japan en de Republiek Korea aanzienlijke middelen uittrekken om hun energietransitie te versnellen, onder meer in het licht van hun ratificatie van de Overeenkomst van Parijs van 2015 en hun aanzienlijke investeringen in zonne-energie en offshore-windenergie; overwegende dat de EU ernaar streeft verder te gaan in haar strategische partnerschappen en haar samenwerking met Japan en de Republiek Korea op het gebied van hernieuwbare energie wil versterken om tegen 2050 koolstofneutraliteit te bereiken;
- S. overwegende dat de Republiek Korea en Japan toonaangevende actoren zijn op het gebied van technologie, en dat hun ontwikkeling van AI, onder meer voor defensiedoeleinden, bepalend is voor de respons op cyber- en militaire dreigingen, met name in het licht van de voortdurende dreigingen ten aanzien van de DVK;
- T. overwegende dat Australië, Japan en de Republiek Korea de trilaterale samenwerking momenteel vernauwen om de veiligheid en stabiliteit in de Indo-Pacifische regio te bevorderen, onder meer door middel van gezamenlijke militaire oefeningen en nauwere samenwerking op het gebied van defensietechnologie en veerkracht van de toeleveringsketen; overwegende dat deze toenemende trilaterale coördinatie voortbouwt op het momentum dat is ontstaan door het brede strategische partnerschap van Australië met de Republiek Korea en zijn speciale strategische partnerschap met Japan;
- U. overwegende dat de Republiek Korea op 1 januari 2025 het eerste Aziatische land was dat zich aansloot bij het programma Horizon Europa, gevolgd door de afronding van de onderhandelingen met Japan op 22 december 2025; overwegende dat de toetreding van beide landen tot het programma aantoonde dat zij sterk hechten aan samenwerking met de EU op het gebied van onderzoek en innovatie;
- V. overwegende dat Taiwan voor de EU een betrouwbare en belangrijke democratische partner is in de regio Oost-Azië; overwegende dat de EU en Taiwan gemeenschappelijke waarden delen, zoals democratie, de rechtsstaat en mensenrechten, en zich er beide toe hebben verbonden multilateralisme en de op regels gebaseerde internationale orde te handhaven; overwegende dat in het witboek over de gereedheid van de Europese defensie 2030 (JOIN(2025)0120) bezorgdheid wordt geuit over de druk die China uitoefent op Taiwan door middel van steeds intensievere politieke, economische, militaire en cybermaatregelen; overwegende dat vrede en stabiliteit in de Straat van Taiwan en in de Zuid-Chinese Zee van cruciaal strategisch belang zijn voor de EU en essentieel zijn voor de mondiale veiligheid en welvaart, alsook voor de internationale handelsstromen, de investeringszekerheid en de werking van de mondiale toeleveringsketens;
- W. overwegende dat Taiwan de op twaalf na grootste handelspartner van de EU is, alsook een cruciale economische partner, die behoort tot de belangrijkste handels- en investeringspartners van de EU in Azië en een centrale rol speelt in de mondiale waardeketens, met name bij de productie van halfgeleiders en op het gebied van volksgezondheid, democratische veerkracht en rampenparaatheid;
- X. overwegende dat Taiwan op handelsgebied een strategische positie inneemt; overwegende dat de Straat van Taiwan de belangrijkste route is voor schepen die vanuit China, Japan, de Republiek Korea en Taiwan naar Europa varen; overwegende dat

Taiwan de markt voor de productie van halfgeleiders domineert, aangezien zijn producenten ongeveer 50 % van de halfgeleiders in de wereld produceren; overwegende dat de EU in haar Indo-Pacifische strategie inzet op meer samenwerking met Taiwan op het gebied van handel en investeringen en pleit voor het stabiliseren van de spanningen in de Zuid-Chinese Zee en de Straat van Taiwan;

- Y. overwegende dat de samenwerking tussen de EU, Japan, de Republiek Korea en Taiwan bijdraagt tot de bevordering van stabiliteit, open markten en de op regels gebaseerde internationale orde; overwegende dat deze partners gemeenschappelijke belangen hebben bij het aanpakken van mondiale uitdagingen, waaronder economische veiligheid en technologische ontwikkeling; overwegende dat een betere coördinatie tussen de EU, Japan en de Republiek Korea kan bijdragen aan meer beleidscoherentie bij de aanpak van regionale en mondiale uitdagingen;
- Z. overwegende dat trilaterale samenwerking tussen de EU, Japan, de Republiek Korea en Taiwan de ontwikkeling van internationale normen en standaarden kan ondersteunen, met name op het gebied van digitaal bestuur en toeleveringsketens; overwegende dat de EU, Japan en de Republiek Korea gelijkgestemde partners zijn die dezelfde doelstellingen nastreven; overwegende dat hun strategische partnerschap op het gebied van AI een mechanisme is dat uitwisselingen in digitale handel kan bevorderen en de veranderingen in de mondiale context kan aanpakken;
- AA. overwegende dat de groene alliantie tussen de EU en Japan en het groene partnerschap tussen de EU en de Republiek Korea concrete kaders bieden voor samenwerking op het gebied van klimaatactie, schone energie, industriële decarbonisatie, de circulaire economie en andere elementen van de groene transitie; overwegende dat nauwere gestructureerde samenwerking met Taiwan op het gebied van schone technologie en veerkracht van de toeleveringsketen ook in het belang van de EU is;
- AB. overwegende dat vrede en stabiliteit in de Straat van Taiwan en de Zuid-Chinese Zee van strategisch belang zijn voor de regionale en mondiale veiligheid; overwegende dat sommige EU-lidstaten een maritieme aanwezigheid hebben in de Indo-Pacifische regio en dat de EU als geheel rechtstreeks belang heeft bij het behoud van de status quo;
- AC. overwegende dat de EU en de Filipijnen in november 2025 een veiligheids- en defensiedialoog zijn aangegaan om de toenemende complexiteit van veiligheidsbedreigingen aan te pakken en uitwisselingen en samenwerking op het gebied van kwesties zoals maritieme veiligheid, regionale stabiliteit en connectiviteit te bevorderen; overwegende dat de EU en Vietnam in januari 2026 hun betrekkingen hebben opgewaardeerd tot een alomvattend strategisch partnerschap om de samenwerking op een groot aantal gebieden te verdiepen, onder meer op het gebied van maritieme veiligheid, veerkracht van toeleveringsketens en versterking van de connectiviteit tussen Europa en Zuidoost-Azië;
- AD. overwegende dat de mensenrechtensituatie in de DVK nog altijd wordt gekenmerkt door systematische, wijdverbreide en grove schendingen, waaronder de inperking van de vrijheid van meningsuiting, het vrij verkeer en de toegang tot informatie, het bestaan van kampen voor politieke gevangenen en gedocumenteerde gevallen van dwangarbeid en foltering, en dat er binnen de strafrechtprocedure geen wettelijke minimumnormen zijn; overwegende dat deze schendingen consequent door internationale instellingen zijn gemeld en om aanhoudende aandacht en actie van de internationale gemeenschap vragen;

- AE. overwegende dat de aanwezigheid van de EU in en de samenwerking van de EU met de regio Oost-Azië van het grootste belang zijn om vrede en stabiliteit in de regio te bevorderen, economische veiligheid te waarborgen en de op regels gebaseerde internationale orde te versterken, aangezien de veiligheidsuitdagingen in de regio rechtstreekse gevolgen hebben voor de mondiale vrede en de belangen van de EU; overwegende dat partners in Oost-Azië — waaronder Japan, de Republiek Korea, Taiwan en leden van de Asean — complexe en veelzijdige betrekkingen met China onderhouden, die worden gekenmerkt door een aanzienlijke onderlinge economische afhankelijkheid;
- AF. overwegende dat de landen en gebieden overzee (LGO) de enige Europese gebieden in de Stille Oceaan en in de Indo-Pacifische regio zijn; overwegende dat deze gebieden unieke steunpunten van strategisch belang zijn, die ervoor zorgen dat de EU in de betreffende regio's aanwezig is en daar invloed heeft en samenwerkingen onderhoudt, met name op het gebied van defensie, handel, digitalisering, ruimtevaart en culturele samenwerking;
- AG. overwegende dat de meeste buitenlandse directe investeringen in Japan, de Republiek Korea en Taiwan uit de EU afkomstig zijn;
- AH. overwegende dat het alomvattend en vooruitstrevend trans-Pacifisch partnerschap (CPTPP) is uitgegroeid tot een belangrijk op regels gebaseerd handelskader in de Indo-Pacifische regio; overwegende dat Japan deel uitmaakt van het CPTPP en dat de Republiek Korea en Taiwan om toetreding tot het partnerschap hebben verzocht; overwegende dat de EU in november 2025 een handels- en investeringsdialoog met de landen van het CPTPP heeft opgezet;
1. beveelt de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid aan:
- a) de strategische focus, aanwezigheid en zichtbaarheid van de EU in en de dialoog en samenwerking van de EU met Oost-Azië verder te versterken, onder meer door middel van diplomatieke betrokkenheid, samenwerking op het gebied van veiligheid, contacten tussen mensen en economische partnerschappen, met als doel een op confrontatie gerichte dynamiek op basis van landenblokken te voorkomen en bij te dragen tot vrede, regionale stabiliteit, veiligheid, welvaart en duurzame ontwikkeling, geschraagd door de bevordering van de democratie, multilateralisme, de rechtsstaat, de mensenrechten, een op regels gebaseerd handelsstelsel, territoriale integriteit en het internationaal recht; in dit verband samen te werken met Japan aan het Japanse concept van een vrije en open Indo-Pacifische regio; de samenwerking, coördinatie en dialoog met gelijkgestemde partners in Oost-Azië te bevorderen en daarbij ten volle gebruik te maken van hun regionale kennis en ervaring om te zorgen voor een doeltreffendere, samenhangendere en contextgevoeligere aanpak van vrede, veiligheid en stabiliteit in Oost-Azië;
 - b) de strategische prognoses en noodplannen tussen de EU en haar partners in Oost-Azië te versterken om een gezamenlijke beoordeling van regionale veiligheidsrisico's te ontwikkelen en afschrikingsmaatregelen te coördineren, teneinde te zorgen voor vrede en stabiliteit in de regio en daartoe bij te dragen, en unilaterale pogingen om de status quo in de regio te veranderen door middel van geweld of dwang proactief te ontmoedigen;

- c) zich ingenomen te tonen met de aanzienlijke diplomatieke vooruitgang die de regering van Japan en de regering van de Republiek Korea hebben geboekt bij de totstandbrenging van een toekomstgericht, veerkrachtig partnerschap, aangezien een dergelijke nauwere samenwerking tussen Japan en de Republiek Korea van cruciaal belang is voor de handhaving van een op regels gebaseerde internationale orde en de waarborging van stabiliteit in de hele Indo-Pacifische regio;
- d) de strategische autonomie en economische veiligheid van de EU te versterken door middel van diversificatie van de handel en investeringen, veilige en voorspelbare toeleveringsketens, open markten en handelsstromen, en nauwere samenwerking met gelijkgestemde partners in Oost-Azië, en daarbij zorg te dragen voor wederzijdse voordelen en lokale waardecreatie en het streven van de EU naar eerlijke en duurzame handel hoog in het vaandel te houden;
- e) de samenwerking met gelijkgestemde partners in de regio, met name Japan, de Republiek Korea en Taiwan, alsook Asean-landen, te verdiepen, om gemeenschappelijke uitdagingen aan te pakken op gebieden als economische dwang, willekeurige uitvoerbeperkingen, waaronder uitvoerbeperkingen voor producten voor tweëerlei gebruik die gericht zijn op Japan, niet-marktgerichte beleidsmaatregelen en praktijken, democratische veerkracht, de groene transitie, cyberbeveiliging, hybride dreigingen zoals buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging, bescherming van kritieke infrastructuur, waaronder onderzeese kabels en logistieke en havenknooppunten, maritieme en ruimteveiligheid, non-proliferatie en opkomende defensietechnologieën, zoals geavanceerde dronetechnologie, en tegelijkertijd de synergieën met belangrijke partners en regionale organisaties te versterken, met volledige inachtneming van het VN-Handvest; gezamenlijke initiatieven te verkennen en uit te voeren om de strategische autonomie van de respectieve partijen te versterken en de afhankelijkheid van China te verminderen; te wijzen op het belang van de robuuste instellingen en levendige democratie van Japan, de Republiek Korea en Taiwan binnen de bredere regionale context, die een cruciaal tegenwicht bieden in de regio;
- f) in coördinatie met gelijkgestemde partners open kanalen voor dialoog en principiële samenwerking met andere mondiale actoren in Oost-Azië in stand te houden om gezamenlijke mondiale uitdagingen aan te pakken;
- g) het belang van de handhaving van het internationaal recht andermaal te bevestigen om vrede en welvaart in de vrije en open Indo-Pacifische regio te bevorderen; zich actief in te zetten voor de naleving en universele toepassing van het Unclos als het universele rechtskader voor maritieme activiteiten, alsook van de arbitrale uitspraak van 2016 over de Zuid-Chinese Zee, en bezwaar te maken tegen unilaterale maatregelen of aanspraken die indruisen tegen het internationaal recht;
- h) gestructureerde militair-industriële samenwerking met gelijkgestemde partners te faciliteren en respectieve veiligheidspartnerschappen tot stand te brengen die gericht zijn op interoperabiliteit, gezamenlijke ontwikkeling en aankoop van defensietechnologie, veiligheid van toeleveringsketens en gedeeld onderzoek en gedeelde ontwikkeling op het gebied van luchtvaart en drones, onder meer met betrekking tot de bijdrage van door AI aangestuurde systemen;
- i) pragmatisch met China te blijven werken aan mondiale uitdagingen en

tegelijkertijd de coördinatie met gelijkgestemde partners op het gebied van veiligheidskwesties te verbeteren in het licht van de steeds crucialer wordende rol die China speelt op het gebied van de vrede en stabiliteit in de wereld, met name in het kader van de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne en de aanhoudende instabiliteit in het Midden-Oosten;

- j) de samenwerking op het gebied van veilige, duurzame en gediversifieerde toeleveringsketens voor halfgeleiders, batterijen en kritieke grondstoffen op te voeren, onder meer door middel van traceerbaarheid, recycling, circulariteit en hoge milieu- en arbeidsnormen, en in coördinatie met gelijkgestemde partners in het kader van relevante multilaterale initiatieven;
- k) de strategische partnerschapsovereenkomst tussen de EU en Japan en het veiligheids- en defensiepartnerschap tussen de partijen te bevorderen; aan te sporen tot nauwere samenwerking op het gebied van de defensie-industrie, met inbegrip van wederzijdse betrokkenheid bij defensie-initiatieven, vooruitgang op het gebied van een informatiebeveiligingsovereenkomst en de dialoog tussen de EU en Japan over de defensie-industrie verder te ontwikkelen om de veerkracht, interoperabiliteit en innovatie van de toeleveringsketen te versterken; de concrete gezamenlijke activiteiten in het kader van de alliantie voor concurrentievermogen, de groene alliantie, het digitale partnerschap en de energiedialogen te intensiveren en de economische dialoog op hoog niveau tussen de EU en Japan verder uit te breiden en de strategische economische samenwerking tussen beide partijen te versterken; de uitvoering van de alliantie voor concurrentievermogen tussen de EU en Japan te versnellen;
- l) te benadrukken dat het partnerschap tussen de EU en Japan een partnerschap tussen uitzonderlijk gelijkgestemde partners is, gebaseerd op gedeelde waarden, democratie, vrijhandel en wederzijds verenigbare belangen; het belang te benadrukken van verdere verdieping en verbreding van dit partnerschap, zowel bilateraal als in multilaterale contexten; erop te wijzen dat de EU en Japan samen bijna 25 % van het mondiale bruto binnenlands product (bbp) voor hun rekening nemen en dat dit partnerschap daarom een sleutelrol kan en moet vervullen bij de vormgeving van een vreedzame, op regels gebaseerde, inclusieve, rechtvaardige, duurzame en welvarende internationale orde; zich ingenomen te tonen met de financiële, technische, humanitaire en veiligheidsbijstand die Japan sinds het begin van de grootschalige invasie van Oekraïne door Rusland in 2022 aan Oekraïne heeft verleend;
- m) de uitvoering van het veiligheids- en defensiepartnerschap tussen de EU en de Republiek Korea te bevorderen, en zo praktische samenwerking op het gebied van maritieme veiligheid, non-proliferatie, cyberbeveiliging, terrorismebestrijding en crisisbeheersing te stimuleren en daarbij voort te bouwen op bestaande gezamenlijke operaties en verdere betrokkenheid in het kader van het instrument voor gecoördineerde maritieme aanwezigheid van de EU te verkennen; een gezamenlijke dialoog tussen de EU en de Republiek Korea over de defensie-industrie op gang te brengen en de coördinatie in multilaterale fora te versterken om de vrede te handhaven, provocaties te ontmoedigen en denuclearisering te bevorderen; voort te bouwen op de succesvolle en wederzijds voordelige samenwerking op het gebied van defensieproducten tussen de Republiek Korea en verschillende EU-lidstaten; de samenwerking tussen de EU en de Republiek Korea te intensiveren om de militaire en financiële bijstand aan Oekraïne te

versterken;

- n) zich ingenomen te tonen met de samenwerking van de Republiek Korea met de EU wat betreft gedeelde zorgen op het gebied van economische veiligheid; te benadrukken dat de Republiek Korea een belangrijke partner blijft bij inspanningen voor risicobeperking en friendshoring, met name op handelsgebied; er bij het Gespecialiseerd Comité voor opkomende handels- en economische kwesties, dat onlangs is opgericht in het kader van de vrijhandelsovereenkomst tussen de EU en de Republiek Korea, op aan te dringen de samenwerking te versnellen, met name op gebieden die van belang zijn voor de economische veiligheid, zoals kritieke toeleveringsketens en overcapaciteit;
- o) de gezamenlijke inspanningen met gelijkgestemde partners in Oost-Azië te bevorderen om iets te doen aan de steeds nauwer wordende banden van Rusland met de DVK, en onder meer aan de steun die het land verleent voor de versterking van het kern- en ballistische vermogen van de DVK en de onwil van China om dit te voorkomen, alsook het verband tussen de kernprogramma's van de DVK en Iran aan te pakken, aangezien deze verbanden het gespannen geopolitieke klimaat op het Koreaanse schiereiland verergert; de samenwerking met de Republiek Korea te bevorderen wat betreft het aanpakken van desinformatiecampagnes in verkiezingsprocessen en het beschermen van verkiezingsinfrastructuur tegen cyberaanvallen;
- p) de inspanningen van de Republiek Korea te prijzen voor de hervatting van de dialoog met de DVK door middel van proactieve de-escalatie- en vertrouwenwekkende maatregelen; de DVK met klem te verzoeken onmiddellijk een einde te maken aan al haar militaire acties en provocaties en aan haar ontwikkeling van capaciteiten op het gebied van kern- en ballistische raketten; de kwaadwillige cyberactiviteiten van de DVK, waaronder de diefstal van cryptovaluta en andere vormen van cybercriminaliteit, krachtig te veroordelen en doeltreffend aan te pakken; erop aan te dringen dat de DVK humanitairehulporganisaties toegang verleent, de mensenrechten eerbiedigt en met name de kwestie van ontvoeringen onmiddellijk oplost; erop aan te dringen dat Rusland en de DVK het VN-Handvest en de resoluties van de VN-Veiligheidsraad volledig naleven, ook wat betreft de volledige denuclearisering van de DVK; de bijdrage van de DVK aan de agressie van Rusland tegen Oekraïne te veroordelen, waaronder het sturen van militair personeel en militaire uitrusting; het EU-beleid ten aanzien van de DVK uit te werken en daarbij terdege rekening te houden met de deskundigheid, veiligheidsbehoeften en legitieme zorgen van gelijkgestemde partners in de regio, met name partners die zich in de onmiddellijke geografische nabijheid van de DVK bevinden, in het bijzonder de Republiek Korea en Japan;
- q) een gestructureerd en alomvattend samenwerkingskader tussen de EU en Taiwan tot stand te brengen, dat voortbouwt op bestaande mechanismen zoals de handels- en investeringsdialoog, dat een sterke economische en handelscomponent omvat, en dat gericht is op kritieke technologieën, zoals halfgeleiders en artificiële intelligentie, veerkracht van de toeleveringsketen, cyberbeveiliging, maatregelen ter bestrijding van desinformatie, maritieme veiligheid, volksgezondheid, civiele bescherming en beveiligde connectiviteit, alsook op democratische, sociale en energieveerkracht en rampenparaatheid; de zinvolle deelname van Taiwan aan relevante internationale organen en technische fora, zoals de WHO, de

Internationale Burgerluchtvaartorganisatie en het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering, te blijven ondersteunen; te zorgen voor meer regelmatig overleg tussen de EU en haar Taiwanese tegenhangers over relevante veiligheidskwesties, economische veiligheid, flexibiliteit van de toeleveringsketen, democratische en verkiezingsintegriteit, bescherming van kritieke infrastructuur en samenwerking op het gebied van schone technologieën; erop aan te dringen dat de Chinese autoriteiten nauw samenwerken met andere regionale actoren, waaronder Taiwan, wanneer zij voor grote mondiale uitdagingen op gezondheidsgebied staan; te benadrukken dat elke poging van autoritaire regimes om de betrekkingen tussen de EU en Taiwan te beïnvloeden, onaanvaardbaar is;

- r) te benadrukken dat Taiwan voor de EU een belangrijke democratische partner is in de Indo-Pacifische regio; de handels- en investeringsdialoog tussen de EU en Taiwan verder te verdiepen om belemmeringen voor de markttoegang aan te pakken en de rechtszekerheid voor investeerders uit de EU te vergroten; na te gaan of er onderhandelingen kunnen worden gestart over een bilaterale investeringsovereenkomst tussen de EU en Taiwan of andere handelsgerelateerde regelingen; de belangrijke rol van Taiwan bij het veiligstellen van mondiale toeleveringsketens te erkennen, met name in de hightechsector, en erop aan te dringen dat de EU en haar lidstaten nauwer met Taiwan samenwerken om de banden op economisch, handels- en investeringsgebied verder aan te halen; terdege nota te nemen van het feit dat Taiwan veel ervaring heeft met het omgaan met economische blootstelling aan China en sterk is op het gebied van democratisch bestuur, transparante regelgeving en veerkrachtige digitale en technologische ecosystemen;
- s) andermaal het belang van vrede en stabiliteit in de Straat van Taiwan te bevestigen door elke unilaterale, dwingende verandering van de status quo te verwerpen; er, door middel van duidelijke en gecoördineerde communicatie in samenwerking met de lidstaten en gelijkgestemde partners, voor te zorgen dat dergelijke acties aanzienlijke politieke en economische gevolgen met zich meebrengen; te benadrukken dat geschillen vreedzaam moeten worden opgelost door middel van dialoog, in overeenstemming met het internationaal recht en met inachtneming van de wil van de Taiwanese bevolking; er met klem aan te herinneren dat de vrijheid van scheepvaart en overvlucht, zoals gewaarborgd door het internationaal recht, in de Indo-Pacifische regio moet worden geëerbiedigd, ook in de Zuid-Chinese Zee en de Straat van Taiwan; actief deel te nemen aan diplomatieke inspanningen om verdere escalatie in de Straat van Taiwan en de Oost- en Zuid-Chinese Zee te voorkomen; dringend noodplannen en risicobeperkende maatregelen te ontwikkelen op basis van plausibele escalatiescenario's, waaronder een zeeblokkade van Taiwan door de Volksrepubliek China;
- t) te wijzen op het belang van de instrumenten voor economische veiligheid van de EU om economische dwangpraktijken aan te pakken en eerlijke concurrentie te waarborgen, waaronder het antidwanginstrument, doeltreffende screeningmechanismen voor directe buitenlandse investeringen en uitvoercontroleregelingen, waar passend en in overeenstemming met het EU-recht; de geo-economische invloed van de EU te bundelen, onder meer door middel van gecoördineerde uitvoercontroles, gezamenlijke risicobeoordelingen en collectieve reacties op economische dwang, waarbij bilaterale afhankelijkheden

worden omgezet in doeltreffende afschrikking en de economische veiligheid van zowel de EU als haar partners wordt versterkt;

- u) de samenwerking te bespoedigen door via onderhandelingen trilaterale of quadrilaterale overeenkomsten en initiatieven tot stand te brengen over kwesties van gemeenschappelijk belang die bijdragen tot de handhaving van de multilaterale, op regels gebaseerde internationale orde; de bestaande digitale partnerschappen tussen de EU en Japan en tussen de EU en de Republiek Korea te bevorderen door middel van gedeelde toezeggingen op het gebied van artificiële intelligentie, halfgeleiders, connectiviteit van de volgende generatie, kwantumcomputing, gegevensbeheer, cyberbeveiliging, batterijtechnologieën, onderzeese kabels, digitale identiteit en veerkracht van de toeleveringsketen; de samenwerkingskaders voor de ontwikkeling van defensietechnologie te verbeteren;
- v) de handelsovereenkomsten met Japan en de Republiek Korea volledig en doeltreffend uit te voeren, onder meer op het gebied van markttoegang, niet-tarifaire belemmeringen, duurzame ontwikkeling en samenwerking op regelgevingsgebied, en, met betrekking tot de Republiek Korea, te zorgen voor de uitvoering van de fundamentele IAO-verdragen; nauwere samenwerking te bevorderen tussen kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) in de EU en die in haar partnerlanden in Oost-Azië, teneinde wederzijdse zakelijke kansen te bevorderen, de markttoegang te verbeteren en innovatienetwerken te versterken;
- w) ervoor te zorgen dat alle toekomstige economische of sectorspecifieke overeenkomsten met gelijkgestemde partners in de regio wederzijds voordelige partnerschappen zijn die verder gaan dan economische en veiligheidsdoelstellingen, en ook sterke verbintenissen omvatten op het gebied van arbeidsrechten, milieubescherming en de ontwikkeling van schone en duurzame waardeketens, in overeenstemming met het EU-kader voor handel en duurzame ontwikkeling; in Oost-Azië een uitgebreide voorlichtingscampagne over het beleid van de Europese Unie met betrekking tot de staalsector en de voorgestelde verordening industriële versnelling¹¹ te bevorderen, teneinde de transparantie en het begrip van de EU-doelstellingen bij internationale partners te vergroten; te benadrukken dat het belangrijk is met Oost-Aziatische partners proactief samen te werken om hun zorgen weg te nemen, de dialoog te bevorderen en mogelijke misverstanden in de handels- en arbeidsverhoudingen te voorkomen;
- x) gevolg te geven aan de gemelde omzeiling van sancties door Rusland via rechtsgebieden in Oost-Azië, waaronder het omleiden van handel om aan sancties onderworpen goederen voor tweëerlei gebruik, microchips en industriële machines via tussenpersonen in de regio te verwerven;
- y) de betrokkenheid van de EU op politiek, economisch en veiligheidsgebied in de Indo-Pacifische regio als geheel te vergroten, door middel van versterkte partnerschappen met alle gelijkgezinde actoren en door middel van initiatieven zoals de Global Gateway-strategie, ter bevordering van mensenrechtendialogen, duurzame ontwikkeling en connectiviteit, gelijkheid en hoge arbeidsnormen; de toenemende convergentie van strategische belangen tussen de Euro-Atlantische en de Indo-Pacifische regio te erkennen, waarbij Japan en de Republiek Korea als

¹¹ COM(2026)0100.

NAVO-partners fungeren in het kader van het IP4-kader, zoals ook blijkt uit de recente oprichting van de missie van Japan bij de NAVO; te bevestigen dat deze samenwerking het wederzijdse situationele bewustzijn van ontwikkelingen op het gebied van de veiligheid in beide regio's vergroot; het IP4-kader van de NAVO te ondersteunen als een essentiële bijdrage om de Europese veiligheid te versterken en de interregionale samenwerking op complementaire en wederzijds versterkende wijze te verdiepen; de betrokkenheid van de EU bij en de coördinatie met belangrijke regionale veiligheidsinitiatieven in de Indo-Pacifische regio te versterken, met inbegrip van de quadrilaterale veiligheidsdialoog tussen de Verenigde Staten, Australië, India en Japan; een alomvattende, coherente en flexibele nieuwe Indo-Pacifische strategie uit te werken die stevig verankerd is in de Europese waarden en belangen en in de realiteit, behoeften en prioriteiten van de regio;

- z) voort te bouwen op de strategische positie van de LGO in de Indo-Pacifische regio, zodat deze kunnen dienen als geavanceerde platforms voor samenwerking met de regionale partners, met name op het gebied van handel, digitale connectiviteit, kritieke infrastructuur en ruimtevaartactiviteiten;
- a bis) te wijzen op de rol van de Asean bij het waarborgen van stabiliteit en het bevorderen van maatschappelijke en economische integratie; zich ingenomen te tonen met de toenemende betrokkenheid van Japan en de Republiek Korea bij de Asean, onder meer door middel van regelmatige bilaterale en multilaterale topontmoetingen; te benadrukken dat de Asean van cruciaal belang is voor het waarborgen van een vreedzame en welvarende Indo-Pacifische regio; de gestructureerde samenwerking met de Asean te intensiveren om inclusieve regionale veiligheidsarchitecturen op te bouwen, multilaterale beleidsreacties te coördineren en de aanwezigheid van de EU in de regio verder te verankeren door de samenwerking met de Asean en haar lidstaten te verdiepen, onder meer door versterkte veiligheids- en defensiedialogen met Vietnam en de Filipijnen; de versterking van de rol en de zichtbaarheid van de Unie in regionale fora aan te moedigen, met name in samenwerkingskaders met de Asean, en tegelijkertijd maritieme veiligheid en beveiliging, cyberbeveiliging en crisisbeheersing aan te merken als prioritaire gebieden voor uitgebreide samenwerking, voortbouwend op initiatieven zoals Esiwa+, Crimario II en de projecten voor wereldwijde havenveiligheid;
- a ter) gezamenlijk optreden op het gebied van niet-traditionele veiligheid, zoals opsporing en redding, rampenrespons en milieuongevallen, uit te breiden; een gestructureerd initiatief op te zetten om de bescherming en veerkracht van kritieke maritieme infrastructuur, met inbegrip van onderzeese kabels, pijpleidingen en havens, te versterken; het maritiem omgevingsbewustzijn te vergroten door middel van gerichte capaciteitsopbouw, opleiding, sensoren en gegevensuitwisseling in samenwerking met de kustwachten van de Asean en regionale fusiecentra;
- a quater) het versterken van interpersoonlijke contacten te ondersteunen door middel van gerichte mobiliteitsregelingen voor onderzoekers, ingenieurs en cyberbeveiligingsprofessionals, alsook door middel van gestructureerde jumelage-initiatieven tussen Europese en Oost-Aziatische innovatiehubs; een wederzijds begrip van gedeelde waarden onder studenten uit beide regio's te vergroten door onderwijsprogramma's, zoals Erasmus+, met gelijkgestemde partners in de regio

te verdiepen, uit te breiden en te versterken; de uitwisselingen tussen parlementen, ambtenaren, lokale autoriteiten en het maatschappelijk middenveld te versterken; meer steun te verlenen voor het leren van talen, culturele uitwisselingen en door jongeren geleide initiatieven om de maatschappelijke veerkracht en het vertrouwen tussen de twee regio's op lange termijn op te bouwen;

- a quinquies) de samenwerking in het kader van Horizon Europa uit te breiden om de wederzijds voordelige samenwerking op het gebied van wetenschap en technologie te versterken, waarbij met tevredenheid nota wordt genomen van het feit dat de Republiek Korea in juli 2025 het eerste Aziatische land was dat zich aansloot bij pijler II van Horizon Europa en dat de EU de onderhandelingen met Japan over zijn associatie met Horizon Europa in december 2025 met succes heeft afgerond; te overwegen in het kader van Horizon Europa onderhandelingen met Taiwan te starten; de zichtbaarheid van de EU in de hele regio te ondersteunen door middel van zinvolle inspanningen op het gebied van culturele en publieke diplomatie;
2. kijkt ernaar uit de parlementaire diplomatie te versterken en de interparlementaire uitwisseling op te voeren over onderwerpen van wederzijds belang met het parlement van Japan, de Nationale Vergadering van de Republiek Korea en leden van de Taiwanese wetgevende Yuan; is er stellig van overtuigd dat het versterken van de strategische partnerschappen met zowel Japan als de Republiek Korea in de afgelopen jaren moet worden weerspiegeld in het versterken van de banden op interparlementair niveau; is van mening dat de uitgebreide agenda voor samenwerking met de twee landen baat zou hebben bij regelmatige en gestructureerde uitwisselingen tussen parlementsleden; is voorts van mening dat de oprichting van een gemengde parlementaire commissie EU-Japan en een gemengde parlementaire commissie EU-Republiek Korea moet worden onderzocht;
 3. verzoekt zijn Voorzitter deze aanbeveling te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de regeringen en de parlementen van Japan, de Republiek Korea en Taiwan, en het secretariaat en de lidstaten van de Associatie van Zuidoost-Aziatische Staten.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0250

Tenuitvoerlegging en verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen met het oog op het politiek forum op hoog niveau in 2026

Resolutie van het Europees Parlement van 7 juli 2026 inzake de tenuitvoerlegging en verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen met het oog op het politiek forum op hoog niveau 2026 (2025/2248(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 3, lid 5, van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 208, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien de gemeenschappelijke verklaring van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, het Europees Parlement en de Commissie van 7 juni 2017, getiteld “De nieuwe Europese consensus inzake ontwikkeling – Onze wereld, onze waardigheid, onze toekomst”¹,
- gezien Besluit (EU) 2022/591 van het Europees Parlement en de Raad van 6 april 2022 betreffende een algemeen milieuactieprogramma voor de Europese Unie voor de periode tot en met 2030²,
- gezien de eerste vrijwillige evaluatie van de EU van de tenuitvoerlegging van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG’s), die op 19 juli 2023 aan de VN is gepresenteerd,
- gezien het op 4 juni 2025 gepubliceerde verslag van Eurostat getiteld “Sustainable development in the European Union – Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context – 2025 edition”,
- gezien VN-resolutie 70/1 getiteld “Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development” (de Agenda 2030), die op 25 september 2015 op de VN-top inzake duurzame ontwikkeling in New York werd aangenomen en waarin de SDG’s werden vastgesteld,
- gezien het VN-Verdrag inzake biologische diversiteit en het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal dat in december 2022 tijdens de 15e vergadering van de Conferentie van de Partijen bij het Verdrag inzake biologische diversiteit is overeengekomen,

¹ PB C 210 van 30.6.2017, blz. 1.

² PB L 114 van 12.4.2022, blz. 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj>.

- gezien het kader van Sendai voor rampenrisicovermindering 2015-2030, dat tijdens de derde Wereldconferentie van de VN over rampenrisicovermindering op 18 maart 2015 door de lidstaten van de VN werd aangenomen,
- gezien de mededeling van de Commissie van 12 mei 2021 getiteld “Route naar een gezonde planeet voor iedereen – EU-actieplan: Verontreiniging van lucht, water en bodem naar nul” (COM(2021)0400) en de bijlagen daarbij,
- gezien het Raamverdrag van de VN inzake klimaatverandering (UNFCCC) en de Overeenkomst van Parijs die op 12 december 2015 op de 21e Conferentie van de Partijen bij het UNFCCC (COP21) in Parijs werd aangenomen,
- gezien het Sustainable Development Goals Report 2025 van de VN,
- gezien de SDG-top 2023, die plaatsvond in september 2023 tijdens de week op hoog niveau in het kader van de Algemene Vergadering van de VN,
- gezien de Top van de Toekomst die op 22 en 23 september 2024 plaatsvond in New York en het resultaat daarvan, het Pact voor de Toekomst, dat de verbintenis inhoudt om 56 acties uit te voeren om duurzame ontwikkeling te versnellen en te financieren, en de twee bijlagen bij het Pact voor de Toekomst, namelijk het mondiaal digitaal pact en de verklaring over toekomstige generaties,
- gezien de vierde Internationale Conferentie inzake ontwikkelingsfinanciering, die van 30 juni tot en met 3 juli 2025 plaatsvond in Sevilla (Spanje),
- gezien de COP29-verklaring over water voor klimaatactie, die op 20 november 2024 tijdens de 29e Conferentie van de Partijen bij het UNFCCC in Bakoe (Azerbeidzjan) is aangenomen en door de EU is onderschreven,
- gezien het One Health Initiative van de Wereldgezondheidsorganisatie,
- gezien het in januari 2026 gepubliceerde verslag van het Universitair Instituut voor water, milieu en gezondheid van de VN getiteld “Global Water Bankruptcy: Living Beyond Our Hydrological Means in the Post-Crisis Era”,
- gezien de mededeling van de Commissie van 4 juni 2025 getiteld “Europese strategie voor waterweerbaarheid” (COM(2025)0280),
- gezien zijn resoluties van 5 oktober 2022 over toegang tot water als mensenrecht – de externe dimensie³ en van 7 mei 2025 over de Europese strategie voor waterweerbaarheid⁴,
- gezien zijn resoluties van 15 juni 2023 over de tenuitvoerlegging en verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen⁵ en van 9 juli 2025 over de tenuitvoerlegging en verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen met het oog op het politiek forum op hoog niveau 2025⁶,

³ PB C 132 van 14.4.2023, blz. 54.

⁴ PB C, C/2026/576, 24.2.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/576/oj>.

⁵ PB C, C/2024/493, 23.1.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/493/oj>

⁶ PB C, C/2026/1441, 31.3.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1441/oj>.

- gezien Resolutie 64/292 van de Algemene Vergadering van de VN van 28 juli 2010 over het mensenrecht op water en sanitaire voorzieningen, Resolutie 68/157 van de Algemene Vergadering van de VN van 18 december 2013 over het mensenrecht op veilig drinkwater en sanitaire voorzieningen en Resolutie 45/8 van de Mensenrechtenraad van de VN van 6 oktober 2020 over het mensenrecht op veilig drinkwater en sanitaire voorzieningen,
 - gezien artikel 55 van zijn Reglement,
 - gezien de gezamenlijke beraadslagingen van de Commissie ontwikkelingssamenwerking en de Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid overeenkomstig artikel 59 van het Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie ontwikkelingssamenwerking en de Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid (A10-0187/2026),
- A. overwegende dat de Agenda 2030 en de daarin opgenomen 17 SDG's het enige wereldwijd gedeelde en politiek overeengekomen kader vormen voor empirisch onderbouwde beeldvorming om gemeenschappelijke uitdagingen aan te pakken, de wereld op een andere koers te zetten, namelijk in de richting van sociale, economische en ecologische duurzaamheid, en vrede en welvaart voor alle mensen te waarborgen;
 - B. overwegende dat de SDG's de afgelopen tien jaar de levens van vele miljoenen hebben verbeterd, dat meer dan 100 miljoen kinderen en jongeren toegang tot onderwijs hebben gekregen, dat honderden miljoenen mensen toegang tot veilig drinkwater, sanitaire voorzieningen en elektriciteit hebben gekregen en dat 92 % van de wereldbevolking thans toegang tot elektriciteit heeft;
 - C. overwegende dat er op bepaalde gebieden weliswaar aanzienlijke vooruitgang is geboekt, maar dat de verwezenlijking bij slechts 35 % van de SDG's op schema ligt of matige vooruitgang vertoont, terwijl bij bijna de helft van de SDG's sprake is van te trage of slechts marginale vooruitgang en bij bijna 18 % van achteruitgang;
 - D. overwegende dat het huidige geopolitieke klimaat en tal van crises, waaronder gewapende conflicten, economische druk en internationale instabiliteit, de energiecrisis, toenemende waterschaarste en vaker voorkomende droogten, de drievoudige planetaire crisis van klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en verontreiniging, toenemende ongelijkheid, achteruitgang van de democratie, groeiende antigender- en antirechtenbewegingen en de krimpende ruimte voor het maatschappelijk middenveld de vooruitgang bij het verwezenlijken van de SDG's ernstig belemmeren;
 - E. overwegende dat, afgezien van het tekort aan financiering voor de SDG's, de toenemende ongelijkheid binnen en tussen landen de belangrijkste structurele belemmering vormt voor de verwezenlijking van de SDG's; overwegende dat de huidige wereldwijde consumptieniveaus overeenkomen met de hulpbronnen van 1,8 planeten per jaar, en de huidige consumptieniveaus in de EU met die van drie planeten per jaar;
 - F. overwegende dat de EU en haar lidstaten een belangrijke rol moeten blijven spelen bij het bevorderen van duurzame ontwikkeling en op de VN gebaseerd multilateralisme;
 - G. overwegende dat het politiek forum op hoog niveau 2026 de SDG's 6, 7, 9, 11 en 17 grondig zal evalueren;

- H. overwegende dat toegang tot veilig en schoon drinkwater en veilige en schone sanitaire voorzieningen een mensenrecht is, zoals is erkend in resolutie 64/292 van de Algemene Vergadering van de VN; overwegende dat ongeveer 2,2 miljard mensen, waaronder 600 miljoen kinderen, nog steeds geen toegang hebben tot veilig beheerd drinkwater, dat 3,5 miljoen mensen, waaronder 1,1 miljard kinderen, niet over veilig beheerde sanitaire voorzieningen beschikken en dat ongeveer 4 miljard mensen gedurende minstens één maand per jaar te maken hebben met ernstige waterschaarste; overwegende dat bijna driekwart van de wereldbevolking woont in landen die geboekstaafd staan als wateronzeker of ernstig wateronzeker; overwegende dat de economische verliezen als gevolg van waterschaarste in de EU jaarlijks oplopen tot 9 miljard EUR per jaar en jaarlijks 30 % van de Europeanen en 20 % van het landoppervlak treffen⁷;
- I. overwegende dat de klimaatverandering een grote bedreiging vormt voor watervoorraden en aquatische ecosystemen; overwegende dat de wereldwijde vraag naar water in 2030 de beschikbare hulpbronnen met 40 % zal overstijgen en dat de wereld bij het huidige tempo van de vraag en volgens recente ramingen pas in 2049 een duurzaam waterbeheer zal realiseren;
- J. overwegende dat vrouwen en meisjes de hoofdverantwoordelijkheid dragen voor diensten op het gebied van water, sanitaire voorzieningen en hygiëne (WASH) en voor energiebeheer in het huishouden; overwegende dat vrouwen en meisjes onevenredig zwaar worden getroffen door waterschaarste als gevolg van genderspecifieke gezondheidsbehoeften, sociale factoren en het feit dat zij de hoofdverantwoordelijkheid dragen voor het halen en beheren van water; overwegende dat vrouwen en meisjes te maken hebben met grotere gezondheidsrisico's, verlies van onderwijskansen en hogere blootstelling aan gendergerelateerd geweld, vooral in conflictgebieden en tijdens humanitaire crises;
- K. overwegende dat investeringen in genderbewust WASH- en energiebeleid het risico op gendergerelateerd geweld verminderen, de kinder- en moedersterfte verlagen, de toegang van meisjes tot onderwijs vergroten en de kwaliteit van het onderwijs dat zij krijgen verbeteren, de economische participatie en het levensonderhoud van vrouwen verbeteren, de transitie naar duurzame energie versnellen en veerkrachtige gemeenschappen tot stand helpen brengen;
- L. overwegende dat dagelijks ruim duizend kinderen jonger dan vijf jaar overlijden aan de gevolgen van ziekten die verband houden met onveilige WASH-voorzieningen, zoals diarree; overwegende dat het ontbreken van passende WASH-voorzieningen voor miljoenen mensen met een handicap aanzienlijke belemmeringen vormt omdat ontoegankelijke infrastructuur en stigmatisering hun gezondheid, veiligheid en waardigheid schaden; overwegende dat het huidige tempo van de vooruitgang moet worden verdubbeld om de doelstellingen inzake universele toegang tot WASH-voorzieningen op scholen uiterlijk in 2030 te halen;
- M. overwegende dat water- en energie-infrastructuur wordt beschermd op grond van het internationaal humanitair recht; overwegende dat toegang tot water essentieel is voor doeleinden als ecosysteembeheer, landbouw en energie; overwegende dat er een toenemende tendens is om water in te zetten als oorlogsmiddel, waarbij de

⁷ Verslag 07/2024 van het Europees Milieuagentschap van 15 oktober 2024, getiteld "Europe's state of water 2024: the need for improved water resilience".

conflictpartijen per ongeluk of opzettelijk watersystemen vernielen, watervoorraden verontreinigen en de stroomvoorziening uitschakelen, met ernstige gevolgen voor de burgerbevolking; overwegende dat het herstel van WASH-voorzieningen in conflictsituaties van essentieel belang blijft en als brug naar vrede kan fungeren; overwegende dat de mijnbouw en de industriële landbouw zorgvuldig moeten worden beheerd om zowel de beschikbaarheid als de kwaliteit van de watervoorraden te beschermen;

- N. overwegende dat Europa wereldwijd toonaangevend is op het gebied van watertechnologie en dat EU-lidstaten 40 % van alle internationale octrooien op het gebied van watergerelateerde technologieën voor hun rekening nemen; overwegende dat gezonde ecosystemen het mogelijk maken de waterkwaliteit te verbeteren en tegelijk de klimaatbestendigheid te vergroten;
- O. overwegende dat artikel 208 van het VWEU bepaalt dat het hoofddoel van het beleid van de Unie op het gebied van ontwikkelingssamenwerking erin bestaat de armoede terug te dringen en uiteindelijk uit te bannen;
- P. overwegende dat personen met een handicap een groter risico op armoede lopen als gevolg van beperkte kansen op de arbeidsmarkt en in het onderwijs, lagere lonen en hogere kosten van levensonderhoud; overwegende dat in het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap het belang wordt benadrukt van internationale ontwikkelingssamenwerking bij het wegnemen van bouwkundige en communicatiebarrières, ook in steden, als essentieel element ter bevordering van hun professionele en sociale inclusie;
- Q. overwegende dat investeren in kinderen en jongeren van groot belang is voor sociaal-economische ontwikkeling, stabiliteit en armoedebestrijding op de lange termijn; overwegende dat kinderen een aanzienlijk deel van de bevolking in ontwikkelingslanden uitmaken en bijzonder kwetsbaar zijn voor de gevolgen van armoede, conflicten en beperkte toegang tot basisinfrastructuur en -voorzieningen; overwegende dat bij maatregelen in verband met de SDG's, onder meer op gebieden als toegang tot water, energie en infrastructuur, meer rekening moet worden gehouden met de werkelijke behoeften van kinderen;
- R. overwegende dat wereldwijd ongeveer 1,18 miljard mensen als energiearm worden beschouwd, van wie 685 miljoen mensen geen toegang hebben tot elektriciteit; overwegende dat energiearmoede dienstverlening, economisch herstel en vredesopbouw belemmert; overwegende dat duurzame energie een kans biedt om de veerkracht te vergroten, conflicten te verminderen, ontheemde bevolkingsgroepen te ondersteunen en de afhankelijkheid van volatiele energievoorziening te verminderen;
- S. overwegende dat ongeveer 55 % van de wereldbevolking in stedelijke gebieden woont; overwegende dat stedelijke bossen en bomen, mits ze goed worden beheerd, de temperatuur van de lucht met wel 8 °C kunnen verlagen, de kosten van klimaatregeling met wel 40 % kunnen verminderen, overtollig regenwater kunnen helpen afvoeren en de luchtkwaliteit kunnen verbeteren door stof en verontreinigende stoffen te filteren; overwegende dat steden wereldwijd maar liefst ongeveer 70 % van het afval produceren; overwegende dat slechte afvalinzameling en slecht afvalbeheer tot lucht- en waterverontreiniging leiden, zwerfvuil in zee veroorzaken en bijdragen aan klimaatverandering;

- T. overwegende dat ontoereikende financiering het belangrijkste obstakel vormt voor de verwezenlijking van de SDG's; overwegende dat er jaarlijks nog steeds 4 biljoen USD aan investeringen in de SDG's ontbreekt; overwegende dat de hoge schulden van lage- en middeninkomenslanden een belemmering vormen voor de investeringen die nodig zijn om de SDG's te verwezenlijken; overwegende dat ruim 50 % van de lage-inkomenslanden momenteel in een schulden crisis verkeert of een hoog risico loopt om in een schulden crisis terecht te komen; overwegende dat de Global Gateway als strategie voor duurzame investeringen het potentieel heeft om een sleutelrol te spelen bij het boeken van vooruitgang op het gebied van de SDG's; overwegende dat er ook nadruk moet worden gelegd op efficiënte uitgaven en begrotingsdiscipline;
- U. overwegende dat de EU andermaal heeft bevestigd zich ondubbelzinnig te zullen inzetten voor de Agenda 2030 en de daarin opgenomen SDG's; overwegende dat de EU erkent dat zij met veel SDG's verdere vooruitgang moet boeken; overwegende dat samenwerking tussen de EU en de VN, ook op het niveau van de landen, een essentiële rol speelt als het erom gaat de tenuitvoerlegging van de SDG's vooruit te helpen, met name in fragiele en complexe situaties; overwegende dat wordt geraamd dat de verwezenlijking van ongeveer 65 % van de streefdoelen afhangt van de inbreng van lokale en regionale overheden;
- V. overwegende dat de EU en haar lidstaten wereldwijd de grootste verstrekkers van officiële ontwikkelingshulp (ODA) zijn; overwegende dat de EU en haar lidstaten zich er collectief toe hebben verbonden 0,7 % van het bruto nationaal inkomen (bni) uit te trekken voor ODA, maar hun ODA-toezeggingen hebben verminderd van 0,53 % in 2023 tot 0,47 % in 2024; overwegende dat de EU zich collectief ten doel heeft gesteld 0,2 % van het bni aan ODA aan de minst ontwikkelde landen te verstrekken, maar dat die ODA in 2023 slechts 0,12 % van het bni bedroeg; overwegende dat de minst ontwikkelde landen onevenredig hard worden getroffen door deze historische vermindering van de financiering;
- W. overwegende dat de regering van de VS op het gebied van internationale ontwikkeling en humanitaire hulp een reeks zeer zorgwekkende en schadelijke beslissingen heeft genomen, in het bijzonder de opschorting van het grootste deel van de financiering voor programma's in het kader van USAID; overwegende dat deze bezuinigingen inmiddels de toegang tot essentiële diensten op het gebied van gezondheid, voeding en bescherming verstoren en naar verwachting miljoenen mensen in extreme armoede zullen storten en humanitaire crises zullen verergeren; overwegende dat de bezuinigingen volgens recente analyses zouden kunnen bijdragen aan miljoenen vermijdbare sterfgevallen en tot wel 14 miljoen sterfgevallen in 2030, met bijzonder ernstige gevolgen voor vrouwen, kinderen en andere kwetsbare groepen;

Stand van zaken

1. bevestigt nogmaals zijn sterke en onwrikbare engagement om te zorgen voor de volledige en snelle tenuitvoerlegging en verwezenlijking van alle SDG's; is van mening dat de EU zich ten volle moet blijven inzetten voor de integratie van de SDG's in alle beleidsmaatregelen en wetgevingsinitiatieven van de EU en voor het waarborgen van beleidscoherentie voor duurzame ontwikkeling, maar erkent tegelijk dat de lidstaten een sleutelrol spelen bij het stimuleren van duurzame ontwikkeling op nationaal, regionaal en lokaal niveau; vraagt de EU het voortouw te blijven nemen bij de tenuitvoerlegging van de SDG's in de EU en wereldwijd door politieke en financiële steun te verlenen; bevestigt nogmaals dat het volledig achter het Pact voor de Toekomst staat; wenst dat

multilaterale instellingen een grotere rol en meer armslag krijgen om de verwezenlijking van de SDG's te verbeteren;

2. erkent dat er sinds 2015 op EU-niveau en wereldwijd maatregelen zijn genomen om de SDG's uit te voeren; betreurt dat de wereldgemeenschap, hoewel zij de afgelopen tien jaar veel heeft bereikt, geenszins op schema ligt met de uitvoering van de Agenda 2030; erkent dat de 17 SDG's onderling verweven zijn en dat voor de verwezenlijking van de Agenda 2030 snellere actie nodig is met betrekking tot alle SDG's; onderstreept dat de littekeneffecten van escalerende conflicten, geopolitieke spanningen, gezondheids- en humanitaire noodsituaties en de drievoudige planetaire crisis van klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en verontreiniging aanzienlijke belemmeringen vormen voor de verwezenlijking van de SDG's; benadrukt daarom dat er dringend behoefte is aan internationale samenwerking en een systemische transformatie van het uitvoeringskader om de SDG's te verwezenlijken, rekening houdend met economische beperkingen en de verschillen in ontwikkeling tussen landen; betreurt dat de meeste lidstaten niet de gelegenheid zullen hebben om hun vrijwillige nationale evaluaties van de tenuitvoerlegging van de SDG's te presenteren tijdens het politiek forum op hoog niveau 2026; moedigt alle lidstaten niettemin aan om vrijwillige nationale evaluaties te verrichten om hun tenuitvoerlegging van de SDG's te onderbouwen;
3. vindt het zorgwekkend dat de huidige geopolitieke en veiligheidssituatie, in combinatie met de dringende uitdaging om klimaatneutraliteit te bereiken, verdere moeilijkheden creëert voor de samenleving en voor de verwezenlijking van de SDG's; is van mening dat stabiliteit, veiligheid, conflictpreventie en economische veerkracht en klimaatbestendigheid, met name in kwetsbare contexten, nodig zullen zijn voor de verwezenlijking van de SDG's, onder meer met betrekking tot menselijke ontwikkeling en gelijkheid, en niet los van geopolitiek, energiezekerheid en voedsel- en waterzekerheid kunnen worden bewerkstelligd; benadrukt dat alle actoren dringend meer inspanningen moeten leveren en wijst op de onmisbare rol van multilateralisme, de verdediging en versterking van een democratisch en op regels gebaseerd multilateraal systeem onder auspiciën van de VN, en aanhoudende investeringen in het aanpakken van de problemen die ten grondslag liggen aan de SDG's;
4. onderstreept dat de inzet van de EU voor de wereldwijde en Europese tenuitvoerlegging van de SDG's en de Agenda 2030 doorslaggevend blijft en een duidelijk signaal moet afgeven aan partners overal ter wereld; herinnert aan de toezegging van de EU om de grenzen van onze planeet te respecteren en uiterlijk in 2050 klimaatneutraliteit te bereiken, en dringt in dit verband aan op een efficiënter gebruik van hulpbronnen; verzoekt de EU en haar lidstaten hun leidende rol te versterken door wereldwijde allianties aan te gaan en hun samenwerking met partnerlanden op constructieve wijze te versterken teneinde de SDG's te verwezenlijken en te zorgen voor toereikende en duurzame financiering voor de verwezenlijking van de SDG's door de enorme financieringskloof, ook die als gevolg van de opschorting van het grootste deel van de USAID-financiering, te dichten;
5. wijst erop dat de huidige wereldwijde trend van achteruitgang van de democratie, die wordt gekenmerkt door uitholling van de rechtsstaat, verzwakte instellingen, een krimpende ruimte voor het maatschappelijk middenveld en groeiende antigender- en antirechtenbewegingen, met name wat vrouwenrechten en lgbtqi+-rechten betreft, de vooruitgang van de SDG's dreigt te vertragen of teniet te doen en de verwezenlijking van de Agenda 2030 op losse schroeven zet;

6. benadrukt dat een snellere tenuitvoerlegging van de SDG's een pragmatische en resultaatgerichte aanpak vereist, waarbij prioriteit wordt gegeven aan wetenschappelijk en empirisch onderbouwde, transformatieve, innovatieve en gecoördineerde oplossingen die meetbare resultaten opleveren, en dat daartoe meer samenhang nodig is op het raakvlak tussen humanitaire hulp, ontwikkeling en vrede; benadrukt dat een doeltreffende tenuitvoerlegging van de SDG's staat of valt met goed bestuur, de rechtsstaat, maatregelen tegen corruptie en goed beheer van de overheidsfinanciën; wijst nogmaals op het belang van een op mensenrechten gebaseerde aanpak; dringt aan op efficiëntere monitoring, verantwoording en verslaglegging op basis van resultaten over de tenuitvoerlegging van de SDG's op EU- en mondiaal niveau;
7. wijst op de belangrijke rol die de particuliere sector, innovatie en duurzame financiering spelen bij het dichten van de financieringskloof met betrekking tot de SDG's, en dringt aan op sterkere publiek-private partnerschappen, sterker overheidsbestuur en een beter ondernemingsklimaat in de partnerlanden; benadrukt dat het belangrijk is om lokaal ondernemerschap, kleine en middelgrote ondernemingen, de ontwikkeling van vaardigheden en passende regelgevingskaders te ondersteunen en tegelijk milieu- en sociale normen te handhaven;
8. benadrukt dat kwetsbare groepen, in het bijzonder kinderen, prioriteit moeten krijgen, vooral in kwetsbare en door conflicten getroffen contexten, en dringt aan op meer en gecoördineerde langetermijninvesteringen in hoogwaardige stelsels voor onderwijs, gezondheidszorg en kinderscherming, in overeenstemming met de Agenda 2030 en het beginsel dat niemand aan zijn lot mag worden overgelaten, en vraagt dat dergelijke investeringen worden erkend als essentieel voor menselijke ontwikkeling, veerkracht en duurzame stabiliteit op lange termijn;

SDG 6: Duurzaam beheerd water en sanitatie voor iedereen

9. merkt op dat SDG 6 een van de SDG's met de slechtste resultaten is, dat geen van de streefdoelen ervan is bereikt of op koers ligt om te worden bereikt en dat bij de helft van de streefdoelen sprake is van stagnatie of achteruitgang; herinnert eraan dat toegang tot veilig en schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen grondrechten zijn die verband houden met het algemeen belang en openbare en mondiale goederen, en een belangrijke rol spelen bij het verbeteren van de wereldwijde dekking van de gezondheidszorg en de toegang tot onderwijs, het terugdringen van armoede, het bewerkstelligen van voedselzekerheid en het beschermen van ecosystemen; benadrukt voorts dat het van cruciaal belang is om de waterweerbaarheid te versterken gezien de toenemende druk als gevolg van klimaatverandering, droogten, overstromingen en verontreiniging, in een context van toegenomen vraag naar water en concurrerende gebruiksdoeleinden; benadrukt dat toegang tot water en waterweerbaarheid van groot belang zijn voor de verwezenlijking van verscheidene andere SDG's; herinnert aan het Europees burgerinitiatief "Right2Water" en de resolutie van het Parlement daarover⁸, en dringt er dan ook op aan dat de daarin voorgestelde maatregelen worden vastgesteld teneinde SDG 6 te verwezenlijken;
10. wijst erop dat de Intergouvernementele Werkgroep inzake klimaatverandering WASH-voorzieningen heeft aangemerkt als een van de meest doeltreffende adaptatiemaatregelen voor klimaatschokken op korte termijn en een "low regrets"-

⁸ Resolutie van het Europees Parlement van 8 september 2015 over de follow-up van het Europees burgerinitiatief "Right2Water" (PB C 316 van 22.9.2017, blz. 99).

adaptatiemaatregel, en onderstreept dat vooruitgang op het gebied van SDG 6 nauw verband houdt met het versterken van efficiënte en veerkrachtige WASH-systemen en -sectoren; erkent dat WASH-voorzieningen van essentieel belang zijn voor de waardigheid, de gezondheid – met inbegrip van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten – en de gelijkheid van vrouwen en meisjes, en verzoekt de Commissie en de lidstaten genderbewuste WASH-maatregelen te ondersteunen, prioriteit te geven aan maatregelen om de toegang van vrouwen tot seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten te waarborgen, en de volledige, gelijke en zinvolle participatie van vrouwen in besluitvorming over WASH-kwesties ondersteunen; benadrukt dat er bij de programmering van WASH moet worden gezorgd voor een aanpak die rekening houdt met mensen met een handicap;

11. erkent dat gezonde ecosystemen een centrale rol spelen bij het bewerkstelligen van waterzekerheid; benadrukt dat het herstellen en beschermen van de waterkringloop van groot belang is om weerbaarder te worden tegen overstromingen, droogte en waterschaarste; benadrukt dat het belangrijk is om zoetwaterecosystemen te beschermen en te herstellen, omdat ze essentieel zijn voor waterzekerheid, biodiversiteit, klimaatbestendigheid, de gezondheid van de oceanen en het leveren van ecosysteemdiensten; verzoekt de lidstaten in dit verband alle EU-waterwetgeving volledig ten uitvoer te leggen;
12. is verontrust over het onomkeerbare verlies van het natuurlijk kapitaal water en over het feit dat veel kritieke watersystemen al arm aan water zijn, wat gevolgen heeft voor de betrouwbare levering van waterdiensten; herinnert eraan dat toegang tot water aan de basis ligt van mondiale stabiliteit en verzoekt de internationale gemeenschap de komende waterconferentie van de VN te benutten om watergerelateerde kwesties hoger op de internationale agenda te plaatsen; onderstreept dat het waterbeleid het duurzame beheer van waterlichamen moet ondersteunen en dat waterefficiëntiemaatregelen, waaronder waterbesparende oplossingen en innovatieve digitale oplossingen, in alle sectoren moeten worden toegepast; dringt aan op krachtiger internationaal optreden om waterstress en overexploitatie van watervoorraden te voorkomen en te beperken, aangetaste ecosystemen te herstellen en het waterbeheer te verbeteren;
13. spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over het feit dat volgens de VN ongeveer 3,5 miljard mensen nog steeds niet beschikken over veilig beheerde sanitaire voorzieningen en 1,7 miljard mensen niet eens over basisvoorzieningen beschikken; wijst erop dat waterzekerheid en met name toegang tot schoon water en sanitaire voorzieningen een grote invloed kunnen hebben op de economische stabiliteit, klimaatbestendigheid en vrede; stelt in dit verband vast dat waterzekerheid een integraal onderdeel uitmaakt van processen voor vredesopbouw; verzoekt de EU haar externe investeringen in toegang tot water en sanitaire voorzieningen op te voeren en haar leidende rol in op samenwerking gebaseerd waterbeheer in kwetsbare en door conflicten getroffen gebieden te vergroten als middel om stabiliteit, vredesopbouw, veerkracht en klimaataanpassing te ondersteunen; vraagt voorts conflictpartijen om water- en energie-infrastructuur te sparen, in overeenstemming verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht;
14. vraagt om betere gegevens en monitoring, met name in informele nederzettingen en waterarme gebieden en om gerichte, klimaatbestendige investeringen om duurzaamheid en veerkracht op lange termijn te waarborgen;
15. benadrukt dat waterverontreiniging zowel aan de bron als door toegang tot efficiënte

afvalwaterbehandeling moet worden aangepakt; benadrukt dat de verzameling van gegevens over de kwaliteit en kwantiteit van zoet water moet worden verbeterd en dat deze gegevens nauwlettender moeten worden gemonitord; moedigt publiek-private partnerschappen aan om de zoetwater- en afvalwaterinfrastructuur, inclusief projecten op het gebied van water en sanitaire voorzieningen; uit te breiden; pleit voor de invoering van systemen voor vroegtijdige waarschuwing en planning van waterrisico's om onomkeerbare verliezen te voorkomen; wijst op het belang van afvalwaterbehandeling voor de gezondheid van bevolkingsgroepen en gemeenschappen; onderstreept voorts dat afvalwater als belangrijke bron van gegevens dient en belangrijke indicatoren biedt om de verspreiding van pandemieën te volgen; benadrukt de cruciale rol van monitoring en gegevensverzameling, die op een haalbare en realistische manier moeten worden opgezet;

16. herinnert eraan dat oplossingen die samen met lokale gemeenschappen worden ontworpen en waarbij hun inbreng en kennis worden meegenomen, het doeltreffendst zijn om de samenleving en gemeenschappen weerbaar te maken tegen watergerelateerde schokken; benadrukt dat het belangrijk is om capaciteitsopbouw bij lokale gemeenschappen, overheden en nutsbedrijven te ondersteunen, vooral in kwetsbare contexten en in de context van ontwikkeling, onder meer door oplossingen te bevorderen die zijn aangepast aan de lokale context, daar op ook lange termijn standhouden en ervoor zorgen dat niemand aan zijn lot wordt overgelaten; vraagt dat er gerichte steun wordt verleend voor vrouwen, kinderen en de meest kwetsbare gemeenschappen wat betreft de toegang tot water en sanitaire voorzieningen;
17. vraagt dat eeuwige chemicaliën (PFAS) worden uitgefaseerd – te beginnen met consumptiegoederen – omdat ze op grond van wetenschappelijk bewijs in verband worden gebracht met schadelijke gevolgen voor de menselijke gezondheid en het milieu, maar dat het gebruik ervan wordt toegestaan als er geen veilige alternatieven zijn; onderstreept dat er meer moet worden geïnvesteerd en dat het onderzoek naar en de ontwikkeling van gelijkwaardige en veilige alternatieven moet worden versneld;
18. verzoekt de EU het voortouw te nemen bij waterdiplomatie en bij de ondersteuning van grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van water, met name via geïntegreerd waterbeheer, om zo het wereldwijde potentieel daarvan voor duurzame ontwikkeling, mensenrechten, klimaatbestendigheid, voedselzekerheid, bescherming van de biodiversiteit, conflictpreventie, het opbouwen van duurzame vrede en gendergelijkheid, te benutten, onder meer door klimaatbestendige instrumenten en infrastructuur voor water en sanitaire voorzieningen volledig te integreren in de klimaatagenda van de EU; verzoekt de EU grensoverschrijdend waterbeheer en waterzekerheid te integreren in de ontwikkelingssamenwerking en het humanitaire optreden van de EU; verzoekt de EU voorts erop toe te zien dat door de EU ondersteunde grensoverschrijdende waterinitiatieven, waaronder via de Global Gateway gefinancierde infrastructuurprojecten, tegemoetkomen aan de behoeften van mensen, ook die van mensen die in armoede leven en kwetsbare en gemarginaliseerde groepen; vraagt dat vrouwen, jongeren en inheemse gemeenschappen bij het waterbeheer worden betrokken; beveelt aan om de multilaterale samenwerking op het gebied van water te versterken, onder meer door de ratificatie van het VN-Verdrag inzake de bescherming en het gebruik van grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren en het VN-Verdrag inzake het recht betreffende het gebruik van internationale waterlopen anders dan voor scheepvaart;
19. verzoekt de EU en haar lidstaten de uitvoering van doelstellingen van waterbeleid te

integreren in andere relevante beleidsterreinen, om zo te zorgen voor beleidscoherentie op een hele reeks gebieden, waaronder landbouw-, handels- en milieubeleid, en ook in haar externe beleid, in overeenstemming met het beginsel van beleidscoherentie op het gebied van internationale ontwikkeling;

20. is verheugd dat de Commissie voor het eerst een strategie inzake waterweerbaarheid heeft, waarin zij zich ertoe verbindt de toegang tot schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen voor ten minste 70 miljoen mensen te ondersteunen; verzoekt de EU en haar lidstaten hun inspanningen in dit verband op te voeren en de achterstand bij de verwezenlijking van de SDG 6-streefdoelen weg te werken door deze strategie doeltreffend en volledig uit te voeren;
21. verzoekt de lidstaten te zorgen voor een betere coördinatie van hun programma's voor waterweerbaarheid, met de nadruk op klimaatbestendige water- en sanitaire voorzieningen en infrastructuur; verzoekt de EU door middel van Team Europa-initiatieven capaciteitsopbouw, institutionele versterking en benaderingen voor geïntegreerd waterbeheer in partnerlanden te ondersteunen, teneinde de planning, het bestuur en het onderhoud van water- en sanitaire voorzieningen te verbeteren, onder meer door middel van partnerschappen met lokale overheden, openbare dienstverleners en het maatschappelijk middenveld; dringt in dit verband aan op een zeer ambitieuze aanpak om het mondiale waterbeheer te versterken en intensiever overleg te plegen in het kader van multilaterale fora, zoals de G7-toppen, de G20-toppen, de dialoog van Bakoe over water voor klimaatactie en de VN-waterconferentie;
22. is verontrust over het gebrek aan vooruitgang met betrekking tot het duurzame gebruik van de oceanen, zeeën en mariene hulpbronnen; verzoekt de EU en de lidstaten voort te bouwen op de toezeggingen van de VN-oceaanconferentie van 2025 om de oceaan dringend te beschermen en hun financiële bijdrage aan de bescherming en het herstel van mariene ecosystemen op te voeren; maakt zich grote zorgen over de toenemende mariene verontreiniging; vraagt om strengere maatregelen en een snellere uitvoering, met spoed, om een einde te maken aan mariene verontreiniging, op zowel EU- als internationaal niveau; betreurt dat de mondiale onderhandelingen over een eerste intergouvernementeel verdrag inzake kunststoffen zijn mislukt; vraagt dat er wanneer de intergouvernementele onderhandelingen in 2026 worden hervat, een ambitieus en bindend mondiaal verdrag inzake verontreiniging door kunststoffen wordt goedgekeurd;

SDG 7: betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen

23. beklemtoont dat de totstandbrenging van universele toegang tot schone en betaalbare energie een horizontale randvoorwaarde is voor de hele Agenda 2030; benadrukt dat de verwezenlijking van SDG 7 zal bijdragen tot de verwezenlijking van tal van andere SDG's, waaronder die met betrekking tot de uitbanning van armoede, de levensstandaard en sociaal-economische ontwikkelingen, inclusieve en duurzame economische groei, gendergelijkheid, klimaatverandering, voedselzekerheid, gezondheid, duurzame steden en gemeenschappen, schoon water en sanitaire voorzieningen;
24. dringt er bij de EU op aan de wereldwijde transitie naar een op hernieuwbare energiebronnen gebaseerd energiesysteem te blijven ondersteunen, aangezien dit een belangrijke stuwende kracht achter economische ontwikkeling, veerkracht en energiezekerheid op lange termijn is; herinnert eraan dat hernieuwbare energie een centrale rol speelt bij de verwezenlijking van SDG 7;

25. benadrukt dat voor de verwezenlijking van SDG 7 een gemoderniseerd, onderling verbonden Europees net vereist is; erkent het potentieel van het pakket Europese netten om de grensoverschrijdende aanvoer van betaalbare energie mogelijk te maken;
26. wijst erop dat betaalbare, duurzame en veilige energie een sleutelrol speelt bij de ondersteuning van duurzame economische groei, de versterking van de industriële basis van de EU en het behoud van hoogwaardige werkgelegenheid; benadrukt hoe belangrijk het is de veerkracht op lange termijn van het Europese energiesysteem te versterken door te zorgen voor stabiele toeleveringsketens, innovatie te stimuleren en concurrerende, betaalbare en eerlijke energiekosten in stand te houden, om zo een betrouwbaar en toekomstbestendig energiesysteem mogelijk te maken voor zowel de burgers als de industrie;
27. benadrukt de noodzaak om de energiebronnen te diversifiëren, met name door de productie van hernieuwbare energie te stimuleren, en om energie-efficiëntie te bevorderen, broeikasgasemissies te verminderen en vaart te zetten achter duurzame en verantwoorde investeringen in schone technologie, aangezien dit essentiële onderdelen zijn voor de verwezenlijking van SDG 7; roept de Commissie en de lidstaten er bovendien toe op voorop te blijven lopen bij de uitrol van hernieuwbare energie en de afhankelijkheid van niet-EU-landen te verminderen;
28. is ingenomen met het feit dat SDG 7 een van de doelstellingen is waarbij tot dusver de meeste vooruitgang is geboekt, voornamelijk vanwege de snelle uitbreiding van de productie van hernieuwbare energie; moedigt de Commissie aan om samen met partnerlanden prioriteit te geven aan de uitrol van kosteneffectieve oplossingen op het gebied van hernieuwbare energie voor huishoudens en de industrie door in dit verband de nodige financiering veilig te stellen, en met name door te helpen bij het aantrekken van particuliere financiering; dringt in het bijzonder aan op het opschalen van hernieuwbare en onafhankelijke energiesystemen in kwetsbare en door conflicten getroffen gebieden, waarbij een conflictgevoelige aanpak wordt gehanteerd, wat zowel ontheemde bevolkingsgroepen als gastgemeenschappen ten goede komt en de veerkracht en de lokale economische en menselijke ontwikkeling versterkt;
29. benadrukt het belang van een zo spoedig mogelijke uitfasering van fossiele brandstoffen, in overeenstemming met de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs en de VAE-consensus, en van de geleidelijke afschaffing van alle milieuschadelijke subsidies en subsidies voor fossiele brandstoffen, in overeenstemming met het achtste milieuactieprogramma van de EU; is in dit verband ingenomen met de eerste conferentie over de uitfasering van fossiele brandstoffen, die van 24 tot en met 29 april 2026 plaatsvond in Santa Marta, Colombia;
30. benadrukt dat het belangrijk is om EU-investeringen in gedecentraliseerde, duurzame en hernieuwbare energiesystemen te bevorderen, met inbegrip van zonne-energiesystemen voor huishoudens, mininetten, niet aan het net gekoppelde systemen en initiatieven in handen van de gemeenschap, teneinde de inspanningen op te voeren om de kloof op het gebied van toegang tot energie te dichten, met name in partnerlanden en in kwetsbare omgevingen, en erkent de kritieke gevolgen ervan voor onderwijs, gezondheidszorg en bescherming, met name voor vrouwen en kinderen;
31. benadrukt dat de uitbreiding van de toegang tot energie kan worden versneld door middel van partnerschappen tussen overheidsinstellingen en de particuliere sector; onderstreept dat energie-interventies en -projecten gebaseerd moeten zijn op een

analyse die rekening houdt met conflicten en moeten inspelen op de plaatselijke realiteit en behoeften, teneinde het transformerende effect ervan zo groot mogelijk te maken, vooral in achtergestelde en kwetsbare omgevingen; wijst erop dat maatschappelijke organisaties in dit verband een vitale rol spelen en dat lokale belanghebbenden op een zinvolle manier moeten worden betrokken;

32. verzoekt de Commissie de EU-investeringen op te voeren, zowel in het kader van het Global Gateway-initiatief als het voorgestelde instrument “Europa in de wereld”, en daarbij te waarborgen dat deze investeringen gelijke voordelen opleveren voor de partnerlanden, met name wat betreft de uitwisseling van kennis en de overdracht van technologie, de opleiding en omscholing van de lokale bevolking, het scheppen van banen, de decarbonisatie van industriële activiteiten die moeilijk koolstofvrij te maken zijn en de toegang tot schonere mobiliteit en energie;
33. benadrukt dat de wereldwijde samenwerkingsverbanden en duurzame waardeketens verder moeten worden ontwikkeld om ervoor te zorgen dat kritieke grondstoffen, die nodig zijn voor de mondiale energiezekerheid en de digitale en de groene transitie, worden gewonnen volgens een op rechten gebaseerde aanpak; benadrukt dat bij deze aanpak rekening moet worden gehouden met de behoeften van zowel de vraag- als aanbodzijde, op een wijze die negatieve sociale, ecologische en economische gevolgen beperkt, evenals gevolgen voor de mensenrechten — zoals kinderarbeid — en voor lokale gemeenschappen, en die bijdraagt tot de industriële en sociaal-economische ontwikkeling van landen van herkomst, met inbegrip van hun rol in de hele kritiekegrondstoffenwaardeketen, en waarbij wordt gezorgd voor een zinvolle betrokkenheid van lokale gemeenschappen en het maatschappelijk middenveld bij het proces; onderstreept in dit verband dat er moet worden voortgebouwd op de doelstellingen en beginselen van het panel van de secretaris-generaal van de VN inzake mineralen die van essentieel belang zijn voor de energietransitie, onder het medevoorzitterschap van de EU, teneinde de duurzame productie van mineralen en de totstandkoming van lokale waardeketens te bevorderen;
34. benadrukt het belang van de volledige en doeltreffende betrokkenheid van inheemse volkeren en lokale gemeenschappen bij de gehele waardeketen van kritieke grondstoffen, in overeenstemming met de VN-Verklaring over de rechten van inheemse volken;
35. erkent dat, zonder adequaat beheer, de toenemende vraag naar kritieke grondstoffen het risico met zich meebrengt dat strategische afhankelijkheden worden vergroot, geopolitieke kwetsbaarheden en spanningen en mensenrechtenschendingen toenemen, en dat dit bijdraagt tot milieu- en sociale uitdagingen; benadrukt derhalve hoe belangrijk het is om een concurrerende en veerkrachtige circulaire economie te bevorderen, met name door de hulpbronnenefficiëntie te verbeteren, de recyclingcapaciteit te vergroten en innovatie op het gebied van secundaire grondstoffen te stimuleren, met als doel het gebruik van natuurlijke hulpbronnen en de afhankelijkheid van kritieke grondstoffen te verminderen; dringt er in dit verband op aan dat er maatregelen worden genomen om de wereldwijde samenwerking op het gebied van duurzaam beheer van hulpbronnen te versterken;
36. wijst erop dat de maatregelen ter bestrijding van energiearmoede moeten worden opgevoerd, met name in kwetsbare situaties waarbij sprake is van ontheemding; benadrukt dat energiearmoede de levensstandaard aantast en de bestaansmiddelen en de gezondheid van mensen ondermijnt, alsook gevolgen heeft voor de verlening van

essentiële diensten, en dat er specifieke maatregelen nodig zijn voor kwetsbare groepen, met name vrouwen en kinderen, waaronder sociale minimumtarieven en subsidies;

37. benadrukt dat energiearmoede in situaties die gekenmerkt worden door kwetsbaarheid en ontheemding de bestaanszekerheid, verlening van essentiële diensten, menselijke ontwikkeling en sociale stabiliteit ondermijnen, en met name kwetsbare groepen hard treft;

SDG 9: veerkrachtige infrastructuur bouwen, inclusieve en duurzame industrialisering bevorderen en innovatie stimuleren

38. spreekt zijn waardering uit voor de algehele vooruitgang die is geboekt met betrekking tot SDG 9, met name de aanzienlijke vooruitgang op het gebied van infrastructuurontwikkeling, inclusieve en duurzame industriële groei en innovatie; merkt echter op dat niet alle landen en regio's in gelijke mate vooruitgang hebben geboekt; is van mening dat er gerichte maatregelen moeten worden getroffen om deze verschillen weg te werken en gelijke vooruitgang te boeken bij de uitvoering van SDG 9;
39. wijst op het strategische belang van veilige, duurzame en veerkrachtige infrastructuur, met inbegrip van digitale, vervoers-, energie- en waterinfrastructuur, om de economische ontwikkeling te ondersteunen, de connectiviteit te verbeteren, klimaatmitigatie en -adaptatie te bevorderen, en de menselijke ontwikkeling te verbeteren, met name in plattelands- en perifere gebieden; pleit voor een holistische aanpak om klimaatbestendigheid in elke fase van de levenscyclus van infrastructuur te integreren;
40. wijst op de noodzaak om de ongelijkheden op het gebied van infrastructuur en sociaal-economische aspecten weg te werken, met name met betrekking tot digitale toegankelijkheid en energiearmoede; benadrukt dat infrastructuur- en connectiviteitsprojecten moeten bijdragen aan lokale waardecreatie en de beginselen van universele toegankelijkheid moeten eerbiedigen om te voorkomen dat infrastructuurprojecten nieuwe belemmeringen opwerpen en om volledige inclusie van de meest kwetsbare groepen aan te moedigen; benadrukt dat er bij digitale investeringen moet worden gezorgd voor een genderbewuste aanpak om de digitale genderkloof te dichten, aangezien aanhoudende belemmeringen de mogelijkheden van vrouwen en meisjes om voordeel te halen uit opkomende technologieën beperken;
41. benadrukt dat duurzame oplossingen moeten worden gestimuleerd om de ecologische voetafdruk van bedrijven in alle sectoren te verkleinen, waaronder verantwoord verbruik van hulpbronnen, efficiënt gebruik van hulpbronnen en meer acties om een circulaire economie tot stand te brengen; herhaalt het belang van het beginsel "de vervuiler betaalt";
42. wijst erop dat, hoewel concurrentievermogen, innovatie en investeringen worden gestimuleerd, een inclusieve en duurzame industrialisering met het oog op de Agenda 2030 en daarna moet worden afgestemd op de doelstellingen van klimaatneutraliteit, bescherming van het milieu en de biodiversiteit en een rechtvaardige transitie waarbij niemand aan zijn lot wordt overgelaten; benadrukt in dit verband dat er meer investeringen nodig zijn om SDG 9 te verwezenlijken, met name door middel van publiek-private partnerschappen en andere instrumenten voor risicobeperking, onder meer via de Global Gateway-strategie en andere Europese instellingen voor

ontwikkelingsfinanciering; pleit voor meer overheidsinvesteringen in groene, digitale en sociale infrastructuur, met inbegrip van openbaar vervoer, energienetten en digitale connectiviteit, om de vooruitgang in alle regio's, voornamelijk in de minst ontwikkelde landen, te benutten; verzoekt de EU bovendien meer particulier kapitaal te mobiliseren om investeringen aantrekkelijk te maken voor particuliere investeerders; benadrukt dat dergelijke investeringen, om wederzijds voordelig te zijn, moeten bijdragen tot lokale waardecreatie, goed bestuur, belastingvoordelen en hoge milieunormen;

43. benadrukt de rol van innovatie, onderzoek en technologische ontwikkeling bij het verhogen van de productiviteit, het concurrentievermogen en de duurzaamheid, onder meer met het oog op het onderzoek naar en de ontwikkeling en uitrol van duurzame technologieën; dringt aan op meer ondersteuning voor ondernemerschap, beroepsopleiding en -opleiding en de ontwikkeling van vaardigheden, als essentiële factoren voor innovatie, productiviteit en inclusieve industriële groei, met name in lage-inkomenslanden;
44. roept op tot nauwere samenwerking op het gebied van technologieoverdracht, onderzoekspartnerschappen en innovatie-ecosystemen tussen de EU en partnerlanden, om samenwerking op het gebied van onderzoek te bevorderen en de minst ontwikkelde landen en lage-inkomenslanden in staat te stellen hogerop te komen in mondiale waardeketens;

SDG 11: inclusieve, veilige, robuuste en duurzame steden en dorpen

45. neemt nota van de risico's die gepaard gaan met snelle verstedelijking in combinatie met klimaatverandering, vervuiling en biodiversiteitsverlies; benadrukt in dit verband dat aanpassing aan klimaatverandering en biodiversiteit moet worden geïntegreerd in stedelijke planning en dat maatregelen op het gebied van stedelijke veerkracht moeten worden versterkt, onder meer door energie-efficiënte en klimaatbestendige huisvesting te bevorderen, groene gebieden voor het herstel van ecosystemen uit te breiden, de paraatheid, preventie en respons bij rampen en het waterbeheer en de bescherming tegen overstromingen te verbeteren; wijst er bovendien op dat het belangrijk is te zorgen voor doeltreffend landgebruik en de negatieve effecten van stedelijke wildgroei te beperken, teneinde ecosystemen te beschermen en duurzame stedelijke ontwikkeling tot stand te brengen;
46. onderstreept dat om SDG 11 te verwezenlijken er specifieke aandacht moet worden besteed aan het aanpakken van ongelijkheden in stedelijke gebieden; benadrukt voorts dat de klimaatverandering, ook in stedelijke omgevingen, vrouwen en meisjes onevenredig hard treft, met name vrouwen en meisjes in fragiele of kwetsbare contexten; verzoekt regeringen en lokale overheden erop toe te zien dat investeringen op billijke wijze worden verdeeld, zodat marginalisering wordt aangepakt, met name in gebieden die momenteel kampen met een stelselmatig tekort aan toegankelijk en betaalbaar vervoer, openbare diensten, lokale en duurzame voedselketens, en huisvesting, waarbij bijzondere aandacht moet worden besteed aan kwetsbare en sociaal-economisch achtergestelde groepen;
47. betreurt het feit dat een groot deel van de stedelijke bevolking nog steeds geen toegang heeft tot betaalbare, efficiënte en duurzame vervoerssystemen; merkt op dat het verbeteren van de beschikbaarheid, de toegankelijkheid en het gebruik van het openbaar vervoer, naast infrastructuur voor zachte mobiliteit en andere innovatieve en schone mobiliteitsoplossingen, een cruciaal instrument is om de luchtverontreiniging terug te

dringen; benadrukt dat het belangrijk is te zorgen voor adequate infrastructuur en diensten voor mensen met beperkte mobiliteit, waaronder personen met een handicap;

48. herinnert eraan dat de systemen voor afvalinzameling en -beheer dringend verder moeten worden verbeterd en uitgevoerd, in overeenstemming met de beginselen van de afvalhiërarchie, onder meer, indien van toepassing, door middel van het gebruik van digitale technologie en AI, alsook door investeringen in hergebruik- en recyclingsystemen en afvalvermindering; benadrukt de rol van de komende wetgeving op het gebied van circulaire economie bij het ontsluiten van het potentieel van de circulaire economie; dringt aan op maatregelen om een echte EU-markt voor secundaire grondstoffen te bevorderen;
49. herinnert eraan dat er dringend energie- en klimaatoplossingen op lokaal en gemeentelijk niveau moeten worden toegepast, onder meer door middel van op de natuur gebaseerde oplossingen, om de gevolgen van klimaatverandering, waaronder blootstelling aan extreme hitte, aan te pakken;
50. wijst er nogmaals op dat er actie moet worden ondernomen op het gebied van de modernisering, betaalbaarheid en duurzaamheid van huisvesting door energie-efficiënte en klimaatbestendige huisvestingsmodellen en bouwstrategieën op grotere schaal toe te passen; benadrukt in dit verband het belang van meer investeringen, die particuliere investeringen en publiek-private partnerschappen kunnen omvatten, en verzoekt de EU steden te ondersteunen bij het aantrekken van kapitaal via innovatieve financieringsinstrumenten;
51. erkent het recht op een plek om in vrede, veiligheid en waardigheid te leven als een fundamenteel mensenrecht en merkt op dat de crisis rond de betaalbaarheid van woonruimte wereldwijd tot wel drie miljard mensen treft; benadrukt dat uiterlijk in 2030 iedereen toegang moet hebben tot fatsoenlijke, geschikte, veilige, toegankelijke, duurzame, energie-efficiënte en betaalbare huisvesting en basisvoorzieningen, onder meer door beleidsmaatregelen inzake publieke huisvesting te bevorderen; verzoekt de EU om partnerlanden te ondersteunen bij de ontwikkeling van beleid inzake sociale huisvesting;
52. moedigt nauwere samenwerking aan tussen steden, bedrijven, onderzoeksinstituten en het maatschappelijk middenveld om innovatie te stimuleren, beste praktijken uit te wisselen en succesvolle stedelijke oplossingen op grotere schaal toe te passen, onder meer via partnerschappen tussen steden in de EU en in partnerlanden, EU-platforms en initiatieven voor kennisuitwisseling;

SDG 17: de implementatiemiddelen versterken en het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling revitaliseren

53. verzoekt de EU zich te blijven inzetten voor multilateralisme, een internationale op regels gebaseerde orde en ondersteuning van het VN-systeem, teneinde op mondiaal niveau een leidende rol te vervullen bij de uitvoering van de Agenda 2030 en lacunes van anderen op te vullen door nieuwe allianties aan te gaan en bestaande allianties te versterken, en door samen te werken met mondiale partners om financiering te mobiliseren; benadrukt dat internationale verdragen en overeenkomsten, zoals de Overeenkomst van Parijs, het Verdrag inzake biologische diversiteit en regionale instandhoudingsinitiatieven, moeten worden versterkt;

54. herhaalt zijn volledige inzet voor het multilateralisme, dat van blijvende waarde is, en onderstreept dat een gemoderniseerd multilateraal stelsel voor het regelen van de handel van essentieel belang is; herinnert aan de steun van de EU voor het mandaat van de WTO en de lopende onderhandelingen met betrekking tot het VN-verdrag inzake ondernemingen en mensenrechten;
55. is verontrust over het jaarlijkse investeringstekort van ongeveer vier biljoen USD aan middelen die nodig om de SDG's te verwezenlijken, wat verder wordt verergerd door de dalende niveaus van officiële ontwikkelingshulp (ODA); verzoekt de EU en de lidstaten met klem ernaar te streven dat er voldoende middelen worden uitgetrokken voor het nakomen van de toezegging om 0,7 % van het bni aan ODA te besteden en 0,2 % van het bni als ODA te verstrekken aan de minst ontwikkelde landen;
56. moedigt ten eerste aan om mogelijkheden te onderzoeken om particuliere financiering aan te trekken, onder meer via de kapitaalmarktenunie; is in dit verband ingenomen met het SDG-investeerdplatform van het Ontwikkelingsprogramma van de VN, dat particuliere bedrijven in staat stelt "gebieden met investeringspotentieel" te identificeren om bij te dragen tot duurzame ontwikkeling, en moedigt verdere investeringen aan, onder meer via publiek-private partnerschappen, om de financieringskloof bij de SDG's te helpen dichten, met inachtneming van de criteria van de Commissie voor ontwikkelingsbijstand van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO); moedigt voorts de bestrijding van illegale geldstromen, belastingontwijking en belastingontduiking aan;
57. is ernstig bezorgd over het perspectief van een schulden crisis voor ontwikkelingslanden, met name voor lage-inkomenslanden en de minst ontwikkelde landen, en dringt aan op schuldverlichting en schuldhervorming voor de getroffen landen, waarbij in eerste instantie rekening wordt gehouden met de beginselen van de Conferentie van de VN voor handel en ontwikkeling inzake het verantwoord verstrekken en opnemen van overheidskrediet, alsook met de OESO-beginselen inzake schuldhoudbaarheid en de grondstoffensoevereiniteit; benadrukt dat de beschikbare middelen op een doeltreffende en verantwoorde wijze moeten worden gebruikt; erkent het belang van op subsidies gebaseerde of zeer concessionele financiering alsook instrumenten die geen schulden creëren voor de getroffen landen; wijst in dit verband op de beperkingen van de mondiale financiële architectuur en de ontoereikende internationale steun; benadrukt dat deze landen dringend meer financiële middelen en budgettaire ruimte nodig hebben om veel meer investeringen in de SDG's mogelijk te maken; neemt in dit verband kennis van de lopende onderhandelingen over de totstandbrenging en uitvoering van een VN-raamverdrag inzake internationale samenwerking op belastinggebied;
58. benadrukt dat doeltreffende mondiale partnerschappen gebaseerd moeten zijn op wederzijdse samenwerking en moeten bijdragen tot de verwezenlijking van de gemeenschappelijke doelstellingen van de partners; wijst erop hoe belangrijk transparantie, goed bestuur en meetbare impact zijn bij alle inspanningen op het gebied van ontwikkelingssamenwerking;
59. onderstreept het strategische belang en het potentieel van de Global Gateway van de EU als vlaggenschipinstrument om duurzame partnerschappen te versterken en hoogwaardige infrastructuur tot stand te brengen, en tegelijkertijd internationale normen en economische en sociale ontwikkeling op lange termijn in partnerlanden te bevorderen;

60. pleit voor nauwere samenwerking met partnerlanden, internationale financiële instellingen, regionale ontwikkelingsbanken en lokale belanghebbenden om de ontwikkelingsinspanningen te coördineren, dubbel werk te voorkomen en het effect ter ondersteuning van de Agenda 2030 te maximaliseren, met name in kwetsbare, door conflicten en ontheemding getroffen gebieden; benadrukt dat programma's voor ontwikkelingssamenwerking duidelijke effectbeoordelingsmechanismen en participatief toezicht moeten omvatten waarbij lokale belanghebbenden worden betrokken;

De vooruitzichten

61. herhaalt dat de SDG's de enige wereldwijd overeengekomen en alomvattende reeks doelstellingen zijn met betrekking tot de belangrijkste uitdagingen waarmee zowel ontwikkelde als ontwikkelingslanden worden geconfronteerd, en momenteel het beste beschikbare instrument zijn om de onderliggende oorzaken ervan aan te pakken; herhaalt dat de minst ontwikkelde landen en lage-inkomenslanden, als de meest kwetsbare groepen landen, meer mondiale steun nodig hebben om de SDG's te verwezenlijken; verzoekt de EU haar rol bij de beraadslagingen tijdens het politiek forum op hoog niveau 2026 van de VN voort te zetten en te versterken, teneinde het pad te effenen voor versnelde maatregelen met het oog op de deadline van de Agenda 2030 en een toekomstgerichte agenda voor wereldwijde duurzame ontwikkeling te bevorderen die verder gaat dan 2030;
62. roept de EU en de lidstaten ertoe op uitvoeringsplannen op te stellen met concrete tijdschema's voor de verwezenlijking van de SDG's, waarin ambitieuze doelstellingen worden vastgelegd voor de periode na 2030; verzoekt de Commissie in dit verband een voorbeeldfunctie te vervullen en een alomvattende strategie te ontwikkelen, in combinatie met een gestructureerd SDG-uitvoeringsplan; is verheugd over de eerste vrijwillige evaluatie door de EU van de uitvoering van de SDG's in 2023 en is van mening dat dergelijke evaluaties regelmatig moeten worden uitgevoerd;
63. wijst erop dat de SDG's ook een economische kans bieden om echt welzijn op te bouwen en een duurzame en inclusieve economie tot stand te brengen waarin het concurrentievermogen, de innovatie en de veerkracht worden bevorderd en mensen met volledige inachtneming van de grenzen van de planeet, waaronder de biodiversiteit en het milieu, een fatsoenlijk leven kunnen leiden, waarbij gebruik wordt gemaakt van nieuwe technologieën, en nieuwe economische sectoren en banen worden gecreëerd; benadrukt dat de transitie naar een duurzame en veerkrachtige economie wereldwijd moet bijdragen tot fatsoenlijk werk, sociale bescherming en sterke arbeidsrechten;
64. benadrukt dat het noodzakelijk is te zorgen voor beleidscoherentie voor ontwikkeling overeenkomstig artikel 208 VWEU, met als doel de economische, sociale en ecologische aspecten van duurzame ontwikkeling te integreren in alle stadia van de beleidsvormingscyclus en zo synergieën tussen beleidsgebieden te bevorderen, mogelijke compromissen in kaart te brengen en op elkaar af te stemmen, en de internationale overloopeffecten van het EU-beleid aan te pakken;
65. benadrukt dat een onafhankelijk en adequaat gefinancierd maatschappelijk middenveld alsook lokale overheden en gemeenschappen, essentiële partners zijn bij de bevordering van de Agenda 2030; wijst op de noodzaak om ruimte voor het maatschappelijk middenveld te creëren en deze te ondersteunen en te beschermen, en ervoor te zorgen dat maatschappelijke organisaties, met inbegrip van lokale niet-gouvernementele organisaties, op zinvolle wijze deelnemen aan de verwezenlijking van de SDG's en

adequate en flexibele langetermijnfinanciering ontvangen, met name in landen waar de ruimte voor het maatschappelijk middenveld krimpt;

66. herinnert eraan dat vrouwen en kinderen, met name meisjes, onevenredig zwaar worden getroffen door economische crises, beperkte gezondheidszorg, klimaatverandering, gendergerelateerd geweld en conflicten, en dat aanhoudende ongelijkheden hun volledige deelname aan de samenleving blijven beperken; wijst op de noodzaak van adequate en flexibele financiering, ook voor lokale en vrouwenrechtenorganisaties, waarvan er vele met ernstige financiële beperkingen te kampen hebben;
67. benadrukt dat duurzame en inclusieve economische groei binnen de grenzen van onze planeet, concurrentievermogen en innovatie, en een sterke particuliere sector onmisbare factoren zijn voor duurzame ontwikkeling en het collectieve welzijn van samenlevingen, en benadrukt dat digitalisering, AI en schone technologieën het potentieel hebben om bij te dragen tot de verwezenlijking van mondiale duurzaamheidsdoelstellingen en dan ook een rol moeten spelen in de ontwikkelingsvisie van de EU; moedigt de EU aan haar invloed aan te wenden om vooruitgang te boeken met de Agenda 2030, teneinde tastbare verbeteringen tot stand te brengen op het gebied van levensstandaard, armoedebestrijding en het vergroten van kansen voor toekomstige generaties, onder meer door middel van meer veerkracht en innovatie;
68. dringt erop aan dat de toezeggingen die zijn gedaan tijdens de Top van de Toekomst van 2024, in het Pact voor de Toekomst en tijdens de vierde Internationale Conferentie inzake ontwikkelingsfinanciering van 2025 in Sevilla worden omgezet in concrete acties, en dat de investeringen worden opgeschaald om de financieringskloof voor duurzame ontwikkeling te dichten; benadrukt dat elk mondiaal ontwikkelingskader voor de periode na 2030 ambitieus en meetbaar moet zijn en gericht moet zijn op het behalen van resultaten;
69. wijst op het belang van multilaterale overeenkomsten, met name milieuovereenkomsten, als doeltreffende kaders voor het bevorderen van internationale samenwerking en het verwezenlijken van de SDG's, en moedigt de EU aan om deze verder te versterken, zowel wat betreft de uitvoering als de impact ervan;
70. dringt erop aan dat het meerjarig financieel kader van de EU voor de periode 2028-2034 volledig in overeenstemming is met de Agenda 2030 en bijdraagt tot de verwezenlijking van de SDG's; wijst erop dat de inzet van de EU voor de SDG's moet worden ondersteund door ambitieuze financiële toezeggingen in het meerjarig financieel kader voor de periode 2028-2034; verzoekt de EU en haar lidstaten aanvullende financiering te verstrekken voor de beperking van en aanpassing aan klimaatverandering, alsook voor verlies en schade, in overeenstemming met de routekaart van Bakoe-Belém, die is overeengekomen tijdens de 29e Conferentie van de Partijen bij het Raamverdrag van de VN inzake klimaatverandering (COP29);

o

o o

71. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0252

Bezwaar tegen een gedelegeerde handeling: traject om de bijdrage van biobrandstoffen, vloeibare biomassa en biomassabrandstoffen met een hoog risico van indirecte veranderingen in landgebruik geleidelijk te verlagen tot de streefcijfers voor hernieuwbare energie

Resolutie van het Europees Parlement van 8 juli 2026 over de gedelegeerde verordening van de Commissie van 10 april 2026 tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/807 van de Commissie met het oog op de invoering van een traject om de bijdrage van biobrandstoffen, vloeibare biomassa en biomassabrandstoffen met een hoog risico van indirecte veranderingen in landgebruik geleidelijk te verlagen tot de streefcijfers voor hernieuwbare energie (C(2026)02306 – 2026/2680(DEA))

Het Europees Parlement,

- gezien de gedelegeerde verordening van de Commissie (C(2026)02306),
 - gezien artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen¹, en met name artikel 26, lid 2, vijfde alinea, en artikel 35, lid 7,
 - gezien Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/807 van de Commissie van 13 maart 2019 tot aanvulling van Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft het bepalen van de basismaterialen met een hoog risico van indirecte veranderingen in landgebruik waarbij een belangrijke uitbreiding van het productiegebied naar land met grote koolstofvoorraden waar te nemen valt, en de certificering van biobrandstoffen, vloeibare biomassa en biomassabrandstoffen met een laag risico op indirecte veranderingen in landgebruik²,
 - gezien artikel 114, lid 3, van zijn Reglement,
 - gezien de ontwerpresolutie van de Commissie industrie, onderzoek en energie,
- A. overwegende dat Richtlijn (EU) 2018/2001, om ervoor te zorgen dat biobrandstoffen die meetellen voor het behalen van dat streefcijfer echte voordelen opleveren, een kader invoert om het risico van indirecte veranderingen in landgebruik (ILUC) aan te pakken, op grond waarvan grondstoffen kunnen worden ingedeeld als grondstoffen met

¹ PB L 328 van 21.12.2018, blz. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>.

² PB L 133 van 21.5.2019, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/807/oj.

een hoog ILUC-risico;

- B. overwegende dat bij Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/807 van de Commissie de methode is vastgesteld voor het bepalen van grondstoffen met een hoog ILUC-risico, waarbij in artikel 3 uitdrukkelijk vereist is dat de beoordeling wordt gebaseerd op gegevens “sinds 2008”, en voor de uitbreiding naar land met grote koolstofvoorraden een drempel van 10 % is vastgesteld waarboven een grondstof als grondstof met een hoog ILUC-risico wordt aangemerkt; overwegende dat op grond van die methode en dat basisscenario in het verslag van de Commissie van 2019 werd vastgesteld dat het aandeel van soja in de uitbreiding naar land met hoge koolstofvoorraden 8 % bedroeg, wat onder de drempel ligt, waardoor soja niet als teelt met een hoog ILUC-risico werd aangemerkt;
- C. overwegende dat Indonesië en Maleisië WTO-geschillen (DS593 en DS600) hebben aangespannen waarin zij het ILUC-kader van de Unie aanvechten, met name het feit dat palmolie is aangemerkt als een teelt met een hoog ILUC-risico, en de certificeringsprocedure voor een laag ILUC-risico; overwegende dat in de uitspraak van het WTO-panel van januari 2025 over het algemeen in het voordeel van de Unie werd geoordeeld, maar specifieke schendingen werden vastgesteld, namelijk het niet tijdig bijwerken van wetenschappelijke gegevens, tekortkomingen in de certificeringsprocedure voor een laag ILUC-risico en het niet naar behoren melden van maatregelen; overwegende dat het panel kritiek heeft geuit op procedurele tekortkomingen van de Unie en niet op de keuze van de Unie welke gewassen een hoog ILUC-risico inhouden;
- D. overwegende dat sojabonen, op basis van geactualiseerde wetenschappelijke gegevens, naast palmolie in de gedelegeerde handeling zijn toegevoegd aan de lijst van gewassen met een hoog ILUC-risico, wat betekent dat biodiesel op basis van soja tegen 2030 helemaal niet meer zou meetellen voor de berekening van de EU-doelstellingen voor hernieuwbare energie;
- E. overwegende dat het Parlement geen bezwaar maakt tegen het uitfaseringstraject voor palmolie, waarvan de indeling als zijnde een teelt met een hoog ILUC-risico wetenschappelijk onderbouwd en onbetwist is, noch tegen het verhelpen van tekortkomingen in de certificeringsprocedure voor een laag ILUC-risico, die beide passende reacties vormen op de uitspraak van het WTO-panel en in elke herziene gedelegeerde handeling moeten worden gehandhaafd;
- F. overwegende dat de indeling van soja als zijnde een teelt met een hoog ILUC-risico in de gedelegeerde handeling gebaseerd is op geactualiseerde wetenschappelijke gegevens die afwijken van het in artikel 3 van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/807 van de Commissie vastgestelde waarnemingsreferentiejaar 2008, doordat de waarnemingsperiode is verschoven naar 2014; overwegende dat deze wijziging van het referentiejaar niet wordt opgelegd door de uitspraak van het WTO-panel, die betrekking had op de tijdigheid van gegevensupdates in plaats van op de keuze van het referentiejaar; overwegende dat bij toepassing van het oorspronkelijke basisscenario van 2008, zoals vereist door het bestaande rechtskader, het aandeel van sojabonen in de uitbreiding naar land met hoge koolstofvoorraden hoogstwaarschijnlijk onder de kwalificatiedrempel van 10 % zou blijven en sojabonen bijgevolg niet zouden worden aangemerkt als grondstoffen met een hoog ILUC-risico;

- G. overwegende dat in de geactualiseerde wetenschappelijke gegevens die aan de indeling van soja ten grondslag liggen, geen rekening wordt gehouden met dubbele teelten bij de teelt van sojabonen, waarbij soja als tweede gewas wordt geteeld op grond die reeds in hetzelfde kalenderjaar voor een primair gewas is gebruikt; overwegende dat deze methodologische lacune leidt tot een overschatting van de uitbreiding van het productiegebied van sojabonen en bijgevolg het berekende aandeel van sojabonen in de uitbreiding naar land met hoge koolstofvoorraden opdrijft;
- H. overwegende dat het ILUC-risico in verband met de teelt van sojabonen zich geografisch vooral voordoet bij de productie in Zuid-Amerika; overwegende dat sojateelt in de Unie geen drijvende kracht is achter de ontbossing of landconversie die het ILUC-kader beoogt aan te pakken; overwegende dat de Commissie geen bewijs heeft geleverd waaruit blijkt dat sojateelt in de Unie ILUC veroorzaakt; overwegende dat de indeling van in de Unie geproduceerde sojabonen als sojabonen met een hoog ILUC-risico bij gebrek aan dergelijk bewijs onvoldoende wetenschappelijk onderbouwd is; overwegende dat de toepassing van een wereldwijd ongedifferentieerde indeling van sojabonen als gewas met een hoog ILUC-risico, ongeacht de geografische herkomst ervan, onevenredig is en producenten in de Unie een last oplegt voor emissies ten gevolge van veranderingen in landgebruik waarvoor zij geen verantwoordelijkheid dragen;
- I. overwegende dat in de visie voor landbouw en voedsel van de Commissie wordt benadrukt dat in de Unie een zelfvoorzienender eiwitsysteem tot stand moet worden gebracht; overwegende dat de Unie slechts ongeveer 6 % van de sojabonen produceert die zij consumeert, waardoor de Unie sterk afhankelijk is van invoer; overwegende dat het aangekondigde EU-eiwitplan van de Commissie en de daarin vermelde doelstellingen, samen met de doelstellingen inzake open strategische autonomie, met name gericht zijn op een uitbreiding van de sojateelt in de EU om die afhankelijkheid te verminderen; overwegende dat de markt voor biobrandstoffen een belangrijke economische aanjager is voor de sojateelt en de sojavermalingssector in de Unie; overwegende dat de indeling van sojabonen als gewas met een hoog ILUC-risico deze marktprikkel wegneemt en haaks staat op de doelstellingen van het EU-eiwitplan en de doelstellingen inzake strategische autonomie van de Unie;
- J. overwegende dat bij het vermalen van sojabonen zowel sojameel wordt geproduceerd, dat het belangrijkste product en een essentiële bron van eiwitten voor diervoeder vormt, als sojaolie, die slechts ongeveer 20 % van het sojabonenzaad uitmaakt en onder meer als grondstof voor biobrandstoffen wordt gebruikt; overwegende dat de belangrijkste drijvende kracht achter de teelt en verwerking van sojabonen de vraag naar sojameel voor diervoeder is in plaats van het gebruik van sojaolie in biobrandstoffen; overwegende dat de economische realiteit van de sector derhalve verkeerd wordt voorgesteld en de ILUC-impact in verband met sojabiodiesel wordt overschat als de expansiedynamiek van de sojateelt in de eerste plaats wordt toegeschreven aan sojaolie die in biobrandstoffen wordt gebruikt; overwegende dat de devaluatie van sojaolie, als biobrandstoffen als afzetmarkt verloren gaan, de vermalingsmarges zal verslechteren en de economische levensvatbaarheid van sojavermaling in de Unie zal verminderen; overwegende dat dit de Unie zou dwingen om tot 4,8 miljoen ton in de Unie geproduceerd sojameel te vervangen door invoer uit derde landen, waardoor de afhankelijkheid van de invoer van eiwitten zou toenemen, de voederkosten zouden stijgen en de waardescheppende industriële activiteit naar buiten de Unie zou verschuiven; overwegende dat de economische gevolgen voor de sector worden geraamd op ongeveer 36 miljoen EUR aan verliezen voor sojaboeren in de Unie,

120 miljoen EUR voor vermalers in de Unie en tot 1,3 miljard EUR voor de biodieselindustrie van de Unie;

- K. overwegende dat sojabonen een stikstofbindend gewas zijn dat de afhankelijkheid van chemische stikstofmeststoffen vermindert en een positieve bijdrage levert aan vruchtwisseling en bodemgezondheid; overwegende dat het ontmoedigen van sojateelt in de EU de Unie afhankelijker zou maken van ingevoerde chemische meststoffen, hetgeen indruist tegen de doelstellingen van de Unie inzake veerkracht van de toeleveringsketen van meststoffen, die dringender zijn geworden in de context van voorzieningsverstoringen na de Russische invasie van Oekraïne;
 - L. overwegende dat in de Clean Industrial Deal wordt opgeroepen tot een concurrerende, koolstofvrije industriële economie die wordt ondersteund door een breed en gediversifieerd scala aan schone brandstoffen en grondstoffen; overwegende dat het verminderen van de beschikbare grondstoffen voor biobrandstoffen door het schrappen van sojabonen de bevoorradingsbasis van de Unie voor het koolstofvrij maken van de vervoerssector verkleint, de prijsvolatiliteit en de kwetsbaarheid van de voorziening vergroot en niet strookt met de technologie-neutrale aanpak en de voorzieningszekerheid die de doelstellingen van de Unie op het gebied van concurrentievermogen vereisen;
 - M. overwegende dat in het kompas voor concurrentievermogen de vermindering van strategische afhankelijkheden en de versterking van de industriële capaciteit en het verwerkingsvermogen van de Unie als kernprioriteiten van de Unie worden aangemerkt; overwegende dat de indeling van sojabonen als gewas met een hoog ILUC-risico de strategische afhankelijkheid van de Unie in zowel de eiwit- als de biobrandstofsector vergroot in plaats van verkleint;
- 1. maakt bezwaar tegen de gedelegeerde verordening van de Commissie;
 - 2. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Commissie en haar ervan in kennis te stellen dat de gedelegeerde verordening niet in werking kan treden;
 - 3. verzoekt de Commissie onverwijld een herziene gedelegeerde handeling in te dienen waarin rekening wordt gehouden met de volgende aanbevelingen:
 - a) de bepaling van de ILUC-risicostatus van sojabonen moet worden gebaseerd op gegevens “sinds 2008”, zoals uitdrukkelijk vereist op grond van artikel 3 van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/807 van de Commissie, en de indeling van sojabonen als gewas met een hoog ILUC-risico moet in het licht van die gecorrigeerde methode worden herzien; indien het aandeel van sojabonen in de uitbreiding naar land met hoge koolstofvoorraden, op basis van gegevens sinds 2008, onder de in het bestaande kader vastgestelde drempel van 10 % daalt, mogen sojabonen in de herziene handeling niet als gewas met een hoog ILUC-risico worden aangemerkt;
 - b) de methode moet worden geactualiseerd om ten volle rekening te houden met dubbele teelten bij de teelt van sojabonen, zodat de uitbreiding van het productiegebied van sojabonen en het berekende aandeel van de uitbreiding naar land met hoge koolstofvoorraden een nauwkeurige afspiegeling vormen van de reële dynamiek van veranderingen in landgebruik;
 - c) voor sojabonen die in de Unie of in derde landen met gelijkwaardige en

geverifieerde normen inzake monitoring van landgebruik en ontbossing worden geproduceerd, moet worden voorzien in erkenning als sojabonen met een laag ILUC-risico, met de daaruit voortvloeiende uitsluiting van het uitfaseringstraject, op grond van het feit dat die productie geen drijvende kracht is achter de verandering in landgebruik die het ILUC-kader beoogt aan te pakken;

- d) benadrukt dat het geen bezwaar maakt tegen de uitfasering van biobrandstoffen op basis van palmolie, noch tegen het verhelpen van tekortkomingen in de certificeringsprocedure voor een laag ILUC-risico, die passende en noodzakelijke reacties vormen op de uitspraak van het WTO-panel en in elke herziene gedelegeerde handeling moeten worden gehandhaafd;
4. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0253

Overeenkomst EU-Mexico inzake een strategisch politiek, economisch en samenwerkingspartnerschap

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 8 juli 2026 over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van de Overeenkomst inzake een strategisch politiek, economisch en samenwerkingspartnerschap tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Verenigde Mexicaanse Staten, anderzijds (COM(2025)0810 – C10-0128/2026 – 2025/0810(NLE))

(Goedkeuring)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel voor een besluit van de Raad (COM(2025)0810),
 - gezien het ontwerp voor een besluit betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van de Overeenkomst inzake een strategisch politiek, economisch en samenwerkingspartnerschap tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Verenigde Mexicaanse Staten, anderzijds (12463/2025),
 - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend op grond van artikel 91, artikel 100, lid 2, artikel 207, lid 4, eerste alinea, artikel 209, lid 2, en artikel 218, lid 6, tweede alinea, punt a), en artikel 218, lid 7, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (C10-0128/2026),
 - gezien zijn tussentijdse resolutie van 8 juli 2026¹ over het voorstel voor een besluit,
 - gezien artikel 107, leden 1 en 4, en artikel 117, lid 7, van zijn Reglement,
 - gezien de aanbeveling van de Commissie buitenlandse zaken en de Commissie internationale handel (A10-0181/2026),
1. hecht zijn goedkeuring aan de sluiting van de overeenkomst;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten en de Verenigde Mexicaanse Staten.

¹ Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0254.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0254

Overeenkomst EU-Mexico inzake een strategisch politiek, economisch en samenwerkingspartnerschap (tussentijds verslag)

Resolutie van het Europees Parlement van 8 juli 2026 in het kader van de goedkeuringsprocedure voor de overeenkomst inzake een strategisch politiek, economisch en samenwerkingspartnerschap tussen de EU en Mexico (2025/0810R(NLE))

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie van 3 september 2025 voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van de Overeenkomst inzake een strategisch politiek, economisch en samenwerkingspartnerschap tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Verenigde Mexicaanse Staten, anderzijds (COM(2025)0810), ook bekend als de gemoderniseerde algemene overeenkomst,
- gezien het voorstel van de Commissie van 3 september 2025 voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van de interim-overeenkomst inzake handel tussen de Europese Unie en de Verenigde Mexicaanse Staten (COM(2025)0812),
- gezien de gezamenlijke verklaring van de Europese Unie en Mexico over handel en gendergelijkheid, die in het kader van de gemoderniseerde algemene overeenkomst is opgenomen,
- gezien de Overeenkomst inzake economisch partnerschap, politieke coördinatie en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Verenigde Mexicaanse staten, anderzijds¹, die op 1 oktober 2000 in werking getreden is en zal worden vervangen door de gemoderniseerde algemene overeenkomst,
- gezien de door de Raad op 4 mei 2016 aangenomen onderhandelingsrichtsnoeren voor de onderhandelingen over een gemoderniseerde overeenkomst met Mexico,
- gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 7 juni 2023 getiteld “Een nieuwe agenda voor de betrekkingen van de EU met Latijns-Amerika en het Caribisch Gebied” (JOIN(2023)0017),

¹ PB L 276 van 28.10.2000, blz. 45, ELI:
http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2000/658/oj.

- gezien zijn resolutie van 13 september 2017 over de strategie van de EU voor de betrekkingen met Latijns-Amerika²,
 - gezien zijn resolutie van 23 juni 2022 over de toekomst van het internationale investeringsbeleid van de EU³ en de daarin vervatte aanbevelingen,
 - gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie van 16 december 2015 getiteld “Impact Assessment accompanying the document Recommendation for a Council Decision authorising the European Commission and the High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy to open negotiations and negotiate with Mexico a modernised Global Agreement” (SWD(2015)0289),
 - gezien de beoordeling van de Commissie van 17 september 2019 getiteld “Sustainability Impact Assessment (SIA) in support of the negotiations for the modernisation of the trade part of the Global Agreement with Mexico”,
 - gezien de gezamenlijke verklaring van 9 november 2025 van de topontmoeting tussen de Gemeenschap van Latijns-Amerikaanse en Caribische Staten (Celac) en de EU van 2025 in Santa Marta, Colombia,
 - gezien de conclusies van de bezoeken aan Mexico van de ad-hocdelegaties van de Commissie buitenlandse zaken op 31 oktober 2023 en van de Commissie internationale handel van 22 t/m 24 februari 2022,
 - gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie, en met name titel V over het externe optreden van de Unie,
 - gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 91, artikel 100, lid 2, artikel 207, lid 4, eerste alinea, en artikel 209, lid 2, in samenhang met artikel 218, lid 6, tweede alinea, punt a), en artikel 218, lid 7,
 - gezien zijn wetgevingsresolutie van 8 juli 2026⁴ over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van de Overeenkomst inzake een strategisch politiek, economisch en samenwerkingspartnerschap tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Verenigde Mexicaanse Staten, anderzijds,
 - gezien artikel 107, lid 5, van zijn Reglement,
 - gezien het interim-verslag van de Commissie buitenlandse zaken en de Commissie internationale handel (A10-0182/2026),
- A. overwegende dat Mexico en de EU gelijkgestemde democratieën en al lang strategische partners zijn die gedeelde waarden zoals eerbiediging van de menselijke waardigheid, vrijheid, mensenrechten en multilateralisme voorstaan; overwegende dat de Europese Unie en Mexico belangrijke historische, politieke, economische, culturele en religieuze banden delen, evenals diepe menselijke en sociale banden;
- B. overwegende dat de huidige overeenkomst tussen Mexico en de EU dateert van 2000 en

² PB C 337 van 20.9.2018, blz. 71.

³ PB C 32 van 27.1.2023, blz. 96.

⁴ Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0253.

sindsdien aanzienlijke resultaten heeft opgeleverd;

- C. overwegende dat de overeenkomst tussen Mexico en de EU destijds een historische mijlpaal was, aangezien het de eerste handelsovereenkomst van de EU met een Latijns-Amerikaans land was, terwijl het voor Mexico de eerste handelsovereenkomst was met een partij buiten het Amerikaanse continent; overwegende dat hiermee een kader voor politieke samenwerking werd gecreëerd dat Mexico tot op heden met geen enkele andere partner is aangegaan;
- D. overwegende dat de gemoderniseerde algemene overeenkomst (“de overeenkomst”) een verbeterde versie is van het omvattende rechtskader ter bevordering van politieke dialoog, democratisch bestuur, handel en wederzijds voordelige sectorale samenwerking waarop het strategisch partnerschap tussen de EU en Mexico is gebaseerd;
- E. overwegende dat zowel de EU als Mexico wordt geconfronteerd met nieuwe mondiale en regionale uitdagingen die nauwere samenwerking vereisen op gebieden als de verdediging van de op regels gebaseerde multilaterale orde, de bevordering van mensenrechten en democratie, klimaatverandering, duurzame ontwikkeling, gendergelijkheid, grensoverschrijdende criminaliteit, georganiseerde misdaad, drugshandel en de bestrijding van drugskartels, cyberbeveiliging, een op mensenrechten gestoelde governance van artificiële intelligentie, mobiliteit van personen, corruptie en eerbiediging van de rechtsstaat;
- F. overwegende dat de in 2022 herziene benadering door de EU van het hoofdstuk over handel en duurzame ontwikkeling bedoeld is om de geschillenbeslechting tussen staten uit te breiden naar de bepalingen van het hoofdstuk over handel en duurzame ontwikkeling van EU-handelsovereenkomsten, zoals die in verband met de kernverdragen van de IAO en de Overeenkomst van Parijs;
- G. overwegende dat de overeenkomst, door de eigen verantwoordelijkheid van elke partij in dat opzicht te benadrukken, tot doel heeft de partijen beter in staat te stellen de Agenda 2030 van de VN uit te voeren en klimaatactie te bevorderen;
- H. overwegende dat Mexico zich, onder meer via actieve diplomatie, heeft ontpopt als een belangrijke regionale speler en bemiddelaar in Latijns-Amerika; overwegende dat het land de tweede economie van de Latijns-Amerika is; overwegende dat de EU en Mexico zich sterk inspinnen voor een stabiele en voorspelbare internationale arena; overwegende dat zowel de EU als Mexico er belang bij heeft om de onderlinge betrekkingen aan te halen gezien de steeds verdergaande ontwrichting van het geopolitieke klimaat;
- I. overwegende dat het, gezien het huidige geopolitieke klimaat, noodzakelijk is dat gelijkgestemde partners, zoals de EU en Mexico, hun wederzijdse betrekkingen aanhalen teneinde mondiale uitdagingen het hoofd te kunnen bieden en een op regels gebaseerde multilaterale orde te verdedigen;
- J. overwegende dat het streven van Mexico naar duurzame ontwikkeling en inclusieve groei, dat tot uiting komt in de nationale beleidskaders, aansluit bij de doelstellingen van de EU inzake het bevorderen van sociale hervormingen, gendergelijkheid en milieubescherming;
- K. overwegende dat de eerbiediging van democratische beginselen en de fundamentele

mensenrechten een essentieel onderdeel van de overeenkomst is en de wederzijdse inzet van de partijen voor democratisch bestuur en de rechtsstaat onderstreept;

- L. overwegende dat de goede werking van de overeenkomst gekoppeld is aan continue vooruitgang op het gebied van de rechtsstaat, de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en de scheiding der machten; overwegende dat regelmatige monitoring van en een regelmatige dialoog over deze zaken essentieel zijn om wederzijds vertrouwen en de goede werking van de overeenkomst te verzekeren;
- M. overwegende dat het armoedecijfer in Mexico volgens de Wereldbank is gedaald van 43,2 % in 2016 tot 36,3 % in 2022 en dat het inkomensarmoedecijfer is gedaald van 50,8 % tot 43,5 %; overwegende dat in dezelfde periode het percentage extreme inkomensarmoede is gedaald van 14,9 % tot 12,1 % en de op premiebetaling gebaseerde pensioenen voor de armste decielen jaarlijks met gemiddeld 4,7 % zijn gestegen; overwegende dat 29,6 % van de Mexicaanse bevolking, d.w.z. ongeveer 38,5 miljoen mensen, in 2024 nog steeds in multidimensionale armoede verkeerde;
- N. overwegende dat huwelijken tussen personen van hetzelfde geslacht inmiddels in alle 32 Mexicaanse staten algemeen worden erkend en dat in 23 staten partners van hetzelfde geslacht ook kinderen mogen adopteren;
- O. overwegende dat Mexico de op tien na grootste handelspartner van de EU en de op één na grootste handelspartner van de EU in Latijns-Amerika is, met een totale handel in goederen van ruim 82 miljard EUR in 2024; overwegende dat de EU voor Mexico de op twee na grootste handelspartner en de op één na grootste bron van buitenlandse directe investeringen is;
- P. overwegende dat de EU en Mexico zich gezamenlijk inzetten voor de bevordering van een open, duurzaam en op regels en waarden gebaseerd multilateraal handelssysteem waarin de Wereldhandelsorganisatie (WTO) centraal staat;
- Q. overwegende dat een specifiek en uitgebreid hoofdstuk over energie, gezien het strategische belang van de sector voor het concurrentievermogen, de duurzaamheid en de voorzieningszekerheid, toegevoegd had moeten worden; overwegende dat EU-bedrijven die in de Mexicaanse energie- en hernieuwbare-energiesector actief zijn, behoefte hebben aan rechtszekerheid, waarmee wordt gezorgd voor een billijk, open, stabiel, voorspelbaar en concurrerend marktklimaat zonder discriminerende praktijken en verstoringen op het gebied van regelgeving;
- R. overwegende dat de eerbiediging van de grondrechten en de democratische beginselen, met inbegrip van de algemene integriteit van de rechtsstaat, de scheiding der machten en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, een essentieel onderdeel van de overeenkomst vormt;
- S. overwegende dat Mexico, ondanks de inspanningen van de autoriteiten, zoals de hervorming van de wet inzake openbare veiligheid die in meer middelen en capaciteit voorziet voor het bestrijden van criminele bendes, al lange tijd wordt geconfronteerd met ernstige uitdagingen op het gebied van veiligheid en georganiseerde misdaad, en dat 94,8 % van de bekende misdrijven onopgelost blijft, hetgeen het vertrouwen in de instellingen verder aantast, de rechtsstaat, de mensenrechten en het vertrouwen van burgers in het strafrechtstelsel ondermijnt en tot gedwongen binnenlandse ontheemding en migratie leidt; overwegende dat de georganiseerde misdaad en de drugshandel een

zeer ernstige plaag zijn in Mexico; overwegende dat het vele geweld, waaronder ongeveer negentig moorden per dag en systematische aanvallen op journalisten en vrouwen, waaronder femicides, de rechtsstaat blijft ondermijnen en gedwongen binnenlandse ontheemding en migratie blijft veroorzaken; overwegende dat deze trends duidelijk maken dat de verantwoordingsmechanismen dringend moeten worden versterkt en dat de samenwerking in het kader van de overeenkomst aanzienlijk moet worden geïntensiveerd;

- T. overwegende dat het hoge aantal verdwenen en vermiste personen in Mexico, dat volgens officiële en onafhankelijke registers momenteel boven de 125 000 ligt, een dringend punt van zorg is; overwegende dat de uitdagende veiligheidssituatie belemmeringen voor de handel en investeringen opwerpt, de risico's en kosten voor bedrijven verhoogt, de rechtsonzekerheid vergroot en het vertrouwen van investeerders verzwakt; overwegende dat het Parlement zijn ernstige zorgen heeft uitgesproken over de verslechterende mensenrechtensituatie in Mexico, onder meer vanwege de moorden op journalisten en mensenrechtenverdedigers, de wijdverspreide straffeloosheid, het buitensporig gebruik van geweld en corruptie;
- U. overwegende dat maatschappelijke organisaties in 2025 4 783 incidenten van extreem geweld, met gemiddeld 18 slachtoffers per dag, hebben gedocumenteerd, zoals foltermoorden, moordpartijen en de ontdekking van ruim 300 massagraven;
- V. overwegende dat recente constitutionele en institutionele hervormingen in Mexico, waaronder de verkiezing van rechters en andere justitiële functionarissen door het volk, aanleiding hebben gegeven tot een debat over de mogelijke gevolgen ervan voor de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, de scheiding der machten, de rechtsstaat en de voorspelbaarheid en stabiliteit van het rechtskader, onder meer in verband met de lage opkomst bij de gerechtelijke verkiezingen van juni 2025 en de vermeende banden tussen sommige gekozen kandidaten en de georganiseerde misdaad;
- W. overwegende dat hervormingen die gevolgen hebben voor de autonomie van het nationaal electoraal instituut (INE), er niet toe mogen leiden dat een centrale pijler van de democratische transitie van het land wordt ondermijnd; overwegende dat bij om het even welke hervorming van het kiesstelsel de kwaliteit, integriteit en geloofwaardigheid van verkiezingsprocessen moeten worden behouden en versterkt in lijn met internationale normen;
- X. overwegende dat Mexico op de corruptieperceptie-index van 2025 van Transparency International een score van 27 op 100 behaalde en daarmee op de 141e plaats van in totaal 182 landen stond en op de laatste plaats van alle lidstaten van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling; overwegende dat corruptie een belangrijke uitdaging blijft;
- Y. overwegende dat als gevolg van de constitutionele hervorming in Mexico in september 2024 het systeem van benoeming van justitiële functionarissen is vervangen door dat van verkiezing van rechters door het volk op alle niveaus; overwegende dat de opkomst bij de gerechtelijke verkiezingen van juni 2025 ongeveer 13 % bedroeg;
- Z. overwegende dat hervormingen van het rechtsstelsel moeten zorgen voor het behoud van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, de scheiding der machten en de integriteit van de rechtsstaat; overwegende dat dergelijke hervormingen de institutionele stabiliteit en rechtszekerheid, die van essentieel belang zijn voor democratisch bestuur

en investeringen, niet mogen ondermijnen; overwegende dat het Inter-Amerikaans Hof voor de Mensenrechten Mexico herhaaldelijk heeft verzocht om de militaire jurisdictie ten aanzien van misdaden jegens burgers af te stemmen op internationale normen;

- AA. overwegende dat een reeks constitutionele en wetgevingshervormingen sinds 2021, waaronder de wet voor de elektriciteitssector in januari 2025, de liberalisering van de energiesector uit 2013 heeft teruggedraaid; overwegende dat Mexico in 2024 en 2025 onafhankelijke toezichthoudende instanties in de energie- en telecommunicatiesector en de mededinging heeft opgeheven;
- AB. overwegende dat gendergerelateerd geweld in Mexico een ernstige en aanhoudende mensenrechtencrisis vormt en dat daarbij dagelijks ongeveer tien vrouwen en meisjes worden vermoord; overwegende dat slechts ongeveer 24 % van de moorden op vrouwen officieel als femicide wordt geclassificeerd en dat de classificatiepercentages per staat variëren van 4,2 % tot 100 %, hetgeen wijst op systematische onderrapportage; overwegende dat in Mexico ongeveer 130 000 personen als vermist zijn opgegeven en dat 25 % daarvan vrouwen zijn; overwegende dat de percentages voor aanranding en geweld binnen het gezin sinds 2015 meer dan verdubbeld zijn;
- AC. overwegende dat Mexico in de wereldpersvrijheidsindex 2025 van Verslaggevers zonder Grenzen op de 124e van de in totaal 180 plaatsen stond; overwegende dat er in 2025 ten minste negen journalisten zijn vermoord, waarmee dit het dodelijkste jaar in ten minste drie jaar was; overwegende dat de straffeloosheid ten aanzien van misdaden jegens journalisten nog steeds zeer zorgwekkend is, vooral voor degenen die over de georganiseerde misdaad, corruptie en de lokale politiek berichten, en dat de federale beschermingsmechanismen voor journalisten moeten worden versterkt;
- AD. overwegende dat Mexico al lang te kampen heeft met politiek geweld; overwegende dat de verkiezingscyclus in 2024 (de grootste ooit in de Mexicaanse geschiedenis) ook de dodelijkste was, aangezien er in de voorafgaande maanden ten minste 37 kandidaten zijn vermoord en er meer dan 330 incidenten waren van politiek geweld; overwegende dat alleen al in het eerste kwartaal van 2025 melding is gemaakt van 104 geweldsincidenten jegens politici, hetgeen een stijging betekent van 59 % ten opzichte van dezelfde periode in het voorgaande jaar;
- AE. overwegende dat de operatie in februari 2026 waarbij de leider van het Jalisco New Generation-kartel (CJNG) werd gedood, gewelddadige vergeldingsacties uitlokte in twintig staten;

Biregionaal en strategisch belang

1. wijst op het geopolitieke belang van een sterk strategisch partnerschap tussen de EU en Mexico dat de mensenrechten, de sociale en politieke rechten en de milieunormen bevordert in het licht van het huidige uitdagende internationale klimaat, dat wordt gekenmerkt door toenemende fragmentatie van de wereldorde en bedreigingen voor het multilateralisme, de mensenrechten, de democratie en het op regels gebaseerde internationale systeem;
2. erkent het strategische belang van Mexico als belangrijke partner van de EU en lid van de G20, en de constructieve en invloedrijke rol die het land speelt bij het bevorderen van een op regels gebaseerde internationale orde, doeltreffend multilateralisme en mondiale governance die geworteld is in het internationaal recht; juicht het met name

toe dat Mexico in de Algemene Vergadering van de VN vóór resoluties heeft gestemd waarin de Russische agressie tegen Oekraïne wordt veroordeeld;

3. benadrukt dat Mexico door zijn actieve deelname aan mondiale en regionale fora, waaronder de VN, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling en de G20, een cruciale bondgenoot van de EU is bij het bevorderen van gedeelde prioriteiten zoals duurzame ontwikkeling, vrede en veiligheid, klimaatactie, de verdediging van de democratie, het bereiken van gendergelijkheid en de bevordering en bescherming van de mensenrechten wereldwijd; is ingenomen met het standpunt dat Mexico in de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS) heeft ingenomen ter verdediging van het internationaal recht en tegen unilaterale maatregelen die de vrede wereldwijd en in de regio ondermijnen, en met het feit dat het land het Handvest van de OAS volledig eerbiedigt;
4. wijst erop dat Mexico sinds 2008 een “strategische partner” van de Unie is en een belangrijke bondgenoot voor de Europese Unie in de regio; herinnert eraan dat de betrekkingen tussen beide gebaseerd zijn op diepe historische, politieke, economische, culturele, religieuze en menselijke banden, evenals op gemeenschappelijke waarden;
5. wijst erop dat de gemoderniseerde overeenkomst dit reeds lang bestaande partnerschap verder zal consolideren, de politieke dialoog en samenwerking op het gebied van mondiale uitdagingen zal versterken en tevens zal bijdragen aan meer stabiliteit, welvaart en wederzijds begrip tussen de twee regio's;
6. wijst dan ook op het cruciale belang van de overeenkomst als instrument voor het versterken van multilaterale kaders, met name door middel van nauwere samenwerking in en met internationale en regionale organisaties; wijst op de samenwerking van Mexico met diverse VN-instanties om bijvoorbeeld meerdere bezoeken van speciale VN-rapporteurs, toezichthouders en functionarissen op hoog niveau toe te laten;
7. is ingenomen met de intensievere politieke dialoog over democratisch bestuur, vrede en veiligheid, en de bevordering van de beginselen van het internationaal recht en internationale samenwerking, die een essentieel tegenwicht vormen tegen de uitholling van multilaterale instellingen;
8. benadrukt de strategische waarde van geïnstitutionaliseerde dialoogmechanismen, waaronder regelmatige topontmoetingen tussen de EU en Mexico, de dialoog op hoog niveau over mensenrechten en de Gemengde Parlementaire Commissie (GPC), als essentiële instrumenten voor het onderhouden van onderlinge banden, democratische solidariteit en gecoördineerde antwoorden op mondiale uitdagingen; onderstreept het belang van deze mechanismen voor het vinden van oplossingen voor dergelijke uitdagingen;
9. is verheugd dat de overeenkomst is opgenomen in de gezamenlijke mededeling “Een nieuwe agenda voor de betrekkingen van de EU met Latijns-Amerika en het Caribisch Gebied” van 7 juni 2023, en wijst op de sleutelrol van Mexico als democratisch anker in de regio en als belangrijke partner bij het verdedigen van multilaterale instellingen;
10. wijst erop hoe belangrijk het is om de samenwerking tussen de EU en Mexico bij de aanpak van hybride bedreigingen te versterken, met name van desinformatie, buitenlandse manipulatie van informatie en inmenging in democratische instellingen, verkiezingsprocessen en het publieke debat;

Thematische samenwerking en governance

11. is ingenomen met de bepalingen betreffende uitgebreide samenwerking op de volgende gebieden: veiligheid en justitie (waaronder de bestrijding van corruptie, witwassen van geld en georganiseerde misdaad), mobiliteit van personen en migratiebeheer, milieubescherming, biodiversiteitsverlies, klimaatactie, energietransitie, oceaangovernance, onderwijs, cultuur, onderzoek, innovatie en de digitale economie; onderstreept het belang van de bescherming van cultureel erfgoed;
12. uit zijn bezorgdheid over de toename van georganiseerde misdaad en drugshandel in zowel de EU als Latijns-Amerika en het Caribisch gebied (LAC), inclusief Mexico; erkent het belang van de bijeenkomsten van de EU en het Latijns-Amerikaans Comité voor binnenlandse veiligheid en van de samenwerkingsprogramma's tussen de EU en de LAC-landen, zoals EL PAcCTO 2.0 op het gebied van justitie en veiligheid, en Copolad op het gebied van drugsbeleid, en verzoekt dat deze worden versterkt; juicht het toe dat Mexico na de top tussen de EU en de Gemeenschap van Latijns-Amerikaanse en Caribische Staten in november in Santa Marta zijn goedkeuring heeft gehecht aan de EU-LAC-alliantie voor de veiligheid van burgers; vertrouwt erop dat de overeenkomst tussen de EU en Mexico zal bijdragen tot de bestrijding van de georganiseerde misdaad, met name de drugshandel, en onderstreept dat de strijd tegen de georganiseerde misdaad, met name de drugshandel, moet worden opgevoerd;
13. acht het van belang om de justitiële samenwerking te versterken, onder meer door gebruik te maken van de knowhow en beste praktijken die veel lidstaten hebben ontwikkeld bij de bestrijding van de georganiseerde misdaad, door te erkennen dat drugshandel niet alleen een crimineel probleem is, maar ook een grote bron van wereldwijde politieke en maatschappelijke destabilisatie, met een sterk technologisch aanpassingsvermogen;
14. waardeert de specifieke mechanismen voor samenwerking op het gebied van volksgezondheid, digitale transformatie en modernisering;
15. spoort de EU en Mexico aan meer samen te werken op het gebied van cyberbeveiliging, onder meer bij de inspanningen om de cyberweerbaarheid te versterken, kritieke digitale infrastructuur te beschermen en beste praktijken inzake het pareren van cyberdreigingen en het bevorderen van veilige en betrouwbare digitale netwerken uit te wisselen;
16. is zich ervan bewust dat Mexico zich inzet voor strategieën voor duurzame groei en nationale ontwikkelingsplannen waarin milieubescherming, sociale inclusie en economische diversificatie prioriteit krijgen, hetgeen aansluit bij de doelstellingen van de EU in het kader van de Green Deal en de Agenda 2030; is ingenomen met de rol van de overeenkomst bij de bevordering van het duurzame beheer van de visserij en bossen en bij de bestrijding van illegale visserij en illegaal kappen;
17. wijst erop dat in de overeenkomst de nadruk ligt op duurzaamheid dankzij een versterkte inzet voor duurzame ontwikkeling, arbeidsrechten, milieubescherming en de strijd tegen klimaatverandering;

Democratie, rechten en maatschappelijk engagement

18. wijst op de gemeenschappelijke inzet van de partijen voor democratisch bestuur, de rechtsstaat, de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, de mensenrechten en

gendergelijkheid, en steunt de opname van ambitieuze en afdwingbare democratie- en rechtenclausules als essentiële elementen van de overeenkomst;

19. spoort beide partijen aan om te blijven samenwerken om democratische normen, institutionele transparantie en de bescherming van de grondrechten en met name de universele toepassing en eerbiediging van de mensenrechten te bevorderen;
20. dringt aan op de oprichting van een forum voor het maatschappelijk middenveld; pleit voor actieve en zinvolle betrokkenheid en raadpleging van diverse belanghebbenden uit het maatschappelijk middenveld, waaronder vertegenwoordigers van inheemse groeperingen en plattelandsgemeenschappen, bij de monitoring en uitvoering van de overeenkomst via het uitgebreide raadplegingsmechanisme dat betrekking heeft op alle bepalingen van de overeenkomst, waaronder de mensenrechtenbepalingen;
21. neemt kennis van de voortdurende inspanningen van Mexico om gendergelijkheid te bevorderen en gendergerelateerd geweld tegen te gaan, en spoort het land aan die inspanningen op te voeren, met name door middel van buitenlands en binnenlands beleid ter bevordering van sociale inclusie en de gendergelijkheidsbeginselen, dat een aanvulling vormt op de doelstellingen van de overeenkomst met betrekking tot duurzame en inclusieve ontwikkeling;
22. is uiterst bezorgd over de hoge cijfers op het gebied van femicide en gendergerelateerd geweld; onderstreept dat de rechten van vrouwen een essentieel onderdeel van de overeenkomst zijn in het kader van de mensenrechten en dat de alarmerende cijfers op het gebied van femicide betreurenswaardig zijn; verzoekt beide partijen om binnen het samenwerkingskader van de overeenkomst specifieke programma's op te nemen ter ondersteuning van de preventie en aanpak van gendergerelateerd geweld, de bescherming van vrouwelijke mensenrechtenverdedigers en de versterking van de institutionele capaciteit voor het correct classificeren, onderzoeken en vervolgen van dergelijke misdaden;
23. is ingenomen met de hernieuwde inzet van Mexico voor institutionele versterking en democratisch bestuur; onderstreept het belang van het blijven versterken en consolideren van staatsinstellingen, de rechtsstaat, institutionele transparantie, verantwoordings- en toezichtmechanismen, de beginselen van democratisch bestuur, in het bijzonder de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, en van een doeltreffende scheiding der machten, de integriteit van het kiesstelsel, de bescherming van journalisten en het tegengaan van gedwongen verdwijningen;
24. volgt de lopende institutionele hervormingen in Mexico op de voet, met name die van het gerechtelijk apparaat, die tot discussies hebben geleid en aanleiding hebben gegeven tot bezorgdheid; spoort Mexico aan te blijven vasthouden aan de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, als een essentieel onderdeel van de overeenkomst, en ook aan de scheiding der machten en de integriteit van het verkiezingsproces;
25. merkt op dat de monitoring ook wijzigingen in het kader voor het INE omvat; onderstreept het belang van het behoud van een pluralistisch democratisch klimaat, onder meer door middel van een evenwichtig systeem van politieke vertegenwoordiging en toereikende overheidsfinanciering voor politieke partijen; herinnert eraan dat vrije en eerlijke verkiezingen die door een onafhankelijk electoraal orgaan worden georganiseerd, essentieel zijn voor elke democratie; wijst erop dat democratische veerkracht solide, onafhankelijke en voldoende gefinancierde toezichthouders,

transparantie-instanties en constitutionele tegenmachten vereist; verzoekt het Parlement nauwlettend toezicht te houden op deze ontwikkelingen;

26. verwelkomt de inspanningen van Mexico om de arbeidsmarkt, de koopkracht van werknemers (door verhoging van het minimumloon) en de arbeidsomstandigheden te versterken in lijn met internationale normen en de beginselen van de overeenkomst; is ingenomen met de recente investeringsplannen van Mexico om de infrastructuur te moderniseren, de vervoersnetwerken te vernieuwen en betaalbare huizen te bouwen, hetgeen beide regio's veel samenwerkingsgebieden en kansen zal bieden; neemt met tevredenheid kennis van de pogingen van Mexico om de welvaartsstaat te versterken en de toegang van het publiek tot essentiële voorzieningen te verzekeren, vooral tot water en internet, hetgeen volledig overeenstemt met de Agenda 2030 van de VN;
27. is tegelijkertijd bezorgd over het vele geweld in Mexico en over de hoge mate van straffeloosheid; roept de Mexicaanse autoriteiten ertoe op om de strijd daartegen op te voeren; steunt de voortdurende inspanningen van Mexico om daar iets aan te doen, onder meer door hervormingen van de rechtspraak om instellingen voor de openbare orde te versterken, criminele bendes te bestrijden en de vervolging van afpersing te verbeteren, en pleit voor verdere samenwerking op basis van de beginselen van de overeenkomst op het gebied van veiligheid en openbare orde; dringt erop aan om concrete en meetbare benchmarks voor de hervorming van de beveiligingssector en het oprollen van criminele netwerken op te nemen in de samenwerking in het kader van de overeenkomst;
28. betreurt het aanhoudende politieke geweld in Mexico, in het bijzonder dat lokale politici, kandidaten en gemeenteambtenaren door criminele organisaties worden bedreigd en vermoord; verzoekt Mexico om de bescherming van kandidaten en ambtenaren op alle niveaus te versterken, vooral op gemeentelijk niveau; verzoekt beide partijen om in de overeenkomst duidelijke benchmarks op te nemen voor het terugdringen van politiek geweld en het oprollen van de criminele netwerken daarachter; benadrukt dat politiek pluralisme zonder dwang en geweld de hoeksteen is van een functionerende democratie;
29. is uiterst bezorgd over de aanhoudende crisis van gedwongen verdwijningen in Mexico en over recente controverses in verband met de herziening van het nationale register van verdwenen personen; dringt er bij de Mexicaanse autoriteiten op aan om de integriteit, transparantie en openbare verifieerbaarheid van dit register te garanderen, om de volledige deelname van de families van slachtoffers en onafhankelijke deskundigen te verzekeren en om zich primair te richten op het zoeken, identificeren en vervolgen en niet op statistische herclassificatie; herinnert eraan dat de ware toedracht, gerechtigheid en compensatie voor slachtoffers onontbeerlijke componenten van de rechtsstaat zijn;
30. benadrukt dat deze overeenkomst zal worden uitgevoerd in complexe sociale omgevingen omringd door kwetsbare gemeenschappen, en wijst er in dit verband op dat de rol van onder andere mensenrechtenverdedigers en klokkenluiders van cruciaal belang is en moet worden bevorderd en beschermd; dringt er bij de Mexicaanse autoriteiten op aan hun veiligheid en bescherming te waarborgen; verzoekt Mexico ervoor te zorgen dat alle vermeende schendingen van de mensenrechten door militair personeel jegens burgers worden onderzocht door daadwerkelijk onafhankelijke civiele autoriteiten en met volledige eerbiediging van de vele vonnissen van het Inter-Amerikaans Hof voor de Mensenrechten;

31. herinnert de Mexicaanse autoriteiten aan de toezeggingen die zij herhaaldelijk hebben gedaan in het kader van de mensenrechtendialoog op hoog niveau; verzoekt de Mexicaanse autoriteiten in dit verband om ervoor te zorgen dat slachtoffers toegang hebben tot de rechtspraak, compensatie en voldoende bijstand, en dat er snel onafhankelijk onderzoek komt naar alle aanvallen, zodat de daders voor de rechter worden gebracht; veroordeelt in de meest krachtige bewoordingen het geweld tegen journalisten en verzoekt Mexico te zorgen voor snelle, onafhankelijke en transparante onderzoeken naar alle moorden en aanvallen op journalisten, en de verantwoordelijken te vervolgen, ook degenen die opdracht geven voor dergelijke misdrijven; herinnert eraan dat persvrijheid een randvoorwaarde voor democratische verantwoordingsplicht en de rechtsstaat is; dringt erop aan persvrijheid uitdrukkelijk op te nemen als een van de benchmarks die in overeenstemming met de bepalingen over mensenrechten en bestuur in de overeenkomst worden gemonitord;
32. verzoekt beide partijen gebruik te maken van alle noodzakelijke elementen van de overeenkomst om de waarborgen te versterken die moeten voorkomen dat criminelen overheidsopdrachten winnen, om een transparante handhaving van corruptiebestrijding te verzekeren en om alle overheidsfunctionarissen ter verantwoording te roepen voor hun daden;

Handel en investeringen

33. meent dat met de overeenkomst een belangrijk signaal wordt afgegeven ter ondersteuning van open, eerlijke en op regels en waarden gebaseerde handel, in een tijd van toenemende economische versnippering, instabiliteit en protectionisme; wijst op het belang van de overeenkomst voor het verminderen van strategische afhankelijkheden; is van mening dat de overeenkomst beide partijen ten goede zal komen en zal bijdragen tot het bevorderen van economische ontwikkeling op lange termijn, het scheppen van werkgelegenheid, diversificatie en duurzaamheid; onderstreept dat open handel het concurrentievermogen bevordert, bedrijven en consumenten meer mogelijkheden biedt en bijdraagt tot groei en technologische vooruitgang in de economie van beide partners; wijst erop dat in het meest ambitieuze scenario de totale uitvoer van goederen en diensten uit de EU met 75 % kan toenemen, terwijl bedrijven in de EU wel 100 miljoen EUR per jaar aan douanerechten kunnen besparen; pleit ervoor de sociaal-economische gevolgen van de overeenkomst tijdens de uitvoering ervan te beoordelen;
34. neemt er nota van dat door de overeenkomst bijna alle resterende tarieven zullen worden afgeschaft; wijst met name op de aanzienlijke economische kansen voor landbouwers en exporteurs van agrovoedingsmiddelen in de EU als gevolg van de afschaffing van de zeer hoge Mexicaanse tarieven op producten zoals kaas en varkensvlees (die momenteel kunnen oplopen tot 45 %) en gevogelte (die momenteel kunnen oplopen tot 100 %); is ingenomen met de kansen die dit biedt voor Europese voedselproducenten; merkt op dat de EU een handelsoverschot met Mexico heeft op het gebied van agrovoedingsmiddelen; acht het van belang dat er tijdens de uitvoering van de overeenkomst nauwlettend wordt toegezien op de gevolgen ervan voor gevoelige sectoren van de EU, zoals sectoren die belangrijk zijn voor kust- en visserijgemeenschappen en de daarvan afhankelijke verwerkende industrieën, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, de sectoren die producten zoals tonijnconserven vervaardigen;
35. is ingenomen met het feit dat in het kader van de nieuwe overeenkomst 568 geografische aanduidingen voor traditionele agrovoedingsproducten in Mexico

zullen worden beschermd, waardoor het verboden wordt om imitaties van typische voedingsmiddelen en dranken uit specifieke regio's in de EU, zoals Rioja, Champagne, Parma en Porto, of van bijvoorbeeld fetakaas, te verkopen; benadrukt dat deze bescherming gepaard moet gaan met doeltreffende monitoring- en handhavingsmechanismen, teneinde namaak, imitatie en elk misleidend gebruik van beschermde benamingen op de markt te voorkomen;

36. benadrukt dat alle invoer uit Mexico volledig moet voldoen aan de EU-voorschriften met betrekking tot voedselveiligheid, dier- en plantgezondheid, consumentenveiligheid, milieubescherming, technische productnormen en regelgeving inzake genetisch gemodificeerde organismen;
37. is verheugd over het feit dat de nieuwe verbintenissen betreffende toegang tot de markt voor diensten nieuwe zakelijke kansen zullen bieden voor bedrijven uit de EU en Mexico in strategische sectoren, zoals telecommunicatie en vervoer; is ingenomen met de bepalingen die een niet-discriminerende behandeling en gelijke kansen voor dienstverleners uit de EU en Mexico op beide markten verzekeren; neemt er nota van dat de overeenkomst een baanbrekend hoofdstuk over digitale handel bevat dat de elektronische handel zal vergemakkelijken, rechtszekerheid geeft door belemmeringen voor onlinehandel weg te nemen, bedrijven in staat stelt om efficiënter te opereren, consumenten beschermt in de groeiende digitale economie en het recht om te reguleren waarborgt; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de bepalingen inzake digitale handel in overeenstemming blijven met het digitale regelgevingskader van de EU, waaronder de doelstellingen inzake transparantie en consumentenbescherming;
38. erkent het toenemende belang van Mexico als een groeiende markt en als een strategische partner voor de toevoer van kritieke grondstoffen, die de EU kansen biedt om haar veerkracht te verbeteren en haar trans-Atlantische banden aan te halen; wijst op de vitale rol van Mexico als producent van kritieke grondstoffen, in het bijzonder als land waar 33 % van alle EU-invoer van fluoriet vandaan komt, dat essentieel is voor de toeleveringsketens op het gebied van staal, ijzer en koeling; steunt de doelstelling van de overeenkomst om te zorgen voor een veiligere en meer gediversifieerde voorziening van kritieke grondstoffen die essentieel zijn voor de groene en de digitale transitie van de EU, door middel van betere markttoegang en bepalingen betreffende non-discriminatie, zoals het verbod op invoer- en uitvoermonopolies en een verbod op dubbele prijsstelling; verzoekt de EU en de Mexicaanse autoriteiten om erop toe te zien dat met de overeenkomst de naleving van de hoogste duurzaamheidsnormen bij de winning en verwerking van grondstoffen op doeltreffende wijze wordt gestimuleerd en dat alle mijnbouwprojecten die door de overeenkomst mogelijk worden gemaakt tot concrete voordelen voor lokale en inheemse gemeenschappen leiden en daartoe bijdragen; verzoekt de EU om Mexico actief te steunen bij zijn inspanningen om in de waardeketen hogerop te komen en om sociale, ecologische en mensenrechtennormen in de mijnbouw te verbeteren;
39. verzoekt de Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden om de overeenkomst ten volle te benutten, in synergie met de Global Gateway-investeringsagenda, om veerkrachtige, duurzame en gediversifieerde waardeketens tussen de EU en Mexico te stimuleren in strategische sectoren, waaronder die van kritieke grondstoffen, hernieuwbare energie, schone technologieën, digitale infrastructuur, geavanceerde productie, halfgeleiders, duurzame mobiliteit en milieubescherming, teneinde de economische zekerheid te versterken, buitensporige afhankelijkheden te verminderen en lokale toegevoegde waarde aan beide kanten te

bevorderen;

40. betreurt het dat, gezien het strategische belang van de energiesector voor het concurrentievermogen en de energiezekerheid, in de overeenkomst een specifiek en uitgebreid hoofdstuk over energie ontbreekt; erkent dat dit een bron van rechtsonzekerheid kan vormen, hetgeen van invloed is op investeringsbeslissingen; is van mening dat nauwere samenwerking op regelgevingsgebied tussen de EU en Mexico in de energiesector zou bijdragen tot het creëren van een voorspelbaarder investeringsklimaat; is zich bewust van de aanzienlijke betrokkenheid van EU-bedrijven bij de Mexicaanse energiesector, met name op het gebied van hernieuwbare energie; benadrukt dat er moet worden gezorgd voor een billijk, stabiel, niet-discriminerend en voorspelbaar investeringsklimaat voor deze bedrijven dat samenwerking op het gebied van hernieuwbare energie en een geleidelijke vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen in beide regio's stimuleert; is verheugd over het feit dat de partijen zich ertoe hebben verbonden de bepalingen betreffende energie binnen drie jaar na de inwerkingtreding van de overeenkomst te evalueren; verzoekt de Commissie erop toe te zien dat de herziening van de bepalingen in verband met energie leidt tot sterkere verbintenissen ten aanzien van rechtszekerheid, transparantie en non-discriminatie voor investeerders, met name in hernieuwbare energie, elektriciteitsnetwerken, energie-efficiëntie, opslag en schone technologieën; verzoekt de Commissie verslag uit te brengen bij het Parlement over de resultaten van deze herziening;
41. onderstreept het belang van de toezegging van de partijen om openbare aanbestedingsprocedures te handhaven die transparant en voorspelbaar zijn en in overeenstemming met internationale beste praktijken, aangezien dit een cruciale stap is voor het waarborgen van rechtszekerheid en eerlijke concurrentie; wijst erop dat met de overeenkomst de markttoegang voor Europese inschrijvers op ongekende wijze wordt uitgebreid tot de aanbestedingsmarkten van 14 Mexicaanse staten en tot een breder scala aan overheidsopdrachten op de Mexicaanse markt, waaronder overheidsopdrachten in verband met publiek-private partnerschappen; merkt op dat de overeenkomst een aanzienlijke uitbreiding van de aanbestedingsmogelijkheden voor Europese bedrijven met zich mee zal brengen; pleit ervoor de toegang van Europese bedrijven tot overheidsopdrachten in alle Mexicaanse staten nog verder te bevorderen; verheugt zich over het feit dat de overeenkomst de aanbestedende entiteiten de mogelijkheid biedt om tijdens de hele aanbestedingsprocedure rekening te houden met sociale en milieuoverwegingen;
42. is ingenomen met de opname van een hoofdstuk over kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), dat het internationale concurrentievermogen van kmo's zal versterken en hun handelsactiviteiten zal vergemakkelijken door op een speciale website informatie te verstrekken over de betreffende regels en voorschriften en over de preferenties in het kader van de overeenkomst; benadrukt dat kmo's ten volle zullen profiteren van minder bureaucratie, vereenvoudigde regels, open markten, de opheffing van tal van niet-tarifaire belemmeringen en van vereenvoudigde oorsprongsregels; verzoekt de Commissie zorg te dragen voor een doeltreffende uitvoering van en voorlichting over bepalingen ten behoeve van kmo's; benadrukt dat van de ongeveer 45 000 bedrijven in de EU die momenteel naar Mexico exporteren, ongeveer 83 % kmo's zijn, die het meeste baat zullen hebben bij vereenvoudigde oorsprongsregels, een grotere harmonisatie van normen en samenwerking op regelgevingsgebied tussen de EU en Mexico;
43. is ingenomen met de bepalingen betreffende het verminderen van niet-tarifaire

- belemmeringen en het verbeteren van de samenwerking op regelgevingsgebied; benadrukt dat onnodige obstakels in de regelgeving stelselmatig moeten worden weggenomen om volledige markttoegang, eerlijke concurrentie en economische efficiëntie te verzekeren;
44. is ingenomen met de verbeterde bescherming en handhaving van intellectuele-eigendomsrechten, waardoor innovatoren, creatieve sectoren en kunstenaars uit de EU in Mexico aanzienlijk sterkere waarborgen zullen krijgen dan die waarin de TRIPS-overeenkomst van de WTO voorziet;
 45. neemt er nota van dat de overeenkomst solide bepalingen betreffende investeringsbescherming bevat, die bedoeld zijn om het vertrouwen van investeerders te vergroten en een eerlijk en voorspelbaar regelgevingsklimaat te waarborgen; steunt de vervanging van het verouderde mechanisme voor geschillenbeslechting tussen investeerders en staten door het nieuwe stelsel van investeringsgerechten; merkt op dat het totaal aan EU-investeringen in Mexico in 2023 209 miljard EUR bedroeg; denkt dat de investeringsbanden nog veel meer zullen worden aangehaald als het verouderde geschillenbeslechtingssysteem wordt vervangen door het stelsel van investeringsgerechten; dringt er bij de partijen op aan om de bepalingen inzake investeringsbescherming af te stemmen op het milieubeleid, de arbeidsrechten en de mensenrechten;
 46. neemt kennis van de bezorgdheid van sommige belanghebbenden over de gevolgen die ontwikkelingen op het gebied van regelgeving, constitutionele hervormingen en meer overheidsingrijpen in belangrijke sectoren hebben voor het investeringsklimaat in Mexico, en acht het belangrijk het vertrouwen van investeerders en de economische samenwerking op lange termijn te bevorderen; onderstreept het belang van de instandhouding van een stabiel, transparant en voorspelbaar regelgevingskader voor investeringen; merkt op dat rechtszekerheid en non-discriminatie essentieel blijven om het vertrouwen van investeerders te behouden; pleit voor een voortzetting van de inspanningen om helderheid, consistentie en betrouwbaarheid in de regelgeving voor buitenlandse investeringen te waarborgen; wijst erop dat rechtszekerheid en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht cruciaal zijn voor handel en investeringen; onderstreept dat een onafhankelijke rechterlijke macht essentieel is om het afdwingen van contractuele rechten en een niet-discriminerende behandeling van buitenlandse investeerders te waarborgen; merkt op dat de recente justitiële hervormingen in Mexico in dit opzicht aanleiding geven tot bezorgdheid;
 47. acht het van belang dat controleprocessen en praktijken van belastingdiensten geen rechtsonzekerheid of administratieve rompslomp met zich meebrengen en niet discriminerend zijn voor bedrijven die in beide rechtsgebieden actief zijn; onderstreept de noodzaak van nauwere samenwerking tussen de begrotingsautoriteiten van Mexico en de EU om vertragingen in bedrijfsactiviteiten te voorkomen en een transparant, voorspelbaar en investeringsvriendelijk klimaat voor bedrijven aan beide zijden te bevorderen; acht het belangrijk dat er rekening wordt gehouden met de zorgen van marktdeelnemers, zodat processen zoals btw-teruggave worden verbeterd;
 48. erkent dat beide partijen op verschillende niveaus nog steeds worden geconfronteerd met uitdagingen in verband met corruptie en governance; verwelkomt de verdere inspanningen om democratische instellingen, de rechtsstaat en de institutionele transparantie te versterken, en pleit ervoor om daarmee door te gaan; is verheugd dat er, voor het eerst in een handelsovereenkomst van de EU, een specifiek protocol inzake de

voorkoming en bestrijding van corruptie is opgenomen en dat er een speciale subcommissie voor corruptiebestrijding op het gebied van handel en investeringen is opgericht; herinnert aan het belang van zinvolle en actieve deelname van actoren uit het maatschappelijk middenveld aan de strijd tegen corruptie, en verzoekt de partijen om hun betrokkenheid bij het protocol en de daarbij opgerichte speciale subcommissie voor corruptiebestrijding op het gebied van handel en investeringen te waarborgen; verzoekt de partijen ervoor te zorgen dat het corruptiebestrijdingsprotocol snel in werking treedt, dat de subcommissie spoedig van start gaat en dat het protocol wordt versterkt; neemt er nota van dat de overeenkomst krachtige toezeggingen bevat om de georganiseerde misdaad en het witwassen van geld te bestrijden; acht het belangrijk sterke verantwoordings- en toezichtmechanismen te handhaven om mogelijke corruptierisico's te beperken; onderstreept het belang van voortdurende inspanningen om de rechtsstaat te handhaven, de mensenrechten te bevorderen en te beschermen en de democratische instellingen in Mexico te versterken; benadrukt dat verdere vooruitgang op deze gebieden van cruciaal belang is voor het versterken van de betrekkingen tussen de EU en Mexico;

49. is ingenomen met de opname van een apart hoofdstuk over handel en duurzame ontwikkeling met ambitieuze en wettelijk bindende toezeggingen en geschillenbeslechtsmechanismen om het milieu te beschermen en de rechten van werknemers te handhaven, onder meer door de betreffende internationale verdragen, zoals de fundamentele arbeidsnormen van de Internationale Arbeidsorganisatie, doeltreffend ten uitvoer te leggen; neemt met name nota van het versterkte kader voor arbeidsrechten, non-discriminatie en gendergelijkheid; is ingenomen met de gezamenlijke verklaring over handel en gendergelijkheid; benadrukt dat op het gebied van economische groei en concurrentievermogen deze toezeggingen consequent moeten worden nagekomen; wijst erop dat deze toezeggingen afdwingbaar zijn via geschillenbeslechtsprocedures door onafhankelijke panels van deskundigen;
50. is ingenomen met de rol van de overeenkomst als aanjager van de toezegging van beide partijen om op doeltreffende wijze uitvoering te geven aan de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering en het VN-Verdrag inzake biologische diversiteit, alsook aan alle andere internationale milieuovereenkomsten die de EU of Mexico heeft geratificeerd;
51. neemt er nota van dat de partijen zijn overeengekomen om zodra de overeenkomst in werking treedt, een begin te maken met een evaluatie van de bepalingen betreffende handel en duurzame ontwikkeling en die binnen twaalf maanden af te ronden; wijst erop hoe belangrijk het is dat de EU en Mexico in het kader van deze herziening de Overeenkomst van Parijs als een essentieel onderdeel van de overeenkomst opnemen;
52. merkt op dat in de overeenkomst wordt erkend dat de EU het recht heeft te handelen in overeenstemming met haar voorzorgsbenadering, waarbij het beide kanten vrij staat om in geval van een waargenomen risico maatregelen vast te stellen om de gezondheid van mensen, dieren en planten te beschermen, maar dat die maatregelen evenredig en wetenschappelijk onderbouwd moeten zijn;

Parlementair en institutioneel toezicht

53. acht het belangrijk dat de GPC in kennis wordt gesteld van de besluiten en aanbevelingen van de Gezamenlijke Raad en dat de GPC aanbevelingen aan de Gezamenlijke Raad kan doen over de uitvoering van de overeenkomst; is er voorstander

van dat de GPC tweemaal per jaar samenkomt om de parlementaire betrekkingen tussen het Parlement en het Mexicaanse Congres verder te intensiveren;

54. is er voorstander van dat elke partij een nationale adviesgroep opricht om advies te verstrekken over alle relevante kwesties die onder de overeenkomst vallen; wijst op de rol van interne adviesgroepen die moeten toezien op de doeltreffende uitvoering van de overeenkomst, in het bijzonder aangaande de bepalingen betreffende handel en duurzame ontwikkeling;
55. verzoekt de Commissie om toe te zien op een doeltreffende en transparante monitoring van de uitvoering van de overeenkomst, onder meer door regelmatige verslaglegging aan het Parlement over de vooruitgang op belangrijke gebieden, zoals rechtszekerheid voor investeerders, de naleving van handels- en investerings-toezeggingen, de eerbiediging van de fundamentele arbeids- en milieunormen, de rechtsstaat, corruptiebestrijding en samenwerking op veiligheidsgebied;

Uitvoering en monitoring

56. benadrukt dat ervoor moet worden gezorgd dat de betrokken institutionele organen worden belast met het toezicht op de uitvoering, de werking en het effect van de overeenkomst;
57. dringt erop aan dat er snel subcommissies worden opgericht op gebieden als ontwikkeling en internationale samenwerking en corruptiebestrijding op het terrein van handel en investeringen, alsook andere organen die de GPC passend acht;
58. neemt er met tevredenheid nota van dat vrijwel alle bepalingen van de politieke en samenwerkingspijler van de overeenkomst voorlopig zullen worden toegepast zodra het Parlement zijn goedkeuring heeft gegeven;
59. herinnert eraan dat de overeenkomst zowel op EU-niveau als op het niveau van de lidstaten moet worden geratificeerd, terwijl de interimovereenkomst inzake handel tussen de EU en Mexico in werking zal treden zodra deze door het Parlement en de Raad is geratificeerd; merkt op dat deze aanpak vertragingen bij de inwerkingtreding van de handelsbepalingen zal helpen voorkomen, terwijl het alomvattende karakter van de overeenkomst behouden blijft en de prerogatieven van de lidstaten op gebieden die buiten de exclusieve bevoegdheid van de EU vallen, volledig worden geëerbiedigd;

o

o o

60. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten, en de regering en het parlement van de Verenigde Mexicaanse Staten.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0255

Interimovereenkomst EU-Mexico inzake handel

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 8 juli 2026 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting van de Interimovereenkomst inzake handel tussen de Europese Unie en de Verenigde Mexicaanse Staten (12421/2025 – C10-0126/2026 – 2025/0271(NLE))

(Goedkeuring)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerp van besluit van de Raad (12421/2025),
 - gezien de ontwerp-Interimovereenkomst inzake handel tussen de Europese Unie en de Verenigde Mexicaanse Staten (12422/2025),
 - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 91, lid 1, artikel 100, lid 2, en artikel 207, lid 4, eerste alinea, in samenhang met artikel 218, lid 6, tweede alinea, punt a), en lid 7, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (C10-0126/2026),
 - gezien artikel 107, leden 1 en 4, en artikel 117, lid 7, van zijn Reglement,
 - gezien de brief van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling,
 - gezien de aanbeveling van de Commissie internationale handel (A10-0198/2026),
1. hecht zijn goedkeuring aan de sluiting van de overeenkomst;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten en de Verenigde Mexicaanse Staten.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0256

Bescherming van het milieu door middel van het strafrecht

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 8 juli 2026 over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van het Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht (05824/2026 – C10-0035/2026 – 2025/0244(NLE))

(Goedkeuring)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerp van besluit van de Raad (05824/2026),
 - gezien het Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht, ondertekend in Luxemburg op 14 mei 2025 (CM(2025)52),
 - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 83, lid 2, in samenhang met artikel 218, lid 6, tweede alinea, punt a), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (10-0035/202),
 - gezien Richtlijn (EU) 2024/1203 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht en tot vervanging van de Richtlijnen 2008/99/EG en 2009/123/EG¹,
 - gezien artikel 107, leden 1 en 4, en artikel 117, lid 7, van zijn Reglement,
 - gezien de aanbeveling van de Commissie juridische zaken (A10-0156/2026),
1. hecht zijn goedkeuring aan de sluiting van de overeenkomst;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten en aan de Raad van Europa.

¹ PB L, 2024/1203, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1203/oj>.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0257

Euro-mediterrane Luchtvaartovereenkomst EU-Marokko: toetreding van Kroatië tot de EU (Protocol)

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 8 juli 2026 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Unie en haar lidstaten, van een protocol tot wijziging van de Euro-mediterrane Luchtvaartovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en het Koninkrijk Marokko, anderzijds, teneinde rekening te houden met de toetreding van de Republiek Kroatië tot de Europese Unie (16837/2025 – C10-0031/2026 – 2023/0142(NLE))

(Goedkeuring)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerp van besluit van de Raad (16837/2025),
 - gezien het ontwerpprotocol tot wijziging van de Euro-Mediterrane luchtvaartovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en het Koninkrijk Marokko, anderzijds, teneinde rekening te houden met de toetreding van de Republiek Kroatië tot de Europese Unie (08938/2023),
 - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 100, lid 2, en artikel 218, lid 6, tweede alinea, punt a), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (C10-0031/2026),
 - gezien artikel 107, leden 1 en 4, en artikel 117, lid 7, van zijn Reglement,
 - gezien de aanbeveling van de Commissie vervoer en toerisme (A10-0177/2026),
1. hecht zijn goedkeuring aan de sluiting van het protocol;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsook aan de regeringen en parlementen van de lidstaten en het Koninkrijk Marokko.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0258

Overeenkomst EU-Marokko inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking waarin de voorwaarden voor de deelname van Marokko aan het partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) worden vastgesteld: wijziging en aanvulling

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 8 juli 2026 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting van de Overeenkomst, in de vorm van een briefwisseling, tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Marokko tot wijziging en aanvulling van de Overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Marokko, waarin de voorwaarden voor de deelname van het Koninkrijk Marokko aan het partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) worden vastgesteld (05480/2026 – C10-0092/2026 – 2025/0387(NLE))

(Goedkeuring)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerp van besluit van de Raad (05480/2026),
 - gezien de Overeenkomst, in de vorm van een briefwisseling, tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Marokko, tot wijziging en aanvulling van de Overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Marokko, waarin de voorwaarden voor de deelname van het Koninkrijk Marokko aan het partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) worden vastgesteld (05481/2026),
 - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 186 en artikel 218, lid 6, tweede alinea, punt a), v), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (C10-0092/2026),
 - gezien artikel 107, leden 1 en 4, en artikel 117, lid 7, van zijn Reglement,
 - gezien de aanbeveling van de Commissie industrie, onderzoek en energie (A10-0151/2026),
1. hecht zijn goedkeuring aan de sluiting van de overeenkomst;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsook aan de regeringen en parlementen van de lidstaten en het Koninkrijk Marokko.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0259

Commissieverslag 2025 over Oekraïne

Resolutie van het Europees Parlement van 8 juli 2026 over het Commissieverslag 2025 over Oekraïne (2025/2259(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over Oekraïne,
- gezien de conclusies van de Europese Raad van 24 juni 2022, waarbij aan Oekraïne de status van kandidaat-lidstaat is toegekend, van 15 december 2023, waarbij de opening van toetredingsonderhandelingen is bekrachtigd, en van 20 maart 2025,
- gezien zijn resolutie van 11 maart 2026 over de EU-uitbreidingsstrategie¹,
- gezien zijn resolutie van 21 januari 2026 over de uitvoering van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid — jaarverslag 2025² en zijn resolutie van 11 maart 2026 over de EU-uitbreidingsstrategie³,
- gezien de faciliteit voor Oekraïne en het Oekraïneplan,
- gezien de gezamenlijke verklaring van commissaris Marta Kos en vicepremier van Oekraïne Taras Katsjka van 11 december 2025,
- gezien de routekaarten van Oekraïne inzake de rechtsstaat, de hervorming van het openbaar bestuur en de werking van democratische instellingen, alsook het actieplan ter bescherming van de rechten van personen die behoren tot nationale minderheden (gemeenschappen) in Oekraïne, dat in mei 2025 is goedgekeurd,
- gezien het nationaal programma voor de aanpassing aan het acquis, dat de Oekraïense regering op 1 april 2026 heeft goedgekeurd,
- gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie van 4 november 2025 getiteld “Ukraine 2025 Report” (SWD(2025)0759) en de begeleidende mededeling van de Commissie getiteld “Mededeling inzake het uitbreidingsbeleid van de EU voor 2025” (COM(2025)0690),
- gezien artikel 55 van zijn Reglement,

¹ Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0077.

² Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0013.

³ Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0077.

- gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A10-0172/2026),
- A. overwegende dat het Parlement zich in de krachtigste bewoordingen uitspreekt tegen de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, die een flagrante schending vormt van het VN-Handvest en van de fundamentele beginselen van het internationaal recht en het internationaal humanitair recht, zoals blijkt uit wijdverbreide en systematische oorlogsmisdrijven, misdrijven tegen de menselijkheid, en de gedwongen deportatie van duizenden Oekraïners naar Russisch grondgebied, met name kinderen — daden waarvoor volledige verantwoording moet worden afgelegd en die gerechtigheid vereisen; overwegende dat het Parlement het recht van Oekraïne op soevereiniteit, onafhankelijkheid en territoriale integriteit binnen zijn internationaal erkende grenzen steunt; overwegende dat Rusland Oekraïne is binnengevallen en de wrede oorlog die het tegen zijn buurland voert, elk moment zou kunnen beëindigen;
- B. overwegende dat Rusland met politieke, materiële en militaire steun van zijn bondgenoten, met name Belarus, Iran, Noord-Korea en ook China, sinds 24 februari 2022 een grootschalige illegale, niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde aanvalsoorlog tegen Oekraïne voert; overwegende dat Ruslands oorlog tegen Oekraïne al in 2014 begon met de illegale bezetting en annexatie van de Krim en de daaropvolgende bezetting van delen van de regio's Donetsk en Loehansk;
- C. overwegende dat de recente en aanhoudende schendingen door Rusland van de soevereiniteit van Europese staten bevestigen dat de doelstellingen van dat land veel verder reiken dan Oekraïne en een existentiële bedreiging vormen voor de vrijheid en democratie in Europa;
- D. overwegende dat Rusland, ondanks een brede internationale veroordeling en ongekende sancties, zijn oorlogsinspanningen opvoert door middel van gerichte aanvallen op kritieke energie-infrastructuur, woongebouwen en civiele infrastructuur, alsook op cultureel erfgoed en religieuze plaatsen, zoals de Kyjevo-Petsjerska Lavra; overwegende dat miljoenen mensen in Oekraïne met beperkte elektriciteit, verwarming en stromend water de recente vriestemperaturen in de winter hebben overleefd; overwegende dat de door Rusland veroorzaakte milieuschade van de afgelopen vier jaar tevens verwoestende gevolgen heeft gehad voor de natuurlijke hulpbronnen en de kritieke ecosystemen in Oekraïne en voor de gezondheid, de bestaanszekerheid en de veiligheid van zijn bevolking;
- E. overwegende dat als gevolg van de Russische invasie momenteel meer dan 4 miljoen Oekraïners in de EU-lidstaten verblijven in het kader van het mechanisme voor tijdelijke bescherming en recht hebben op verblijf, toegang tot de arbeidsmarkt, huisvesting, medische zorg, sociale bijstand en onderwijs voor hun kinderen;
- F. overwegende dat Oekraïne, door zich te verdedigen tegen Rusland, een aanzienlijke bijdrage levert aan de veiligheid van de Europese Unie; overwegende dat de EU en haar lidstaten sinds het begin van de grootschalige invasie de grootste verstrekker van financiële, economische, militaire en humanitaire bijstand aan Oekraïne zijn; overwegende dat de EU en haar lidstaten sinds het begin van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne ongeveer 75 miljard EUR aan militaire bijstand hebben verstrekt aan Oekraïne; overwegende dat de steun aan Oekraïne ook moet bijdragen tot de versterking van de Europese technologische en industriële defensiebasis (EDTIB) en tot de strategische autonomie van de Unie, en niet mag leiden tot een grotere afhankelijkheid van externe actoren;

- G. overwegende dat de Russische Federatie sinds het begin van de illegale en voortdurende bezetting van delen van het Oekraïense grondgebied in februari 2014 de mensenrechten en fundamentele vrijheden in de tijdelijk bezette gebieden voortdurend en op grote schaal schendt;
- H. overwegende dat zowel Oekraïne als internationale organisaties honderden executies van Oekraïense krijgsgevangenen door Russische troepen hebben gedocumenteerd; overwegende dat dergelijke executies ernstige schendingen van het internationaal recht en de mensenrechten zijn die onder de Verdragen van Genève en het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof expliciet als oorlogsmisdrijven worden aangemerkt;
- I. overwegende dat ten minste 20 000, en mogelijk zelfs 35 000, Oekraïense kinderen onder dwang zijn gedeporteerd naar Rusland en Belarus, of worden vastgehouden in tijdelijk bezette Oekraïense gebieden;
- J. overwegende dat als reactie op de Russische aanvalsoorlog het Internationaal Centrum voor de vervolging van het misdrijf agressie tegen Oekraïne en het schaderegister voor Oekraïne zijn opgericht in Den Haag, en dat momenteel het Speciaal Tribunaal voor het Misdrijf Agressie tegen Oekraïne wordt ingesteld; overwegende dat de Commissie een voorstel heeft goedgekeurd waarmee de procedure voor de Europese Unie om stichtend lid van het Speciaal Tribunaal te worden, in gang is gezet; overwegende dat het Internationaal Strafhof Vladimir Poetin en Maria Lvova-Belova in staat van beschuldiging heeft gesteld wegens oorlogsmisdrijven; overwegende dat een internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne op 14 mei 2026 is geïnaugureerd in de marge van de 135e zitting van het Comité van Ministers van de Raad van Europa te Chişinău, Moldavië; overwegende dat de internationale schadevergoedingscommissie de capaciteit zal versterken om ervoor te zorgen dat verantwoording wordt afgelegd voor internationale misdrijven die in en tegen Oekraïne zijn gepleegd en om het recht van Oekraïne op volledige vergoeding van de schade die voortvloeit uit de onwettige handelingen van Rusland te vrijwaren;
- K. overwegende dat Oekraïne ondanks de aanhoudende Russische aanvalsoorlog — die duizenden doden geeft geëist, ernstige trauma's heeft veroorzaakt bij overlevenden, families van slachtoffers, veteranen en hun gezinnen en het maatschappelijk middenveld, vele steden en essentiële civiele infrastructuur in puin heeft gelegd en heeft geresulteerd in de voortdurende bezetting van delen van zijn grondgebied door Russische troepen — blijk geeft van een opmerkelijke veerkracht en vastberadenheid op zijn weg naar het EU-lidmaatschap, een keuze die de onwrikbare wil van het Oekraïense volk weerspiegelt;
- L. overwegende dat de strijd van Oekraïne niet alleen gaat om het recht om in vrijheid te leven en vrijelijk zijn bondgenootschappen te kiezen, en niet alleen om zijn soevereiniteit, vrede, stabiliteit en veiligheid, maar ook om het behoud van de kernwaarden van de democratie onder existentiële druk; overwegende dat de weerbaarheid van de Oekraïense democratie uiteindelijk niet alleen zal worden beoordeeld aan de hand van haar vermogen om weerstand te bieden aan externe agressie, maar ook aan de hand van haar bereidheid om pluralisme, inclusiviteit, openheid en politieke diversiteit binnen het land te beschermen;
- M. overwegende dat de Europese integratie van Oekraïne een strategische investering in vrede, veiligheid, democratie en welvaart voor het hele continent is; overwegende dat de onwrikbare steun van de EU voor de soevereiniteit, de territoriale integriteit en de

onafhankelijkheid van Oekraïne niet afhankelijk is van het tempo waarin het land zich in Europa integreert;

- N. overwegende dat de huidige criteria van Kopenhagen niet alleen formele aanpassing aan het EU-recht vereisen, maar ook doeltreffende uitvoering en bescherming van de grondrechten, de democratie en de rechtsstaat; overwegende dat het traject van elk land op weg naar integratie in de EU afzonderlijk moet worden beoordeeld en dat geen enkel land aan een ander land mag worden gekoppeld of als onderdeel van een pakket mag worden behandeld;
- O. overwegende dat Oekraïne zich blijft inzetten om zijn wetgeving in overeenstemming te brengen met het EU-acquis en is doorgegaan met het nemen van maatregelen om hervormingen door te voeren, ondanks de Russische aanvalsoorlog; overwegende dat Oekraïne in 2025 voor 84 % uitvoering heeft gegeven aan de associatieovereenkomst tussen de EU en Oekraïne⁴;
- P. overwegende dat de Commissie heeft bevestigd dat Oekraïne het bilaterale screeningproces voor alle onderhandelingshoofdstukken heeft afgerond en klaar is om alle onderhandelingsclusters te openen, te beginnen met de cluster fundamentele kwesties;
- Q. overwegende dat er vooruitgang is geboekt, maar dat er meer inspanningen nodig zijn om onder meer de rechtsstaat in Oekraïne te versterken en corruptie te bestrijden;
- R. overwegende dat er voor een transparant en verantwoord gebruik van internationale financiële steun, Europese financiële steun en toekomstige wederopbouwfondsen nood is aan slagkrachtige, onafhankelijke en goed functionerende instellingen voor corruptiebestrijding, alsmede aan effectief democratisch toezicht waarbij het maatschappelijk middenveld en de sociale partners worden betrokken;
- S. overwegende dat internationale deskundigen die werkzaam zijn bij commissies voor de selectie van rechters hebben bijgedragen aan het opbouwen van het vertrouwen van het publiek in het rechtssysteem door de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht te versterken; overwegende dat de betrokkenheid van internationale deskundigen bij de selectie van de hoge kwalificatiecommissie voor rechters van Oekraïne op 1 juni 2025 is beëindigd;
- T. overwegende dat de democratische instellingen van Oekraïne blij hebben gegeven van aanpassingsvermogen door zelfs tijdens de aanhoudende aanvalsoorlog van Rusland en onder de staat van beleg te laten zien dat zij de belangen van de burgers blijven dienen en de hervormingen in het kader van de toetreding tot de EU blijven doorvoeren; overwegende dat het Parlement ingenomen is met aanwijzingen dat de voorbereidingen voor verkiezingen van start kunnen gaan zodra de staat van beleg is beëindigd en de veiligheidssituatie het mogelijk maakt verkiezingen te houden overeenkomstig de internationale normen; overwegende dat Oekraïne moet blijven werken aan het beschermen van zijn democratie en het waarborgen van transparantie en machts evenwicht;

⁴ Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Oekraïne, anderzijds (ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_international/2014/295/oj).

- U. overwegende dat het maatschappelijk middenveld een pijler van veerkracht en democratie blijft in Oekraïne, ook al zijn er gevallen van druk op activisten en vakbonden die aanleiding geven tot bezorgdheid en overheidsoptreden vereisen;
- V. overwegende dat de EU-integratie op brede steun kan rekenen in de Oekraïense samenleving en instellingen en een belangrijke drijvende kracht blijft achter de democratische ontwikkeling van Oekraïne; overwegende dat het EU-lidmaatschap van Oekraïne ook de Unie zelf zal versterken door haar geopolitieke weerbaarheid en haar economisch potentieel te vergroten en haar inzet voor de gedeelde waarden van democratie, rechtsstaat en vrijheid te versterken;
- W. overwegende dat uit een recente Eurobarometer over uitbreiding naar voren kwam dat 56 % van de EU-burgers voorstander is van verdere uitbreiding van de Europese Unie en dat Oekraïne, zodra het land aan alle toetredingscriteria voldoet, de favoriete kandidaat voor toetreding is;
- X. overwegende dat de gezamenlijke verklaring die op 11 december 2025 is ondertekend door commissaris Marta Kos en de Oekraïense vicepremier Taras Katsjka (bekend als het Kos-Katsjka-plan) een tien punten tellend prioriteitenplan voor hervormingen is dat tegen eind 2026 moet worden uitgevoerd; overwegende dat die hervormingen betrekking hebben op de versterking van de rechtsstaat, gerechtelijke procedures en de onafhankelijkheid van de Oekraïense instellingen voor corruptiebestrijding; overwegende dat de volledige en ondubbelzinnige uitvoering van deze stappen een belangrijk tastbaar bewijs zal zijn van de inzet van Oekraïne; overwegende dat relevante denktanks van oordeel zijn dat ongeveer 15 % van het plan medio 2026 was uitgevoerd;
- Y. overwegende dat Rusland zijn inspanningen ter rechtvaardiging van zijn agressie tegen Oekraïne blijft voortzetten en intensiveren door middel van de opzettelijke vervalsing van de geschiedenis, de manipulatie van historische narratieven, het strategische gebruik van religieuze, culturele en op waarden gebaseerde narratieven die gericht zijn op het verstoren van het publieke debat, het ontkennen en delegitimeren van de nationale identiteit, het staatsbestel en de soevereiniteit van Oekraïne, en het trachten voorkomen dat Oekraïne tot de Europese Unie toetreedt; overwegende dat dergelijke activiteiten in overeenstemming zijn met de Russische militaire doctrine die op 25 december 2014 is goedgekeurd en daaropvolgende strategische documenten, waaronder de nationale veiligheidsstrategie van de Russische Federatie die op 31 december 2015 door president Vladimir Poetin is goedgekeurd en waarin de nadruk wordt gelegd op de bescherming van “traditionele Russische spirituele en morele waarden” tegen de vermeende westerse invloed; overwegende dat deze aanpak verder werd versterkt in de nationale veiligheidsstrategie van 2021, waarin de bescherming van “traditionele waarden”, de bevordering van het concept van de “Russische wereld” (“Russkiy Mir”) en de bescherming van “landgenoten in het buitenland” tot kernprioriteiten van de nationale veiligheid zijn verheven, waarmee het aanhoudende en systematische gebruik van culturele, religieuze en beschavingsnarratieven als instrumenten voor geopolitieke beïnvloeding en als rechtvaardiging voor de agressie tegen Oekraïne is aangetoond;
- Z. overwegende dat volgens het Oekraïense ministerie van Sociaal Beleid meer dan 3 miljoen Oekraïners worden erkend als personen met een of meer handicaps, en dat dit aantal naar verwachting elke maand met 17 000 zal toenemen, voornamelijk als gevolg van de aanhoudende oorlog;

- AA. overwegende dat de door Rusland veroorzaakte milieuschade verwoestende gevolgen heeft gehad voor de natuurlijke hulpbronnen en de kritieke ecosystemen in Oekraïne en voor de gezondheid, de bestaanszekerheid en de veiligheid van de Oekraïense bevolking; overwegende dat groen herstel inhoudt dat deze schade wordt hersteld en dat Oekraïne een nieuwe, ecologisch en sociaal duurzame weg inslaat, in overeenstemming met de milieuwetgeving in het EU-acquis;
- AB. overwegende dat volgens een enquête van het Internationaal Instituut voor Sociologie van Kyiv uit 2024 de houding van de Oekraïense samenleving ten opzichte van lhbt'i'ers overwegend neutraal of positief bleef, waarbij meer dan 70 % van de ondervraagde Oekraïners voorstander was van gelijke rechten voor lhbt'i'ers;
- AC. overwegende dat de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne enorm menselijk leed en verwoesting heeft veroorzaakt en dat de omvang van de menselijke ellende het noodzakelijk maakt te streven naar een rechtvaardige, duurzame en blijvende vrede;
- AD. overwegende dat de nieuwe wet inzake overheidsopdrachten, die op 27 mei 2026 door de Verchovna Rada van Oekraïne is aangenomen en op 24 juni 2026 in werking is getreden, algemeen wordt beschouwd als een echte hervorming, die in overeenstemming is met de EU-wetgeving en waarin waarborgen inzake transparantie en corruptiebestrijding voor grote aanbestedingen zijn vastgesteld; overwegende dat met de goedkeuring van deze wetgeving 3,4 miljard USD aan rechtstreekse begrotingssteun voor Oekraïne van de Wereldbank is vrijgekomen;
- AE. overwegende dat de EU op 15 juni 2026 toetredingsonderhandelingen met Oekraïne en Moldavië heeft geopend over cluster 1: fundamentele kwesties, bestaande uit: hoofdstuk 23: rechterlijke macht en grondrechten, hoofdstuk 24: recht, vrijheid en veiligheid, hoofdstuk 5: overheidsopdrachten, hoofdstuk 18: statistiek, en hoofdstuk 32: financiële controle; overwegende dat de onderhandelingen over het cluster fundamentele kwesties de eerste zijn die worden geopend en de laatste die worden afgesloten in het toetredingsproces, en dat de vooruitgang met betrekking tot dat cluster bepalend is voor het algemene tempo van de onderhandelingen;
- AF. overwegende dat verschillende lidstaten non-papers hebben verspreid over de dynamiek van de toetreding van Oekraïne tot de EU en opties om toekomstige EU-toetredingsverdragen te versterken;
- AG. overwegende dat uit een gezamenlijke analyse van de Europese Dienst voor extern optreden en het Oekraïense Centrum voor de bestrijding van desinformatie is gebleken dat Russische strategieën en operaties op het gebied van buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging (FIMI) de publieke steun voor het EU-toetredingsproces van Oekraïne ondermijnen en uithollen, zowel in Oekraïne als in de EU;

I. Stand van zaken met betrekking tot de Russische aanvalsoorlog en de EU-sancties

1. veroordeelt in de krachtigste bewoordingen de aanhoudende illegale aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne, en bevestigt nogmaals zijn onwankelbare solidariteit met de Oekraïense bevolking en zijn steun voor de onafhankelijkheid, soevereiniteit en territoriale integriteit van het land, binnen zijn internationaal erkende grenzen; herhaalt zijn beleid van niet-erkenning van alle door Rusland illegaal en tijdelijk bezette gebieden van Oekraïne, met inbegrip van de Krim;

2. eist dat de Russische Federatie onmiddellijk en onvoorwaardelijk alle militaire activiteiten in en tegen Oekraïne staakt en al haar strijdkrachten en militaire uitrusting terugtrekt uit het gehele grondgebied van Oekraïne binnen zijn internationaal erkende grenzen, met inbegrip van zijn territoriale zee; benadrukt dat Oekraïne en zijn moedige bevolking de hoogste prijs hebben betaald om Oekraïne en, bij uitbreiding, de veiligheid van Europa te beschermen;
3. betuigt zijn diepste medeleven en volledige solidariteit met allen die getroffen zijn door de aanvalsoorlog van de Russische Federatie tegen Oekraïne, waaronder leden van de strijdkrachten, veteranen, de families van degenen die zijn gedood of gewond zijn geraakt, intern ontheemden, vluchtelingen en alle burgers die ernstige humanitaire, gezondheids-, psychologische, sociale en economische gevolgen van de oorlog ondervinden;
4. veroordeelt de wijdverbreide en systematische aanvallen van de Russische Federatie op de Oekraïense burgerbevolking, met name door aanvallen op cruciale energie- en waterinfrastructuur, die flagrante schendingen van het internationaal humanitair recht vormen;
5. betreurt ten zeerste de ernstige schendingen van de rechten van Oekraïense kinderen, waaronder moord, mishandeling, gedwongen overbrenging en deportatie, alsmede illegale adoptie, het wijzigen van hun persoonsgegevens en het beperken van het contact met hun families; veroordeelt voorts hun gedwongen russificatie en blootstelling aan militair-patriottische training, oorlogspropaganda en militarisering; dringt aan op de onmiddellijke, veilige en onvoorwaardelijke terugkeer van ontvoerde kinderen en roept de EU op om prioriteit te geven aan de geestelijke gezondheid van kinderen als een specifiek onderdeel van haar steun voor het herstel; verzoekt de Commissie en de lidstaten meer steun te verlenen aan de Oekraïense autoriteiten, alsook aan internationale en niet-gouvernementele organisaties, bij het documenteren van deze misdrijven en bij het identificeren, repatriëren, re-integreren, rehabiliteren en ondersteunen van de getroffen kinderen; is ingenomen met de toenemende betrokkenheid bij de Internationale Coalitie voor de terugkeer van Oekraïense kinderen, als belangrijk platform voor gecoördineerd internationaal optreden gericht op de terugkeer van onrechtmatig gedeporteerde en onder dwang overgebrachte Oekraïense kinderen;
6. betreurt de drastische verslechtering van de mensenrechtensituatie in de door Rusland bezette gebieden, zoals willekeurige opsluitingen en verdwijningen, foltering, gedwongen paspoortisatie en mobilisatie van Oekraïense burgers in de tijdelijk bezette gebieden, executies van krijgsgevangenen en illegale deportaties van Oekraïense burgers, waaronder kinderen; bevestigt met klem het onvervreemdbare recht van alle Oekraïners die als gevolg van de Russische agressie gedwongen ontheemd zijn geraakt, om veilig, vrijwillig en zonder voorafgaande voorwaarden naar hun huizen terug te keren zodra de bezetting volledig is beëindigd en de territoriale integriteit van Oekraïne is hersteld;
7. veroordeelt ten stelligste de illegale oplegging door de Russische Federatie van haar bezettingsbestuur in de tijdelijk bezette gebieden van Oekraïne, evenals haar systematische, onrechtmatige toe-eigening van openbare en particuliere eigendommen, de plundering en onwettige verwijdering van Oekraïens cultureel erfgoed, de vernietiging van economische activiteiten en de uitbuiting van deze gebieden ten behoeve van haar eigen politieke en economische belangen;

8. veroordeelt ten stelligste de rekrutering door de Russische Federatie van buitenlandse onderdanen, ook uit derde landen, om deel te nemen aan haar aanvalsoorlog tegen Oekraïne, vaak door middel van misleidende praktijken en de uitbuiting van kwetsbare sociaal-economische omstandigheden; onderstreept dat dergelijke praktijken neerkomen op mensenhandel en ernstige schendingen van de mensenrechten; verzoekt de EU en haar lidstaten, samen met internationale partners, deze praktijken tegen te gaan, onder meer door middel van sancties, bewustmaking en steun voor slachtoffers, en dringt er bij derde landen op aan dergelijke rekrutering te voorkomen;
9. veroordeelt de onmenselijke behandeling van Oekraïense krijgsgevangenen door de Russische Federatie, waaronder foltering en executies, hetgeen in strijd is met het internationaal humanitair recht, en roept op tot hun onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating; verzoekt de EU, haar lidstaten en de internationale gemeenschap meer inspanningen te leveren, onder meer met diplomatieke en juridische middelen, om de naleving van het internationaal recht te waarborgen en verdere uitwisselingen van gevangenen te vergemakkelijken; verzoekt het Internationale Comité van het Rode Kruis zijn mandaat uit hoofde van het internationaal humanitair recht volledig uit te oefenen door te zorgen voor ongehinderde en regelmatige toegang tot alle plaatsen waar Oekraïense krijgsgevangenen en burgers, met inbegrip van degenen die zich in hechtenis bevinden, worden vastgehouden; merkt op dat Oekraïne zijn verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht blijft nakomen bij de behandeling van krijgsgevangenen;
10. verzoekt de Commissie en de lidstaten gezondheidsgerelateerde bijstand aanzienlijk te verhogen en ervoor te zorgen dat revalidatiebehoeften volledig tot uiting komen in de EU-steunkaders; dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan de steun aan Oekraïense vluchtelingen die momenteel in de lidstaten worden opgevangen, alsook aan intern ontheemden in Oekraïne, te handhaven en, indien nodig, uit te breiden;
11. verzoekt de EU en de lidstaten Russische desinformatie over zijn aanvalsoorlog en het EU-toetredingsproces van Oekraïne te bestrijden door activiteiten die verband houden met door de Russische staat gecontroleerde mediaorganisaties en hun contribuanten in alle EU-lidstaten volledig aan banden te leggen, de desbetreffende individuele sanctielijsten uit te breiden, wettelijke verantwoordingsplicht na te streven voor degenen die medeplichtig zijn aan door de staat geleide propaganda, digitale geletterdheid te versterken, op feiten gebaseerde informatie te bevorderen met bijzondere aandacht voor landen buiten Europa die specifiek het doelwit zijn van Russische propaganda, en socialemediaplatforms ter verantwoording te roepen voor de verspreiding van schadelijke inhoud door de digitaledienstenverordening strikt te handhaven⁵;
12. benadrukt met klem het inherente recht van Oekraïne op zelfverdediging, in overeenstemming met artikel 51 van het VN-Handvest, met inbegrip van het recht van Oekraïne om tijdens een defensieve strijd legitieme doelwitten op het grondgebied van de agressor, Rusland, te treffen; neemt met grote bezorgdheid kennis van de vermindering van de militaire hulp van de VS met 99 % in 2025; prijst daarom het NAVO-initiatief “Prioritised Ukraine Requirement List” en de NAVO-missie “Security Assistance and Training for Ukraine”; is verheugd over het leiderschap van de EU en

⁵ Verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (digitaledienstenverordening) (PB L 277 van 27.10.2022, blz. 1, <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

haar lidstaten als belangrijkste verstrekker van financiële en militaire steun aan Oekraïne, onder meer via de opleidingsinitiatieven van de militaire bijstandsmissie van de EU ter ondersteuning van Oekraïne en de financiering en levering van militaire steun, zoals luchtverdedigingssystemen en uitrusting voor diepe aanvallen; roept de EU en haar lidstaten op meer bijstand te verlenen om het recht van Oekraïne op zelfverdediging te handhaven; benadrukt dat voldoende en voorspelbare militaire bijstand, waaronder toegang tot financiering voor wapenproductie, ondersteuning van die productie buiten Oekraïne en samenwerking tussen de EDTIB en de Oekraïense defensie-industrie, van cruciaal belang is voor het doeltreffende verzet van Oekraïne tegen de Russische agressie, met name in het licht van de drastische vermindering van de militaire hulp uit de VS;

13. merkt op dat de Russische terreinwinst in Oekraïne in 2026 minder snel verliep en dat Oekraïne in april 2026 grondgebied heeft heroverd, terwijl Rusland tegelijkertijd bijzonder zware verliezen leed; is ervan overtuigd dat Oekraïne kan en moet zegevieren en dat de uitkomst van het conflict niet vaststaat; is daarom van mening dat aanhoudende en versterkte militaire steun van de EU een beslissende invloed kan hebben op het slagveld; roept de lidstaten op met grotere vastberadenheid en sneller op te treden, onder meer door de levering en financiering van wapens en munitie aan Oekraïne aanzienlijk op te voeren en te versnellen;
14. dringt er met name bij Duitsland op aan om Taurus-langeafstandsraketten naar Oekraïne te sturen en verzoekt andere lidstaten Oekraïne dringend te voorzien van extra luchtverdedigingsvermogens, waaronder Patriotsystemen en raketten voor Patriot-, SAMP/T-, NASAMS-, IRIS-T- en HAWK-systemen;
15. is ingenomen met de internationale diplomatieke inspanningen om een einde te maken aan de oorlog en spreekt zijn waardering uit voor de constructieve houding van Oekraïne; benadrukt echter dat vredesonderhandelingen moeten worden voorafgegaan door een duurzaam staakt-het-vuren; beklemtoont dat de vrede rechtvaardig en duurzaam moet zijn, met volledige eerbiediging van de soevereiniteit en territoriale integriteit van Oekraïne; benadrukt dat een vredesakkoord noch de strategische belangen van Oekraïne en Europa mag schaden, noch beperkingen mag opleggen aan het vermogen van Oekraïne om zich te verdedigen en zijn veiligheids- en politieke bondgenootschappen te kiezen zonder dat Rusland daar zijn veto over kan uitspreken; onderstreept dat dit gebaseerd moet zijn op de volledige eerbiediging van de beginselen van het internationaal recht, verantwoordingsplicht voor oorlogsmisdrijven, misdrijven tegen de menselijkheid en het misdrijf agressie, en op Russische herstelbetalingen voor de enorme schade die in Oekraïne is aangericht; benadrukt dat hierin een toezegging van Rusland moet zijn opgenomen om zijn hybride oorlogsvoering tegen de EU en haar partners, waaronder Oekraïne, onmiddellijk te staken, en dat hierin ook de terugkeer van alle ontvoerde Oekraïense kinderen en gevangengenomen Oekraïense burgers moet zijn opgenomen, evenals een volledige uitwisseling van krijgsgevangenen, met inbegrip van de stoffelijke resten van gesneuvelde soldaten; benadrukt dat een dergelijk akkoord stevige en geloofwaardige veiligheidsgaranties aan Oekraïne moet bieden, die overeenkomen met het niveau van artikel 5 van het Verdrag van Washington en artikel 42, lid 7, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, zodra de oorlogstoestand formeel is beëindigd; erkent dat Oekraïne toetreding tot de EU beschouwt als een belangrijke veiligheidsgarantie, met name in het licht van artikel 42, lid 7, van het Verdrag betreffende de Europese Unie;
16. herhaalt dat alleen Oekraïne de voorwaarden kan bepalen voor een vredesakkoord dat

aanvaardbaar is voor zijn bevolking; benadrukt dat er niets over Oekraïne mag worden beslist zonder Oekraïne, en niets over Europa zonder Europa; bevestigt dat een akkoord ter beëindiging van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne veel verder reikt dan alleen Rusland en Oekraïne en ingrijpende gevolgen heeft voor de Europese veiligheidsorde als geheel; beklemtoont dat een dergelijke overeenkomst alleen tot stand kan komen met medewerking van de EU en haar lidstaten; dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan dat zij de mogelijkheid onderzoeken om een Europese onderhandelaar op hoog niveau aan te stellen en deze alle bevoegdheden te verlenen om de EU en haar lidstaten te vertegenwoordigen in diplomatieke besprekingen, met een nauwkeurig omschreven mandaat; verzoekt de Commissie, de Europese Dienst voor extern optreden en de Raad om, in coördinatie met Oekraïne en in overleg met de lidstaten, een strategisch scenariodocument op te stellen voor de naoorlogse veiligheids- en samenwerkingsarchitectuur op het Europese continent, dat recht doet aan de lessen uit het verleden en mogelijke uitgangspunten bevat voor de toekomstige betrekkingen met Rusland na het einde van de oorlog, met inbegrip van kwesties op het gebied van veiligheid, energie, grenzen, verantwoordingsplicht en herstelbetalingen;

17. betreurt ten eerste dat Rusland tot nu toe geen bereidheid heeft getoond om tot duurzame vrede te komen en zijn diplomatieke contacten met de Verenigde Staten uitsluitend gebruikt als onderdeel van een psychologische oorlogsvoering om de internationale steun voor Oekraïne te ondermijnen; herhaalt in dit verband dat de druk op Rusland moet worden opgevoerd en veroordeelt de door de Verenigde Staten besloten gedeeltelijke versoepeling van de sancties tegen Rusland; hekelt het standpunt van de Verenigde Staten om Amerikaanse veiligheidsgaranties voor Oekraïne afhankelijk te stellen van de terugtrekking van Oekraïne uit de Donbas; herinnert eraan dat rechtstreekse contacten met Rusland zonder voelbare druk uit te oefenen, het publiekelijk afzien van belangrijke drukmiddelen, het verminderen van militaire steun, het weigeren om aanvullende sancties in te voeren en het opheffen van reeds geldende sancties, het chanteren van Oekraïne om preferentiële toegang te verlenen aan Amerikaanse bedrijven voor wederopbouw en toegang tot natuurlijke hulpbronnen, en pogingen om Oekraïne te dwingen territoriale concessies te doen en af te zien van zijn legitieme recht op zelfverdediging, allemaal elementen zijn van een diplomatieke inspanning die gedoemd is te mislukken;
18. is ingenomen met de verklaring van de G7-leiders over Oekraïne van juni 2026, met inbegrip van de toezegging om a) het nieuwe momentum op het slagveld en de versnelling ervan te ondersteunen, onder meer door te overwegen het voordeel van vergunningen uit te breiden tot Oekraïne om een verhoging van de militaire productie van Oekraïne mogelijk te maken, en b) de druk op de Russische oorlogseconomie te vergroten; verzoekt de EU en haar lidstaten alle nodige maatregelen te nemen om de praktische uitvoering te waarborgen;
19. benadrukt dat de EU en haar lidstaten, samen met partners en bondgenoten, moeten bijdragen aan solide en juridisch bindende veiligheidsgaranties voor Oekraïne om verdere Russische agressie te ontmoedigen, en dat deze ondersteund moeten worden door bindende mechanismen voor toezicht op de naleving, systematische coördinatie van de bijstand en het waarborgen van langdurige steun voor de soevereiniteit, territoriale integriteit en wederopbouw van Oekraïne; is ingenomen met de conclusies van de vergadering van de “coalitie van bereidwillige landen” in Parijs op 6 januari 2026; is bijzonder verheugd over het voorstel voor een multinationale “garantiemacht” voor Oekraïne en moedigt alle EU-lidstaten aan om grondig na te denken over de manier waarop zij een dergelijke garantiemacht het best kunnen ondersteunen; is

ingenomen met het akkoord om politiek en juridisch bindende verbintenissen vast te leggen teneinde de vrede en veiligheid te herstellen in geval van een toekomstige gewapende aanval door Rusland, alsook om een duidelijk kader voor steun aan Oekraïne af te spreken; herhaalt zijn oproep aan een coalitie van bereidwillige EU-lidstaten om te onderzoeken hoe een door Europa geleide geïntegreerde defensieve luchtbeschermingszone kan worden opgezet, waarin gevechtsluchtpatrouilles zouden kunnen worden ingezet boven onbetwiste gebieden in Oekraïne, wat zou helpen om de Oekraïense burgerbevolking te beschermen tegen willekeurige aanvallen op civiele infrastructuur, proactieve verdediging zou bieden tegen Russische schendingen van het EU-luchtruim, en de machtsverhoudingen zou verschuiven om Rusland zo naar de onderhandelingstafel te dwingen;

20. roept, in het licht van de noodzaak om meer druk op Rusland uit te oefenen, op tot strengere, uitgebreidere en structurele sancties tegen Rusland en zijn bondgenoten, met als doel het land de middelen te ontnemen die nodig zijn om zijn militaire machinerie te financieren en zijn agressie tegen Oekraïne voort te zetten, met inbegrip van gerichte individuele sancties in het kader van de wereldwijde EU-sanctieregeling voor de mensenrechten (de EU-Magnitski-wet) ten aanzien van degenen die verantwoordelijk zijn voor ernstige schendingen van de mensenrechten; vraagt de sanctielijsten beter af te stemmen op die van gelijkgestemde partners; dringt met klem aan op meer administratieve capaciteit en financiële middelen om het ontwerp, de uitvoering en de handhaving van EU-sancties te verbeteren; benadrukt dat er geen sancties mogen worden opgeheven voordat er een vredesakkoord is gesloten en dit op duurzame wijze ten uitvoer is gelegd; dringt er bij de Raad en de lidstaten op aan de omzeiling van sancties systematisch aan te pakken; benadrukt dat de sancties een duidelijke impact hebben op de Russische economie, maar herhaalt dat het sanctieregime moet worden uitgebreid en strikter moet worden toegepast om het gewenste effect te sorteren, namelijk dat de middelen van Rusland voor zijn aanvalsoorlog worden beperkt; roept daarom op tot aanscherping en uitbreiding van sancties die gericht zijn op de primaire inkomstenbronnen van Rusland, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, de sectoren energie, grondstoffen, financiën en vervoer; dringt er bij de EU en haar lidstaten op aan om op gecoördineerde wijze te werken aan een verbod op handel en commerciële activiteiten met Rusland en Belarus, met bijzondere aandacht voor goederen die mogelijk geschikt zijn voor tweërlei gebruik, en om de doorvoer van goederen van en naar de Unie via hun grondgebied te verbieden; roept op tot een volledig verbod op Russische staalproducten en op de uitvoer van aluminiumoxide naar Rusland;
21. pleit voor meer inspanningen om de activiteiten van de Russische schaduwvloot, die een aanzienlijk en toenemend risico vormen voor de maritieme veiligheid en het milieu, met name in de strategisch cruciale Oostzee, te ontmantelen; pleit in dat verband voor nauwere samenwerking tussen de autoriteiten in de lidstaten rond de Oostzee zodat de activiteiten van de schaduwvloot daadwerkelijk een halt wordt toegeroepen; dringt er bij de lidstaten op aan de EU-wetgeving strikt na te leven en alle invoer van Russisch vloeibaar aardgas en aardgas stop te zetten, aangezien de opbrengsten daarvan de Russische oorlogsmachine voortdurend in stand houden en de doeltreffendheid van de EU-sancties en de steun van de EU aan Oekraïne ondermijnen;
22. betreurt de harde besluiten van het Internationaal Olympisch Comité en het Internationaal Paralympisch Comité met betrekking tot de vrijheid van meningsuiting van Oekraïense atleten tijdens de Olympische Winterspelen en Paralympische Winterspelen in Milaan en Cortina in 2026, evenals het besluit van de wereldzwembond World Aquatics om de sancties tegen Russische en Belarussische atleten op te heffen en

het besluit van de Biënnale van Venetië om weer Russische kunstenaars toe te laten; wijst erop dat sport en cultuur door het Russische en het Belarussische regime actief worden gebruikt om staatspropaganda te verspreiden en het imago van daders van grove mensenrechtenschendingen en oorlogsmisdrijven op te poetsen; betuigt zijn solidariteit met de Oekraïense atleten die gediscrimineerd zijn, en verzoekt de EU en haar lidstaten toe te zien op de volledige toepassing en handhaving van het Europese mededingingsrecht; dringt erop aan dat er geen EU-visa worden afgegeven aan Russische atleten en kunstenaars die zich niet distantieëren van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne;

II. Langdurige financiële steun aan Oekraïne en herstelbetalingen

23. juicht het toe dat de Commissie in januari 2026 heeft aangekondigd 90 miljard EUR aan kritieke steun te verstrekken voor de budgettaire en militaire behoeften van Oekraïne in de periode 2026-2027 en is verheugd over de broodnodige flexibiliteit die in het pakket is ingebouwd in het kader van de afwijkingsregeling zoals vastgelegd in artikel 13, lid 5, van de voorgestelde verordening inzake de steunlening aan Oekraïne voor 2026 en 2027⁶; is ingenomen met het feit dat de Raad de impasse heeft doorbroken die de operationalisering van de steunlening voor Oekraïne in de weg stond, en met de vrijgave van het fonds voor bijstand aan Oekraïne in het kader van de Europese Vredesfaciliteit; roept de regeringen van Hongarije, Slowakije en Tsjechië op hun opt-outregeling te heroverwegen en deel te nemen aan de garanties voor de lening; is verheugd over de eerste tranche van 3,2 miljard EUR in het kader van de steunlening aan Oekraïne, die op 25 juni 2026 aan Oekraïne is uitbetaald;
24. verzoekt de Commissie en de lidstaten een meer alomvattende, strategische langetermijnaanpak voor de ondersteuning van Oekraïne vast te stellen, die verder gaat dan ad-hocsteunmaatregelen; benadrukt de noodzaak van een gestructureerde en multidimensionale EU-strategie waarin duurzame militaire, economische en industriële steun wordt gecombineerd; dringt in dit verband aan op een aanzienlijke opschaling van de Europese productiecapaciteit op defensiegebied en op de instelling van gecoördineerde, pan-Europese aanbestedingsmechanismen om de tijdige en toereikende levering van munitie en uitrusting aan Oekraïne te waarborgen;
25. herhaalt zijn stellige overtuiging dat Rusland moet betalen voor de enorme schade die het in Oekraïne heeft aangericht; benadrukt de noodzaak van een voorspelbaar meerjarig financieel kader voor Oekraïne, dat het land zal helpen om zonder jaarlijkse

⁶ Voorstel van de Commissie van 14 januari 2026 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende nauwere samenwerking bij het opzetten van de steunlening aan Oekraïne voor 2026 en 2027 (COM(2026)0020).

onzekerheid de herstel- en defensie-uitgaven tijdens de Russische agressie te dekken; betreurt het dat de Commissie en de Raad het niet eens zijn geworden over het voorstel van de Commissie voor een herstelbetalingslening⁷ waarbij gebruik wordt gemaakt van de kassaldi die verband houden met Russische overheidsactiva, en is ingenomen met de oproepen van de Raad aan de Commissie om verder te werken aan de technische en juridische aspecten van de instrumenten voor de instelling van een herstelbetalingslening op basis van de kassaldi die verband houden met de bevroren Russische activa, teneinde de kosten voor de verdediging, de wederopbouw en het herstel van Oekraïne te dekken; wijst er nogmaals dat deze bevroren activa moeten worden overgedragen naar een daartoe opgericht “special purpose vehicle”;

26. is ingenomen met het akkoord over het Verdrag tot oprichting van een internationale schadevergoedingscommissie en dringt aan op een snelle ratificatie ervan; is verheugd over het voorstel van de Commissie om de procedure in gang te zetten waarmee de EU stichtend lid wordt van het Speciaal Tribunaal voor het Misdrijf Agressie tegen Oekraïne, als een stap om ervoor te zorgen dat de verantwoordelijken voor het misdrijf agressie ter verantwoording worden geroepen en om de inspanningen op het gebied van internationale rechtspraak te ondersteunen; dringt aan op meer EU-steun voor het verzamelen en het bewaren van bewijsmateriaal over de oorlogsmisdrijven van Rusland in Oekraïne, met inbegrip van een aanzienlijke uitbreiding van de financiële, technische en forensische bijstand aan de Oekraïense openbare aanklagers en onderzoeksinstanties die zich bezighouden met oorlogsmisdrijven;

III. Streven naar toetreding tot de EU en toetredingsonderhandelingen

27. is zeer verheugd over de voortdurende inzet van Oekraïne om te voldoen aan de vereisten voor het EU-lidmaatschap en over het vermogen van het land om vooruitgang te boeken op de weg naar toetreding tot de EU; benadrukt dat de prestaties van Oekraïne altijd moeten worden gezien tegen de achtergrond van de aanhoudende aanvalsoorlog van Rusland en de negatieve gevolgen daarvan voor de democratische processen en het openbaar bestuur in Oekraïne;
28. herhaalt dat het uitbreidingsproces van de EU weliswaar strikt op verdiensten moet blijven berusten, objectief moet zijn en gebaseerd moet zijn op de criteria van Kopenhagen en de voorwaarden van het uitbreidingskader, maar dat uitbreiding een voor beide partijen voordelige geostrategische investering vormt in vrede, stabiliteit en

⁷ Voorstel van de Commissie van 3 december 2025 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van de herstelbetalingslening aan Oekraïne en tot wijziging van Verordening (EU) 2024/792 van het Europees Parlement en de Raad van 29 februari 2024 tot instelling van de faciliteit voor Oekraïne (COM(2025)3502).

veiligheid op het Europese continent, alsook een morele verplichting; beklemtoont daarom dat de toekomst van Oekraïne in de EU ligt en erkent de Europese integratie van Oekraïne als een strategische prioriteit voor de Unie;

29. prijst de goedkeuring van het nationaal programma van Oekraïne voor de aanpassing van de Oekraïense wetgeving aan het recht van de Europese Unie als een belangrijk instrument voor een gestructureerde en transparante planning van het proces van aanpassing van de wetgeving, met inbegrip van het eigen ambitieuze tijdschema voor de voltooiing van alle noodzakelijke stappen om tegen eind 2027 aan de benchmarks te voldoen;
30. acht het een goede zaak dat het screeningproces voor alle clusters is afgerond, en neemt kennis van de beoordelingen van de Commissie en de Raad dat Oekraïne aanzienlijke vooruitgang heeft geboekt op weg naar de opening van onderhandelingsclusters; is ingenomen met het verzoek van de Europese Raad van maart 2026 aan de Raad om onverwijld alle onderhandelingsclusters te openen, en vraagt de Raad onmiddellijk te handelen om gevolg te geven aan dat verzoek, te beginnen met de cluster fundamentele kwesties; is tegelijkertijd ingenomen met het besluit van de Commissie en het Cypriotische voorzitterschap van de Raad om de onderhandelingen op technisch niveau voort te zetten, in afwachting van de opening van de onderhandelingen in de toekomst;
31. dringt er bij alle lidstaten, en met name bij de nieuwe Hongaarse regering, met klem op aan om geen veto meer uit te spreken tegen het openen van onderhandelingsclusters en om het vooruitzicht op EU-lidmaatschap van Oekraïne niet langer te gebruiken in de binnenlandse politiek en bij politieke campagnes; is er verheugd over dat een begin is gemaakt met de eerste cluster fundamentele kwesties in het kader van toetredingsonderhandelingen en verwacht dat de volgende clusters zullen volgen;
32. is zich ervan bewust dat de mogelijke toetreding van Oekraïne tot de Unie aanzienlijke gevolgen voor de begroting zal hebben; benadrukt echter dat het grootste deel van de wederopbouwkosten naar verwachting uit andere bronnen dan de EU-begroting zal worden gedekt en dat hiervoor, naast enorme binnenlandse inspanningen, ook de inbreng van internationale financiële instellingen, particuliere investeringen en partnerlanden nodig zal zijn; onderstreept het belang van het behoud en de verdere versterking van de publieke steun in de lidstaten en in Oekraïne voor het uitbreidingsproces en de toetreding van Oekraïne, waarvoor op maat gesneden, op feiten gebaseerde communicatie op EU- en nationaal niveau nodig is, onder meer over de manier waarop kan worden omgegaan met legitieme zorgen over de gevolgen voor bepaalde economische sectoren en EU-beleidsterreinen, zoals het gemeenschappelijk landbouwbeleid;
33. verzoekt de Raad, de Commissie en de lidstaten zo innovatief mogelijk na te denken om ervoor te zorgen dat besprekingen over het EU-lidmaatschap van Oekraïne geen negatieve factor worden in vredesbesprekingen, voor andere toetredingslanden of voor de binnenlandse politiek van Oekraïne; roept de lidstaten op om actief en constructief deel te nemen aan de bespreking van voorstellen die tot doel hebben de Europese integratie van Oekraïne te bevorderen, en daarbij de strategische belangen van de EU te behartigen, de dynamiek in de toetredingslanden in aanmerking te nemen – met inbegrip van de pogingen van Rusland om de publieke steun voor de uitbreiding van de EU en toetreding tot de EU te ondermijnen – en de toekomstige veiligheid van Oekraïne en het Europese continent te bevorderen; herhaalt zijn oproep om het handelingsvermogen van de EU te versterken door middel van vereenvoudiging van de

besluitvormingsprocessen, zoals de invoering van stemming met gekwalificeerde meerderheid voor tussenstappen in het uitbreidingsproces bij het nemen van besluiten over het openen en sluiten van afzonderlijke onderhandelingsclusters en -hoofdstukken, volledig in overeenstemming met de Verdragen;

34. herinnert aan zijn eerder ingenomen standpunt inzake het bloedbad in Wolynië en betreurt de recente onnodige en niet-uitgelokte escalatie door president Volodymyr Zelensky, die een elitekorps van de Oekraïense strijdkrachten heeft vernoemd naar de helden van het Oekraïense opstandelingenleger (Ukrainian Insurgent Army, UPA); betreurt het gebrek aan respect voor de gevoeligheden en het verdriet van de Polen verbonden met de naar schatting vele tienduizenden slachtoffers van het UPA en hun families, met name gezien de onwrikbare steun van Polen voor de strijd van Oekraïne tegen de Russische agressie; is van mening dat dit besluit de nabuurschapsbetrekkingen ondermijnt, evenals eerdere inspanningen om onopgeloste en pijnlijke aspecten van de bilaterale historische betrekkingen aan te pakken in een geest van echte en oprechte verzoening, en dat het niet in overeenstemming is met de Europese waarden; dringt aan op de-escalatie en hernieuwde inspanningen te goeder trouw om tot verzoening te komen;
35. is van mening dat het op samenwerking gebaseerde en toekomstgerichte beleid van Oekraïne ten aanzien van zijn buurlanden, met inbegrip van de bijlegging van bilaterale geschillen en de historische dialoog, bijdraagt aan vooruitgang in het toetredingsproces, en benadrukt dat het toetredingsproces niet mag worden misbruikt om op verdiensten gebaseerde vooruitgang op de weg naar Europa te belemmeren of om de bredere strategische belangen van de Unie te overschaduwen, en dat dergelijke kwesties veeleer moeten worden aangepakt via een open dialoog en oprechte samenwerking;

IV. Democratie en democratische instellingen

36. prijst de buitengewone inspanningen die Oekraïne levert om zijn democratische instellingen in oorlogstijd te versterken; is desalniettemin bezorgd over de recente verslechtering van de betrekkingen tussen de wetgevende en de uitvoerende macht; dringt er bij alle belanghebbenden met klem op aan de productieve betrekkingen tussen de regering en de Verchovna Rada te herstellen en roept alle politieke actoren in Oekraïne, met name degenen die momenteel aan de macht zijn, op om politieke eenheid en een samenhangende, inclusieve beleidsvorming te bevorderen, en dringt er bij de politieke krachten in Oekraïne op aan eensgezind te blijven wat betreft de verdediging van het land en het integratietraject naar de EU; roept de Oekraïense autoriteiten met name op om het beginsel van de scheiding der machten, pluralisme met meerdere partijen en inclusie te handhaven, met inachtneming van de bevoegdheden en rechten van lokale overheden en lokale autonome organen, alsmede de rechtsstaat en de fundamentele vrijheden te eerbiedigen, met inbegrip van mediapluriformiteit, in overeenstemming met de democratische beginselen en waarden die de Oekraïners zo vastberaden en moedig verdedigen; verzoekt de EU-instellingen hun samenwerking met de Verchovna Rada te intensiveren;
37. benadrukt nogmaals het cruciale belang van interne politieke eenheid als fundamentele pijler van de weerbaarheid van Oekraïne op de lange termijn in het licht van de aanhoudende agressie van de Russische Federatie; wijst voorts nogmaals op het belang van het behoud van parlementair pluralisme als hoeksteen van democratisch bestuur; onderstreept de noodzaak van constructieve en zinvolle samenwerking tussen alle parlementaire politieke krachten die in de Verchovna Rada vertegenwoordigd zijn, met

als doel de politieke, militaire, economische en sociale veerkracht te versterken en de criteria voor toetreding tot de EU toe te passen;

38. wijst nogmaals op de cruciale rol die de Verchovna Rada speelt bij de snelle goedkeuring van de hervormingen; onderstreept het belang van de eerbiediging en versterking van de institutionele rol van de Verchovna Rada, en steunt de lopende hervormingsinspanningen om zijn wetgevende capaciteit, zijn toezicht op de uitvoerende macht en zijn verantwoordingsplicht jegens het publiek te vergroten; is bezorgd over vertragingen die zijn opgetreden bij de goedkeuring van dergelijke wetten en verzoekt de Verchovna Rada en de leden ervan een versnelde procedure vast te stellen voor de snelle goedkeuring ervan, met volledige inachtneming van het parlementaire toezicht op wetsvoorstellen;
39. dringt er bij de regering van Oekraïne en de oppositie op aan actief te zoeken naar manieren en praktische modaliteiten, waaronder het verkennen van nieuwe benaderingen van brede politieke samenwerking, om samen te werken bij het bevorderen van Europese hervormingen op het pad van Oekraïne naar EU-lidmaatschap; herhaalt zijn bezorgdheid over de beperkingen op buitenlandse reizen van leden van de Verchovna Rada van Oekraïne, en herhaalt zijn aanbeveling om de beperkingen op mandaatgerelateerde en politieke buitenlandse reizen van parlementsleden op te heffen; beveelt aan de wetgevingscapaciteit van de Verchovna Rada te versterken om wetgeving van betere kwaliteit te produceren en “spamming van wetgeving” – waarbij meerdere parallelle wetsontwerpen van slechte kwaliteit over hetzelfde onderwerp de ronde doen – tegen te gaan;
40. is ingenomen met de aanhoudende deelname van Oekraïne aan het Oostelijk Partnerschap en de Parlementaire Vergadering Euronest; is ingenomen met de deelname van oppositieleden van de Verchovna Rada aan zijn vergaderingen;
41. wijst erop hoe belangrijk het is om een constructieve politieke cultuur te koesteren en samenwerking op basis van vertrouwen tussen de politieke partijen in Oekraïne te bevorderen; neemt kennis van de actieve deelname van Oekraïense parlementsleden aan de Jean Monnet-dialoog voor vrede en democratie met de Verchovna Rada van Oekraïne, die dit jaar 10 jaar geleden van start ging, in oktober 2016; prijst deze opzet als een duurzaam en constructief instrument voor dialoog tussen de partijen, waardoor de leiding en alle parlementaire fracties en groeperingen van de Verchovna Rada erin zijn geslaagd consensus te bereiken over institutionele hervormingen; moedigt de Verchovna Rada aan een nieuwe zittingsronde bijeen te roepen om de hervormingen te consolideren die nodig zijn in het kader van het toetredingsproces van Oekraïne;
42. prijst de buitengewone inspanningen die Oekraïne heeft geleverd ter voorbereiding van de democratische verkiezingen, die zullen worden gehouden zodra de staat van beleg is opgeheven, en dringt erop aan dat voldoende tijd wordt uitgetrokken om te voldoen aan de noodzakelijke normen en voorwaarden voor vrije en eerlijke verkiezingen; herinnert eraan dat, overeenkomstig algemeen erkende democratische beginselen en de grondwet van Oekraïne, er geen verkiezingen kunnen worden gehouden in oorlogstijd en onder de staat van beleg, en dat daarvoor een over het algemeen veilige situatie, voldoende tijd voor voorbereiding en toegang tot informatie vereist zijn om aan de internationale normen te kunnen voldoen; is dan ook van mening dat de druk die de Amerikaanse regering op Oekraïne uitoefent om verkiezingen te houden terwijl de Russische aanvalsoorlog voortduurt en het land in staat van beleg verkeert, ongepast is, en vindt dat dit niet bijdraagt aan de democratische legitimiteit;

43. erkent het belangrijke werk van de door de Verchovna Rada opgerichte werkgroepen bij het uitwerken van verkiezingswetgeving voor de eerste verkiezingen na de oorlog; verzoekt de EU en haar lidstaten bijstand te verlenen bij de hervorming van de Oekraïense verkiezingswetgeving, onder meer door het wegnemen van belemmeringen die gedwongen ontheemden beletten deel te nemen aan parlements- en presidentsverkiezingen, alsook financiële bijstand te verlenen, met name voor het organiseren van stemmingen buiten Oekraïne; beveelt aan dat de Europese Unie haar volledige steun verleent aan en voorbereidingen treft voor een langdurige internationale verkiezingswaarnemingsmissie;
44. herinnert eraan dat de Russische aanvalsoorlog ook in de informatiesfeer wordt gevoerd en veroordeelt met klem de pogingen van Rusland om de Oekraïense instellingen hun legitimiteit te ontnemen; benadrukt dat de cognitieve oorlogsvoering van Rusland gericht is op de publieke steun voor Oekraïne in Europese democratieën, onder meer door steun te verlenen aan diverse politieke partijen; dringt er derhalve op aan dat Oekraïne EU-steun krijgt bij het tegengaan van buitenlandse manipulatie van informatie en inmenging tijdens de verkiezingen na de oorlog, naar het voorbeeld van de steun die aan de Republiek Moldavië is verleend, en doet een dringende oproep aan Oekraïne en de EU om hiervoor hun krachten te bundelen;
45. juicht het toe dat de uitzendingen vanuit het parlement zijn hervat, hetgeen de democratische legitimiteit van Oekraïne versterkt; erkent dat het in tijden van oorlog lastig is om pluriformiteit van de media te bewaren; benadrukt dat beperkingen die in dergelijke buitengewone omstandigheden worden ingevoerd, niet permanent van aard zijn en, waar passend en haalbaar, regelmatig moeten worden herzien en aan de veranderende situatie moeten worden aangepast; benadrukt dat het aanhouden van de oorlog op zich niet rechtvaardigt dat beperkingen voor onbepaalde tijd worden gehandhaafd, en dat, naarmate de veerkracht van Oekraïne toeneemt, dergelijke maatregelen geleidelijk moeten worden versoepeld, waarbij alleen de maatregelen die strikt noodzakelijk zijn en evenredig zijn met overwegingen van nationale veiligheid gehandhaafd worden;

V. Rechtsstaat en justitiële hervormingen

46. is vol lof over de goedkeuring van het tien punten tellende prioriteitenplan voor hervormingen (het zogenaamde “Kos-Katsjka-plan”) dat de EU en Oekraïne in december 2025 zijn overeengekomen als een belangrijke stap tot het versterken van de rechtsstaat, het bevorderen van de justitiële hervorming en het opvoeren van de inspanningen op het gebied van corruptiebestrijding; is ingenomen met de lopende werkzaamheden om het plan uit te voeren en moedigt Oekraïne aan zo spoedig mogelijk concrete resultaten te boeken, zodat belangrijke hervormingen de fase van discussie of werkgroepen achter zich kunnen laten; benadrukt dat het uitvoeringsniveau van het plan medio 2026, dat volgens metingen van de Oekraïense denktankgemeenschap ongeveer 15 % bedraagt, als onbevredigend voor Oekraïne moet worden aangemerkt;
47. benadrukt het belang van een tijdige en volledige uitvoering, onder meer door middel van duidelijk omschreven mijlpalen, meetbare indicatoren en doeltreffende toezichtmechanismen; uit zijn bezorgdheid over de beperkte vooruitgang op bepaalde prioritaire gebieden en dringt er bij de Oekraïense autoriteiten op aan de uitvoering te versnellen aan de hand van duidelijke benchmarks en een voortdurende politieke inzet, aangezien een tijdige, geloofwaardige en doeltreffende uitvoering van essentieel belang is voor het versterken van de democratische weerbaarheid van Oekraïne en het

bevorderen van het toetredingsproces tot de EU;

48. is ingenomen met de oprichting van het vlaggenschipinitiatief Oekraïne2EU, waartoe de EU, Litouwen en Denemarken het initiatief hebben genomen en waarbij Zweden, Ierland en Polen zich hebben aangesloten, en dat gerichte bijstand verleent aan Oekraïense overheidsinstellingen bij het nemen van de stappen om het EU-toetredingsproces te voltooien en zich voor te bereiden op het EU-lidmaatschap; benadrukt het belang van projecten voor technische bijstand zoals dit en dringt erop aan dat deze voortdurend worden ondersteund en dat meer lidstaten zich hierbij aansluiten; is tevens ingenomen met de inspanningen van maatschappelijke organisaties om de uitvoering te monitoren en verdere vooruitgang op het gebied van hervormingen te ondersteunen;
49. is verheugd over de vooruitgang die Oekraïne heeft geboekt op het gebied van de hervorming van het gerechtelijk apparaat en de bestrijding van corruptie, en erkent dat deze vooruitgang is geboekt in een bijzonder moeilijke situatie als gevolg van de oorlog; dringt aan op aanhoudende en versnelde vooruitgang op deze cruciale gebieden, aangezien een sterke rechtsstaat transparantie en verantwoordingsplicht bij de wederopbouw en het economisch herstel mogelijk maakt en het investeringsklimaat en het vertrouwen van internationale partners verbetert; is ingenomen met de uitvoering van de in mei 2025 aangenomen routekaart voor de rechtsstaat en onderstreept dat deze vooruitgang rechtstreeks verband houdt met het toenemende vertrouwen van het publiek in overheidsinstellingen;
50. blijft bezorgd over het feit dat er geen internationaal doorgelichte rechters bij het grondwettelijk hof van Oekraïne zijn benoemd; verzoekt de Verchovna Rada om de wet inzake het grondwettelijk hof aan te nemen in overeenstemming met de adviezen van de Commissie van Venetië, zodat wordt gezorgd voor een transparante selectieprocedure waarbij internationale deskundigen worden betrokken en waarbij voor benoemingen een tweederdemeerderheid in het parlement vereist is; dringt er bij Oekraïne op aan gebruik te maken van de beschikbare internationale deskundigheid en bijstand bij de hervorming van het gerechtelijk apparaat, en tegelijkertijd te erkennen dat institutionele verbetering de uitvoering vereist van bredere maatregelen ter versterking van de prestaties en de onafhankelijkheid; roept op om in 2026 prioriteit te geven aan het boeken van vooruitgang bij een alomvattende hervorming van de nationale orde van advocaten van Oekraïne;
51. dringt er bij Oekraïne op aan extra inspanningen te leveren om het professionalisme en de integriteit van rechterlijke ambtsdragers te waarborgen; onderstreept de noodzaak van transparante benoemingen bij de rechterlijke macht en doeltreffend onderzoek naar en bestraffing van corruptiemisdrijven op alle niveaus; moedigt Oekraïne aan om de procedure voor de benoeming en het ontslag van de procureur-generaal te hervormen en ongepaste beïnvloeding van individuele zaken te beperken, onder meer door zaken automatisch toe te wijzen en de toegang tot dossiers te beperken; moedigt de rechterlijke macht aan te blijven investeren in nieuwe technologieën om onderbezetting en hoge werkdruk te helpen overwinnen; prijst de rechterlijke macht voor het voortzetten van haar werkzaamheden onder moeilijke omstandigheden en het Oekraïense maatschappelijk middenveld voor het monitoren van de uitvoering van hervormingen van de rechtsstaat;
52. roept op tot een hervorming van de veiligheidsdienst (SBU) en het staatsbureau voor onderzoek (SBI), voortbouwend op het initiatief van president Zelensky zoals

aangekondigd op 2 januari 2026, waarbij met name aandacht wordt besteed aan de focus van de SBU op contraspionage, terrorismebestrijding en andere bronnen van veiligheidsdreigingen, alsook aan het risico op machtsmisbruik en de eerbiediging van de mensenrechten; waardeert de tijdens de oorlog geleverde inspanningen om deze instellingen te hervormen; betreurt echter dat het wetsontwerp inzake de hervorming van het SBI eind april 2026 nog niet was aangenomen in de plenaire vergadering van de Verchovna Rada; erkent de bijdragen van de EU-adviescommissie voor Oekraïne voor het belangrijke werk op het gebied van Europese integratie, waaronder de hervorming van de veiligheidssector, de rechtsstaat en de verantwoordingsplicht;

53. dringt aan op een herziening van het wetboek van strafvordering en de daarmee samenhangende wetgeving om te zorgen voor een snelle en hoogwaardige rechtspraak, met name door een herziening van de bepalingen die voorzien in de automatische beëindiging van onderzoeken wegens het verstrijken van de termijnen voor het vooronderzoek en de verkorte onderzoekstermijnen, die een doeltreffend onderzoek naar complexe strafzaken, waaronder corruptiezaken op hoog niveau, in gevaar brengen; dringt er tevens bij de Oekraïense autoriteiten op aan om de praktijken inzake voorlopige hechtenis en schendingen van procedurele rechten aan te pakken; pleit voor meer transparantie bij de toegang tot openbare dossiers, met inachtneming van de eisen die er in oorlogstijd op het gebied van veiligheid worden gesteld; is ingenomen met de invoering van een nieuwe wet inzake lobbying;
54. roept de Oekraïense autoriteiten met klem ertoe op af te zien van politiek gemotiveerde gerechtelijke procedures en van de invoering van persoonlijke sancties tegen vertegenwoordigers van de oppositie en leiders van maatschappelijke organisaties; benadrukt dat dergelijke praktijken de democratische normen en het vertrouwen van het publiek dreigen te ondermijnen;
55. verzoekt de Oekraïense autoriteiten om schendingen van algemeen erkende Europese en internationale normen inzake parlementaire onafhankelijkheid, zoals het vrije mandaat van vertegenwoordigers, de scheiding der machten en het beginsel van rechtszekerheid, uit de nationale wetgeving te schrappen, voor zover zij betrekking hebben op de onterechte gelijkstelling van een lid van het Oekraïense parlement met de status van overheidsfunctionaris; benadrukt dat een lid van het Oekraïense parlement een mandaat als vertegenwoordiger uitoefent en niet tot een administratieve hiërarchie behoort, niet in een functie is benoemd, geen functies als functionaris uitoefent en daarom in de nationale wetgeving niet als overheidsfunctionaris kan worden aangemerkt;

VI. Bestrijding van corruptie

56. is ingenomen met de vooruitgang die de gespecialiseerde instanties voor corruptiebestrijding hebben geboekt bij het aan het licht brengen en vervolgen van een aantal geruchtmakende zaken, en verwelkomt de invoering van klokkenluidersregelingen; benadrukt dat de recente onthulling van corruptie op hoog niveau aantoonde dat de strijd tegen corruptie moet worden voortgezet en dat de inspanningen hiertoe hun vruchten afwerpen; erkent dat Oekraïne opmerkelijk succes heeft geboekt bij het onderzoek naar en de vervolging van corruptie; benadrukt dat een solide en onomkeerbare staat van dienst op het gebied van onderzoeken, vervolgingen en definitieve veroordelingen in zaken van corruptie op hoog niveau van essentieel belang blijft; waarschuwt dat elke terugval in de hervormingen ter bestrijding van corruptie het vertrouwen van het publiek en het integratieproces van Oekraïne in Europa ernstig zou ondermijnen;

57. is ingenomen met de grootschalige aanwerving van nieuwe werknemers bij het nationale bureau voor corruptiebestrijding van Oekraïne (NABU) en het gespecialiseerde openbaar ministerie voor corruptiebestrijding (SAPO); is voorts ingenomen met de goedkeuring van de ontwikkelingsstrategie van het NABU en de start van de werkzaamheden met betrekking tot de institutionele ontwikkelingsstrategie van het SAPO;
58. wijst op het cruciale werk dat wordt verricht door belangrijke instellingen voor corruptiebestrijding, zoals het NABU, evenals de inspanningen van het maatschappelijk middenveld om de onafhankelijkheid van instanties voor corruptiebestrijding te handhaven en hun efficiëntie te vergroten; is ingenomen met de benoeming van de internationale leden van de selectiecommissie voor het SAPO, maar uit zijn bezorgdheid over de aan de orde gestelde ethische kwesties met betrekking tot een van de Oekraïense leden; is ingenomen met de aanzienlijke vooruitgang die is geboekt bij het interviewen van kandidaten door middel van een nauwgezet, onafhankelijk, inclusief en transparant proces voor het hooggerechtshof voor corruptiebestrijding door de openbare raad van internationale deskundigen en de hoge kwalificatiecommissie voor rechters;
59. dringt erop aan dat de Oekraïense autoriteiten de institutionele en operationele onafhankelijkheid van het NABU en het SAPO waarborgen; verwerpt elke vorm van politieke inmenging, instrumentalisering of intimidatie ten aanzien van instanties voor corruptiebestrijding, waaronder ongerechtvaardigde inspecties, vervolgingen of operationele beperkingen, en eist dat onmiddellijk een einde wordt gemaakt aan de ongepaste druk van veiligheids- en inlichtingendiensten, waaronder de SBU; benadrukt dat het vrijwaren van het NABU en het SAPO een essentiële voorwaarde is voor de rechtsstaat, het EU-toetredingsproces van Oekraïne en het geloofwaardige gebruik van internationale steun;
60. herhaalt dat het nationale agentschap voor corruptiebestrijding zijn procedures voor de controle van vermogensverklaringen moet verbeteren en zijn inspanningen moet richten op hoge ambtenaren in sectoren die als risicovol zijn aangemerkt; dringt er bij Oekraïne op aan de hervorming van het agentschap voor de ontneming en het beheer van activa volledig door te voeren, met inbegrip van de benodigde statuten; betreurt dat rechtshandavingsinstanties, uitgezonderd de gespecialiseerde instanties voor corruptiebestrijding, beperkte vooruitgang hebben geboekt bij het verbeteren van hun staat van dienst op het gebied van corruptiebestrijding;
61. juicht het toe dat Oekraïne lid is van de werkgroep omkoping van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, hetgeen een positieve stap is in de richting van volwaardig lidmaatschap en een verdere bevestiging is van de inzet van Oekraïne voor internationale normen inzake transparantie en goed bestuur; neemt kennis van de vooruitgang die Oekraïne heeft geboekt bij de uitvoering van de wetgeving ter bestrijding van omkoping bij internationale transacties als teken van de integratie van het land in de mondiale gemeenschap van verantwoordelijke economische actoren, en moedigt Oekraïne aan zijn inspanningen voort te zetten om deze vooruitgang te bestendigen;
62. wijst nogmaals op het belang van voortdurende bestrijding van de georganiseerde misdaad; dringt er bij Oekraïne op aan extra inspanningen te leveren om de strijd tegen oplichting en onlinefraude op te voeren;

VII. Fundamentele vrijheden en mensenrechten

63. spreekt zijn waardering uit voor de inzet van Oekraïne om de grondrechten te handhaven ondanks de aanhoudende Russische agressie, en prijst met name het actieplan voor nationale minderheden; moedigt Oekraïne aan om een gestructureerde en constructieve dialoog te blijven voeren met de naburige lidstaten over de rechten van leden van nationale minderheden, in overeenstemming met de Europese normen en de aanbevelingen van de Commissie van Venetië; waardeert de inspanningen van de Oekraïense autoriteiten om het onderwijssysteem te hervormen en spreekt de hoop uit dat de bepalingen van de onderwijswet, die in 2027 van kracht worden, geen afbreuk zullen doen aan het recht van minderheden op onderwijs in hun moedertaal;
64. verzoekt Oekraïne zich te blijven inzetten voor de vrijheid van meningsuiting en de onafhankelijkheid van de media; vraagt Oekraïne erover te waken dat de beperkingen in het kader van de staat van beleg strikt noodzakelijk en evenredig zijn; dringt aan op een snel, onafhankelijk en doeltreffend onderzoek naar gevallen van intimidatie en directe pesterijen, alsook naar indirecte vormen van druk op journalisten en media-instellingen; herinnert aan de cruciale rol van toereikende financiering voor het waarborgen van de onafhankelijkheid van de publieke omroep, zodat deze zijn rol kan vervullen zoals vastgelegd in de Oekraïense wetgeving, en roept de Oekraïense autoriteiten op ervoor te zorgen dat de inhoud die door de met overheidsmiddelen gefinancierde media wordt geproduceerd, een afspiegeling vormt van het politieke en maatschappelijke pluralisme in Oekraïne;
65. moedigt de goedkeuring van wetsontwerp nr. 13597 aan ter versterking van wettelijke bescherming tegen discriminatie, haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen op grond van ras, huidskleur, politieke, religieuze en andere overtuigingen, gender, seksuele gerichtheid, genderidentiteit, nationaliteit, etnische, sociale of buitenlandse afkomst, leeftijd, gezondheidstoestand, handicap, gezins- en eigendomsstatus, gezinsrechten en -verantwoordelijkheden, verblijfplaats, taal, beroep of op andere gronden, in overeenstemming met de verbintenissen van Oekraïne in het kader van de associatieovereenkomst en het EU-toetredingsproces;
66. is ingenomen met de voortdurende inspanningen van Oekraïne om zijn civiele wetgeving te moderniseren; onderstreept hoe belangrijk het is ervoor te zorgen dat dergelijke hervormingen volledig in overeenstemming zijn met de EU-normen inzake gelijkheid en non-discriminatie, met inbegrip van de bescherming van de rechten van vrouwen en lhbtqi+-personen; is ingenomen met de recente uitspraak van de hoogste rechterlijke instantie van Oekraïne waarin een paar van hetzelfde geslacht wordt erkend als een feitelijk gezin; dringt aan op de goedkeuring van wetsontwerp nr. 9103 over de wettelijke erkenning van geregistreerde partnerschappen in Oekraïne;
67. spreekt zijn waardering uit voor de kritische blik en de inzet van het Oekraïense maatschappelijk middenveld, die ertoe hebben geleid dat Oekraïense wetgevers hebben toegezegd de ontwerpwijzigingen van het burgerlijk wetboek in te trekken, op grond waarvan rechterlijke instanties in uitzonderlijke gevallen kindhuwelijken voor meisjes van 14 jaar zouden hebben mogen goedkeuren; dringt er bij de Verchovna Rada op aan ervoor te zorgen dat deze bepalingen inderdaad permanent worden ingetrokken;
68. roept Oekraïne op over te gaan tot de goedkeuring van de vastgelopen wetgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens;

69. is ingenomen met de goedkeuring van een strategie voor de-institutionalisering en met de werkzaamheden op het gebied van de hervorming van de toegankelijkheids- en rehabilitatiediensten; benadrukt echter dat er snel wetgeving inzake de rehabilitatie van personen met een handicap moet worden aangenomen en dat ervoor moet worden gezorgd dat deze inclusieve hervormingen ook op lokaal en gemeenschapsniveau doordringen;
70. neemt kennis van de goedkeuring van de wet die orthodoxe parochies in Oekraïne toestaat zich los te maken van het Patriarchaat Moskou en vrij te kiezen voor aansluiting bij een andere hiërarchie; merkt op dat Roemeense orthodoxe parochies in Oekraïne in augustus 2024 een aanvraag hebben ingediend tot erkenning van de religieuze vereniging “Roemeens-Orthodoxe Kerk in Oekraïne” waarbij Roemeense orthodoxe parochies die zich willen losmaken van het Patriarchaat Moskou zich kunnen aansluiten; roept de Oekraïense autoriteiten op om de religieuze organisatie “Roemeens-orthodoxe kerk in Oekraïne” onverwijld te registreren;

VIII. Rol van het maatschappelijk middenveld

71. prijst het Oekraïense maatschappelijk middenveld voor het feit dat het actief blijft, ondanks de moeilijkheden waarmee het in oorlogstijd te kampen heeft; dringt er bij de Oekraïense autoriteiten op aan te zorgen voor systematisch en zinvol overleg met het maatschappelijk middenveld en de sociale partners, erover te waken dat de van hen ontvangen input naar behoren in aanmerking wordt genomen, en elke vorm van politieke druk op maatschappelijke organisaties tegen te gaan; roept Oekraïne op de wet inzake beroepen van burgers aan te nemen om goed bestuur en burgerparticipatie te waarborgen; erkent het belang van het maatschappelijk middenveld voor het vergroten van de veerkracht van het Oekraïense volk tijdens de oorlog en benadrukt de cruciale rol die het maatschappelijk middenveld bij het duurzame naoorlogse herstel van Oekraïne moet spelen;
72. is ingenomen met het gebruik van instrumenten voor e-democratie, waaronder elektronische verzoekschriften en open brieven, en is voorstander van meer gestructureerde en geïnstitutionaliseerde vormen van maatschappelijke betrokkenheid, ook voor diasporagemeenschappen;
73. verzoekt de Commissie het maatschappelijk middenveld en andere relevante maatschappelijke organisaties en instellingen in Oekraïne systematisch te betrekken bij de vormgeving en monitoring van financiële steun van de EU en bij hervormingen;
74. is ingenomen met de bijdrage van Europese en internationale niet-gouvernementele organisaties aan de uitwisseling van ervaringen met en de ondersteuning van het Oekraïense maatschappelijk middenveld, en met name met hun inzet bij het tegengaan van Russische desinformatiecampagnes die gericht zijn tegen Oekraïne en Oekraïners binnen de EU; dringt aan op verdere versterking van de samenwerking met deze organisaties om de grondrechten te beschermen, de informatieweerbaarheid te versterken en een geloofwaardig openbaar debat te ondersteunen;

IX. Integratie van de eengemaakte markt

75. benadrukt hoe belangrijk het is om de geleidelijke integratie van Oekraïne in de eengemaakte markt van de EU te versnellen, wat economische voordelen oplevert voor beide partijen, zowel Oekraïne als de lidstaten; onderstreept dat dit een cruciaal

onderdeel is van de economische steun van de EU bij de strijd tegen de Russische agressie en bij het voorbereiden van de Oekraïense industrie op het functioneren onder de voorwaarden van de eengemaakte markt van de EU; beveelt aan dat Oekraïne de tien prioriteiten volgt zoals die zijn uiteengezet in het prioritaire actieplan voor een diepe en brede vrijhandelszone tussen de EU en Oekraïne;

76. verzoekt de Commissie en de lidstaten rekening te houden met de nauwe banden tussen de wederopbouw en de toekomstige integratie van Oekraïne in de eengemaakte markt van de EU; benadrukt dat het wederopbouwplan maatregelen moet omvatten om de afstemming van de regelgeving te bevorderen en investeringen in kritieke infrastructuur, vervoersnetwerken en spoorverbindingen te ondersteunen, waardoor de naleving van de normen van de eengemaakte markt wordt vergemakkelijkt en de handels- en economische samenwerking met de lidstaten wordt versterkt;
77. is ingenomen met het feit dat Oekraïne sinds januari 2026 deel uitmaakt van de “roaming tegen thuishet”-zone van de EU, wat voor de Oekraïense bevolking een van de meest tastbare en direct merkbare voordelen van het toetredingsproces van hun land tot de EU zal opleveren;
78. is verheugd dat Oekraïne meer inspanningen levert om zijn standpunten af te stemmen op die van de EU en de Wereldhandelsorganisatie; pleit voor nauwe afstemming met de EU bij internationale handelsbesprekingen, met name met het oog op de geleidelijke integratie van Oekraïne in de eengemaakte markt van de EU en de versterking van zijn deelname aan mondiale waardeketens;

X. Samenwerking inzake defensie

79. erkent dat de Oekraïense defensie-industrie een cruciale en aanvullende schakel is geworden binnen de Europese veiligheid, met name wat betreft de productiecapaciteit voor drones, in de praktijk beproefde innovaties op het gebied van onbemande systemen, elektronische oorlogsvoering en software voor het slagveld;
80. is dan ook verheugd over de intensievere samenwerking op het gebied van veiligheid en defensie tussen Oekraïne en de EU en haar lidstaten, met name via de Europese Vredesfaciliteit, en dringt aan op een versterkte samenwerking in het kader van het SAFE-instrument (Optreden voor de veiligheid van Europa) en het programma voor de Europese defensie-industrie (EDIP) om tegemoet te komen aan de cruciale defensiebehoeften van Oekraïne en de integratie van de Oekraïense defensie-industrie in het industriële ecosysteem van de EU te vergemakkelijken; onderstreept het belang van de toetreding van Oekraïne tot het Europees Defensiefonds als geassocieerd land en dringt aan op een snel verloop van de vereiste onderhandelingen; is ingenomen met de oprichting van de taskforce EU-Oekraïne voor industriële samenwerking op defensiegebied en het BraveTechEU-initiatief; verzoekt de EU om de integratie van de defensietechnologische en industriële basis van Oekraïne in de EDTIB te ondersteunen, onder meer via het EDIP en het toekomstige Europees Fonds voor Concurrentievermogen; erkent dat de Oekraïense deskundigheid op het slagveld opnieuw is gebleken in het Midden-Oosten bij de verdediging van de Golfstaten; herhaalt dat Oekraïne het meest ervaren leger in Europa heeft;
81. benadrukt het strategische belang van de organisatie van regelmatige gezamenlijke militaire oefeningen en de geleidelijke integratie van Oekraïne in door de EU geleide opleidings- en operationele kaders, als middel om de paraatheid, interoperabiliteit met

Europese troepen en afstemming op de NAVO-normen te verbeteren; dringt daarnaast aan op meer gezamenlijke investeringsinitiatieven van de Unie en Oekraïne in de defensie-industrie, waaronder de gezamenlijke ontwikkeling en productie van militair materieel, wat de zelfverdedigingscapaciteit van Oekraïne zou versterken; dringt aan op duurzame maatregelen om de banden tussen de Oekraïense en Europese defensietechnologische en -industriële basis te verstevigen, strategische afhankelijkheden te verminderen en bij te dragen aan de veiligheid en stabiliteit op het Europese continent op de lange termijn;

82. benadrukt dat het van strategisch belang is de militaire mobiliteit te vergroten om de defensie en weerbaarheid van Oekraïne te ondersteunen en te zorgen voor de snelle inzet van uitrusting en humanitaire hulp aan Oekraïense strijdkrachten; onderstreept de cruciale rol van de kuststaten van de Zwarte Zee en de landen aan de oostgrens bij het faciliteren van veilige doorvoerroutes, het vooraf positioneren van materieel en gezamenlijke operationele coördinatie met Oekraïne; verzoekt de Commissie en de lidstaten de infrastructuur, interoperabiliteit en logistieke kaders in deze regio's te versterken, onder meer door middel van gezamenlijke oefeningen en gerichte investeringen, teneinde de operationele capaciteiten van Oekraïne te vergroten, zijn territoriale integriteit te versterken en verdere agressie te ontmoedigen;
83. is ingenomen met de goedkeuring van de strategie inzake veteranenbeleid 2030 van Oekraïne; benadrukt het belang van de doeltreffende re-integratie van Oekraïense oorlogsveteranen in de samenleving als belangrijk onderdeel van het herstel en de sociale cohesie van Oekraïne op lange termijn; wijst op het toenemende aantal veteranen met een handicap en de noodzaak om de uitvoering van toegankelijkheidsbeleid en de rechten van personen met een handicap te versterken; verzoekt de EU en haar lidstaten in dit verband steun aan Oekraïne te verlenen; erkent de strategische waarde van de ervaring van Oekraïense veteranen voor de Europese veiligheid en defensie, met inbegrip van hun unieke knowhow op het gebied van moderne oorlogsvoering, zoals de afweer van onbemande systemen, veldgeneeskunde en evacuatie van slachtoffers in hevige conflicten; onderstreept dat hun kwetsbaarheid voor sociale marginalisering en vijandige manipulatie, onder meer door de Russische Federatie, moet worden voorkomen;
84. verzoekt de Commissie passende kaders te ontwikkelen om de unieke oorlogservaringen van Oekraïne op het gebied van civiele bescherming, de veerkracht van kritieke infrastructuur, de bestrijding van desinformatie en het bestuur in tijden van grootschalige militaire agressie te integreren in het paraatheids-, weerbaarheids- en veiligheidsbeleid van de Unie;
85. onderkent dat niet-EU-landen en internationale partners sinds het begin van de grootschalige invasie door de Russische Federatie in 2022 aanzienlijke politieke, financiële, humanitaire en militaire steun aan Oekraïne hebben verleend; benadrukt dat deze brede coalitie van steun een uiting is van de gezamenlijke inzet om het internationaal recht en de beginselen van het Handvest van de Verenigde Naties te handhaven; wijst in dit verband op de belangrijke bijdrage van de Verenigde Staten, die meer dan 66,9 miljard USD aan militaire bijstand hebben verstrekt; wijst daarnaast op de belangrijke rol van het Verenigd Koninkrijk, Canada, Japan, Noorwegen, Nieuw-Zeeland en Australië, die zich hebben aangesloten bij de internationale sancties tegen de Russische Federatie en hebben bijgedragen aan de militaire steun aan Oekraïne en de opleiding van personeel, alsook aan humanitaire en macrofinanciële bijstand aan Oekraïne; wijst op de belangrijke hulp die Turkije heeft geboden, onder meer in de

vorm van militaire en humanitaire steun en diplomatieke inspanningen; spreekt voorts zijn waardering uit voor de humanitaire hulp die Republiek Moldavië heeft geboden, waarmee het blijk heeft gegeven van regionale solidariteit in het licht van de aanhoudende Russische agressie;

XI. Regionale samenwerking en goede nabuurschapsbetrekkingen

86. is ingenomen met de bijlegging van het geschil tussen Oekraïne en Hongarije (en Slowakije) over de onderbroken leveringen van Russische olie via de Droezyba-pijpleiding; benadrukt dat er in Hongarije of Slowakije geen tekort op de markt was als gevolg van het geschil, gezien de direct beschikbare alternatieve transportmogelijkheden via de Adria-pijpleiding, die bovendien het voordeel hebben dat daarmee de Russische economie niet wordt ondersteund; merkt op dat Hongaarse bedrijven sinds het begin van de Russische agressie tegen Oekraïne meer Russische energie hebben ingevoerd, hetgeen in strijd is met het EU-beleid; merkt op dat de brandstofprijzen in Hongarije boven het Europese gemiddelde liggen en dat de argumenten voor hogere kosten als gevolg van het gebruik van de Adria-pijpleiding verzonnen waren;
87. benadrukt dat alle lidstaten, en niet alleen de Hongaarse en Slowaakse regeringen, de verplichting hebben om hun afhankelijkheid van Russische energievoorzieningen en -infrastructuur geleidelijk af te bouwen;
88. veroordeelt het eerdere optreden van de Hongaarse rechtshandavingsinstanties bij de detentie van het personeel van de Oekraïense Osjadbank en de inbeslagneming van contant geld en goud, waar de Hongaarse douane vooraf naar behoren toestemming voor had verleend; is ingenomen met de onlangs bereikte oplossing van het geschil;

XII. Sociaal-economische hervormingen

89. prijst de goedkeuring door Oekraïne van de hervorming van het openbaar bestuur en de voortdurende praktische integratie van Oekraïne in de bestuursstructuren en economische, regelgevings- en veiligheidskaders van de EU; spoort de Oekraïense regering aan om een systemische aanpak te hanteren bij de hervorming van het openbaar bestuur en het beheer van overheidsfinanciën en daarbij te zorgen voor afstemming op de bestaande routekaart, en om de efficiëntie te verbeteren; is ingenomen met de goedkeuring van de hervormingsstrategie voor het beheer van de overheidsfinanciën voor 2026-2030 en moedigt de snelle afronding en goedkeuring aan van de strategie voor de hervorming van het openbaar bestuur voor 2026-2030; looft het succes van het programma Create Ukraine, dat, voortbouwend op de ervaringen die in Litouwen zijn opgedaan, jonge Oekraïners met waardevolle internationale ervaring helpt om aan de slag te gaan in de Oekraïense publieke sector; moedigt de uitbreiding van deze en soortgelijke initiatieven aan om professionals terug naar Oekraïne te halen en zo bij te dragen aan de toetreding van het land tot de EU en de wederopbouw na de oorlog;
90. is ingenomen met de vooruitgang die is geboekt bij de hervorming van het Oekraïense bureau voor economische zekerheid en het Oekraïense agentschap voor de ontneming en het beheer van vermogensbestanddelen; is voorts ingenomen met de benoeming van het hoofd van de nationale douanedienst van Oekraïne en benadrukt hoe belangrijk het is vooruitgang te boeken bij de douanehervorming;

91. wijst op de positieve bevindingen in de meest recente verslagen van de Wereldbank en het Internationaal Monetair Fonds, die wijzen op de economische veerkracht van Oekraïne en de vooruitgang op het gebied van macro-economische stabilisatie, ondanks de aanhoudende oorlog; is verheugd over de recente goedkeuring van het programma van het Internationaal Monetair Fonds ter waarde van 1,8 miljard USD en de daarmee verband houdende hervormingen; dringt er bij Oekraïne op aan snel werk te maken van de uitvoering van de hervormingen;
92. herhaalt zijn oproep aan Oekraïne en de lidstaten om nauw samen te werken om de potentiële economische participatie van de Oekraïense vluchtelingen en de diasporagemeenschap ten volle te benutten en zo de veerkracht en inclusiviteit van het huidige en toekomstige proces van economisch herstel en wederopbouw van Oekraïne te waarborgen; verzoekt de Commissie concrete voorstellen in dit verband te doen; merkt op dat de richtlijn tijdelijke bescherming⁸, die meer dan 4 miljoen Oekraïners in de EU een wettelijke status verleende, in maart 2027 afloopt; dringt er bij de EU, haar lidstaten en Oekraïne op aan te werken aan een gecoördineerd, geharmoniseerd en goed gecommuniceerd beleid, dat zekerheid zou bieden aan Oekraïners die zich voorbereiden op terugkeer of legale trajecten overwegen om in gastlanden te blijven;
93. benadrukt dat de wederopbouw van Oekraïne en de daarmee samenhangende voorbereidende plannen nauw moeten aansluiten bij de hervormingen in het kader van de EU-toetreding en dat sociale rechtvaardigheid, duurzaamheid, transparantie en inclusieve lokale zeggenschap daarbij leidende beginselen moeten zijn; benadrukt voorts dat de wederopbouw van Oekraïne gebaseerd moet zijn op een solide rechtsstaat, transparant bestuur en democratische inclusie; beklemtoont dat justitiële hervormingen, inspanningen op het gebied van corruptiebestrijding en verbeteringen van het openbaar bestuur niet alleen voorwaarden zijn voor toetreding tot de EU, maar ook van fundamenteel belang zijn om investeringen aan te trekken en het vertrouwen tussen de partners en burgers van Oekraïne te herstellen; dringt erop aan dat bij alle wederopbouwinspanningen wordt gekozen voor een genderbewuste aanpak en onder meer ook voor een grotere vertegenwoordiging van vrouwen en minderheden in besluitvormingsprocessen, teneinde een zo groot mogelijk effect en duurzaamheid op de lange termijn te waarborgen;
94. benadrukt dat het cohesiebeleid van de EU, als belangrijkste instrument ter bevordering van de economische, sociale en territoriale eenheid, van essentieel belang is voor de verwezenlijking van de doelstellingen van het regionaal beleid van de EU en voor de verdieping van de samenwerking tussen regio's van de EU en Oekraïne; dringt erop aan dat dit beleid volledig in aanmerking wordt genomen in het kader van regionale en nabuurschapssamenwerking;
95. benadrukt het toenemende belang van Oekraïne als strategische partner voor de Europese Unie bij de levering van belangrijke materialen en kritieke grondstoffen, waaronder landbouwproducten zoals granen, oliehoudende zaden en plantaardige oliën, alsook lithium, titaan en andere minerale hulpbronnen die essentieel zijn voor de groene en de digitale transitie; dringt aan op transparantie, publieke verantwoording en

⁸ Richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen (PB L 212 van 7.8.2001, blz. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/55/oj>).

waarborgen voor de nationale belangen bij alle privatiserings- en investeringsprocessen; merkt op dat een aanzienlijk deel van deze kritieke hulpbronnen zich bevindt in gebieden die tijdelijk door de Russische Federatie worden bezet; benadrukt daarom de noodzaak van versterkte solidariteit van de EU met Oekraïne bij de bescherming van zijn natuurlijke hulpbronnen, landbouwcapaciteit en territoriale integriteit;

96. is ingenomen met de inspanningen om de tripartiete sociale dialoog in Oekraïne te verbeteren, onder meer met de steun van de onlangs ondertekende partnerschapsovereenkomst met de EU en de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO); dringt erop aan dat tijdens het volledige pre-toetredingsproces de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten en alle relevante IAO-verdragen worden geëerbiedigd; verzoekt Oekraïne door te gaan met de aanpassing van arbeidsnormen, met name wat vrijheid van vergadering en sociale dialoog betreft; benadrukt dat uitvoerig overleg met de vakbonden en het maatschappelijk middenveld noodzakelijk is en beveelt aan op dit gebied rekening te houden met de deskundigheid van de IAO; dringt er bij Oekraïne en de Commissie op aan om bij het uitstippelen, doorvoeren en monitoren van sociaal-economische hervormingen samen te werken met de belangrijkste sociale partners, waaronder onafhankelijke vakbonden, en erkent tegelijkertijd dat hervormingsmaatregelen nodig zijn om het ondernemingsklimaat en de werking van de markteconomie te verbeteren; roept op tot meer aandacht voor maatregelen om marktverstoringen te corrigeren en voor maatregelen op het gebied van sociale bescherming;
97. neemt kennis van berichten over staatsinmenging in vakbondsangelegenheden, waaronder de inbeslagneming van vakbondseigendom; dringt aan op de teruggave van in beslag genomen vakbondsactiva; verzoekt de Oekraïense autoriteiten erover te waken dat vakbondsleden hun mandaat vrijelijk kunnen uitoefenen en dringt aan op volledige rechtsbescherming tegen anti-vakbondspraktijken; dringt er bij de Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden op aan om actief toezicht te houden op de stand van zaken met betrekking tot arbeidsrechten in Oekraïne, in nauwe samenwerking met het Europees Verbond van Vakverenigingen en de IAO;
98. pleit voor aanhoudende inspanningen om het kapitaalverkeer te liberaliseren, onder meer door afstemming op de verordening betreffende de gemeenschappelijke eurobetalingsruimte⁹¹, en om de strijd tegen witwassen en terrorismefinanciering op te voeren;
99. stelt tot zijn tevredenheid vast dat het meerlagig bestuur in Oekraïne goed functioneert; juicht het toe dat er, in overeenstemming met de vereisten voor EU-toetreding, vooruitgang is geboekt bij het bevorderen van decentralisatie; dringt aan op verdere hervormingen met het oog op de versterking van het lokaal zelfbestuur in overeenstemming met de beginselen van het Europees Handvest inzake lokale autonomie;
100. juicht het toe dat Oekraïne heeft voldaan aan 63 van de 68 hervormingsvoorwaarden uit het Oekraïneplan, die oorspronkelijk bedoeld waren om na afloop van de oorlog te

⁹ Verordening (EU) nr. 260/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 14 maart 2012 tot vaststelling van technische en bedrijfsmatige vereisten voor overmakingen en automatische afschrijvingen in euro's en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 924/2009 (PB L 94 van 30.3.2012, blz. 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/260/oj>).

worden uitgevoerd maar toch al tijdens de oorlog zijn gerealiseerd, waardoor er 26,8 miljard EUR kon worden uitbetaald in 2025; dringt aan op aanhoudende uitvoeringsinspanningen, overeenkomstig Verordening (EU) 2024/792¹⁰, vooral om Oekraïne aan te sporen zijn wetgeving aan te passen aan de EU-wetgeving inzake overheidsopdrachten;

101. prijst het cruciale werk dat de Oekraïense gezondheidsdiensten, en met name Oekraïense verpleegkundigen, gedurende de hele oorlog dag in dag uit verrichten; merkt op dat een groot deel van de werknemers in de publieke zorgsector een minimumloon ontvangt, dat momenteel 6 658 UAH netto bedraagt; herinnert eraan dat het feitelijke bestaansminimum voor één persoon, zoals berekend door het ministerie van Sociaal Beleid in december 2025, 10 979 UAH bedraagt; benadrukt voorts de noodzaak om een specifieke en redelijke regulering van de werklust van verpleegkundigen in te voeren;

XIII. Energie, vervoer en duurzame ontwikkeling

102. is verheugd over de aanzienlijke vooruitgang die is geboekt bij de hervormingen in de energiesector en bij de afstemming van Oekraïne op de doelstellingen van de Europese Green Deal en de Clean Industrial Deal, en spreekt zijn waardering uit voor de goede vooruitgang die Oekraïne boekt bij de uitvoering van zijn nationale energie- en klimaatplan, ondanks de grootschalige vernietiging van de Oekraïense energie-infrastructuur door Rusland; benadrukt dat bij de afstemming op EU-initiatieven, waaronder de Europese Green Deal en de Clean Industrial Deal, rekening moet worden gehouden met de onmiddellijke wederopbouwbehoeften, het economische concurrentievermogen en de voorzieningszekerheid op lange termijn van Oekraïne;
103. verzoekt de EU en haar lidstaten de steun voor het energiesysteem van Oekraïne op te voeren, en benadrukt dat een grotere veerkracht in Oekraïne rechtstreeks bijdraagt aan de bredere energiezuikerheid van Europa; benadrukt dat aanhoudende en voorspelbare energiesteen voor Oekraïne van essentieel belang is om de veerkracht van de burgerbevolking, de economische stabiliteit en de continuïteit van kritieke diensten te waarborgen te midden van de aanhoudende aanvallen en in de aanloop naar de komende winter; verzoekt de Commissie de wederopbouw van de energiesector als prioriteit aan te merken en over te stappen van ad-hocnoodhulp naar langetermijnmechanismen voor herstel, bescherming en modernisering van de energiesector;
104. benadrukt dat Oekraïne een aanzienlijk potentieel heeft om energie en energie-intensieve producten te leveren aan de rest van Europa; roept op tot een snellere integratie van Oekraïne in de energiemarkt van de EU, als een van de factoren die bijdragen aan de veiligheid van de Unie, onder meer door synchronisatie van de regelgeving en investeringen in hernieuwbare energiebronnen; dringt aan op de verdere uitbouw van energieverbindingen met naburige lidstaten en regionale partners, zoals de Republiek Moldavië, met het oog op de verdere integratie van Oekraïne in de energiemarkt van de EU; verzoekt de Commissie en de lidstaten meer te investeren in de uitbreiding en modernisering van grensoverschrijdende energie-interconnecties met Oekraïne en transmissienetwerken verder te integreren en te harmoniseren als belangrijke voorbereidende stap naar de integratie van Oekraïne in de interne

¹⁰ Verordening (EU) 2024/792 van het Europees Parlement en de Raad van 29 februari 2024 tot instelling van de faciliteit voor Oekraïne (PB L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj>).

energiemarkt van de EU;

105. wijst op het strategische belang van een toekomstige overeenkomst voor de verkoop van twee VVER-1000-kernreactoren van Bulgarije aan Oekraïne als voorbeeld van een verdergaande samenwerking op energiegebied, en merkt bovendien op dat dit zal bijdragen aan de energiezekerheid van Oekraïne; benadrukt het potentieel van dit project om de regionale energieverbindingen te versterken en de integratie van het Oekraïense energiesysteem in het energiesysteem van de EU te bevorderen; moedigt de verdere ontwikkeling aan van gezamenlijke initiatieven op gebieden zoals energie-infrastructuur, waaronder hoogspanningsleidingen en energieopslag, alsook de verbetering van intermodale vervoersverbindingen, teneinde de toeleveringsketens, de logistiek en de handel tussen beide landen en in het bredere Zwarte Zeegebied te vergemakkelijken;
106. neemt nota van de door Oekraïne ingediende verzoeken om een tijdelijke uitzondering op grond van overmacht bij de invoering van het mechanisme voor koolstofgrensaanpassing of daarmee samenhangende maatregelen, rekening houdend met de gevolgen van de Russische aanvalsoorlog voor het vermogen van Oekraïne om de koolstofvoetafdruk van zijn industrieën te verkleinen; moedigt de Commissie aan om overleg te voeren met het oog op het vinden van voor beide partijen aanvaardbare tijdelijke oplossingen in dit verband;
107. dringt er bij Oekraïne op aan de wederopbouw aan te grijpen om het land beter dan voorheen op te bouwen door waar mogelijk gebruik te maken van de meest klimaatvriendelijke technologieën en de meest kosteneffectieve en betrouwbare oplossingen voor de Oekraïense energiesector, te investeren in hernieuwbare energiebronnen en energie-efficiëntie, en de impact op het milieu in de gehele productieketen tot een minimum te beperken; is ingenomen met de voortdurende inspanningen van de Commissie op dit gebied om de hervorming van de energiesector in Oekraïne te ondersteunen; verzoekt de Commissie en de Oekraïense autoriteiten strategisch gebruik te maken van de middelen in het kader van de faciliteit voor Oekraïne om prioriteit te geven aan investeringen in hernieuwbare energiebronnen; dringt aan op voortgang bij de uitvoering van bestaande toezeggingen in het kader van het Oekraïneplan en de pakketten voor de Energiegemeenschap, waaronder de opsplitsing van regionale energiedistributiebedrijven;
108. is ingenomen met de inspanningen van Oekraïne om zijn vervoersbeleid in overeenstemming te brengen met het EU-acquis en de connectiviteit met de Unie te versterken; benadrukt het belang van de uitvoering van de nationale vervoersstrategie en de strategie voor de ontwikkeling en uitbreiding van de grensinfrastructuur met de EU-lidstaten en Moldavië; dringt erop aan dat de duurzame modernisering van de infrastructuur voor spoorwegen, wegen, havens en grensovergangen wordt versneld, in overeenstemming met de TEN-T-prioriteiten; roept Oekraïne op de spoorweghervormingen versneld door te voeren, waaronder de aanpassing aan het EU-acquis inzake spoorwegveiligheid en -interoperabiliteit;
109. benadrukt tegelijkertijd dat de naleving van milieunormen bij de uitvoering van energie- en vervoersprojecten van cruciaal belang is om vooruitgang te boeken met de hervormingsagenda die nodig is voor het traject van Oekraïne naar EU-lidmaatschap; wijst erop dat het belangrijk is dat de EU Oekraïne helpt om bij de wederopbouw beter te bouwen op basis van milieu- en sociale duurzaamheid; verzoekt de EU en haar lidstaten de steun aan Oekraïne, in de vorm van zowel financiële middelen als

deskundigheid, op te voeren om de aanpassing van het land aan het milieuacquis van de EU te bespoedigen;

110. benadrukt dat Oekraïne nog steeds wordt geconfronteerd met aanzienlijke milieugerelateerde uitdagingen, die nog zijn verergerd door de aanhoudende oorlog; merkt op dat het voortduren van het conflict blijft zorgen voor ernstige nadelige gevolgen voor het milieu, waaronder bodem- en waterverontreiniging, aantasting van ecosystemen en toenemende druk op natuurlijke hulpbronnen; uit zijn bezorgdheid over het daaruit voortvloeiende verlies aan biodiversiteit, waaronder schade aan ecosystemen van bossen, steppen en wetlands; benadrukt dat milieubescherming en duurzaamheid in de herstel- en wederopbouwinspanningen moeten worden meegenomen; dringt aan op versterkt milieubeheer, verbeterde monitoringsystemen en een doeltreffende uitvoering van de procedures voor milieueffectbeoordeling en strategische milieubeoordeling, in overeenstemming met het EU-acquis uit hoofde van hoofdstuk 27;
111. uit zijn bezorgdheid over de ontwikkeling van windturbineparken in beschermde hooglandgebieden van de Karpaten in het westen van Oekraïne, met name de geplande installatie van dertig turbines op de berg Roena; onderstreept dat windenergie een veiliger en duurzamer alternatief vormt voor fossiele brandstoffen en roept Oekraïne op zijn grote potentieel voor de ontwikkeling van windenergie buiten beschermde gebieden na te streven; benadrukt dat de productie van groene energie en natuurbehoud in Oekraïne elkaar niet hoeven uit te sluiten, omdat er al andere gebieden zijn aangewezen voor de ontwikkeling van energie-infrastructuur, zonder unieke habitats en oerbossen, en met reeds bestaande toegangswegen;
112. spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over de aanslepende situatie in de kerncentrale van Zaporizja, die nog steeds onder illegale Russische controle staat en nog altijd aanzienlijke risico's voor de nucleaire veiligheid en beveiliging inhoudt vanwege de voortdurende militaire activiteiten in de omgeving ervan; onderstreept dat de inzet van de Internationale Organisatie voor Atoomenergie weliswaar essentieel is voor het waarborgen van nucleaire veiligheid en beveiliging, maar strikt technisch van aard moet blijven; benadrukt in dit verband dat een dergelijke betrokkenheid moet plaatsvinden met volledige eerbiediging van de soevereiniteit en territoriale integriteit van Oekraïne, en niet mag worden opgevat als een aantasting van de rechtspositie van de faciliteit; herhaalt dat het belangrijk is de veilige exploitatie van de centrale te waarborgen in overeenstemming met de internationale normen voor nucleaire veiligheid en onder het legitieme gezag van Oekraïne;
113. herinnert eraan dat het in 2026 veertig jaar geleden is dat de kernramp in Tsjernobyl gebeurde, die nog altijd tot de ernstigste nucleaire ongevallen in de geschiedenis behoort; veroordeelt in krachtige bewoordingen de gerichte aanvallen van Rusland op het terrein van de kerncentrale van Tsjernobyl en de catastrofale schade aan het beschermingsschild daarvan, dat was gebouwd om radioactief materiaal in te dammen en nu zijn belangrijkste veiligheidsfunctie niet meer kan vervullen, waardoor ernstige risico's voor de nucleaire veiligheid ontstaan; merkt op dat de reparatiekosten worden geraamd op 500 miljoen EUR;

o

o o

114. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie,

de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten, en de regering en het parlement van Oekraïne.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0261

Commissieverslag 2025 over Servië

Resolutie van het Europees Parlement van 8 juli 2026 over het Commissieverslag 2025 over Servië (2025/2255(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien de Stabilisatie- en associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Servië, anderzijds¹, die op 1 september 2013 in werking is getreden,
- gezien het verzoek van Servië om toetreding tot de EU van 19 december 2009,
- gezien het advies van de Commissie van 12 oktober 2011 betreffende het verzoek van Servië om toetreding tot de Europese Unie (COM(2011)0668), het besluit van de Europese Raad van 1 maart 2012 om Servië de status van kandidaat-lidstaat te verlenen en het besluit van de Europese Raad van 28 juni 2013 om EU-toetredingsonderhandelingen met Servië te openen,
- gezien de Overeenkomst van Brussel van 27 februari 2023 en de Overeenkomst van Ohrid van 18 maart 2023 en de bijbehorende uitvoeringsbijlage,
- gezien Verordening (EU) 2021/1529 van het Europees Parlement en de Raad van 15 september 2021 tot vaststelling van het instrument voor pretoetredingssteun (IPA III)²,
- gezien Verordening (EU) 2024/1449 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot oprichting van de hervormings- en groeifaciliteit voor de Westelijke Balkan³,
- gezien de conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad naar aanleiding van de bijeenkomst in Thessaloniki op 19 en 20 juni 2003,
- gezien de verklaringen van de top EU-Westelijke Balkan van 17 mei 2018 in Sofia en de top EU-Westelijke Balkan van 6 mei 2020 in Zagreb,

¹ PB L 278 van 18.10.2013, blz. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_international/2013/490/oj.

² PB L 330 van 20.9.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj>.

³ PB L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj>.

- gezien het Kaderverdrag inzake de bescherming van nationale minderheden van de Raad van Europa, dat in 2001 door Servië is geratificeerd, en het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden van de Raad van Europa, dat in 2006 door Servië is geratificeerd,
- gezien de op 27 maart 2025 gepubliceerde technische briefing van Amnesty International getiteld “Serbia: journalists targeted with Pegasus spyware” (EUR 70/9186/2025), waarin het gebruik van Pegasus-spyware tegen onderzoeksjournalisten is gedocumenteerd,
- gezien het verslag “Freedom in the World 2026” over Servië van Freedom House, gepubliceerd op 19 maart 2026,
- gezien de wereldindex voor persvrijheid 2025 van Verslaggevers zonder Grenzen, gepubliceerd op 2 mei 2025,
- gezien de bijeenkomst van leiders van de Westelijke Balkan van 1 juli 2025 in Skopje, Noord-Macedonië, over het groeiplan voor de Westelijke Balkan,
- gezien de verklaring van de top EU-Westelijke Balkan van 17 december 2025,
- gezien de conclusies van het voorzitterschap van de Raad van 16 december 2025 over uitbreiding,
- gezien het proces van Berlijn, dat op 28 augustus 2014 is gestart,
- gezien de conclusies van de voorzitter naar aanleiding van de op 22 oktober 2025 gehouden top van 2025 in het kader van het proces van Berlijn,
- gezien de mededeling van de Commissie van 6 oktober 2020 getiteld “Een economisch en investeringsplan voor de Westelijke Balkan” (COM(2020)0641),
- gezien de mededeling van de Commissie van 8 november 2023 getiteld “Nieuw groeiplan voor de Westelijke Balkan” (COM(2023)0691),
- gezien de mededeling van de Commissie van 8 juli 2025 getiteld “Verslag over de rechtsstaat 2025 – Situatie op het gebied van de rechtsstaat in de Europese Unie” (COM(2025)0900) en het bijbehorend werkdocument van de diensten van de Commissie getiteld “2025 Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in Serbia” (SWD(2025)0931),
- gezien de mededeling van de Commissie van 4 november 2025 getiteld “Mededeling inzake het uitbreidingsbeleid van de EU voor 2025” (COM(2025)0690) en het bijbehorend werkdocument van de diensten van de Commissie getiteld “Serbia 2025 Report” (SWD(2025)0755),
- gezien het eerste akkoord inzake beginselen betreffende de normalisering van de betrekkingen tussen de regeringen van Servië en Kosovo van 19 april 2013, de akkoorden van 25 augustus 2015 en de lopende, door de EU gefaciliteerde dialoog over de normalisering van de betrekkingen,
- gezien het eindverslag van de verkiezingswaarnemingsmissie van het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten van de Organisatie voor Veiligheid en

Samenwerking in Europa (OVSE/ODIHR) over de vervroegde parlements- en presidentsverkiezingen van 3 april 2022 in Servië, dat op 19 augustus 2022 werd gepubliceerd,

- gezien het eindverslag van de verkiezingswaarnemingsmissie van het OVSE/ODIHR over de vervroegde parlementsverkiezingen van 17 december 2023 in Servië, dat op 28 februari 2024 werd gepubliceerd,
 - gezien de conclusies van de Europese Raad van december 2006, de conclusies van de Raad van maart 2020 en de conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad van Kopenhagen van 21 en 22 juni 1993, die ook wel bekendstaan als de criteria van Kopenhagen,
 - gezien de verklaringen van speciale VN-rapporteurs van 4 augustus 2025 over het gewelddadige optreden van de Servische regering tegen de studentenbeweging,
 - gezien artikel 14 van de Servische grondwet inzake de bescherming van nationale minderheden,
 - gezien zijn eerdere resoluties over Servië, met name die van 22 oktober 2025 over de polarisatie en toenemende repressie in Servië, een jaar na de tragedie in Novi Sad⁴,
 - gezien zijn resolutie van 11 maart 2026 over de EU-uitbreidingsstrategie,
 - gezien het werkbezoek van zijn Commissie buitenlandse zaken aan Servië van 22 tot en met 24 januari 2026,
 - gezien artikel 55 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A10-0163/2026),
- A. overwegende dat uitbreiding een belangrijk instrument is van het buitenlands beleid van de EU alsook een strategische geopolitieke investering in duurzame vrede, stabiliteit, veiligheid en welvaart op het continent;
- B. overwegende dat elke kandidaat-lidstaat in het kader van het uitbreidingsproces op zijn eigen merites wordt beoordeeld wat betreft de vervulling van de criteria van Kopenhagen, alsook wat betreft de eerbiediging van en de vastbesloten inzet voor gemeenschappelijke Europese waarden en rechten, de bescherming van minderheden en de afstemming op het buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU; overwegende dat er geen snelle weg naar het EU-lidmaatschap bestaat;
- C. overwegende dat Servië extra inspanningen moet leveren om zijn buitenlands beleid verder af te stemmen op het buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU, aangezien bepaalde acties, verklaringen en contacten op hoog niveau, waaronder de deelname van de Servische president aan de militaire parade van 9 mei 2025 in Moskou, haaks staan op belangrijke standpunten van de EU inzake buitenlands beleid, met name ten aanzien van Rusland;
- D. overwegende dat het tempo van de EU-gerelateerde hervormingen in Servië aanzienlijk is vertraagd en dat er sprake is van achteruitgang op verschillende belangrijke gebieden,

⁴ PB C, C/2026/2098, 29.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2098/oj>.

met name wat betreft de fundamentele aspecten van het toetredingsproces, zoals de rechtsstaat, grondrechten en mediavrijheid; overwegende dat de Commissie heeft vastgesteld dat er nog steeds tekortkomingen zijn in de werking van democratische instellingen; overwegende dat tot nu toe slechts 2 van de 35 onderhandelingshoofdstukken voorlopig zijn afgesloten;

- E. overwegende dat in de afgelopen jaren politieke rechten en burgerlijke vrijheden in Servië gestaag zijn uitgehold door de regerende coalitie, waardoor onafhankelijke media, academici, etnische minderheden, de politieke oppositie en maatschappelijke organisaties onder druk zijn komen te staan, en tegelijkertijd instellingen systematisch zijn verzwakt en de grenzen tussen politieke actoren, staat en media zijn vervaagd;
- F. overwegende dat Servië een cruciaal strijdtoneel blijft voor buitenlandse desinformatiecampagnes, met name van Rusland en China, die erop gericht zijn antiwesterse narratieven aan te wakkeren, waarvan vele ook door binnenlandse actoren worden gegenereerd en verspreid; overwegende dat Russische propagandakanalen als RT Balkan (voorheen Russia Today) en Sputnik onbelemmerd actief zijn in Servië en een aanzienlijke rol spelen in het vormgeven van anti-EU- en antidemocratische narratieven en in de verspreiding ervan in de regio; overwegende dat deze narratieven worden versterkt door aan de staat gelinkte nationale media;
- G. overwegende dat volgens onafhankelijke mediamonitoringgegevens van 2024 de Servische media in democratisch opzicht alsmaar verder achteruit zijn gegaan, aangezien de regeringsmeerderheid meer dan 90 % van de zendtijd in de belangrijkste nieuwsuitzendingen op nationale tv-zenders innam en daarbij overwegend neutraal of positief werd gebracht, terwijl de oppositie minder dan 10 % van de zendtijd kreeg en grotendeels negatief werd weergegeven;
- H. overwegende dat Servië in overeenstemming met hoofdstuk 23 moet aantonen echte vooruitgang te hebben geboekt op het vlak van de daadwerkelijke uitoefening van de rechten van personen die tot een nationale minderheid behoren; overwegende dat vrijheid van godsdienst een Europese kernwaarde en een fundamenteel mensenrecht is; overwegende dat Servië derhalve verplicht is om deze vrijheid te eerbiedigen en voor alle ingezetenen binnen zijn grondgebied te waarborgen overeenkomstig zijn internationale toezeggingen en zijn verplichtingen inzake de mensenrechten;
- I. overwegende dat de sociale situatie in Servië nog steeds moeilijk is; overwegende dat Servië volgens gegevens van Unicef een van de landen in Europa is waar de ongelijkheid het grootst is; overwegende dat 13,6 % van de bevolking in 2024 te maken had met ernstige materiële en sociale deprivatie, dat het percentage mensen dat het risico liep op armoede of sociale uitsluiting 27,2 % bedroeg in 2023 en dat de jeugdwerkloosheid 24,5 % bedroeg; overwegende dat de plattelandsbevolking bijzonder kwetsbaar blijft;
- J. overwegende dat de EU met een aandeel van 58,3 % in het totale Servische handelsverkeer in 2024 de belangrijkste handelspartner van Servië blijft en tevens de belangrijkste bron van investeringen en de grootste verstrekker van financiële steun is; overwegende dat het overgrote deel van geldovermakingen die worden gedaan door Serviërs die in de EU werken, nog steeds afkomstig is uit de EU en dat deze voor veel Servische huishoudens een cruciale en stabiele inkomstenbron vormen en daarmee een belangrijke rol spelen in de economie van het land;

Inzet voor toetreding tot de EU

1. benadrukt dat vooruitgang op weg naar toetreding tot de EU — een echt op merites gebaseerd proces — afhankelijk is van de volledige eerbiediging van de EU-waarden en de naleving van de democratie, de rechtsstaat en de grondrechten, die allemaal zijn verankerd in de criteria van Kopenhagen; benadrukt dat dit niet alleen betekent dat er hervormingen moeten worden vastgesteld, maar dat deze ook grondig en volledig worden doorgevoerd, aangezien de aanhoudende kloof tussen afstemming van de wetgeving en daadwerkelijke uitvoering de vooruitgang van Servië blijft ondermijnen; benadrukt dat elk land op zijn eigen merites moet worden beoordeeld wat betreft zijn traject naar EU-integratie en dat landen niet aan elkaar mogen worden gekoppeld of als onderdeel van een pakket mogen worden behandeld; onderstreept dat er geen snelle trajecten mogelijk zijn met betrekking tot EU-waarden en fundamentele beginselen, aangezien toetreding tot de EU zowel een technisch als een politiek proces is;
2. merkt op dat uit het verslag van de Commissie van 2025 blijkt dat er in zekere mate voorbereidingen zijn getroffen en dat de aanbevelingen van de Commissie gedeeltelijk zijn uitgevoerd; betreurt echter dat de kerntoezeggingen van Servië, zoals uiteengezet in zijn non-paper van november 2024, die bedoeld waren om de nog bestaande belemmeringen voor de opening van cluster 3 weg te nemen, grotendeels nog steeds niet zijn nagekomen; betreurt in dit verband de recente opruiende retoriek van de regering aan het adres van de landen die het openen van cluster 3 niet steunden;
3. benadrukt dat de geloofwaardigheid van het uitbreidingsproces moet worden hooggehouden door strenge en eerlijke voorwaarden toe te passen en er tegelijkertijd voor te zorgen dat hervormingsinspanningen in voorkomend geval naar behoren worden erkend;
4. herinnert eraan dat Servië heeft aangegeven dat het EU-lidmaatschap een strategisch doel van het land is, maar merkt op dat deze toezeggingen in de praktijk vaak niet zijn nagekomen, wat bijvoorbeeld duidelijk werd toen de hoogste vertegenwoordigers van Servië de top EU-Westelijke Balkan in december 2025 niet bijwoonden; wijst erop dat deze aanhoudende discrepantie om verduidelijking vraagt van het Europese traject van Servië; roept Servië ertoe op om zijn blijvende inzet voor de waarden en normen van de EU op concrete wijze aan te tonen en om zijn toezegging inzake het EU-lidmaatschap consequent na te komen;
5. wijst nogmaals op het strategische belang van de Westelijke Balkan in de huidige geopolitieke context voor de veiligheid en stabiliteit van de EU als geheel; wijst erop dat Servië vanwege zijn omvang en geopolitieke positie een directe invloed heeft op de algehele stabiliteit van de regio; veroordeelt derhalve de poging van Servië om een invloedssfeer tot stand te brengen en de activiteiten van het land die de soevereiniteit van buurlanden ondermijnen;
6. herhaalt dat het van groot belang is dat Servië duidelijk en consequent blijk geeft van zijn geopolitieke oriëntatie op de EU, onder meer door volledige afstemming op het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB) van de EU, met name de beperkende maatregelen die de EU heeft genomen in het kader van Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne, en spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over het feit dat Servië blijft nalaten zich volledig aan te sluiten bij het GBVB van de EU; betreurt het feit dat het afstemmingsniveau van Servië een van de laagste is onder alle kandidaat-lidstaten; merkt op dat het feit dat Servië zich niet aansluit bij het buitenlands beleid van

de EU, waaronder het uitblijven van beperkende maatregelen, niet in overeenstemming is met een van de specifieke doelstellingen zoals vastgelegd in artikel 3 van de verordening inzake de hervormings- en groeifaciliteit⁵; herhaalt zijn standpunt dat volledige afstemming een niet-onderhandelbare voorwaarde voor toetreding blijft; is ingenomen met het feit dat Servië zich onlangs heeft aangesloten bij Besluit (GBVB) 2026/438 van de Raad⁶ en Besluit (EU) 2025/490 van de Raad⁷, maar wijst er nogmaals op dat selectieve afstemming onvoldoende is;

7. betreurt dat Servië nauwe banden met Rusland blijft onderhouden en zijn partnerschap met dat land verder verdiept, wat aanleiding geeft tot bezorgdheid over de strategische oriëntatie van Servië en een geloofwaardig traject naar EU-lidmaatschap ondermijnt; benadrukt dat het Europese traject van Servië een duidelijke strategische keus vereist; wijst erop dat een beleid waarbij een evenwicht wordt gezocht tussen de EU en andere geopolitieke actoren onverenigbaar is met het politieke vertrouwen dat van een kandidaat-lidstaat wordt verwacht; roept de Servische autoriteiten ertoe op af te zien van publieke verklaringen en acties die indruisen tegen de belangrijkste standpunten van de EU op het gebied van buitenlands en veiligheidsbeleid;
8. is uiterst bezorgd over de investeringen van Rusland en China in Servië en de toenemende invloed die deze landen uitoefenen op de politieke en economische processen in de regio; veroordeelt het bezoek op hoog niveau aan Belgrado in maart 2026 van de minister van Economische Ontwikkeling van de Russische Federatie, die op de sanctielijst van de EU staat; dringt aan op de onmiddellijke sluiting van het zogenoemde Russisch-Servisch Humanitair Centrum in Niš, dat fungeert als basis voor de Russische militaire inlichtingendienst GRU om vanuit een kandidaat-lidstaat te opereren, en dringt er bij Servië op aan alle militaire samenwerkingsverbanden met Rusland te beëindigen, aangezien dit legitieme vragen oproept over de strategische oriëntatie van Servië en de afstemming op de veiligheidsbelangen van de EU; veroordeelt de Russische activiteiten op het gebied van buitenlandse inmenging in Servië; herinnert eraan dat Servië actief wordt aangewend als regionaal platform voor het voeren van desinformatie- en misinformatiecampagnes in de Westelijke Balkan;
9. uit zijn bezorgdheid over de aanhoudende militaire opbouw van Servië, in combinatie met de steeds vijandiger wordende retoriek aan het adres van buurlanden en de verdieping van de veiligheids- en defensiesamenwerking van Servië met China, met inbegrip van oefeningen van speciale eenheden en de uitbreiding van strategische overeenkomsten, alsook de toenemende aanwezigheid van Chinese beveiligings- en bewakingstechnologie; veroordeelt ten stelligste de recente aankoop door Servië van

⁵ Verordening (EU) 2024/1449 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot oprichting van de hervormings- en groeifaciliteit voor de Westelijke Balkan, (PB L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj>).

⁶ Besluit (GBVB) 2026/438 van de Raad van 23 februari 2026 tot wijziging van Besluit (GBVB) 2022/266 betreffende beperkende maatregelen in antwoord op de illegale erkenning, bezetting of annexatie door de Russische Federatie van bepaalde niet onder regeringsgezag vallende gebieden van Oekraïne (PB L, 2026/438, 23.2.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2026/438/oj>).

⁷ Besluit (EU) 2025/490 van de Raad van 18 februari 2025 betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van een Overeenkomst betreffende de deelname van de Republiek Kroatië aan de Europese Economische Ruimte, en drie daarmee verband houdende overeenkomsten (PB L, 2025/490, 18.3.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/490/oj>).

Chinese ballistische lucht-grondraketten (CM-400AKG); waarschuwt ervoor dat deze militaire opbouw het regionale veiligheidsevenwicht verandert en de regionale stabiliteit en de goede nabuurschapsbetrekkingen met omliggende NAVO-lidstaten ondermijnt; benadrukt dat een dergelijke aankoop niet in overeenstemming is met het GBVB van de EU en ernstige vragen oproept over de geopolitieke oriëntatie van Servië; onderstreept dat grote defensieaankopen bij autoritaire strategische concurrenten van de EU volledige transparantie vereisen, alsmede een zorgvuldige beoordeling van de implicaties daarvan voor de regionale stabiliteit, de interoperabiliteit en de verkondigde Europese oriëntatie van Servië; neemt met bezorgdheid kennis van het recente memorandum van samenwerking tussen de Servische regeringspartij en de Chinese Communistische Partij, hetgeen verdere vragen doet rijzen over de strategische motivatie van Servië om het pad op weg naar toetreding tot de EU voort te zetten;

10. veroordeelt het feit dat Servië voor Russische inlichtingendiensten een uitvalsbasis is geworden voor sabotageactiviteiten in Europa; spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over geloofwaardige berichten die erop wijzen dat Servië dienstdoet als een belangrijke operationele uitvalsbasis voor hybride en destabilisatieactiviteiten van Rusland in Europa; wijst in het bijzonder op gedocumenteerde gevallen waarin personen die door aan de Russische inlichtingendienst gelieerde actoren waren gerekruteerd en gefinancierd, gecoördineerde provocaties en daden hebben uitgevoerd die tot doel hadden etnische en religieuze spanningen in de EU-lidstaten op te wekken; wijst voorts op meldingen over georganiseerde netwerken die vanaf Servisch grondgebied opereren, onder meer om personen te trainen in en in te zetten voor het uitvoeren van destabiliserende acties in andere Europese landen en in buurlanden van de EU; verzoekt de Servische autoriteiten onmiddellijke en doeltreffende maatregelen te nemen om dergelijke activiteiten te onderzoeken, te voorkomen en te vervolgen;
11. betreurt het dat Servië zich bij de stemming over de resolutie van de Algemene Vergadering van de VN van februari 2026 ter ondersteuning van rechtvaardige en duurzame vrede in Oekraïne van stemming heeft onthouden; is van mening dat dergelijk stemgedrag het vertrouwen in de strategische inzet van Servië voor het Europese traject verder ondermijnt;
12. uit zijn bezorgdheid over het feit dat Servië in de Parlementaire Vergadering van de Organisatie van het Verdrag inzake collectieve veiligheid, een veiligheidsstructuur onder leiding van de Russische Federatie, de status van waarnemer behoudt en een vrijhandelsovereenkomst met de Euraziatische Economische Unie blijft uitvoeren;
13. betreurt het feit dat Servië in veel andere onderhandelingshoofdstukken beperkte of geen vooruitgang heeft geboekt bij het voldoen aan de benchmarks voor EU-lidmaatschap; neemt kennis van de oprichting van het operationele team dat tot doel heeft vaart te zetten achter de uitvoering van EU-gerelateerde hervormingen; verzoekt Servië om met concrete en alomvattende maatregelen aan te tonen dat het land zich inzet voor de uitvoering van de hervormingen die nodig zijn op weg naar het EU-lidmaatschap; herhaalt dat de toetredingsonderhandelingen van de EU met Servië alleen mogen worden voortgezet wanneer Servië zich aansluit bij de EU-sancties tegen Rusland, en op basis van meetbare en duurzame vooruitgang op het gebied van het cluster fundamentele kwesties, met name wat betreft de rechtsstaat, vrije en eerlijke verkiezingen, de bestrijding van corruptie en georganiseerde misdaad, de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, de vrijheid van de media, de hervorming van het openbaar bestuur en de werking van democratische instellingen; verzoekt de Commissie het beginsel “eerst de basis” strikt toe te passen en elke belangrijke terugval

te laten weerspiegelen in het tempo en de omvang van de financiële steun die in het kader van de pretoetredingsinstrumenten wordt verleend;

14. herhaalt dat toetreding tot de EU een proces is dat de hele samenleving betreft en verzoekt de Servische regering om het belang, de voordelen en de verplichtingen van toetreding tot de EU, de financiële steun van de EU en de toetredingsgerelateerde hervormingen onder de aandacht van de Servische bevolking te brengen; verzoekt de EU en haar instellingen om de communicatie- en voorlichtingsinspanningen in Servië op te voeren teneinde de impact en voordelen van EU-steun beter zichtbaar te maken;
15. wijst er nogmaals op dat Servië geloofwaardige vooruitgang moet boeken en zich meer moet inspannen om buitenlandse en binnenlandse informatiemanipulatie en inmenging, met inbegrip van desinformatie en anti-EU- en antiwesterse retoriek, aan te pakken, die ook buiten Servië negatieve gevolgen hebben op de hele regio;
16. betreurt de geringe steun voor het EU-lidmaatschap in Servië, die het gevolg is van een aloud manipulatief anti-EU-narratief dat door de regering gecontroleerde media en door sommige hooggeplaatste Servische functionarissen en leden van de regerende partij, ook op het hoogste niveau, wordt verspreid; roept Servië ertoe op desinformatie, onder meer over de Russische agressie tegen Oekraïne, te bestrijden en met name een einde te maken aan zijn eigen, door de staat gesteunde desinformatiecampagnes, en tegelijkertijd een consistente en constructieve EU-oriëntatie te bevorderen; verzoekt de EU om de samenwerking met Servische non-gouvernementele organisaties te verbeteren teneinde de democratische veerkracht te versterken en hybride dreigingen tegen te gaan; betreurt ten eerste de aanhoudende, consistente en systematische antiwesterse narratieven in de Servische media, waarbij de EU overwegend in een negatief daglicht wordt gesteld, terwijl Rusland, China en — in toenemende mate — de Verenigde Staten positief worden afgeschilderd;
17. neemt met bijzondere bezorgdheid kennis van de vaststelling van de Commissie dat Servië geen maatregelen heeft genomen om buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging tegen te gaan; verzoekt Servië om onverwijld een alomvattend nationaal kader voor democratische veerkracht vast te stellen en uit te voeren, met inbegrip van duidelijke institutionele verantwoordelijkheden, regelmatige openbare verslaglegging en bescherming van onafhankelijke toezichthoudende instanties; moedigt de EU aan om haar strategische communicatie en aanwezigheid in Servië te versterken teneinde anti-EU-narratieven tegen te gaan; verzoekt de Servische autoriteiten om onderzoek te doen naar alle netwerken die zich bezighouden met desinformatie en vanaf het Servisch grondgebied opereren, en deze te ontmantelen, en om de samenwerking met de EU-lidstaten en partnerlanden in de strijd tegen hybride dreigingen en buitenlandse inmenging te versterken; verzoekt de Commissie met klem bij de desbetreffende onlineplatforms opheldering te vragen over de opschorting van een aantal profielen van mediakanalen die erom bekendstaan zich kritisch uit te laten over de Servische regering;
18. verwerpt stellig alle aantijgingen van Servische functionarissen dat de EU en enkele van haar lidstaten sinds november 2024 betrokken waren bij het organiseren van de studentenprotesten, met het oog op het ontketenen van een “kleurenrevolutie”; betreurt het feit dat de hoogste overheidsfunctionarissen actief complottheorieën verspreiden waarin wordt beweerd dat de instorting van het afdak een sabotagedaad of een terroristische aanval was die door EU-lidstaten is gepleegd en gesteund; herhaalt zijn krachtige veroordeling van de onwettige arrestatie en uitzetting van EU-burgers die verklaringen hebben afgelegd waarin ze steun betuigden aan de protesterende studenten;

verwerpt eveneens de ongegronde aantijgingen van de Servische autoriteiten dat Kroatië zich heeft gemengd in en heeft deelgenomen aan het verloop van de lokale verkiezingen van maart 2026; veroordeelt al deze valse beschuldigingen;

19. veroordeelt het onaanvaardbare gedrag, de beledigingen, laster en haatzaaiende retoriek aan het adres van leden van het Europees Parlement en andere politieke actoren, waaronder leden van de delegatie van de Commissie buitenlandse zaken die in januari 2026 op werkbezoek in Servië was; betreurt in dit verband de uitspraken van de president van Servië in september 2025, waarbij hij zich in denigrerende bewoordingen over leden van het Europees Parlement uitliet;
20. herhaalt zijn bezorgdheid over de verzoenende houding van de Commissie tegenover Servië, tegen de achtergrond van jarenlange achteruitgang van de rechtsstaat, de democratie en de grondrechten in het land, alsook de destabiliserende invloed van het land op de hele regio; dringt er bij de Commissie op aan de fundamentele waarden van de EU hoog te houden door duidelijker taal te spreken ten aanzien van Servië en er consequent op te wijzen dat het land aanzienlijk tekortschiet en te weinig vooruitgang boekt, of zelfs achteruitgang vertoont; is ingenomen met de eerste vooruitgang die de commissaris voor Uitbreiding heeft geboekt bij het aanpakken van de tekortkomingen van Servië, alsook met de aangekondigde opschorting van financiering die voor Servië was bestemd in verband met wetgevingshervormingen; waarschuwt voor mogelijke systematische pogingen van Servië om de versnelde vooruitgang van buurlanden op weg naar het EU-lidmaatschap te belemmeren, met name in het licht van de stagnatie van zijn eigen toetredingsproces; verzoekt Servië zijn visumbeleid beter af te stemmen op de EU-lijst van derde landen waarvan de onderdanen een visum nodig hebben;

Democratie en de rechtsstaat

21. uit zijn bezorgdheid over de toenemende politieke crisis in Servië tegen de achtergrond van de massaprotesten die sinds november 2024 in heel het land plaatsvinden en die de reactie van het Servische volk op de systematische corruptie en het gebrek aan verantwoordingsplicht en transparantie in het land weerspiegelen; merkt op dat leden van het Parlement die hebben deelgenomen aan de onderzoeksmissie van januari 2026 toenemende polarisatie, een beperkte parlementaire dialoog en verzwakt institutioneel vertrouwen hebben benoemd als de belangrijkste factoren die hiertoe hebben bijgedragen; uit zijn bezorgdheid over het feit dat corruptie op veel gebieden nog steeds wijdverbreid is en dat vooruitgang een sterke politieke wil vereist om corruptie doeltreffend aan te pakken, evenals een robuust strafrechtelijk antwoord op corruptie op hoog niveau;
22. stelt met bezorgdheid vast dat Servië in de corruptieperceptie-index 2025 van Transparency International zijn slechtste score in twintig jaar behaalde; beschouwt dit als een zoveelste signaal van zwakke instellingen en onvoldoende verantwoordingsplicht; is ingenomen met de goedkeuring van de nationale strategie voor corruptiebestrijding voor de periode 2024-2026; verzoekt de Servische autoriteiten te zorgen voor volledige naleving van de aanbevelingen van de Servische raad voor de bestrijding van corruptie; spreekt zijn bezorgdheid uit over de onafhankelijkheid van het Servische agentschap voor preventie van corruptie;
23. merkt op dat onderzoek in verband met de instorting van het afdak van het treinstation van Novi Sad in 2024 nog steeds loopt, en betreurt het dat er nog geen significante vooruitgang is geboekt; betreurt het eveneens dat er weinig duidelijkheid is over het onderzoek, onder meer vanwege tegenstrijdige uitspraken van functionarissen en

mogelijke manipulatie of nalatigheid bij de behandeling van bewijsmateriaal; veroordeelt ten stelligste alle vormen van ongepaste beïnvloeding waarmee het openbaar ministerie dat de zaak behandelt, te maken heeft; dringt nogmaals aan op volledige transparantie, verantwoordingsplicht en onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in de procedures;

24. herhaalt dat door de tragedie van Novi Sad verdere structurele tekortkomingen aan het licht zijn gekomen met betrekking tot de overheidsdiensten, transparantie, verantwoordingsplicht en de rechtsstaat in Servië, en dat dit voor elke kandidaat-lidstaat die tot de EU wil toetreden essentiële hervormingsgebieden blijven; waarschuwt voor een terugkerend patroon waarbij overheidsopdrachten worden gegund aan en uitgevoerd door Chinese bedrijven die onvoldoende transparantie, publieke controle en verantwoordingsplicht bieden, en benadrukt dat de normen en beginselen van de EU inzake overheidsopdrachten volledig moeten worden nageleefd;
25. is van mening dat het houden van echt vrije en eerlijke verkiezingen de beste manier is om de politieke crisis in Servië op te lossen; dringt erop aan alle aanbevelingen van het ODIHR volledig en op transparante en inclusieve wijze uit te voeren, en wijst erop dat dit onder meer vereist dat er geen druk meer op kiezers wordt uitgeoefend, zoals in de vorm van intimidatie en het kopen van stemmen, dat het misbruik van openbare en bestuurlijke middelen doeltreffend wordt voorkomen, dat voor alle politieke actoren een gelijk speelveld wordt gewaarborgd, dat er maatregelen worden genomen om vooringenomenheid in de media aan te pakken en dat er een einde komt aan de straffeloosheid voor onregelmatigheden bij verkiezingen en daaraan gerelateerde misdaden, zoals het ODIHR en de Commissie herhaaldelijk naar voren hebben gebracht;
26. veroordeelt ten stelligste het vijandige klimaat bij de lokale verkiezingen die op 29 maart 2026 in tien gemeenten zijn gehouden, waarbij waarnemingsmissies melding hebben gemaakt van tal van gewelddadige incidenten, bedreigingen en onregelmatigheden bij de stemming, waaronder intimidatie van en druk op kiezers, aanvallen op journalisten, studenten, activisten en waarnemers, geweld in de buurt van stemlokalen, parallelle kieslijsten en kiezersregisters, het kopen van stemmen, het per bus vervoeren van kiezers uit andere steden naar stemlokalen, invallen in kantoren van oppositiepartijen, misbruik van bestuurlijke middelen en het ontbreken van een gelijk speelveld; dringt er bij de nationale autoriteiten op aan om de schuldigen door middel van een daadkrachtig, grondig en transparant onderzoek ter verantwoording te roepen; wijst op de hoge opkomst als een positief teken van maatschappelijke betrokkenheid; benadrukt dat voor vrije en eerlijke verkiezingen een doeltreffende bescherming van de omgeving met verkiezingsinformatie tegen heimelijke beïnvloeding, gecoördineerde desinformatie en misbruik van de structurele voordelen door functionarissen vereist is; veroordeelt het klimaat van wijdverbreid geweld en intimidatie dat regelmatig tijdens verkiezingsperiodes in Servië wordt waargenomen, waarbij zowel journalisten als burgers worden geconfronteerd met systematische belemmeringen, fysieke bedreigingen en directe aanvallen, wat een ernstige verslechtering van het democratisch klimaat inhoudt, zonder dat de wetshandhavingsinstanties in veel gevallen ingrijpen;
27. herhaalt zijn oproep tot een grondige en volledige uitvoering van de wet inzake het centrale kiezersregister, onder meer wat betreft de naleving van de wettelijke termijnen en het waarborgen van de volledige en doeltreffende medewerking van alle relevante overheidsinstellingen bij de controle van het register; herinnert eraan dat het verbeteren van het kiezersregister een belangrijke aanbeveling van het ODIHR is en een

- randvoorwaarde voor geloofwaardige verkiezingen; wijst erop dat het van essentieel belang is dat deze maatregelen correct worden uitgevoerd om het vertrouwen van het publiek in de nauwkeurigheid en integriteit van het kiezersregister en daarmee ook het vertrouwen van het publiek in het verkiezingsproces te waarborgen;
28. betreurt het toegenomen geweld, de fysieke aanvallen, illegale surveillance en intimidatie waaraan journalisten worden blootgesteld, die tijdens de lokale verkiezingen van maart 2026 tot een hoogtepunt kwamen en door gemaskerde aanvallers werden uitgevoerd; dringt aan op een grotere verantwoordingsplicht en een strengere vervolging van de aanvallers; herhaalt het belang van persvrijheid voor de kandidaat-lidstaten van de EU;
 29. maakt zich zorgen over de toenemende rol van buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging (FIMI) en buitenlandse cyberoperaties en -inmenging in de democratische verkiezingsprocessen in Servië;
 30. stelt met bezorgdheid vast dat er redactionele veranderingen in de media plaatsvinden en veroordeelt de toegenomen druk op de nog resterende onafhankelijke media, in het kader van een breder proces van toe-eigening van de media; veroordeelt de voortzetting van de activiteiten van RT Balkan en Sputnik Srbija, die worden gebruikt om pro-Russische narratieven en desinformatie in de regio van de Westelijke Balkan te verspreiden; herinnert eraan dat deze netwerken worden gebruikt om de Europese sancties tegen Rusland te omzeilen; verzoekt de Servische autoriteiten met klem hybride dreigingen tegen te gaan en zich volledig aan te sluiten bij het besluit van de Raad inzake de opschorting van de omroepactiviteiten van Sputnik en RT;
 31. spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over de wijzigingen die de Nationale Vergadering op 28 januari 2026 heeft aangenomen, met als doel belangrijke wetten inzake de rechterlijke macht te wijzigen volgens een urgente procedure, zonder openbare raadpleging, betrokkenheid van rechterlijke instanties of afdoende motivering; benadrukt dat dit opnieuw een ernstige stap terug betekent op de weg van Servië naar toetreding tot de EU, aangezien het de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en de autonomie van het openbaar ministerie verder verzwakt; betreurt het feit dat de “wetten van Mrdić” al zijn uitgevoerd door de openbaar aanklagers voor georganiseerde misdaad uit hun functie te ontheffen, waardoor de vooruitgang die sinds de grondwets hervorming van 2022 op het gebied van justitiële hervormingen was geboekt, in feite teniet is gedaan en de oproep tot latere intrekking van die wetten daarmee overbodig wordt; neemt er nota van dat de uitvoering van deze wijzigingen is opgeschort; roept op tot een dringende herziening ervan, volledig in overeenstemming met de aanbevelingen in het advies van de Commissie van Venetië, en dringt er bij de Servische autoriteiten op aan een duidelijk tijdschema voor te leggen voor het herstel van de waarborgen voor de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht; verzoekt de Commissie met klem om, tegen de achtergrond van de aangenomen wijzigingen, verdere uitbetalingen van middelen aan Servië in het kader van de hervormings- en groeifaciliteit voor de Westelijke Balkan op te schorten;
 32. uit zijn ernstige bezorgdheid over het gebrek aan continuïteit in de doeltreffende samenwerking van Servië met het Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust) doordat het land niet tijdig een verbindingsmagistraat heeft benoemd, wat heeft geleid tot de tijdelijke sluiting van zijn liaisonbureau en negatieve gevolgen heeft voor de lopende samenwerking, met naar verluidt meer dan tweehonderd vastgelopen of betrokken zaken tot gevolg; neemt

kennis van de herbenoeming van de verbindingsmagistraat bij Eurojust en dringt er bij Servië op aan de justitiële samenwerking naar behoren voort te zetten en samenwerking op dit gebied met EU-agentschappen te behandelen als een essentiële verplichting in het kader van het toetredingsproces; roept de Servische autoriteiten ertoe op om volledige en consistente medewerking te waarborgen als voorwaarde voor verdere uitbetaling van middelen;

33. uit voorts zijn bezorgdheid over het toenemende aantal gevallen van ongepaste beïnvloeding van de rechterlijke macht in Servië, zoals publieke aanvallen op rechters en aanklagers, politieke uitspraken die hun onafhankelijkheid ondermijnen en pogingen om via institutionele en wettelijke middelen druk op hen uit te oefenen; waarschuwt voor het risico dat dergelijke praktijken een remmend effect hebben op de onafhankelijke besluitvorming en het publieke vertrouwen in het rechtsstelsel verder ondermijnen; onderstreept dat de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht doeltreffend moet worden beschermd, zowel in de wet- en regelgeving als in de praktijk; verzoekt de Servische autoriteiten om zich te weerhouden van alle handelingen of uitspraken die de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in gevaar zouden kunnen brengen, en om een veilig klimaat te waarborgen waarin rechters en openbaar aanklagers hun taken zonder druk kunnen uitoefenen; veroordeelt het gebruik door Servische functionarissen van taal die aanzet tot geweld;
34. spreekt zijn bezorgdheid uit over aanhoudende aanwijzingen van staatskaping, waaronder ongepaste politieke beïnvloeding van belangrijke instellingen, regelgevingsinstanties en openbare bestuurslichamen; benadrukt dat meer institutionele onafhankelijkheid en verantwoordingsplicht van essentieel belang zijn om het vertrouwen van het publiek te herstellen en vooruitgang te boeken op het gebied van het Europese traject;
35. stelt met bezorgdheid vast dat de vastgelegde constitutionele rol en onpartijdigheid van het ambt van de president verder worden ondermijnd door voortdurende campagnevoering en partijactivisme, onder meer via kandidatenlijsten voor lokale verkiezingen waarop de naam van de president staat vermeld; hekelt het misbruik van openbare ambten en overheidsmiddelen voor partijpolitieke doeleinden ten gunste van de regerende partij, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, het voeren van verkiezingscampagnes en het mobiliseren van kiezers, hetgeen er uiteindelijk toe leidt dat de grenzen tussen staat en regerende partij vervagen;
36. betreurt het feit dat het stilvallen van de parlementaire werkzaamheden in combinatie met een permanente campagnemodus en sterke polarisatie, ertoe bijdragen dat de Nationale Vergadering niet naar behoren functioneert; wijst er nogmaals op bereid te zijn de Nationale Vergadering en de leden daarvan te ondersteunen bij de democratische processen die verband houden met het Europese traject van Servië, met inbegrip van de goede werking van het parlement in overeenstemming met zijn reglement van orde, door gebruik te maken van de bestaande instrumenten en initiatieven van het Europees Parlement ter ondersteuning van de democratie; moedigt aan tot verdere versterking van de parlementaire dialoog tussen de EU en Servië en tot constructieve betrokkenheid binnen het Parlementair Stabilisatie- en associatiecomité van het Europees Parlement;
37. spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over de problemen van systemische aard die door de studentenprotesten en verschillende andere protesten in Servië onder de aandacht zijn gebracht, zoals kwesties met betrekking tot burgerlijke vrijheden, de scheiding der machten, corruptie, milieubescherming en institutionele en financiële transparantie, in

het bijzonder in verband met infrastructuurprojecten;

38. uit zijn diepe bezorgdheid over de goedkeuring van de lex specialis en de daaropvolgende “authentieke interpretatie” van de wet met betrekking tot het modernistische Generalštab-complex in Belgrado, waardoor het rechtskader voor de bescherming van cultureel erfgoed in feite terzijde wordt geschoven en de rechtszekerheid wordt ondermijnd; benadrukt dat dergelijke ad-hocwetgevingsmaatregelen de rechtsstaat, de juridische voorspelbaarheid en de algehele integriteit van het rechtssysteem verzwakken; verzoekt de Servische autoriteiten om deze maatregelen in te trekken en te zorgen voor volledige naleving van de grondwet en de wetgeving inzake de bescherming van erfgoed en ruimtelijke ordening;
39. herinnert eraan dat de wet inzake de financiering van de autonome provincie Vojvodina volgens de bepalingen van de grondwet eind 2008 had moeten worden aangenomen; moedigt de regering derhalve aan om de kwestie onverwijld aan het parlement voor te leggen;

Fundamentele vrijheden en mensenrechten

40. spreekt nogmaals zijn steun uit voor het grondrecht van alle Servische burgers, met inbegrip van studenten, om hun mening vrijelijk te uiten en vreedzaam te protesteren, onder meer met als doel aan te dringen op verantwoordingsplicht en democratische hervormingen die rechtstreeks verband houden met de rechtsstaat, alsook op de afstemming van het land op de beginselen en waarden van de EU;
41. hekelt het feit dat vreedzame demonstranten, studenten, activisten en journalisten het afgelopen jaar slachtoffer zijn geworden van een breed scala aan repressieve maatregelen, waaronder buitensporig gebruik van geweld en politiegeweld, willekeurige opsluitingen en arrestaties, politiek ballingschap, illegale surveillance, gendergerelateerde online-pesterijen en -intimidatie, waaronder de verspreiding van intiem materiaal zonder toestemming, het misbruik van persoonsgegevens uit openbare registers met het oog op represailles tegen vreedzame demonstranten en andere vormen van intimidatie en onrechtmatige verwijderingen; dringt aan op gerichte sancties tegen personen die verantwoordelijk zijn voor ernstige en stelselmatige schendingen van de wet en van de mensenrechten in Servië;
42. veroordeelt de vele gewelddadigheden die worden gepleegd door informele bendes die nauwe banden hebben met de regerende partij en die straffeloos te werk gaan en demonstranten aanvallen; verzoekt de Servische autoriteiten ervoor te zorgen dat de deelnemers aan de vreedzame protesten worden beschermd;
43. roept op tot dringende, onpartijdige en transparante onderzoeken naar alle beschuldigingen van onnodig en onevenredig gebruik van geweld en de onrechtmatige surveillance van demonstranten; verzoekt de autoriteiten niet langer achter personen aan te gaan vanwege hun rechtmatige activiteiten en te waarborgen dat politieke rechten volledig worden geëerbiedigd;
44. is nog steeds ernstig verontrust over meldingen van onder meer Amnesty International en SHARE Foundation dat de Servische autoriteiten illegale spyware zoals Pegasus hebben gebruikt om activisten, journalisten, leden van het maatschappelijk middenveld en burgers te bespioneren, en maakt zich ernstig zorgen over het gebrek aan toereikende institutionele of onafhankelijke toezichtmaatregelen in gevallen van spywaregebruik;

dringt er bij de Servische regering op aan onmiddellijk een einde te maken aan dergelijke praktijken, alle gevallen grondig te onderzoeken en de verantwoordelijken ter verantwoording te roepen; verzoekt de Commissie met klem deze incidenten te volgen en bij de Servische autoriteiten aan te dringen op een volledig en onafhankelijk onderzoek; veroordeelt in krachtige bewoordingen de onaanvaardbare uitspraken die de Servische minister van Informatie en Telecommunicatie op 4 april 2026 heeft gedaan over politiegeweld tegen burgers; spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over het gebruik van strategische rechtszaken tegen publieke participatie (SLAPP's) tegen onderzoeksjournalisten en activisten uit het maatschappelijk middenveld;

45. uit zijn diepe bezorgdheid over geloofwaardige aantijgingen met betrekking tot het gebruik van een akoestisch wapen tegen vreedzame demonstranten; wijst op het uitblijven van een snel en transparant onderzoek naar het incident; herinnert aan de voorlopige maatregel van de Raad van Europa van april 2025 betreffende de bescherming van demonstranten en benadrukt dat het uitblijven van een onderzoek naar dergelijke aantijgingen kan neerkomen op een schending van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens; verzoekt de Servische autoriteiten om onmiddellijk een onpartijdig onderzoek in te stellen en te garanderen dat de verantwoordelijken ter verantwoording worden geroepen; merkt op dat Servië Chinese hardware en software tegen verlaagde prijzen aanschaft om de surveillance van zijn burgers op te voeren, met name door in openbare ruimten uitgebreide videobewakingssystemen en geavanceerde gezichtsherkenning uit te rollen, in het kader van een samenwerkingsproject met Huawei genaamd “Safe City” in Belgrado; spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over meldingen dat Servische autoriteiten EU-pretoetredingssteun hebben gebruikt voor de aankoop van biometrische en forensische software bij Papillon, een Russisch bedrijf waarvoor EU-sancties gelden; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de beperkende maatregelen van de EU in alle door de EU gefinancierde programma's volledig worden nageleefd; betreurt de intimidatiecampagne van de Servische autoriteiten tegen vreedzame studenten, journalisten en activisten naar aanleiding van een omstreden verslag van de Russische federale veiligheidsdienst (FSB) om demonstranten ten onrechte te beschuldigen van het gebruik van een geluidskanon tijdens het protest op het Slavija-plein in Belgrado op 15 maart 2025; benadrukt dat het inzetten van angst als wapen om afwijkende meningen van burgers te onderdrukken volstrekt onaanvaardbaar is en onverenigbaar is met de fundamentele waarden van de EU; is sterk gekant tegen de meest recente aanvallen van hooggeplaatste Servische functionarissen, die gericht zijn tegen leden van het Europees Parlement, waaronder valse beschuldigingen dat ze leugens en onjuiste informatie over de protesten hebben verspreid;
46. spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over de intensivering van verbale aanvallen, lastercampagnes en druk op maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor de rechtsstaat; is verder bezorgd over het feit dat maatschappelijke organisaties in Servië met steeds meer problemen worden geconfronteerd, waaronder beperkende voorwaarden, financieringsbeperkingen, invallen door de politie en andere vormen van intimidatie door overheidsinstanties; wijst op het belang van een kader dat lokale, bruisende maatschappelijke organisaties in staat stelt op inclusieve en zinvolle wijze deel te nemen aan de beleidsvorming, met inbegrip van EU-integratieprocessen; verzoekt de autoriteiten om een veilig klimaat te waarborgen waarin maatschappelijke organisaties hun activiteiten ongehinderd kunnen uitvoeren, en om af te zien van acties die hun onafhankelijkheid en werkzaamheden ondermijnen; veroordeelt de verslechtering van de arbeidsomstandigheden van journalisten en de media; dringt er bij Servië op aan de achteruitgang op het gebied van de vrijheid van meningsuiting om te

keren; merkt met bezorgdheid op dat in 2025 Servië het laagste resultaat ooit behaalde op de wereldindex voor persvrijheid, waarbij het land op de 96e plaats eindigde op een totaal van 180 landen en daarmee de op één na laatste plaats in Europa inneemt;

47. spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over het feit dat onafhankelijke media en individuele journalisten worden geconfronteerd met een vijandig klimaat als gevolg van verbale aanvallen door politieke kopstukken; maakt zich ernstig zorgen over de toename van het aantal aanvallen op journalisten in het afgelopen jaar, in combinatie met een afname van het aantal vervolgingen, wat straffeloosheid in de hand werkt; wijst op de aanhoudende structurele problemen op het gebied van media-eigendom, ontoereikend regelgevend toezicht en het ontbreken van echte pluriformiteit van de media; neemt met bezorgdheid kennis van de concentratie van eigendom in de mediasector en de onevenredige invloed van regeringsgezinde kanalen, hetgeen het pluralisme beperkt en bijdraagt tot de verspreiding van desinformatie; verzoekt de Servische autoriteiten te zorgen voor een echt onafhankelijk en divers mediaklimaat dat in overeenstemming is met de Europese normen;
48. wijst met ernstige bezorgdheid op het uitblijven van de doeltreffende werking van de regelgevende autoriteit voor elektronische media (REM) van Servië omdat deze niet over een legitieme en operationele raad beschikt die onafhankelijk is van politieke inmenging; herinnert eraan dat de Nationale Vergadering er voor het tweede achtereenvolgende jaar niet in is geslaagd de leden van de REM-Raad te kiezen; benadrukt dat de aanhoudende verlamming van de REM het regelgevend toezicht ondermijnt in een tijd van verhoogde politieke polarisatie; herinnert eraan dat de Commissie herhaaldelijk heeft gewezen op de noodzaak van een volledig functionerende en onafhankelijke REM als belangrijke waarborg voor mediapluriformiteit; benadrukt dat het van cruciaal belang is de onafhankelijkheid en doeltreffende werking van de REM te waarborgen; is ingenomen met de deelname van maatschappelijke organisaties, beroepsverenigingen en andere bevoegde voordragers aan een inclusief selectieproces — onregelmatigheden en procedurele inbreuken daargelaten — en is van mening dat dergelijke deelname de behoefte aan erkenning van de uitkomst van het proces onderstreept teneinde de redenen voor de terugtrekking van naar behoren geselecteerde kandidaten weg te nemen; is van mening dat de geloofwaardigheid van zowel het proces als de toekomstige REM-raad alleen kan worden hersteld door naar de rechtmatige fase van de procedure terug te keren en de uitkomst van het recentste inclusieve selectieproces te erkennen;
49. uit zijn bezorgdheid over de onafhankelijkheid, betrouwbaarheid en integriteit van het Servische medialandschap; wijst in het bijzonder op de verspreiding van desinformatie en pro-Russische propaganda door aan de staat gelieerde mediakanalen; verzoekt de Servische regering passende maatregelen te nemen om de transparantie van media, de nauwkeurigheid van informatie en de naleving van journalistieke normen te waarborgen; dringt er bij Servië op aan de achteruitgang op het gebied van de vrijheid van de media om te keren en aansluiting te zoeken bij de Europese verordening mediavrijheid⁸; onderstreept dat het versterken van de media en digitale geletterdheid essentieel is om desinformatie, buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging en anti-EU-narratieven tegen te gaan en om de democratische veerkracht te vergroten;

⁸ Verordening (EU) 2024/1083 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijk kader voor mediadiensten op de interne markt en tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU (Europese verordening mediavrijheid) (PB L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj>).

verzoekt Servië alomvattende en inclusieve initiatieven op het gebied van mediageletterdheid in het hele onderwijsstelsel verder te ontwikkelen en uit te voeren;

50. neemt met bezorgdheid nota van de verstreckende controle van politieke partijen over benoemingen in de overheidssector, overheidsinstanties, overheidsbedrijven, raden van toezicht en belangrijke regelgevende instanties, aangezien politiek nepotisme het professionalisme en de verantwoordingsplicht van het bestuur ondermijnt;
51. benadrukt hoe belangrijk het is de academische vrijheid en de institutionele autonomie te beschermen, in overeenstemming met de beginselen van de Europese ruimte voor hoger onderwijs; uit zijn diepe bezorgdheid over meldingen van financiële, administratieve en fysieke druk op academisch personeel en van inmenging in de institutionele autonomie van universiteiten via overheidsmaatregelen, met inbegrip van politieke bedreigingen aan het adres van de rector van de Universiteit van Belgrado en decanen van universiteiten in heel Servië, ontslagen van academische medewerkers en gemelde politie-interventies in universiteitsgebouwen; verzoekt de Servische autoriteiten om deze praktijken onmiddellijk een halt toe te roepen en de autonomie van universiteiten volledig te eerbiedigen overeenkomstig het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens; veroordeelt de politieke druk die op universiteiten en andere onderzoeksinstituten wordt uitgeoefend; hekelt de lasterpraatjes over professoren, onderzoekers en ander academisch personeel in regeringsgezinde media; veroordeelt de politie-inval in de gebouwen van de Universiteit van Belgrado, die via regeringsgezinde sensatiemediën werd verspreid, als opnieuw een vorm van druk en intimidatie ten aanzien van de academische wereld en academische vrijheden;
52. stelt met bezorgdheid vast dat het optreden van de Servische regering op het gebied van onderwijs en academische vrijheid de normen in de hoofdstukken 25 en 26, de enige twee hoofdstukken die Servië voorlopig heeft afgesloten, ondermijnt; verzoekt de Commissie te beoordelen of nog steeds is voldaan aan de voorwaarden voor de voorlopige sluiting van de hoofdstukken 25 en 26;
53. spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over toenemende politieke inmenging in culturele instellingen in Servië, onder meer in de vorm van druk op de artistieke programmering, bestuursstructuren en financieringsbeslissingen, alsook op instellingen en professionals die zich met de bescherming van erfgoed bezighouden; wijst op meldingen van beperkingen van de toegang tot culturele inhoud die het recht van burgers op deelname aan het culturele leven ondermijnen, annuleringen van culturele programma's, ontslagen van professionals uit de culturele sector en druk op deskundigen die betrokken zijn bij de bescherming van erfgoed; benadrukt dat vrijheid van artistieke expressie, institutionele autonomie en professionele onafhankelijkheid integrale onderdelen van het leven in een democratie zijn; verzoekt de Servische autoriteiten om deze beginselen overeenkomstig de Europese normen en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens volledig in acht te nemen en een transparant, op merites gestoeld en gedepolitiseerd cultureel bestuur in te stellen, waarbij een eerlijke en onafhankelijke toewijzing van overheidsmiddelen en een gunstig klimaat voor de cultuur- en creatieve sector, vrij van politieke inmenging, worden gewaarborgd;
54. herhaalt dat Servië de consistente en doeltreffende uitvoering van het rechtskader en van het institutionele kader voor de bescherming van de grondrechten moet waarborgen, in het bijzonder wat betreft beleidsmaatregelen voor het aanpakken van geweld tegen vrouwen, de-institutionalisering en geweld tegen kinderen; uit zijn bezorgdheid over het

aanhoudend hoge aantal gevallen van gendergerelateerd geweld in Servië, met inbegrip van de digitale dimensie, en verzoekt de Servische autoriteiten hierop te reageren met adequate actieplannen, financiering en uitvoeringsmechanismen;

55. roept Servië ertoe op om de eerbiediging van de rechten van alle nationale minderheden in de praktijk te waarborgen en zich oprecht in te zetten om nog bestaande problemen op te lossen, met inbegrip van toegang tot onderwijs, informatie, specifieke mediaruimten, financiering, voorzieningen en religieuze diensten in minderheidstalen, alsook volledige vertegenwoordiging op alle bestuursniveaus, in overeenstemming met het wederkerigheidsbeginsel, waar mogelijk, en met alle relevante Europese normen; betreurt het feit dat er sinds 2025 geen vertegenwoordiging van nationale minderheden op ministerieel niveau is, met name met betrekking tot de portefeuille voor mensenrechten en rechten van minderheden; merkt op dat, hoewel het rechts- en beleidskader betreffende de bescherming van nationale minderheden in Servië in grote lijnen is vastgesteld, er nog steeds aanzienlijke tekortkomingen bestaan wat betreft de doeltreffende en consistente uitvoering ervan; wijst op de aanzienlijke vertraging bij het opstellen van een nieuw actieplan voor de rechten van nationale minderheden, dat eindelijk werd aangenomen op 28 mei 2026, en benadrukt dat Servië dit plan zo spoedig mogelijk moet uitvoeren; roept op tot verdere concrete maatregelen, waaronder duidelijke tijdschema's, toereikende middelen en robuuste monitoringmechanismen; verzoekt om volledige uitvoering van de antidiscriminatiewetgeving en om intensivering van de inspanningen teneinde een niet-discriminerende behandeling van alle nationale en andere minderheden te waarborgen; dringt erop aan dat er doeltreffend onderzoek wordt gedaan naar door haat ingegeven misdrijven en dat de daders ervan worden bestraft; veroordeelt ten stelligste de aanvallen, pesterijen en intimidatie gericht op minderheidsgemeenschappen, waaronder Slowaken, Roemenen, Bulgaren en Kroaten, en het gebruik van etnische scheldwoorden door regeringsgezinde media; benadrukt dat meetbare en verifieerbare vooruitgang op het gebied van de bescherming van minderheden moet worden beschouwd als onderdeel van de cluster fundamentele kwesties, met duidelijke benchmarks en monitoring;
56. onderstreept dat de toegang tot onderwijs in minderheidstalen in de praktijk nog steeds beperkt is, en onverwijld en zonder administratieve belemmeringen op alle niveaus moet worden gewaarborgd, in overeenstemming met de fundamentele rechten van minderheden; verzoekt Servië het cultureel erfgoed en de tradities van zijn nationale minderheden te beschermen en te bevorderen en in het bijzonder een positief klimaat voor onderwijs in minderheidstalen te creëren, en betreurt de schending van minderheidsrechten in dit verband; benadrukt dat er voldoende leerkrachten, schoolboeken en lesmateriaal beschikbaar moeten zijn; verzoekt Servië op te houden met het uitbuiten van nationale identiteiten en veroordeelt met klem de gemelde gevallen van haatzaaiende uitspraken tegen sommige van die groepen;
57. erkent weliswaar het belang van raden voor nationale minderheden, maar maakt zich zorgen over de beperkte capaciteiten van dergelijke raden en dringt aan op voldoende financiële en institutionele steun om de onafhankelijkheid ervan te garanderen;
58. veroordeelt met klem de pogingen van de Servische autoriteiten om de nationale identiteit van gemeenschappen binnen het land te ondermijnen; uit in dit verband zijn bezorgdheid over de verspreiding van narratieven zoals dat van de zogenoemde "Shoptatie", waarmee wordt geprobeerd het bestaan van de Bulgaarse gemeenschap uit te wissen en haar geschiedenis, cultureel erfgoed en recht op zelfidentificatie — dat door het internationaal recht wordt beschermd — te ontkennen; verzoekt Servië om het recht

op het gebruik van namen en talen die specifiek zijn voor minderheidsgroepen, met inbegrip van vrouwen binnen de Bulgaarse gemeenschap, te waarborgen; uit zijn bezorgdheid over de demografische achteruitgang van bepaalde minderheidsgroepen;

59. verzoekt de Servische regering te zorgen voor gelijke rechten voor de Kroatische minderheid in Servië, net zoals de Servische minderheid gelijke rechten geniet in Kroatië, en zich oprecht in te zetten voor het oplossen van openstaande kwesties met betrekking tot de Kroatische minderheid; betreurt het dat Servië acties onderneemt om zich het cultureel erfgoed en de oorsprong van de literaire traditie van Kroatië toe te eigenen, en de status van de Kroatische taal ter discussie stelt; is tegelijkertijd ingenomen met de goedkeuring van voorschoolse educatie in het Kroatisch in Tavankut; verwacht dat de volledige uitvoering onmiddellijk van start zal gaan en moedigt de nationale en lokale autoriteiten aan om hun dialoog met de Nationale Raad van Kroatië voort te zetten;
60. wijst op de situatie van de Roemeense minderheid in Servië en verzoekt de autoriteiten alle maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat deze minderheid haar taalkundige, religieuze, onderwijsgerelateerde en culturele rechten ten volle kan uitoefenen, onder meer door toegang tot onderwijs, religieuze diensten en media in het Roemeens te faciliteren, en een inclusief beleid te bevorderen dat de identiteit van de leden van deze minderheid en hun deelname aan het openbare leven waarborgt; verzoekt de Servische autoriteiten geen onderscheid te maken tussen Vlachen en Roemenen; betreurt de situatie van de Roemeens-Orthodoxe Kerk in Servië, die door de staat niet officieel als een traditionele kerk wordt erkend, waardoor Roemeense kerken en geestelijken voor aanzienlijke uitdagingen komen te staan bij het houden van erediensten voor de Roemeense gemeenschap;
61. herhaalt zijn bezorgdheid over het feit dat het adres van duizenden Albanezen in het zuiden van Servië is geschrapt als gevolg van restrictieve en willekeurige toepassing van de wet inzake permanent en tijdelijk verblijf; verzoekt het ministerie van Binnenlandse Zaken om zo snel mogelijk uitgebreide statistieken te publiceren over het aantal burgers van wie het adres tussen 2011 en 2024 in Medveđa, Bujanovac en Preševo is geschrapt, uitgesplitst naar nationaliteit/etnische afkomst; onderstreept dat het ministerie van Openbaar Bestuur en Lokaal Zelfbestuur het proces waarbij burgers met een geschrapt adres uit de kiezerslijst worden verwijderd een halt moet toeroepen;
62. verzoekt Servië te zorgen voor de volledige uitvoering van de strategie voor de integratie van de Roma, waaronder toereikende financiering, coördinatie en toezicht, waarbij de Roma-gemeenschappen worden betrokken; roept op tot maatregelen om gelijke toegang tot onderwijs te waarborgen en segregatie te voorkomen;
63. uit zijn bezorgdheid over de toenemende politieke invloed van religieuze instellingen en verzoekt de autoriteiten te zorgen voor eerbiediging van het secularisme, gelijke behandeling en volledige erkenning van alle religieuze gemeenschappen;
64. hekelt het feit dat er in Servië nog steeds sprake is van een klimaat van vijandigheid, discriminatie en haatzaaiende uitlatingen ten aanzien van lhbtq+-personen; verzoekt Servië de uitvoering van de wetten inzake haatmisdrijven, haatzaaiende uitlatingen en antidiscriminatie te verbeteren; moedigt de Servische autoriteiten aan het wetgevingsproces met betrekking tot de wet inzake gendergelijkheid en de wet inzake partnerschappen tussen personen van hetzelfde geslacht onverwijld te hervatten, teneinde een betere bescherming van de grondrechten te waarborgen, en ervoor te

zorgen dat deze wetten zijn afgestemd op de Europese normen inzake gelijkheid en non-discriminatie;

65. merkt op dat in het verslag over mensenhandel wordt benadrukt dat de bevoegde Servische autoriteiten niet volledig voldoen aan de minimumnormen voor de uitbanning van mensenhandel, ondanks het feit dat zij in vergelijking met de vorige verslagperiode meer inspanningen hebben geleverd; verzoekt de autoriteiten deze tekortkomingen te verhelpen door de op slachtoffers gerichte aanpak te versterken, te zorgen voor doeltreffende en afschrikkende rechtsvervolging, de interinstitutionele coördinatie te verbeteren en de samenwerking met het maatschappelijk middenveld te versterken, in overeenstemming met internationale normen;

Verzoening en goede nabuurschapsbetrekkingen

66. verwacht van Servië dat het zijn volledige medewerking verleent aan Kosovo om de daders van de terroristische aanslag van 2023 in Banjska eindelijk voor de rechter te brengen; hekelt het feit dat Servië nog steeds geen vervolging heeft ingesteld tegen de schuldigen, met name Milan Radoičić, de voormalige vicevoorzitter van Srpska Lista; herhaalt dat alle personen die verantwoordelijk zijn voor gewelddaden ter verantwoording moeten worden geroepen en onverwijld voor de rechter moeten worden gebracht, in overeenstemming met de rechtsstaat en een eerlijke rechtsgang; veroordeelt ten stelligste de aanval op het Ibër-Lepenc/Ibar-Lepenac-kanaal in het noorden van Kosovo in november 2024, en dringt erop aan dat de daders snel worden aangehouden en voor de rechter worden gebracht; verzoekt Servië onverwijld te reageren op het verzoek om wederzijdse rechtshulp dat Kosovo in januari 2025 heeft ingediend in verband met deze aanslag, en zijn volledige medewerking te verlenen aan het onderzoek;
67. erkent de belangrijke rol van Servië in de Westelijke Balkan, maar veroordeelt met klem alle acties of pogingen die erop gericht zijn een invloedssfeer te handhaven die de soevereiniteit en territoriale integriteit van buurlanden zou ondermijnen;
68. herinnert eraan dat de normalisering van de betrekkingen met Kosovo en de uitvoering van alle overeenkomsten die in het kader van de dialoog tussen Belgrado en Pristina zijn gesloten, een integraal onderdeel en een fundamenteel en essentieel element blijven vormen van het Europese perspectief van Servië; wijst erop dat concrete, duurzame en verifieerbare vooruitgang op dit gebied onontbeerlijk is teneinde de regionale stabiliteit te vergroten en het Europese perspectief van het land te bevorderen; benadrukt dat normalisering niet als een bijzaak kan worden beschouwd, maar een absolute politieke prioriteit moet blijven; benadrukt hoe belangrijk het is dat de EU haar bemiddelingsinspanningen tussen de partijen verder opvoert teneinde de huidige impasse te doorbreken;
69. herhaalt dat goede nabuurschapsbetrekkingen en regionale samenwerking essentiële elementen van het uitbreidingsproces zijn; benadrukt hoe belangrijk het is dat Servië goede nabuurschapsbetrekkingen ontwikkelt, met name door overeenkomsten met EU-lidstaten uit te voeren;
70. onderstreept dat Europese integratie niet hand in hand kan gaan met het concept van de Servische wereld, dat tot doel heeft de vrede en stabiliteit in de regio te ondermijnen; benadrukt dat dergelijke narratieven in strijd zijn met de beginselen van goede nabuurschapsbetrekkingen en regionale samenwerking, die kernelementen van het EU-

toetredingsproces zijn; onderstreept dat dergelijke narratieven een bedreiging vormen voor het proces van normalisering van de betrekkingen met de Republiek Kosovo; verzoekt de Servische autoriteiten zich te onthouden van retoriek en acties die de regionale spanningen kunnen aanwakkeren;

71. veroordeelt ten stelligste de herhaaldelijke gevallen van haatzaaiende, vijandige en opruiende taal gericht tegen zijn buurlanden, met name Bulgarije, Kroatië, Kosovo en Albanië, onder meer door overheidsfunctionarissen en mediakanalen; onderstreept dat een dergelijk discours onverenigbaar is met de Europese waarden en het vertrouwen, de verzoening en de regionale stabiliteit ondermijnt; verzoekt de Servische autoriteiten haatzaaiende uitlatingen actief tegen te gaan, verantwoordingsplicht te waarborgen en een klimaat van respect en constructieve dialoog in de regio te bevorderen;
72. herhaalt zijn oproep om de kwaliteit van het dialoogproces te verbeteren door middel van de deelname van vrouwen, meer transparantie ten aanzien van het publiek, en de zinvolle betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld;
73. geeft nogmaals aan de door de EU gefaciliteerde dialoog volledig te steunen en is ingenomen met de verlenging van het mandaat van Peter Sørensen als de speciale vertegenwoordiger van de EU voor de dialoog tussen Belgrado en Pristina tot 29 februari 2028;
74. benadrukt nogmaals hoe belangrijk het is dat de autoriteiten van Kosovo en Servië zich constructief inzetten om vooruitgang te boeken bij de uitvoering van de Overeenkomst over het pad naar normalisering en de bijbehorende uitvoeringsbijlage, die voor beide partijen nog steeds geldig en juridisch bindend is; roept zowel Kosovo als Servië ertoe op om de Overeenkomst van Brussel en de Overeenkomst van Ohrid volledig uit te voeren, onder meer door de vereniging/gemeenschap van gemeenten met een Servische meerderheid op te richten en een einde te maken aan het verzet van Servië tegen het lidmaatschap van Kosovo van regionale en internationale organisaties, alsook om af te zien van unilaterale acties die de dialoog zouden kunnen verstoren;
75. veroordeelt de herhaalde negatieve, agressieve en chauvinistische retoriek van Servische politieke leiders ten aanzien van buurlanden en de inwoners ervan, wat de inspanningen voor de totstandbrenging van goede nabuurschapsbetrekkingen ondermijnt, waaronder met betrekking tot de ongrondwettelijke viering van de Dag van de Republika Srpska, die de stabiliteit en territoriale integriteit van Bosnië en Herzegovina in gevaar brengt; verzoekt Servië af te zien van een escalerende retoriek en ervoor te zorgen dat zijn veiligheids- en defensiebeleid in overeenstemming is met de Europese waarden alsook goede nabuurschapsbetrekkingen in acht neemt;
76. spreekt zijn afschuw uit over de agressieve en opruiende retoriek die de president van Servië tegen buurlanden gebruikt door zonder bewijs te beweren dat Kroatië, Albanië en Kosovo voorbereidingen treffen om Servië aan te vallen, en dit als voorwendsel te gebruiken om Chinese supersonische raketten aan te schaffen;
77. betreurt het feit dat Servië blijft proberen zijn buurland Kosovo van het internationale toneel te isoleren door campagne te voeren tegen zijn erkenning of door het land van internationale organisaties uit te sluiten; roept Servië ertoe op om niet langer weerstand te bieden tegen het verzoek van Kosovo om lid te worden van de Raad van Europa, aangezien dat in strijd is met de overeenkomst tussen Kosovo en Servië van 2013 over de normalisering van de betrekkingen;

78. verzoekt Servië de ontkenning van oorlogsmisdaden en historisch revisionisme actiever aan te pakken, met name ten aanzien van de oorlogen in Kroatië, Bosnië en Herzegovina, en Kosovo; roept de Servische autoriteiten ertoe op om gerechtigheid voor de slachtoffers te verwezenlijken door de gerechtelijke uitspraken inzake oorlogsmisdaden te erkennen en te eerbiedigen, tegen de straffeloosheid met betrekking tot oorlogsmisdaden te strijden en nationale openbaar aanklagers te steunen bij hun inspanningen om daders voor de rechter te brengen; spreekt zich met klem uit tegen de wijdverbreide publieke ontkenning van internationale vonnissen inzake oorlogsmisdaden, waaronder de ontkenning van de genocide in Srebrenica; pleit ervoor om ontkenning van oorlogsmisdaden en verheerlijking van oorlogsmisdadigers op te nemen in het wetboek van strafrecht zodat voor elke vorm van ontkenning van oorlogsmisdaden, zoals bepaald door de vonnissen van het Internationaal Straftribunaal voor het voormalige Joegoslavië en het Internationaal Gerechtshof, vervolging kan worden ingesteld;
79. betreurt het feit dat Servië geen oprechte bereidheid heeft getoond om zijn verleden onder ogen te zien en doeltreffende onderzoeken en vervolgingen in te stellen met betrekking tot oorlogsmisdaden, zoals blijkt uit het feit dat verdachten die een hoge positie bekleden niet in staat van beschuldiging worden gesteld, er al sinds 2023 geen hoofdaanklager voor oorlogsmisdaden is en internationale vonnissen inzake oorlogsmisdaden vaak publiekelijk worden ontkend, waarbij ook de genocide van Srebrenica wordt ontkend; betreurt het dat de regerende partij en regeringsgezinde mediakanalen veroordeelde oorlogsmisdadigers blijven ophemelen, waardoor zij een platform voor historisch revisionisme en haatzaaiende uitlatingen worden geboden;
80. herhaalt zijn standpunt over het belang van het openstellen en publiceren van oorlogsarchieven en herhaalt zijn oproep om de archieven van het voormalige Joegoslavië open te stellen en met name toegang te waarborgen tot de dossiers van de voormalige Joegoslavische geheime dienst (UDBA) en de contra-inlichtingendienst van het Joegoslavische volksleger (KOS), en om de dossiers terug te geven aan de respectieve opvolgerstaten als zij daarom vragen;
81. onderstreept de noodzaak van zinvolle regionale samenwerking bij de behandeling van oorlogsmisdaden door jurisdictiegeschillen te voorkomen en ervoor te zorgen dat voor oorlogsmisdaden, zonder enige vorm van discriminatie, vervolging wordt ingesteld, en benadrukt dat alle openstaande kwesties in dit verband volledig moeten worden opgelost;
82. merkt op dat onopgeloste gevallen van vermiste personen nog steeds een ernstig probleem vormen en een aanzienlijke belemmering vormen voor de normalisering van de betrekkingen; dringt er bij Servië op aan zijn verzoeningsinspanningen op te voeren en een actievere aanpak te hanteren; verzoekt Servië om volledige medewerking met de gerechtelijke autoriteiten van de EU-lidstaten bij hun onderzoeken naar oorlogsmisdaden, met inbegrip van misdaden tegen vermiste personen, en om alle relevante informatie te verstrekken aan de hand waarvan deze personen kunnen worden geïdentificeerd; roept op tot zinvolle bilaterale samenwerking met de andere betrokken staten door middel van snelle informatie-uitwisseling, onder meer via toegang tot documenten en archieven en de oplossing van gevallen van vermiste personen, de regeling van erfeniszaken, de vervolging van oorlogsmisdadigers en de teruggave van cultuurgoederen; dringt er bij Servië op aan de reeds lang aangekondigde wet inzake vermiste personen eindelijk aan te nemen, in een geest van echte inclusiviteit en transparantie;

83. roept zijn afkeuring uit tegen het feit dat de Servisch-Orthodoxe Kerk wordt gebruikt als verlengstuk van de Servische invloed in de hele regio en roept de religieuze leiders van het land ertoe op om boodschappen uit te dragen die de goede nabuurschapsbetrekkingen en het begrip tussen de verschillende landen en religies in de regio bevorderen, en om zich actief in te zetten om een cultuur van confrontatie te voorkomen; dringt erop aan dat religieuze minderheden in Servië en Kosovo worden beschermd en dat de toegang tot plaatsen voor de eredienst wordt gewaarborgd;

Sociaal-economische hervormingen

84. herinnert eraan dat steun uit het hervormings- en groeiplan afhankelijk is van de eerbiediging van doeltreffende democratische mechanismen, waaronder een parlementair meerpartijenstelsel, vrije en eerlijke verkiezingen, pluralistische media, een onafhankelijke rechterlijke macht, de rechtsstaat, de nakoming van alle verplichtingen op het gebied van de mensenrechten en constructieve betrokkenheid bij de normalisering van de betrekkingen met Kosovo; stelt met bezorgdheid vast dat de Commissie in januari 2026 desondanks haar goedkeuring heeft gehecht aan de eerste vrijgave van middelen aan Servië in het kader van de hervormings- en groeifaciliteit voor de Westelijke Balkan; verzoekt de Commissie toe te lichten hoe aan de voorwaarden is voldaan; merkt op dat het verstrekken van middelen aan Servië een verkeerd signaal afgeeft aan andere landen die het EU-lidmaatschap nastreven, aangezien dit de indruk wekt dat EU-middelen kunnen worden verkregen zonder dat er echte vooruitgang wordt geboekt bij de toetredingsgerelateerde hervormingen; is van mening dat Europese financiering de democratische hervormingen van het land beter moet ondersteunen; dringt aan op de herprogrammering van de desbetreffende bestaande en toekomstige EU-financiering om meer middelen te herbestemmen voor de ondersteuning van justitiële hervormingen, corruptiebestrijdingsmaatregelen, onafhankelijke media en maatschappelijke organisaties en de onafhankelijke culturele sector, teneinde hun cruciale werk te ondersteunen; benadrukt dat de via de Servische regering verstrekte steun onmiddellijk moet worden opgeschort omdat er geen duidelijke en geloofwaardige vooruitgang is geboekt op het gebied van de rechtsstaat, mediavrijheid en verkiezingsvoorwaarden;
85. merkt op dat het EU-toetredingsproces gebaseerd is op de afstemming van nationale wetgeving op het EU-acquis; benadrukt dat er verdere inspanningen nodig zijn om hervormingen op het gebied van het beheer van overheidsfinanciën en openbaar bestuur door te voeren en iets te doen aan de nog steeds beperkte administratieve capaciteit door middel van constante EU-investeringen in hoogwaardige kaders voor capaciteitsopbouw en kennisuitwisseling; roept Servië op om zijn inspanningen op te voeren en meer te investeren in de sociaal-economische ontwikkeling van zijn grensregio's om het vraagstuk van de ontvolking aan te pakken en ervoor te zorgen dat de inwoners toegang hebben tot essentiële diensten, met inbegrip van arbeidskansen, gezondheidszorg en onderwijs;
86. roept de EU en de landen van de Westelijke Balkan ertoe op een kader in te stellen voor samenwerking tussen het Europees Openbaar Ministerie (EOM) en zijn tegenhangers in de Westelijke Balkan, en snel bilaterale werkafspraken met het EOM vast te leggen om ervoor te zorgen dat het zijn bevoegdheden op het gebied van middelen in het kader van IPA III en de faciliteit voor de Westelijke Balkan in de begunstigde landen op doeltreffende wijze kan uitoefenen; dringt erop aan dat financiering in het kader van het toekomstige instrument "Europa in de wereld" wordt uitbetaald onder strikte randvoorwaarden met betrekking tot de rechtsstaat;

87. spreekt zijn bezorgdheid uit over de omvang en reikwijdte van de opdrachten die buiten het bestaande rechtskader voor overheidsopdrachten om worden gegund;
88. is ingenomen met het voorstel van de Commissie om onderhandelingen met Servië en andere landen van de Westelijke Balkan te openen met het oog op hun integratie in de “roaming tegen thuishetarief”-regeling van de EU; benadrukt dat de uitbreiding van het “roaming tegen thuishetarief”-gebied tot de Westelijke Balkan tastbare voordelen zou opleveren voor zowel burgers als bedrijven, door contacten tussen mensen te bevorderen, economische banden te stimuleren, uitwisselingen op onderwijsgebied te ondersteunen en toerisme te vergemakkelijken; dringt aan op snelle goedkeuring van de onderhandelingsmandaten en tijdige sluiting van bilaterale overeenkomsten met de partners van de Westelijke Balkan;
89. is ingenomen met het feit dat banken in Servië officieel zijn begonnen met het uitvoeren van grensoverschrijdende transacties in euro via het systeem van de gemeenschappelijke eurobetalingsruimte (SEPA);
90. betreurt de demografische uitdagingen waarmee Servië wordt geconfronteerd als gevolg van een vergrijzende bevolking en lage geboortecijfers, die nog worden verergerd door de uittocht van jongeren vanwege politieke onzekerheden en sociaal-economische problemen;
91. roept Servië op tot een betere bescherming van de gezondheid en veiligheid op het werk door specifiek nationaal beleid inzake psychosociale en opkomende risico's vast te stellen, onder meer in de klus- en platformeconomie, en door ervoor te zorgen dat werknemers daadwerkelijk het recht hebben om offline te zijn; verzoekt Servië ervoor te zorgen dat huishoudelijk personeel volledig onder de wetgeving inzake gezondheid en veiligheid op het werk valt en in de praktijk doeltreffend wordt beschermd, onder meer door middel van adequate arbeidsinspectie en handhavingsmechanismen; verzoekt Servië te zorgen voor gelijke beloning van vrouwen en mannen door doeltreffende maatregelen te nemen waarmee meetbare vooruitgang kan worden geboekt bij het verkleinen van de genderloonkloof;
92. verzoekt Servië zijn wetgeving inzake het stakingsrecht in overeenstemming te brengen met de IAO-normen; verzoekt Servië meer inspanningen te leveren om de arbeidsparticipatiekloof tussen mannen en vrouwen te verkleinen en meetbare vooruitgang te bevorderen bij de vertegenwoordiging van vrouwen in leidinggevende functies;
93. merkt op dat de sociale dialoog en de raadpleging van de sociale partners nog steeds ontoereikend zijn en verzoekt de autoriteiten collectieve onderhandelingen zowel juridisch als in de praktijk te versterken en gebruik te maken van de hervormings- en groeifaciliteit voor de Westelijke Balkan om de capaciteitsopbouw van de sociale partners te ondersteunen; wijst erop dat de uitbetaling van middelen in het kader van de hervormings- en groeifaciliteit voor de Westelijke Balkan afhankelijk moet blijven van de betrokkenheid van de sociale partners bij het opstellen van de hervormingsagenda;
94. herhaalt dat Servië de transparantie met betrekking tot het onderzoek van buitenlandse directe investeringen moet vergroten;

Energie, milieu, duurzame ontwikkeling en connectiviteit

95. wijst op de politiek gevoelige ontwikkelingen met betrekking tot het olie- en gasbedrijf Naftna Industrija Srbije (NIS) en de transformatie van de eigendomsstructuur ervan, in verband met de sancties die zijn opgelegd door de Verenigde Staten en het feit dat NIS in meerderheid eigendom is van de Russische bedrijven Gazprom en Gazprom Neft; neemt kennis van de inzet en steun van de EU en Kroatië om een duurzame oplossing voor deze crisis te vinden; beschouwt het als een essentiële doelstelling van het veiligheidsbeleid dat Servië zich losmaakt van de Russische energievoorziening;
96. verzoekt de Servische autoriteiten dringend meer inspanningen te leveren om de gasvoorzieningsbronnen te diversifiëren, onder meer door middel van verbeterde regionale interconnectiviteit, investeringen in hernieuwbare energie en afstemming op de energiediversificatiestrategie van de EU; betreurt het feit dat, ondanks de inspanningen van Servië om zijn energievoorziening onafhankelijker te maken van Rusland, recente onderhandelingen hebben geleid tot een nieuwe overeenkomst met Rusland voor de invoer van gas, waardoor de vooruitgang die het land heeft geboekt bij de afstemming op het energiebeleid van de EU teniet wordt gedaan en er ernstige vragen rijzen over de toezegging van Servië om zijn strategische afhankelijkheid van Russische energiebronnen te verminderen; merkt op dat energiediversificatie kan worden beschouwd als onderdeel van de strategische oriëntatie van het land;
97. wijst er nogmaals op dat het belangrijk is milieunormen in Servië te beschermen, in het bijzonder met betrekking tot mijnbouwprojecten, met volledige eerbiediging van de rechten van lokale gemeenschappen;
98. verzoekt Servië om inkomende buitenlandse directe investeringen naar behoren en op transparante wijze te onderzoeken en te evalueren, met name op het gebied van milieunormen en duurzaamheid; uit zijn bezorgdheid over de gemelde aantasting van het milieu door en de sociale gevolgen van grootschalige winningsprojecten, alsook over de ernstige gevolgen voor het milieu en de volksgezondheid van mijnbouw- en industriële activiteiten waarbij Chinese investeerders betrokken zijn, wat heeft geleid tot een intensievere exploitatie van koper, goud en andere zeldzame materialen in de gemeenten Bor en Majdanpek; benadrukt dat Servië bij de goedkeuring en uitvoering van dergelijke projecten zijn grondwettelijke orde volledig moet veiligstellen, de strikte naleving van milieunormen moet waarborgen en de rechten van lokale en nationale minderheidsgemeenschappen moet beschermen; verzoekt de Servische autoriteiten volledige transparantie, verantwoordingsplicht en passende zorgvuldigheid te waarborgen bij overheidsopdrachten, privatiseringen en concessieprocedures waarbij buitenlandse staatsbedrijven, waaronder Chinese contractanten, betrokken zijn;
99. is bezorgd over de recente blokkades bij grensovergangen naar het Schengengebied door beroepschauffeurs uit de landen van de Westelijke Balkan in verband met de invoering van het inreis-uitreisstelsel (EES) van de EU, waardoor het levensonderhoud van mensen in de kandidaat-lidstaten in gevaar komt en de toeleveringsketens in de EU mogelijk worden verstoord; verzoekt de Commissie in nauwe samenwerking met de lidstaten een beoordeling te maken van mogelijke pragmatische en juridisch solide oplossingen die een evenwicht bieden tussen de operationele realiteit van de vervoerssector en de noodzaak om de integriteit van het Schengenacquis te garanderen, waarbij wordt gezorgd voor passende waarborgen en eventueel misbruik wordt voorkomen;
100. verzoekt Servië zich meer in te zetten voor de omzetting van het relevante milieu- en klimaatacquis en zorg te dragen voor de juiste toepassing van

milieubeschermingsnormen; dringt er bij de Servische autoriteiten op aan de transparantie en de milieueffectbeoordelingen met betrekking tot alle investeringen, ook die uit China en Rusland, te verbeteren; is ingenomen met de goedkeuring van de wet inzake milieueffectbeoordeling en de wet inzake strategische milieueffectbeoordeling; benadrukt echter dat een doeltreffende uitvoering van essentieel belang blijft, met name om te waarborgen dat alle projecten worden onderworpen aan volledige en transparante beoordelingsprocedures, dat de inspraak van het publiek zinvol en tijdig is en dat geen enkele administratieve praktijk het mogelijk maakt dat projecten uitgebreide milieucontroles omzeilen;

101. verzoekt Servië vaart te zetten achter de afstemming op de vogelrichtlijn en de habitatrichtlijn en aanzienlijk meer inspanningen te leveren om gebieden voor het Natura 2000-netwerk in kaart te brengen en vooraf aan te wijzen, teneinde te voldoen aan de kernverplichtingen uit hoofde van hoofdstuk 27, en beschermde gebieden uit te breiden en doeltreffend te beheren, onder meer door de handhaving ten aanzien van criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten te versterken; is bezorgd over de toenemende druk die de winningsindustrieën uitoefenen op gebieden met een grote biodiversiteit, waaronder beschermde gebieden en oerbosecosystemen; spreekt opnieuw zijn teleurstelling uit over het gebrek aan maatregelen in verband met vervuiling, onder meer van de rivier Dragovishtitsa, die wordt veroorzaakt door de exploitatie van mijnen in de regio, en over de schadelijke effecten op de gezondheid van de plaatselijke bevolking en het milieu;

◦

◦ ◦

102. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de voorzitter van de Europese Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten, en de president, regering en Nationale Vergadering van Servië, alsook deze resolutie te laten vertalen in het Servisch.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0263

Genetisch gemodificeerde mais NK603 × T25

Resolutie van het Europees Parlement van 8 juli 2026 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1417 van de Commissie van 29 juni 2026 tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais NK603 × T25 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (2026/2745(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1417 van de Commissie van 29 juni 2026 tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais NK603 × T25 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad¹,
- gezien Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders², en met name artikel 11, lid 3, en artikel 23, lid 3,
- gezien de stemming in het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders als bedoeld in artikel 35 van Verordening (EG) nr. 1829/2003, van 27 april 2026, die geen advies heeft opgeleverd, en de stemming van 2 juni 2026 in het comité van beroep, die evenmin een advies heeft opgeleverd,
- gezien artikel 11 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren³,
- gezien het advies dat op 29 oktober 2025 door de Europese Autoriteit voor

¹ PB L, 2026/1417, 3.7.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2026/1417/oj.

² PB L 268 van 18.10.2003, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1829/oj>.

³ PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>.

voedselveiligheid (EFSA) is goedgekeurd en op 27 november 2025 is gepubliceerd⁴,

- gezien zijn eerdere resoluties waarin bezwaar wordt gemaakt tegen het verlenen van vergunningen voor genetisch gemodificeerde organismen (“ggo’s”)⁵,

⁴ Wetenschappelijk advies van het EFSA-panel voor genetisch gemodificeerde organismen getiteld “Assessment of genetically modified maize NK603 × T25 (dossier GMFF-2023-21252)”, *EFSA Journal*, 2025;23(11):e9745, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8887>.

⁵ Het Parlement heeft in de achtste zittingsperiode 36 resoluties aangenomen, en in de negende zittingsperiode 38 resoluties, waarin bezwaar wordt gemaakt tegen het verlenen van vergunningen voor ggo’s. Voorts heeft het Parlement in de tiende zittingsperiode de volgende resoluties aangenomen:

- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/2628 van de Commissie betreffende de verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais MON 89034 × 1507 × NK603 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1797, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1797/oj>).
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/2627 van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerd katoen COT102 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1798, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1798/oj>).
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/2629 van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde mais MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 en acht subcombinaties daarvan overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1799, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1799/oj>).
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/1828 van de Commissie betreffende de verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van diervoeders die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais MON 810 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1207 van de Commissie (PB C, C/2025/1800, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1800/oj>).
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/1822 van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maismais DP915635 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1801, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1801/oj>).

-
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/1826 van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais DP23211 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1802, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1802/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/2618 van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais DP202216 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1803 van 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1803/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais MON 94804 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1804, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1804/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 12 februari 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais DP910521 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/2246, 29.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2246/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 12 februari 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais MON 95275 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/2247, 29.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2247/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 8 mei 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde soja MON 87705 × MON 87708 × MON 89788 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/586, 24.2.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/586/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 8 oktober 2025 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2025/1898 van de Commissie van 22 september 2025 tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais DP51291 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/1523, 15.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1523/oj>).

-
- Resolutie van het Europees Parlement van 25 november 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais DAS1131 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/1703, 24.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1703/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 25 november 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerd katoen MON 88913 (MON-88913-8) overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/1704, 24.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1704/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 25 november 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met het genetisch gemodificeerde koolzaad MON 88302 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/1705, 24.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1705/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 25 november 2025 over het uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde soja MON 87708 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/1706, 24.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1706/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 25 november 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais MON 87427 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/1707, 24.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1707/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 16 december 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais NK603 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/2150, 6.5.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2150/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 16 december 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van levensmiddelen, levensmiddeleningrediënten en diervoeders die zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde suikerbiet KWS20-1 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/2151, 6.5.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2151/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 11 februari 2026 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde soja DBN-09004-6 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0041).

- gezien artikel 115, leden 2 en 3, van zijn Reglement,
 - gezien de ontwerpresolutie van de Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid,
- A. overwegende dat bij Uitvoeringsbesluit (EU) 2015/2279 van de Commissie⁶ een vergunning is verleend voor het in de handel brengen van levensmiddelen en diervoeders die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde mais NK603 × T25 (hierna: “de genetisch gemodificeerde mais”); overwegende dat deze vergunning ook betrekking heeft op het in de handel brengen van andere producten dan levensmiddelen en diervoeders die geheel of gedeeltelijk bestaan uit de genetisch gemodificeerde mais voor dezelfde gebruiksdoeleinden als andere mais, met uitzondering van de teelt;
- B. overwegende dat Bayer Agriculture BV, gevestigd in België, namens Bayer CropScience LP, gevestigd in de Verenigde Staten, op 19 april 2024 een aanvraag heeft ingediend bij de Commissie voor de verlenging van die vergunning;
- C. overwegende dat de EFSA overeenkomstig de artikelen 6 en 18 van Verordening (EG) nr. 1829/2003 op 27 november 2025 een positief wetenschappelijk advies over de genetisch gemodificeerde mais heeft uitgebracht; overwegende dat zij tot de conclusie is gekomen dat de aanvraag tot verlenging geen gegevens bevat die wijzen op nieuwe gevaren, gewijzigde blootstelling of wetenschappelijke onzekerheden die zouden leiden
-
- Resolutie van het Europees Parlement van 11 februari 2026 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais T25 (ACS-ZMØØ3-2) overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0042).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 11 februari 2026 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerd katoen GHB614 × LLCotton25 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0043).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 11 februari 2026 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerd katoen T304-40 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0044).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 29 april 2026 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde soja MON 94637 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0150).
- ⁶ Uitvoeringsbesluit (EU) 2015/2279 van de Commissie van 4 december 2015 tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais NK603 × T25 (MON-ØØ6Ø3-6 × ACS-ZMØØ3-2) krachtens Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 322 van 8.12.2015, blz. 58, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2015/2279/oj).

tot een wijziging van de in 2015 door de EFSA geformuleerde conclusies van de oorspronkelijke risicobeoordeling van de genetisch gemodificeerde mais⁷; overwegende dat in die adviezen niet werd ingegaan op een aantal bredere ecologische, sociaal-economische en cumulatieve effecten die volgens de EFSA buiten haar bevoegdheid vallen;

- D. overwegende dat de genetisch gemodificeerde mais een genetisch gemodificeerde maissoort is die tolerant is tegen meerdere herbiciden en is ontwikkeld door NK603 (tolerantie voor glyfosaat) te combineren met T25 (tolerantie voor glufosinaatammonium);
- E. overwegende dat de EFSA in haar risicobeoordelingen niet heeft gekeken naar toxicologische langetermijnstudies of gedetailleerde analyses van cumulatieve en gecombineerde effecten, waaronder de mogelijke wisselwerking met resten van pesticiden die gewoonlijk bij de maisteelt worden gebruikt;
- F. overwegende dat de overgrote meerderheid van de genetisch gemodificeerde gewassen, waaronder de genetisch gemodificeerde mais, zodanig genetisch zijn gemodificeerd dat ze tolerant zijn voor één of meerdere “complementaire” herbiciden die gedurende de gehele teelt van het genetisch gemodificeerde gewas kunnen worden gebruikt zonder dat het gewas sterft, zoals het geval zou zijn bij een niet-herbicidetolerant gewas; overwegende dat in meerdere studies is aangetoond dat de teelt van herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewassen een toename van het gebruik van complementaire herbiciden in de hand werkt, voornamelijk vanwege het ontstaan van herbicidetolerant onkruid⁸;
- G. overwegende dat herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewassen een lock-in veroorzaken, waarbij landbouwers afhankelijk worden van een onkruidbeheersysteem dat grotendeels of volledig berust op het gebruik van herbiciden, doordat er voor de genetisch gemodificeerde zaad een premie wordt aangerekend, terwijl het ook een afhankelijkheid creëert van het gebruik van complementaire herbiciden als een integraal onderdeel van het productiesysteem; overwegende dat een grotere afhankelijkheid van complementaire herbiciden op landbouwbedrijven die de genetisch gemodificeerde mais aanplanten het ontstaan en de verspreiding van onkruid zal versnellen dat tolerant is voor deze herbiciden, waardoor nog meer herbiciden moeten worden gebruikt; een vicieuze cirkel die bekendstaat als de “pesticidentredmolen”; overwegende dat als gevolg daarvan de negatieve effecten van de buitensporige afhankelijkheid van herbiciden op de bodemgezondheid, de waterkwaliteit en de boven- en ondergrondse biodiversiteit nog zullen verslechteren en zullen leiden tot een grotere blootstelling van

⁷ Wetenschappelijk advies van het EFSA-panel voor genetisch gemodificeerde organismen inzake een aanvraag van Monsanto (EFSA-GMO-NL-2010-80) voor het in de handel brengen van herbicidetolerante genetisch gemodificeerde mais NK603 × T25 voor gebruik in levensmiddelen en diervoeders en de invoer en verwerking ervan, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003, *EFSA Journal*, 2015;13(7):4165, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2014.3680>.

⁸ Zie bijvoorbeeld Bonny, S., “Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact”, *Environmental Management*, januari 2016, 57(1), blz. 31-48, <https://doi.org/10.1007/s00267-015-0589-7> en Benbrook, C.M., “Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years”, *Environmental Sciences Europe*, 28 september 2012, vol. 24(1), <https://doi.org/10.1186/2190-4715-24-24>.

mens en dier, mogelijk ook door een toename van residuen van herbiciden op levensmiddelen en diervoeders⁹;

- H. overwegende dat glufosinaat is ingedeeld als toxisch voor de voortplanting, categorie 1B, en dus onder de uitsluitingscriteria valt van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad¹⁰; overwegende dat de goedkeuring van glufosinaat voor gebruik in de Unie op 31 juli 2018 is verstreken;
- I. overwegende dat er nog steeds aanzienlijke wetenschappelijke onzekerheden bestaan over de veiligheid van glyfosaat voor de menselijke gezondheid en het milieu; overwegende dat de EFSA in november 2015 tot de conclusie is gekomen dat het onwaarschijnlijk is dat glyfosaat kankerverwekkend is, en dat het Europees Agentschap voor chemische stoffen in maart 2017 heeft geconcludeerd dat het niet gerechtvaardigd is de stof als zodanig in te delen; overwegende dat het Internationaal Agentschap voor kankeronderzoek, het agentschap van de Wereldgezondheidsorganisatie dat gespecialiseerd is op het gebied van kankeronderzoek, glyfosaat in 2015 echter heeft ingedeeld als waarschijnlijk kankerverwekkend voor de mens; overwegende dat in een aantal andere recente, collegiaal getoetste wetenschappelijke studies wordt bevestigd dat glyfosaat mogelijk kankerverwekkend is¹¹; overwegende dat het tijdschrift “Regulatory Toxicology and Pharmacology” het in 2000 gepubliceerde wetenschappelijk artikel “Safety Evaluation and Risk Assessment of the Herbicide Roundup and Its Active Ingredient, Glyphosate, for Humans”, dat in veel risicobeoordelingen is gebruikt om de veiligheid van glyfosaat te verdedigen, formeel heeft ingetrokken, nadat er bezorgdheid was geuit over het auteurschap, de geldigheid van de onderzoeksresultaten in verband met een verkeerde voorstelling van de bijdragen door de auteurs en de sponsor van de studie, en mogelijke belangenconflicten van de auteurs¹²;
- J. overwegende dat de beoordeling van residuen van herbiciden en metabolieten die in genetisch gemodificeerde gewassen worden aangetroffen, wordt beschouwd als een kwestie die niet binnen de bevoegdheid van het EFSA-panel voor genetisch gemodificeerde organismen valt en daarom geen deel uitmaakt van de vergunningsprocedure voor ggo’s; overwegende dat dit problematisch is, aangezien de genetische modificatie zelf invloed kan hebben op de manier waarop complementaire herbiciden door de genetisch gemodificeerde plant worden afgebroken en op de samenstelling en dus de toxiciteit van de metabolieten¹³;
- K. overwegende dat onafhankelijk toezicht op en controle van mogelijke schadelijke

⁹ Zie bijvoorbeeld: <https://doi.org/10.1002/ps.8105> en <https://doi.org/10.1016/j.geoforum.2009.03.009>.

¹⁰ Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PB L 309 van 24.11.2009, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1107/oj>).

¹¹ Zie bijvoorbeeld <https://doi.org/10.1016/j.mrrev.2019.02.001>, <https://doi.org/10.1093/ije/dyz017>, <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0219610> en <https://doi.org/10.1186/s13045-019-0767-9>.

¹² <https://doi.org/10.1006/rtph.1999.1371>.

¹³ Dit is inderdaad het geval voor glyfosaat, zoals vermeld in het met redenen omkleed advies van de EFSA getiteld “Review of the Existing Maximum Residue Levels for Glyphosate according to Article 12 of Regulation (EC) No 396/2005”, *EFSA Journal*, 2018;16(5):e05263, blz. 12, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5263>.

effecten op de biodiversiteit, bodemgezondheid, bestuivers en niet-doelsoorten nog steeds onvoldoende gewaarborgd zijn;

- L. overwegende dat het voorzorgsbeginsel, opgenomen in artikel 191 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, in geval van wetenschappelijke onzekerheid van toepassing moet zijn;
- M. overwegende dat op grond van Verordening (EG) nr. 1829/2003 wordt vereist dat genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders geen nadelige gevolgen mogen hebben voor de gezondheid van mens en dier of voor het milieu;
- N. overwegende dat de verlenging door de Unie van de vergunning voor de genetisch gemodificeerde mais niet in overeenstemming zou zijn met de internationale verbintenissen inzake de vermindering van pesticiden¹⁴, gezien de toegenomen blootstelling van mensen, dieren en het milieu aan glyfosaat, dicamba en glufosinaat in landen waar dit herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewas wordt geteeld, en de mogelijk ernstige gevolgen voor de gezondheid die hiermee gepaard gaan;
- O. overwegende dat de teelt van genetisch gemodificeerde mais in de Unie niet is toegestaan;
- P. overwegende dat Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1417 van de Commissie de invoer in de Unie mogelijk zou blijven maken van producten die niet voldoen aan de normen waar de landbouwers van de Unie zich aan moeten houden, waardoor deze een concurrentienadeel lijden;
- Q. overwegende dat de Commissie in de conclusies van de strategische dialoog over de toekomst van de landbouw in de EU¹⁵ wordt verzocht haar aanpak inzake markttoegang voor de in- en uitvoer van agrovoedingsmiddelen te herzien, gezien de uitdagingen die het gevolg zijn van uiteenlopende normen van de Unie en haar handelspartners; overwegende dat eerlijkere handelsbetrekkingen op mondiaal niveau, in overeenstemming met de doelstellingen voor een gezond milieu, een van de belangrijkste eisen van landbouwers waren tijdens de demonstraties van 2023, 2024 en 2025;
- R. overwegende dat het Parlement herhaaldelijk heeft benadrukt dat de Commissie geen ggo's mag toelaten als de lidstaten in het permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders of het comité van beroep geen gekwalificeerde meerderheid kunnen bereiken, met als doel het aanhoudende democratische tekort aan te pakken;
- S. overwegende dat de Commissie zich bewust is van de democratische tekortkomingen, het gebrek aan steun van de lidstaten en de bezwaren van het Parlement, maar desondanks vergunningen voor ggo's blijft verlenen;

¹⁴ In december 2022 is tijdens de COP15 van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake biologische diversiteit een mondiaal kader voor biodiversiteit overeengekomen dat een mondiale doelstelling omvat om het risico van pesticiden tegen 2030 met ten minste 50 % te verminderen (zie:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7834).

¹⁵ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/agriculture-and-green-deal/strategic-dialogue-future-eu-agriculture_nl.

- T. overwegende dat volgens de “één gezondheid”-benadering rekening moet worden gehouden met de onderlinge afhankelijkheid tussen de gezondheid van mensen, dieren, planten en het milieu bij de beoordeling van de duurzaamheid en veiligheid van ggo's op de lange termijn;
1. is van mening dat Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1417 van de Commissie de in Verordening (EG) nr. 1829/2003 bedoelde uitvoeringsbevoegdheden overschrijdt;
 2. is van mening dat Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1417 van de Commissie niet in overeenstemming is met het recht van de Unie, aangezien het niet verenigbaar is met het doel van Verordening (EG) nr. 1829/2003 om overeenkomstig de algemene beginselen die in Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad¹⁶ zijn vastgesteld, de basis te leggen voor het waarborgen van een hoog beschermingsniveau voor het leven en de gezondheid van de mens, de gezondheid en het welzijn van dieren, het milieu en de belangen van de consument met betrekking tot genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders, waarbij de goede werking van de interne markt gewaarborgd is;
 3. verzoekt de Commissie Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1417 van de Commissie in te trekken;
 4. verzoekt de Commissie de vergunning voor de genetisch gemodificeerde mais niet te verlengen vanwege het gebrek aan voldoende bewijs over de langetermijneffecten op de biodiversiteit, de voedselveiligheid, het levensonderhoud van landbouwers en de diergezondheid, in overeenstemming met de “één gezondheid”-benadering;
 5. verzoekt de Commissie onverwijld een wetgevingsvoorstel tot hervorming van de besluitvormingsprocedure inzake ggo's in te dienen om tegemoet te komen aan de aanhoudende bezwaren van het Parlement en het gebrek aan steun van een gekwalificeerde meerderheid van de lidstaten;
 6. benadrukt in dit verband dat het toestaan van de invoer van levensmiddelen, diervoeders of producten op basis van genetisch gemodificeerde planten die tolerant zijn gemaakt voor in de Unie verboden herbiciden, zoals glufosinaat, niet strookt met de internationale verbintenissen van de Unie uit hoofde van onder meer het VN-Verdrag inzake biologische diversiteit en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de VN, met inbegrip van het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal, en dat dit een ongelijk speelveld creëert voor landbouwers in de Unie;
 7. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.

¹⁶ Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden (PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj>).

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0264

Genetisch gemodificeerde sojaboon MON 87705

Resolutie van het Europees Parlement van 8 juli 2026 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1419 van de Commissie van 29 juni 2026 tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde soja MON 87705 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (2026/2747(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1419 van de Commissie van 29 juni 2026 tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde soja MON 87705 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad¹,
- gezien Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders², en met name artikel 11, lid 3, en artikel 23, lid 3,
- gezien de stemming in het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders als bedoeld in artikel 35 van Verordening (EG) nr. 1829/2003, van 27 april 2026, die geen advies heeft opgeleverd, en de stemming van 2 juni 2026 in het comité van beroep, die evenmin een advies heeft opgeleverd,
- gezien artikel 11 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren³,
- gezien het advies dat op 10 december 2025 door de Europese Autoriteit voor

¹ PB L, 2026/1419, 3.7.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2026/1419/oj.

² PB L 268 van 18.10.2003, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1829/oj>.

³ PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>.

voedselveiligheid (EFSA) is goedgekeurd en op 12 januari 2026 is gepubliceerd⁴,

- gezien zijn eerdere resoluties waarin bezwaar wordt gemaakt tegen het verlenen van vergunningen voor genetisch gemodificeerde organismen (“ggo’s”)⁵,

⁴ Wetenschappelijk advies van het EFSA-panel voor genetisch gemodificeerde organismen getiteld “Assessment of genetically modified soybean MON 87705 (application GMFF-2023-21236)”, *EFSA Journal*, 2026, 24(1):e9846, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2026.9846>.

⁵ Het Parlement heeft in de achtste zittingsperiode 36 resoluties aangenomen, en in de negende zittingsperiode 38 resoluties, waarin bezwaar wordt gemaakt tegen het verlenen van vergunningen voor ggo’s. Voorts heeft het Parlement in de tiende zittingsperiode de volgende resoluties aangenomen:

- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/2628 van de Commissie betreffende de verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs MON 89034 × 1507 × NK603 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1797, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1797/oj>).
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/2627 van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerd katoen COT102 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1798, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1798/oj>).
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/2629 van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde maïs MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 en acht subcombinaties daarvan overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1799, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1799/oj>).
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/1828 van de Commissie betreffende de verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van diervoeders die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs MON 810 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1207 van de Commissie (PB C, C/2025/1800, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1800/oj>).
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/1822 van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs DP915635 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1801, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1801/oj>).

-
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/1826 van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs DP23211 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1802, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1802/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/2618 van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs DP202216 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1803 van 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1803/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs MON 94804 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1804, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1804/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 12 februari 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs DP910521 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/2246, 29.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2246/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 12 februari 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs MON 95275 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/2247, 29.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2247/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 8 mei 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde soja MON 87705 × MON 87708 × MON 89788 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/586, 24.2.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/586/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 8 oktober 2025 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2025/1898 van de Commissie van 22 september 2025 tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs DP51291 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/1523, 15.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1523/oj>).

-
- Resolutie van het Europees Parlement van 25 november 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs DAS1131 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/1703, 24.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1703/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 25 november 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerd katoen MON 88913 (MON-88913-8) overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/1704, 24.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1704/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 25 november 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met het genetisch gemodificeerde koolzaad MON 88302 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/1705, 24.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1705/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 25 november 2025 over het uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde soja MON 87708 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/1706, 24.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1706/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 25 november 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs MON 87427 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/1707, 24.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1707/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 16 december 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs NK603 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/2150, 6.5.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2150/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 16 december 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van levensmiddelen, levensmiddeleningrediënten en diervoeders die zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde suikerbiet KWS20-1 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/2151, 6.5.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2151/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 11 februari 2026 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde soja DBN-09004-6 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0041).

- gezien artikel 115, leden 2 en 3, van zijn Reglement,
 - gezien de ontwerpresolutie van de Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid,
- A. overwegende dat bij Uitvoeringsbesluit (EU) 2015/696 van de Commissie⁶ een vergunning is verleend voor het in de handel brengen van levensmiddelen en diervoeders die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde soja MON 87705 (hierna “de genetisch gemodificeerde soja”); overwegende dat deze vergunning ook betrekking heeft op het in de handel brengen van andere producten dan levensmiddelen en diervoeders die geheel of gedeeltelijk bestaan uit genetisch gemodificeerde soja voor dezelfde gebruiksdoeleinden als ander soja, met uitzondering van de teelt;
- B. overwegende dat Bayer Agriculture BV, gevestigd in België, namens Bayer CropScience LP, gevestigd in de Verenigde Staten, op 8 maart 2024 een aanvraag heeft ingediend bij de Commissie voor de verlenging van die vergunning;
- C. overwegende dat de EFSA overeenkomstig de artikelen 6 en 18 van Verordening (EG) nr. 1829/2003 op 12 januari 2026 een positief wetenschappelijk advies over de

-
- Resolutie van het Europees Parlement van 11 februari 2026 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais T25 (ACS-ZMØØ3-2) overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0042).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 11 februari 2026 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerd katoen GHB614 × LLCotton25 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0043).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 11 februari 2026 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerd katoen T304-40 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0044).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 29 april 2026 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde soja MON 94637 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0150).

⁶ Uitvoeringsbesluit (EU) 2015/696 van de Commissie van 24 april 2015 tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde soja MON 87705 (MON-877Ø5-6) overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 112 van 30.4.2015, blz. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2015/696/2021-02-16).

genetisch gemodificeerde soja heeft uitgebracht⁷; overwegende dat de EFSA heeft geconcludeerd dat de aanvraag tot verlenging geen gegevens bevatte die wijzen op nieuwe gevaren, gewijzigde blootstelling of wetenschappelijke onzekerheden die tot een wijziging van de in 2012⁸ en 2013⁹ door de EFSA goedgekeurde conclusies van de oorspronkelijke risicobeoordeling van genetisch gemodificeerde soja zouden leiden; overwegende dat in die adviezen niet werd ingegaan op een aantal bredere ecologische, sociaal-economische en cumulatieve effecten die volgens de EFSA buiten haar bevoegdheid vallen;

- D. overwegende dat de genetisch gemodificeerde soja een hoger gehalte aan oliezuur heeft en resistent is tegen glyfosaatbevattende herbiciden;
- E. overwegende dat de EFSA in haar risicobeoordelingen niet heeft gekeken naar toxicologische langetermijnstudies of gedetailleerde analyses van cumulatieve en gecombineerde effecten, waaronder de mogelijke wisselwerking met resten van pesticiden die gewoonlijk bij de teelt van sojabonen worden gebruikt;
- F. overwegende dat de overgrote meerderheid van genetisch gemodificeerde gewassen, waaronder genetisch gemodificeerde sojaboon, zodanig genetisch zijn gemodificeerd dat ze tolerant zijn voor één of meerdere “complementaire” herbiciden die gedurende de gehele teelt van het genetisch gemodificeerde gewas kunnen worden gebruikt zonder dat het gewas sterft, zoals het geval zou zijn bij een niet-herbicidetolerant gewas; overwegende dat in meerdere studies is aangetoond dat de teelt van herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewassen een toename van het gebruik van complementaire herbiciden in de hand werkt, voornamelijk vanwege het ontstaan van herbicidetolerant onkruid;
- G. overwegende dat herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewassen een lock-in veroorzaken, waarbij landbouwers afhankelijk worden van een onkruidbeheersysteem dat grotendeels of volledig berust op het gebruik van herbiciden, doordat er voor genetisch gemodificeerd zaad een premie wordt aangerekend, terwijl het ook een afhankelijkheid creëert van het gebruik van complementaire herbiciden als een integraal onderdeel van het productiesysteem; overwegende dat een grotere afhankelijkheid van complementaire herbiciden op landbouwbedrijven die de genetisch gemodificeerde sojaboon aanplanten het ontstaan en de verspreiding van onkruid zal versnellen dat tolerant is voor deze herbiciden, waardoor nog meer herbiciden moeten worden gebruikt — een vicieuze cirkel die bekendstaat als de “pesticidentredmolen”; overwegende dat

⁷ Wetenschappelijk advies van het EFSA-panel voor genetisch gemodificeerde organismen over de beoordeling van genetisch gemodificeerde soja MON 87705 met het oog op de verlenging van de vergunning overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 (dossier GMFF-2023-21236), *EFSA Journal*, 2026, 24(1):e9846, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2026.9846>.

⁸ Wetenschappelijk advies van het EFSA-panel voor genetisch gemodificeerde organismen inzake de aanvraag EFSA-GMO-NL-2010-78 voor het in de handel brengen van herbicidetolerante genetisch gemodificeerde soja MON 87705 voor gebruik in levensmiddelen en diervoeders en de invoer en verwerking ervan, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003, *EFSA Journal* 2012;10(10):2909, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2012.2909>.

⁹ EFSA-panel voor genetisch gemodificeerde organismen, “Statement complementing the scientific opinion on application EFSA-GMO-NL-2010-78 to cover the safety of soybean MON 87705 oil for commercial frying”, *EFSA Journal*, 2013, 11(12):3507, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2013.3507>.

als gevolg daarvan de negatieve effecten van de buitensporige afhankelijkheid van herbiciden op de bodemgezondheid, de waterkwaliteit en de boven- en ondergrondse biodiversiteit nog zullen verslechteren en zullen leiden tot een grotere blootstelling van mens en dier, mogelijk ook door een toename van residuen van herbiciden op levensmiddelen en diervoeders;

- H. overwegende dat in meerdere studies is aangetoond dat de teelt van herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewassen een toename van het gebruik van complementaire herbiciden in de hand werkt, voornamelijk vanwege het ontstaan van herbicidetolerant onkruid¹⁰; overwegende dat er dan ook van wordt uitgegaan dat de genetisch gemodificeerde soja zal worden blootgesteld aan meer en hogere doses glyfosaat, waardoor er mogelijk meer residuen en afbraakproducten daarvan (hierna “metabolieten” genoemd) zullen achterblijven in de oogst;
- I. overwegende dat er nog steeds aanzienlijke wetenschappelijke onzekerheden bestaan over de veiligheid van glyfosaat voor de menselijke gezondheid en het milieu; overwegende dat de EFSA in november 2015 tot de conclusie is gekomen dat het onwaarschijnlijk is dat glyfosaat kankerverwekkend is, en dat het Europees Agentschap voor chemische stoffen in maart 2017 heeft geconcludeerd dat het niet gerechtvaardigd is de stof als zodanig in te delen; overwegende dat het Internationaal Agentschap voor kankeronderzoek, het agentschap van de Wereldgezondheidsorganisatie dat gespecialiseerd is op het gebied van kankeronderzoek, glyfosaat in 2015 echter heeft ingedeeld als waarschijnlijk kankerverwekkend voor de mens; overwegende dat in een aantal andere recente, collegiaal getoetste wetenschappelijke studies wordt bevestigd dat glyfosaat mogelijk kankerverwekkend is¹¹; overwegende dat het tijdschrift “Regulatory Toxicology and Pharmacology” het in 2000 gepubliceerde wetenschappelijk artikel “Safety Evaluation and Risk Assessment of the Herbicide Roundup and Its Active Ingredient, Glyphosate, for Humans”, dat in veel risicobeoordelingen is gebruikt om de veiligheid van glyfosaat te verdedigen, formeel heeft ingetrokken, nadat er bezorgdheid was geuit over het auteurschap, de geldigheid van de onderzoeksresultaten in verband met een verkeerde voorstelling van de bijdragen door de auteurs en de sponsor van de studie, en mogelijke belangenconflicten van de auteurs¹²;
- J. overwegende dat de beoordeling van residuen van herbiciden en metabolieten die in genetisch gemodificeerde gewassen worden aangetroffen, wordt beschouwd als een kwestie die niet binnen de bevoegdheid van het EFSA-panel voor genetisch gemodificeerde organismen valt en daarom geen deel uitmaakt van de vergunningsprocedure voor ggo's; overwegende dat dit problematisch is, aangezien de genetische modificatie zelf invloed kan hebben op de manier waarop complementaire herbiciden door de genetisch gemodificeerde plant worden afgebroken, evenals op de

¹⁰ Zie bijvoorbeeld Bonny, S., “Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact”, *Environmental Management*, januari 2016, 57(1), blz. 31-48, <https://doi.org/10.1007/s00267-015-0589-7> en Benbrook, C.M., ‘Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. - the first sixteen years’, *Environmental Sciences Europe*, 28 september 2012, Vol. 24(1), <https://doi.org/10.1186/2190-4715-24-24..>

¹¹ Zie bijvoorbeeld <https://doi.org/10.1016/j.mrrev.2019.02.001>, <https://doi.org/10.1093/ije/dyz017>, <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0219610>, en <https://doi.org/10.1186/s13045-019-0767-9>.

¹² <https://doi.org/10.1006/rtp.1999.1371>.

samenstelling en dus de toxiciteit van de metaboliëten¹³;

- K. overwegende dat uit de samenstellingsanalyse is gebleken dat de genetisch gemodificeerde soja een aanzienlijk gewijzigd vetzuurprofiel heeft in vergelijking met de conventionele variant, met een toename van oliezuur en een daarmee gepaard gaande afname van linolzuur en palmitinezuur; overwegende dat de wetenschappelijke bezorgdheid vooral betrekking heeft op de voedingskundige gevolgen op lange termijn van een bredere blootstelling van de bevolking aan dit gewijzigde profiel, met name voor consumenten die in grote mate afhankelijk zijn van sojaolie; overwegende dat de EFSA ramingen van de inname via de voeding heeft gemaakt om de voedingskundige relevantie van de wijzigingen te beoordelen, aan de hand van verschillende aannames inzake consumptie en vervangingsscenario's; overwegende dat de EFSA op basis van deze aannames alleen een monitoringplan voor na het in de handel brengen heeft aanbevolen, gericht op het verzamelen van gegevens over de invoer in de Unie en het uitvoeren van een geactualiseerde voedingswaardebeoordeling indien de beschikbare informatie over consumptiepatronen zou afwijken van de gegevens die bij de oorspronkelijke risicobeoordeling waren gebruikt;
- L. overwegende dat in Verordening (EG) nr. 1829/2003 wordt vereist dat genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders geen negatieve effecten mogen hebben op de menselijke gezondheid, de diergezondheid of het milieu, en dat de Commissie bij het opstellen van haar besluit rekening moet houden met eventuele relevante bepalingen van het Unierecht en andere ter zake dienende factoren; overwegende dat het bij deze ter zake dienende factoren onder meer gaat om de verplichtingen van de Unie in het kader van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de VN, de Klimaatovereenkomst van Parijs¹⁴ en het VN-Verdrag inzake biologische diversiteit (VBD van de VN)¹⁵;
- M. overwegende dat onafhankelijk toezicht op en controle van mogelijke schadelijke effecten op de biodiversiteit, bodemgezondheid, bestuivers en niet-doelsoorten nog steeds onvoldoende gewaarborgd zijn;
- N. overwegende dat het voorzorgsbeginsel, opgenomen in artikel 191 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, in geval van wetenschappelijke onzekerheid van toepassing moet zijn;
- O. overwegende dat de Unie, als verdragsluitende partij bij het VBD van de VN en krachtens artikel 3 daarvan, de verantwoordelijkheid heeft te verzekeren dat activiteiten die binnen haar rechtsmacht of onder haar toezicht vallen, geen schade aanrichten aan het milieu van andere staten;
- P. overwegende dat een verlenging door de Unie van de vergunning voor de genetisch gemodificeerde soja niet in overeenstemming zou zijn met internationale verbintenissen

¹³ Dit is inderdaad het geval voor glyfosaat, zoals vermeld in het met redenen omklede advies van de EFSA getiteld "Review of the Existing Maximum Residue Levels for Glyphosate according to Article 12 of Regulation (EC) No 396/2005", *EFSA Journal*, 2018;16(5):5263, blz. 12, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5263>.

¹⁴ PB L 282 van 19.10.2016, blz. 4.

¹⁵ PB L 309 van 13.12.1993, blz. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/convention/1993/626/oj>.

inzake de vermindering van pesticiden¹⁶, gezien de toename van blootstelling van mensen, dieren en het milieu aan glyfosaat in landen waar dit herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewas wordt geteeld, en de mogelijk ernstige gevolgen voor de gezondheid die hiermee gepaard gaan;

- Q. overwegende dat de teelt van genetisch gemodificeerde soja in de Unie niet is toegestaan;
- R. overwegende dat Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1419 van de Commissie de invoer in de Unie mogelijk zou maken van producten die niet voldoen aan de normen waar de landbouwers van de Unie zich aan moeten houden, waardoor deze een concurrentienadeel lijden;
- S. overwegende dat de Commissie in de conclusies van de strategische dialoog over de toekomst van de landbouw in de EU¹⁷ wordt verzocht haar aanpak inzake markttoegang voor de in- en uitvoer van agrovoedingsmiddelen te herzien, gezien de uitdagingen die het gevolg zijn van uiteenlopende normen van de Unie en haar handelspartners; overwegende dat eerlijkere handelsbetrekkingen op mondiaal niveau, in overeenstemming met de doelstellingen voor een gezond milieu, een van de belangrijkste eisen van landbouwers waren tijdens de demonstraties van 2023, 2024 en 2025;
- T. overwegende dat het Parlement herhaaldelijk heeft benadrukt dat de Commissie geen ggo's mag toelaten als de lidstaten in het permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders of het comité van beroep geen gekwalificeerde meerderheid kunnen bereiken, met als doel het aanhoudende democratische tekort aan te pakken;
- U. overwegende dat de Commissie zich bewust is van de democratische tekortkomingen, het gebrek aan steun van de lidstaten en de bezwaren van het Parlement, maar desondanks vergunningen voor ggo's blijft verlenen;
- V. overwegende dat volgens de "één gezondheid"-benadering rekening moet worden gehouden met de onderlinge afhankelijkheid tussen de gezondheid van mensen, dieren, planten en het milieu bij de beoordeling van de duurzaamheid en veiligheid van ggo's op de lange termijn;
- 1. is van mening dat Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1419 van de Commissie de in Verordening (EG) nr. 1829/2003 bedoelde uitvoeringsbevoegdheden overschrijdt;
- 2. is van mening dat Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1419 van de Commissie niet in overeenstemming is met het recht van de Unie, aangezien het niet verenigbaar is met het doel van Verordening (EG) nr. 1829/2003 om overeenkomstig de algemene beginselen

¹⁶ In december 2022 is tijdens de COP15 van het VBD van de VN een mondiaal kader voor biodiversiteit overeengekomen dat een mondiale doelstelling omvat om het risico van pesticiden uiterlijk in 2030 met ten minste 50 % te verminderen (zie: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/ip_22_7834).

¹⁷ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/agriculture-and-green-deal/strategic-dialogue-future-eu-agriculture_nl.

die in Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad¹⁸ zijn vastgesteld de basis te leggen voor het waarborgen van een hoog beschermingsniveau voor het leven en de gezondheid van de mens, de gezondheid en het welzijn van dieren, het milieu en de belangen van de consument met betrekking tot genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders, waarbij de goede werking van de interne markt gewaarborgd is;

3. verzoekt de Commissie Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1419 van de Commissie in te trekken;
4. verzoekt de Commissie om geen enkele vergunning te verlenen voor de invoer van herbicidetolerante, genetisch gemodificeerde gewassen, vanwege het daarmee gepaard gaande toegenomen gebruik van complementaire herbiciden en bijgevolg de toegenomen risico's voor de biodiversiteit, de voedselveiligheid en de gezondheid van werknemers;
5. stelt tevreden vast dat de Commissie in een schrijven van 11 september 2020 aan leden van het Parlement heeft erkend dat in vergunningsbesluiten voor ggo's rekening moet worden gehouden met duurzaamheid¹⁹; is evenwel diep teleurgesteld dat de Commissie sindsdien vergunningen voor de invoer van ggo's in de Unie is blijven verlenen, ondanks de aanhoudende bezwaren van het Parlement en een meerderheid van de lidstaten die tegen deze besluiten stemt;
6. dringt er nogmaals bij de Commissie op aan de verplichtingen van de Unie krachtens internationale overeenkomsten na te komen, zoals de Klimaatovereenkomst van Parijs, het VBD van de VN en de SDG's van de VN; roept er nogmaals toe op om ontwerpuitvoeringshandelingen vergezeld te doen gaan van een toelichting waarin wordt uiteengezet op welke manier aan het "niet schaden"-beginsel is voldaan²⁰;
7. wijst erop dat in de amendementen op het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 182/2011²¹, die door het Europees Parlement op 17 december 2020 werden aangenomen als basis voor de onderhandelingen met de Raad, wordt gesteld dat de Commissie geen vergunningen voor ggo's dient te verlenen als de lidstaten geen gekwalificeerde meerderheid voor vergunningverlening kunnen bereiken; dringt erop aan dat de Commissie dit standpunt eerbiedigt en verzoekt de Raad zijn werkzaamheden voort te zetten en met betrekking tot dit dossier zo snel mogelijk een algemene oriëntatie vast te stellen;
8. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.

¹⁸ Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden (PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj>).

¹⁹ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>.

²⁰ Resolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2020 over de Europese Green Deal (PB C 270 van 7.7.2021, blz. 2), paragraaf 102.

²¹ PB C 445 van 29.10.2021, blz. 257.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0265

Genetisch gemodificeerde mais DP202216 x NK603 x DAS-40278-9 en de subcombinaties DP202216 x NK603, DP202216 x DAS-40278-9 daarvan

Resolutie van het Europees Parlement van 8 juli 2026 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1443 van de Commissie van 29 juni 2026 tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde mais DP202216 x NK603 x DAS-40278-9 en subcombinaties DP202216 x NK603, DP202216 x DAS-40278-9 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (2026/2746(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1443 van de Commissie van 29 juni 2026 tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde mais DP202216 x NK603 x DAS-40278-9 en subcombinaties DP202216 x NK603, DP202216 x DAS-40278-9 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad¹,
- gezien Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders², en met name artikel 7, lid 3, en artikel 19, lid 3,
- gezien de stemming in het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders als bedoeld in artikel 35 van Verordening (EG) nr. 1829/2003, van 27 april 2026, die geen advies heeft opgeleverd, en de stemming van 2 juni 2026 in het comité van beroep, die evenmin een advies heeft opgeleverd,
- gezien artikel 11 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren³,
- gezien het advies dat op 30 oktober 2025 door de Europese Autoriteit voor

¹ PB L, 2026/1443, 3.7.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2026/1443/oj.

² PB L 268 van 18.10.2003, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1829/oj>.

³ PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>.

voedselveiligheid (EFSA) is goedgekeurd en op 5 december 2025 is gepubliceerd⁴,

- gezien zijn eerdere resoluties waarin bezwaar wordt gemaakt tegen het verlenen van vergunningen voor genetisch gemodificeerde organismen (“ggo’s”)⁵,

⁴ Wetenschappelijk advies van het EFSA-panel voor genetisch gemodificeerde organismen getiteld “Assessment of genetically modified maize DP202216 × NK603 × DAS-40278-9 (application GMFF-2022-6232)”, *EFSA Journal*, 2025, 23(12):e9746, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2025.9746>.

⁵ Het Parlement heeft in de achtste zittingsperiode 36 resoluties aangenomen, en in de negende zittingsperiode 38 resoluties, waarin bezwaar wordt gemaakt tegen het verlenen van vergunningen voor ggo’s. Voorts heeft het Parlement in de tiende zittingsperiode de volgende resoluties aangenomen:

- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/2628 van de Commissie betreffende de verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais MON 89034 × 1507 × NK603 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1797, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1797/oj>).
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/2627 van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerd katoen COT102 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1798, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1798/oj>).
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/2629 van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde mais MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 en acht subcombinaties daarvan overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1799, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1799/oj>).
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/1828 van de Commissie betreffende de verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van diervoeders die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais MON 810 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1207 van de Commissie (PB C, C/2025/1800, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1800/oj>).
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/1822 van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais DP915635 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1801, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1801/oj>).

-
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/1826 van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais DP23211 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1802, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1802/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/2618 van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais DP202216 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1803, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1803/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais MON 94804 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1804, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1804/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 12 februari 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais DP910521 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/2246, 29.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2246/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 12 februari 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais MON 95275 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/2247, 29.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2247/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 8 mei 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde soja MON 87705 × MON 87708 × MON 89788, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/586, 24.2.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/586/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 8 oktober 2025 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2025/1898 van 22 september 2025 van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais DP51291 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/1523, 15.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1523/oj>).

-
- Resolutie van het Europees Parlement van 25 november 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais DAS1131 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/1703, 24.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1703/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 25 november 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerd katoen MON 88913 (MON-88913-8) overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/1704, 24.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1704/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 25 november 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met het genetisch gemodificeerde koolzaad MON 88302 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/1705, 24.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1705/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 25 november 2025 over het uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde soja MON 87708 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/1706, 24.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1706/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 25 november 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais MON 87427 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/1707, 24.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1707/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 16 december 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais NK603 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/2150, 6.5.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2150/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 16 december 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van levensmiddelen, levensmiddeleningrediënten en diervoeders die zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde suikerbiet KWS20-1 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2026/2151, 6.5.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2151/oj>).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 11 februari 2026 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde sojaboon DBN-09004-6 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0041).

- gezien artikel 115, leden 2 en 3, van zijn Reglement,
 - gezien de ontwerpresolutie van de Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid,
- A. overwegende dat Corteva Agriscience Belgium B.V., gevestigd in België, namens Corteva Agriscience LLC, gevestigd in de Verenigde Staten, op 10 maart 2023 een aanvraag heeft ingediend voor het in de handel brengen van levensmiddelen, levensmiddeleningredienten en diervoeders die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais DP202216 × NK603 × DAS-40279-9 (hierna “de genetisch gemodificeerde mais”), overeenkomstig de artikelen 5 en 17 van Verordening (EG) nr. 1829/2003; overwegende dat de aanvraag ook het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit de genetisch gemodificeerde mais betrof voor andere toepassingen dan als levensmiddel of als diervoeder, met uitzondering van de teelt;
- B. overwegende dat de EFSA op 30 oktober 2025 een positief wetenschappelijk advies heeft goedgekeurd met betrekking tot de aanvraag voor het in de handel brengen van de genetisch gemodificeerde mais, en dat dit advies op 5 december 2025 werd gepubliceerd;
- C. overwegende dat de EFSA heeft geconcludeerd dat in de aanvraag beschreven genetisch gemodificeerde mais en subcombinaties daarvan wat betreft de mogelijke gevolgen
-
- Resolutie van het Europees Parlement van 11 februari 2026 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde mais T25 (ACS-ZMØØ3-2) overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0042).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 11 februari 2026 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerd katoen GHB614 × LLCotton25 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0043).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 11 februari 2026 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerd katoen T304-40 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0044).
 - Resolutie van het Europees Parlement van 29 april 2026 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde soja MON 94637 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0150).

voor de gezondheid van mens en dier of het milieu even veilig is als de conventionele tegenhanger ervan en de geteste niet-genetisch gemodificeerde referentievariëteiten van mais; overwegende dat de EFSA ook heeft geconcludeerd dat de consumptie van levensmiddelen en diervoeders van de genetisch gemodificeerde mais en subcombinaties daarvan geen voedingsprobleem voor mens of dier vormt; overwegende dat in het advies niet werd ingegaan op een aantal bredere ecologische, sociaal-economische en cumulatieve effecten die volgens de EFSA buiten haar bevoegdheid vallen;

- D. overwegende dat de genetisch gemodificeerde mais is ontwikkeld door middel van kruisingen, waarbij de volgende drie afzonderlijke modificaties zijn gecombineerd: DP202216, waarin het enzym fosfinotricine-acetyltransferase (PAT) tot expressie wordt gebracht om tolerantie te geven tegen herbiciden die glufosinaat-ammonium bevatten, en het endogene maiseiwit met gewijzigde expressie (EPAE) ZMM28, dat onder veldomstandigheden de mogelijkheid biedt tot verbetering van de opbrengst; NK603, waarin CP4 EPSPS en CP4 EPSPS L214P tot expressie worden gebracht om tolerantie te geven tegen op glyfosaat gebaseerde herbiciden; en DAS-40278-9, waarin aryloxyalkanoaat dioxygenase (AAD-1) tot expressie wordt gebracht om tolerantie te verlenen tegen de klasse herbiciden 2,4-D en aryloxyfenoxypionaat (AOPP)⁶;
- E. overwegende dat de EFSA tot nu toe alleen de subcombinatie NK603 × DAS-40278-9 heeft beoordeeld; overwegende dat door de aanvrager geen experimentele gegevens zijn ingediend voor de subcombinaties DP202216 x NK603 en DP202216 x DAS-40278-9, die nog niet eerder door de EFSA zijn beoordeeld; overwegende dat de EFSA desondanks concludeerde dat deze subcombinatie geen veiligheidsproblemen zou opleveren;
- F. overwegende dat de EFSA in haar risicobeoordelingen niet heeft gekeken naar toxicologische langetermijnstudies of gedetailleerde analyses van cumulatieve en gecombineerde effecten, waaronder de mogelijke wisselwerking met resten van pesticiden die gewoonlijk bij de maisteelt worden gebruikt;
- G. overwegende dat de overgrote meerderheid van de genetisch gemodificeerde gewassen, waaronder genetisch gemodificeerde mais, zodanig genetisch zijn gemodificeerd dat ze tolerant zijn voor één of meerdere “complementaire” herbiciden die gedurende de gehele teelt van het genetisch gemodificeerde gewas kunnen worden gebruikt zonder dat het gewas sterft, zoals het geval zou zijn bij een niet-herbicidetolerant gewas; overwegende dat in meerdere studies is aangetoond dat de teelt van herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewassen een toename van het gebruik van complementaire herbiciden in de hand werkt, voornamelijk vanwege het ontstaan van herbicidetolerant onkruid;
- H. overwegende dat herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewassen een lock-in veroorzaken, waarbij landbouwers afhankelijk worden van een onkruidbeheersysteem dat grotendeels of volledig berust op het gebruik van herbiciden, terwijl het ook een afhankelijkheid creëert van het gebruik van complementaire herbiciden als een integraal onderdeel van het productiesysteem; overwegende dat een grotere afhankelijkheid van complementaire herbiciden op landbouwbedrijven die de genetisch gemodificeerde mais aanplanten het ontstaan en de verspreiding van onkruid zal versnellen dat tolerant is voor deze herbiciden, waardoor nog meer herbiciden moeten worden gebruikt; een

⁶ Wetenschappelijk advies van de EFSA, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2025.9746>, blz. 7.

vicieuze cirkel die bekendstaat als de “pesticidentredmolen”; overwegende dat als gevolg daarvan de negatieve effecten van de buitensporige afhankelijkheid van herbiciden op de bodemgezondheid, de waterkwaliteit en de boven- en ondergrondse biodiversiteit nog zullen verslechteren en zullen leiden tot een grotere blootstelling van mens en dier, mogelijk ook door een toename van residuen van herbiciden op levensmiddelen en diervoeders;

- I. overwegende dat in meerdere studies is aangetoond dat de teelt van herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewassen een toename van het gebruik van complementaire herbiciden in de hand werkt, voornamelijk vanwege het ontstaan van herbicidetolerant onkruid⁷; overwegende dat er dan ook van moet worden uitgegaan dat de genetisch gemodificeerde mais zal worden blootgesteld aan meer en hogere doses op glyfosaten, glufosinaten, AOPP en 2,4-D gebaseerde herbiciden, waardoor er mogelijk meer residuen en afbraakproducten daarvan (hierna “metabolieten” genoemd) zullen achterblijven in de oogst;
- J. overwegende dat glufosinaat is ingedeeld als toxisch voor de voortplanting, categorie 1B, en dus onder de uitsluitingscriteria valt van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad⁸; overwegende dat de goedkeuring van glufosinaat voor gebruik in de Unie op 31 juli 2018 is verstreken⁹;
- K. overwegende dat er nog steeds aanzienlijke wetenschappelijke onzekerheden bestaan over de veiligheid van glyfosaat voor de menselijke gezondheid en het milieu; overwegende dat de EFSA in november 2015 tot de conclusie is gekomen dat het onwaarschijnlijk is dat glyfosaat kankerverwekkend is, en dat het Europees Agentschap voor chemische stoffen in maart 2017 heeft geconcludeerd dat het niet gerechtvaardigd is de stof als zodanig in te delen; overwegende dat het Internationaal Agentschap voor kankeronderzoek, het agentschap van de Wereldgezondheidsorganisatie dat gespecialiseerd is op het gebied van kankeronderzoek, glyfosaat in 2015 echter heeft ingedeeld als waarschijnlijk kankerverwekkend voor de mens; overwegende dat in een aantal andere recente, collegiaal getoetste wetenschappelijke studies wordt bevestigd dat glyfosaat mogelijk kankerverwekkend is¹⁰; overwegende dat het tijdschrift “Regulatory Toxicology and Pharmacology” het in 2000 gepubliceerde wetenschappelijk artikel “Safety Evaluation and Risk Assessment of the Herbicide Roundup and Its Active Ingredient, Glyphosate, for Humans”, dat in veel risicobeoordelingen is gebruikt om de veiligheid van glyfosaat te verdedigen, formeel heeft ingetrokken, nadat er bezorgdheid was geuit over het auteurschap, de geldigheid

⁷ Zie bijvoorbeeld Bonny, S., “Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact”, *Environmental Management*, januari 2016, 57(1), blz. 31-48, <https://doi.org/10.1007/s00267-015-0589-7> en Benbrook, C.M., “Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. — the first sixteen years”, *Environmental Sciences Europe*, 28 september 2012, vol. 24(1), <https://doi.org/10.1186/2190-4715-24-24>.

⁸ Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PB L 309 van 24.11.2009, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1107/oj>).

⁹ <https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/start/screen/active-substances/details/79>.

¹⁰ Zie bijvoorbeeld <https://doi.org/10.1016/j.mrrev.2019.02.001>, <https://doi.org/10.1093/ije/dyz017>, <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0219610> en <https://doi.org/10.1186/s13045-019-0767-9>.

van de onderzoeksresultaten in verband met een verkeerde voorstelling van de bijdragen door de auteurs en de sponsor van de studie, en mogelijke belangenconflicten van de auteurs¹¹;

- L. overwegende dat in een intercollegiaal getoetst artikel van een deskundige die betrokken is bij de ontwikkeling van genetisch gemodificeerde gewassen, de veiligheid in twijfel wordt getrokken van genetisch gemodificeerde gewassen die tolerant zijn voor 2,4-D, vanwege de afbraak hiervan in cytotoxische afbraakproducten¹²;
- M. overwegende dat de beoordeling van residuen van herbiciden en metabolieten die in genetisch gemodificeerde gewassen worden aangetroffen, wordt beschouwd als een kwestie die niet binnen de bevoegdheid van het EFSA-panel voor genetisch gemodificeerde organismen valt en daarom geen deel uitmaakt van de vergunningsprocedure voor ggo's; overwegende dat dit problematisch is, aangezien de genetische modificatie zelf invloed kan hebben op de manier waarop complementaire herbiciden door de genetisch gemodificeerde plant worden afgebroken, evenals op de samenstelling en dus de toxiciteit van de metabolieten¹³;
- N. overwegende dat in Verordening (EG) nr. 1829/2003 wordt vereist dat genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders geen negatieve effecten mogen hebben op de menselijke gezondheid, de diergezondheid of het milieu, en dat de Commissie bij het opstellen van haar besluit rekening moet houden met eventuele relevante bepalingen van het Unierecht en andere ter zake dienende factoren; overwegende dat het bij deze ter zake dienende factoren onder meer gaat om de verplichtingen van de Unie in het kader van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties, de Klimaatovereenkomst van Parijs¹⁴ en het Verdrag van de Verenigde Naties inzake biologische diversiteit (VBD van de VN)¹⁵;
- O. overwegende dat onafhankelijk toezicht op en controle van mogelijke schadelijke effecten op de biodiversiteit, bodemgezondheid, bestuivers en niet-doelsoorten nog steeds onvoldoende gewaarborgd zijn;
- P. overwegende dat het voorzorgsbeginsel, opgenomen in artikel 191 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, in geval van wetenschappelijke onzekerheid van toepassing moet zijn;
- Q. overwegende dat de Unie, als verdragsluitende partij bij het VBD van de VN en krachtens artikel 3 daarvan, een verantwoordelijkheid heeft om ervoor te zorgen dat activiteiten die binnen haar rechtsmacht of onder haar toezicht vallen, geen schade aanrichten aan het milieu van andere staten;
- R. overwegende dat de verlenging door de Unie van de vergunning voor de genetisch gemodificeerde mais niet in overeenstemming zou zijn met de internationale

¹¹ <https://doi.org/10.1006/rtph.1999.1371>.

¹² Lurquin, P.F., "Production of a toxic metabolite in 2,4-D-resistant GM crop plants", 3 Biotech 6, 82 (2016), <https://doi.org/10.1007/s13205-016-0387-9>.

¹³ Dit is inderdaad het geval voor glyfosaat, zoals vermeld in het met redenen omklede advies van de EFSA getiteld "Review of the existing maximum residue levels for glyphosate according to Article 12 of Regulation (EC) No 396/2005", EFSA Journal 2018;16(5):5263, blz. 12, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5263>.

¹⁴ PB L 282 van 19.10.2016, blz. 4.

¹⁵ PB L 309 van 13.12.1993, blz. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/convention/1993/626/oj>.

- verbintenissen inzake de vermindering van pesticiden¹⁶, gezien de toegenomen blootstelling van mensen, dieren en het milieu aan glyfosaat, dicamba en glufosinaat in landen waar dit herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewas wordt geteeld, en de mogelijk ernstige gevolgen voor de gezondheid die hiermee gepaard gaan;
- S. overwegende dat de teelt van genetisch gemodificeerde mais in de Unie niet is toegestaan;
- T. overwegende dat Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1443 van de Commissie de invoer in de Unie mogelijk zou maken van producten die niet voldoen aan de normen waar de landbouwers van de Unie zich aan moeten houden, waardoor deze een concurrentienadeel lijden;
- U. overwegende dat de Commissie in de conclusies van de strategische dialoog over de toekomst van de landbouw in de EU¹⁷ wordt verzocht haar aanpak inzake markttoegang voor de in- en uitvoer van agrovoedingsmiddelen te herzien, gezien de uitdagingen die het gevolg zijn van uiteenlopende normen van de Unie en haar handelspartners; overwegende dat eerlijkere handelsbetrekkingen op mondiaal niveau, in overeenstemming met de doelstellingen voor een gezond milieu, een van de belangrijkste eisen van landbouwers waren tijdens de demonstraties van 2023, 2024 en 2025;
- V. overwegende dat het Parlement herhaaldelijk heeft benadrukt dat de Commissie geen ggo's mag toelaten als de lidstaten in het permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders of het comité van beroep geen gekwalificeerde meerderheid kunnen bereiken, met als doel het aanhoudende democratische tekort aan te pakken;
- W. overwegende dat de Commissie zich bewust is van de democratische tekortkomingen, het gebrek aan steun van de lidstaten en de bezwaren van het Parlement, maar desondanks vergunningen voor ggo's blijft verlenen;
- X. overwegende dat volgens de "één gezondheid"-benadering rekening moet worden gehouden met de onderlinge afhankelijkheid tussen de gezondheid van mensen, dieren, planten en het milieu bij de beoordeling van de duurzaamheid en veiligheid van ggo's op de lange termijn;
1. is van mening dat Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1443 van de Commissie de in Verordening (EG) nr. 1829/2003 bedoelde uitvoeringsbevoegdheden overschrijdt;
2. is van mening dat Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1443 van de Commissie niet in overeenstemming is met het recht van de Unie, aangezien het niet verenigbaar is met het doel van Verordening (EG) nr. 1829/2003 om overeenkomstig de algemene beginselen

¹⁶ In december 2022 is tijdens de COP15 van het VBD van de VN een mondiaal kader voor biodiversiteit overeengekomen dat een mondiale doelstelling omvat om het risico van pesticiden uiterlijk in 2030 met ten minste 50 % te verminderen (zie: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/ip_22_7834).

¹⁷ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/agriculture-and-green-deal/strategic-dialogue-future-eu-agriculture_nl.

die in Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad¹⁸ zijn vastgesteld de basis te leggen voor het waarborgen van een hoog beschermingsniveau voor het leven en de gezondheid van de mens, de gezondheid en het welzijn van dieren, het milieu en de belangen van de consument met betrekking tot genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders, waarbij de goede werking van de interne markt gewaarborgd is;

3. verzoekt de Commissie Uitvoeringsbesluit (EU) 2026/1443 van de Commissie in te trekken;
4. verzoekt de Commissie om geen enkele vergunning te verlenen voor de invoer van herbicidetolerante, genetisch gemodificeerde gewassen, vanwege het daarmee gepaard gaande toegenomen gebruik van complementaire herbiciden en bijgevolg de toegenomen risico's voor de biodiversiteit, de voedselveiligheid en de gezondheid van werknemers;
5. stelt tevreden vast dat de Commissie in een schrijven van 11 september 2020 aan leden van het Parlement heeft erkend dat in vergunningsbesluiten voor ggo's rekening moet worden gehouden met duurzaamheid¹⁹; is evenwel diep teleurgesteld dat de Commissie sindsdien vergunningen voor de invoer van ggo's in de Unie is blijven verlenen, ondanks de aanhoudende bezwaren van het Parlement en een meerderheid van de lidstaten die tegen deze besluiten stemt;
6. dringt er nogmaals bij de Commissie op aan de verplichtingen van de Unie krachtens internationale overeenkomsten na te komen, zoals de Klimaatovereenkomst van Parijs, het VBD van de VN en de SDG's van de VN; roept er nogmaals toe op om ontwerpuitvoeringshandelingen vergezeld te doen gaan van een toelichting waarin wordt uiteengezet op welke manier aan het niet-schadenbeginsel is voldaan²⁰;
7. wijst erop dat in de amendementen op het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 182/2011²¹, die door het Europees Parlement op 17 december 2020 werden aangenomen als basis voor de onderhandelingen met de Raad, wordt gesteld dat de Commissie geen vergunningen voor ggo's dient te verlenen als de lidstaten geen gekwalificeerde meerderheid voor vergunningverlening kunnen bereiken; dringt erop aan dat de Commissie dit standpunt eerbiedigt en verzoekt de Raad zijn werkzaamheden voort te zetten en met betrekking tot dit dossier zo snel mogelijk een algemene oriëntatie vast te stellen;
8. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.

¹⁸ Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden (PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj>).

¹⁹ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>.

²⁰ Resolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2020 over de Europese Green Deal (PB C 270 van 7.7.2021, blz. 2), paragraaf 102.

²¹ PB C 445 van 29.10.2021, blz. 257.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0271

Gezamenlijke mededeling over humanitaire hulp (JOIN(2026)0025)

Resolutie van het Europees Parlement van 9 juli 2026 over de gezamenlijke mededeling over humanitaire hulp (JOIN(2026)0025) (2026/2734(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 27 mei 2026, getiteld “Waarden verdedigen, hervormingen stimuleren, impact maken: het humanitaire optreden van de EU in de context van een veranderende wereldorde” (JOIN(2026)0025) (de gezamenlijke mededeling over humanitaire hulp), en de bijbehorende gezamenlijke werkdocumenten van de diensten over een strategische aanpak van de humanitaire diplomatie van de EU (SWD(2026)0312), over een geïntegreerde aanpak van kwetsbaarheid (SWD(2026)0313) en over humanitaire toeleveringsketens (SWD(2026)0314),
- gezien Resolutie 1325 (2000) van de VN-Veiligheidsraad van 31 oktober 2000 en de negen daaropvolgende resoluties van de VN-Veiligheidsraad over vrouwen, vrede en veiligheid,
- gezien de vraag aan de Commissie over de gezamenlijke mededeling over humanitaire hulp (JOIN(2026)0025) (O-000026/2026 – B10-0013/2026),
- gezien artikel 142, lid 5, en artikel 136, lid 2, van zijn Reglement,
- gezien de ontwerpresolutie van de Commissie ontwikkelingssamenwerking,
- A. overwegende dat de humanitaire behoeften snel toenemen en de beschikbare financiering overstijgen; overwegende dat meer dan 300 miljoen mensen humanitaire hulp nodig hebben; overwegende dat de VN een wereldwijde oproep heeft gedaan voor 33 miljard USD en van plan is deze middelen in 2026 in te zetten om 135 miljoen mensen in vijftig landen te bereiken; overwegende dat de vergelijkbare oproep van de VN in 2025 slechts 12 miljard USD opleverde, het laagste financieringsniveau in tien jaar¹;
- B. overwegende dat schendingen van het internationaal humanitair recht (IHR)

¹ Bureau voor de Coördinatie van Humanitaire Aangelegenheden van de Verenigde Naties, “Global Humanitarian Overview 2026”,
<https://humanitarianaction.info/document/global-humanitarian-overview-2026>.

alarmerende proporties aannemen, waaronder opzettelijke aanvallen op en moorden op burgers, de vernietiging van essentiële infrastructuur zoals scholen en ziekenhuizen, wijdverbreid seksueel geweld, de rekrutering van kinderen als strijders, aanvallen op humanitaire hulpverleners en medisch personeel, gedwongen ontheemding, uithongering als oorlogvoeringsmethode en het opzettelijk ontzeggen en als wapen inzetten van humanitaire toegang;

- C. overwegende dat deze schendingen in strijd zijn met de verplichtingen uit hoofde van het IHR, waaronder de Resoluties 2286 (2016) en 2417 (2018) van de VN-Veiligheidsraad; overwegende dat humanitaire hulp nooit mag worden geïnstrumentaliseerd en burgers in nood moet bereiken zonder belemmeringen of discriminatie van eender welke aard, met volledige inachtneming van het IHR;
- D. overwegende dat het vermogen van humanitaire actoren om de getroffen bevolkingsgroepen te bereiken in toenemende mate wordt ingeperkt door toegangsbeperkingen, waaronder bureaucratische belemmeringen, bewegingsbeperkingen en inmenging door partijen in conflicten;
- E. overwegende dat het Bureau voor de Coördinatie van Humanitaire Aangelegenheden van de VN (OCHA) een systeembrede “Humanitarian Reset” heeft gelanceerd om het mondiale systeem voor humanitaire hulp efficiënter en effectiever te maken;
- F. overwegende dat de EU en haar lidstaten wereldwijd het grootste deel van de humanitaire hulp financieren²;
- G. overwegende dat humanitaire toeleveringsketens, van inkoop tot uiteindelijke levering, wereldwijd tot 80 % van de totale humanitaire uitgaven uitmaken;
- H. overwegende dat, na de schokken van de afgelopen vijf jaar, de mondiale kwetsbaarheid nog steeds op een bijna recordhoog niveau ligt³;
- I. overwegende dat conflicten, klimaatverandering en economische factoren de drie belangrijkste oorzaken zijn van de toename van de humanitaire behoeften, waardoor de voedselonzeekerheid, ontheemding en gezondheidsrisico's worden verergerd en de frequentie en intensiteit van rampen toenemen; overwegende dat de stijging van de zeespiegel een existentiële bedreiging kan vormen voor kleine eilandstaten in ontwikkeling, die tot de landen behoren die het meest kwetsbaar zijn voor klimaatverandering, waardoor de behoefte aan humanitaire hulp en rampenparaatheid toeneemt;
- J. overwegende dat in tijden van conflict en crisis reeds bestaande genderongelijkheden vaak worden versterkt, waardoor vrouwen en meisjes — met name degenen die met intersectionele kwetsbaarheden te maken hebben — onevenredig zwaar worden getroffen door conflicten, ontheemding, gendergerelateerd geweld en uitsluiting van levensreddende diensten en besluitvormingsprocessen; overwegende dat het aandeel van bilaterale humanitaire hulp met doelstellingen op het gebied van gendergelijkheid historisch gezien laag is geweest en de afgelopen jaren verder is gedaald, met een

² Europese Raad en de Raad, “Humanitaire hulp”, <https://www.consilium.europa.eu/nl/policies/humanitarian-aid/>.

³ Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), “States of Fragility 2025”, OECD Publishing, Parijs, 2025, <https://doi.org/10.1787/81982370-en>.

stagnatie in 2021-2022 op 17 %⁴; overwegende dat door vrouwen geleide organisaties in kwetsbare staten slechts 0,4 % van de bilaterale hulp ontvangen⁵;

- K. overwegende dat gedwongen ontheemding een ongekeerde omvang aanneemt en dat een aanzienlijk deel van de vluchtelingen en binnenlandse ontheemden wereldwijd in laaginkomenslanden en kwetsbare staten verblijft, waardoor de druk op humanitaire hulp en beschermingsdiensten steeds verder toeneemt;

Bescherming — Het handhaven van het IHR, de humanitaire beginselen en de bescherming van burgers en humanitairehulpverleners, en het ontwikkelen van een gemeenschappelijke strategie voor humanitaire diplomatie

1. is ingenomen met de toezeggingen die in de gezamenlijke mededeling over humanitaire hulp zijn gedaan met betrekking tot het IHR en de humanitaire beginselen van menselijkheid, onpartijdigheid, neutraliteit en onafhankelijkheid; herinnert eraan dat het gangbaar internationaal humanitair recht zonder uitzondering bindend is voor alle partijen bij een gewapend conflict; veroordeelt ten zeerste het belemmeren van humanitaire hulp; is fel gekant tegen en veroordeelt het verlenen van humanitaire hulp ter bevordering van militaire doelstellingen en de politisering van humanitaire hulp door de toegang tot levensreddende hulp ernstig te beperken, hetgeen de fundamentele humanitaire beginselen ondermijnt;
2. verzoekt de Commissie om schendingen van het internationaal humanitair recht te veroordelen en actoren in haar externe betrekkingen consequent ter verantwoording te roepen voor schendingen van het internationaal humanitair recht;
3. roept de Commissie, de Europese Dienst voor extern optreden (EDED) en de lidstaten op om de maatregelen ter bescherming van de humanitaire ruimte te versterken, de naleving van het internationaal humanitair recht en de humanitaire beginselen te waarborgen, de verantwoordingsmechanismen te versterken, tekortkomingen in het toezicht op schendingen aan te pakken, onder meer door middel van gegevensverzameling en projecten zoals “IHL in Focus”, en af te zien van partnerschappen die deze beginselen zouden ondermijnen;
4. verzoekt de Raad, de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de lidstaten ervoor te blijven zorgen dat in beperkende maatregelen en risicobeperkende praktijken van banken ruimte wordt gelaten voor humanitaire hulp op basis van beginselen, onder meer door in alle relevante beperkende maatregelen systematisch effectieve, duidelijke en operationele permanente humanitaire uitzonderingen en waarborgen op te nemen en toe te passen, voortbouwend op de permanente uitzondering die is vastgelegd in Resolutie 2664 (2022) van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties;
5. beklemtoont dat wanneer de EU humanitaire hulp financiert en verleent die bedoeld is om levens te redden en hongersnood te voorkomen, en een niet-EU-land deze hulpverlening belemmert of blokkeert, de EU alle politieke, diplomatieke, juridische en economische invloed waarover zij beschikt moet aanwenden om de onmiddellijke en

⁴ OESO, “Development Finance for Gender Equality 2024”, OECD Publishing, Parijs, 20245, <https://doi.org/10.1787/e340afbf-en>.

⁵ Secretaris-generaal van de VN, “Women and peace and security — Report of the UN Secretary-General”, 5 september 2025.

ongehinderde doorgang van die hulp te verzekeren en ervoor te zorgen dat deze de noodlijdende bevolking bereikt; verzoekt de Commissie en de EDEO dergelijke belemmeringen systematisch aan te kaarten op het hoogste politieke niveau en alle nodige maatregelen te nemen tegen staten, entiteiten of personen die verantwoordelijk zijn voor de belemmering, om ervoor te zorgen dat er onmiddellijk en ongehinderd humanitaire hulp kan worden verleend;

6. verzoekt de Commissie haar steun voor veiligheids- en beveiligingsmaatregelen ter bescherming van humanitaire hulpverleners op te voeren, onder meer door middel van opleidingsprogramma's, met name voor lokaal personeel, en door gemeenschappelijke minimumnormen voor veiligheid en beveiliging voor de humanitaire gemeenschap te ontwikkelen, de coördinatie op het gebied van veiligheid en de beschikbaarheid van essentiële veiligheidsgegevens te verbeteren, veiligheidsmiddelen te bundelen en gezamenlijke initiatieven met humanitaire partners te ontwikkelen, onder meer met betrekking tot opkomende bedreigingen zoals desinformatie; dringt er bij de Commissie op aan om van "Protect Aid Workers" een permanent, wereldwijd programma te maken met voldoende financiering;
7. verzoekt de Commissie om meer steun te verlenen aan diensten op het gebied van geestelijke gezondheidszorg en psychosociale ondersteuning voor humanitairehulpverleners, met name lokaal personeel, gezien de hoge mate van stress en trauma die gepaard gaan met humanitaire acties;
8. veroordeelt in de krachtigste bewoordingen de toename van het aantal aanvallen op en moorden op humanitairehulpverleners in conflictgebieden; herinnert de staten aan hun verplichting om humanitair personeel te eerbiedigen en te beschermen, en wijst erop dat opzettelijke aanvallen op personeel dat betrokken is bij een humanitaire hulpactie oorlogsmisdrijven vormen; spreekt zijn krachtige veroordeling uit over het gebruik van de tactiek van zogeheten "double-tap"-aanvallen, die onder meer zijn gedocumenteerd in de conflicten in Oekraïne, Gaza en Libanon, waarbij een eerste aanval wordt gevolgd door een of meer daaropvolgende aanvallen, die vaak gericht zijn tegen burgers en reddingswerkers, met name humanitairehulpverleners, en die een oorlogsmisdrijf kunnen vormen; roept de Commissie en de lidstaten op om de moord op humanitairehulpverleners onmiskenbaar te veroordelen en middelen in te zetten voor het onderzoek naar en de vervolging van de daders;
9. verzoekt de Commissie, de EDEO, de EU-delegaties, de speciale vertegenwoordigers van de EU en de lidstaten om, vanuit een Team Europa-benadering, te werken aan een gemeenschappelijke EU-strategie voor humanitaire diplomatie, in nauw overleg met humanitaire actoren, waaronder internationale niet-gouvernementele partnerorganisaties; benadrukt dat effectieve humanitaire diplomatie situatiegebonden en op gegevens gebaseerd moet zijn en moet voortbouwen op lokaal verankerde belangenbehartiging en expertise, alsook op een systematische dialoog met lokale en nationale humanitaire partners en actoren in de frontlinie ter plaatse, waaronder lokale maatschappelijke organisaties en vrouwenrechtenorganisaties, die vaak in de frontlinie van humanitaire hulpacties staan;
10. benadrukt dat er voor effectieve en efficiënte humanitaire diplomatie een versterking is vereist van de coördinatie tussen alle relevante humanitaire en politieke actoren en het inzetten van alle mogelijke diplomatieke instrumenten, onder meer via contactpunten voor humanitaire diplomatie en gerichte communicatiestrategieën, teneinde het vermogen van de EU te verbeteren om de humanitaire ruimte in gewapende conflicten

te waarborgen en op te komen tegen schendingen van het IHR;

11. benadrukt dat het noodzakelijk is de capaciteit van de EU te versterken om schendingen van het IHR te monitoren en te documenteren, onder meer door steun te verlenen aan onafhankelijke verantwoordingsmechanismen en door samen te werken met internationale onderzoeksinstanties;
12. is ingenomen met de toezegging van de EU om te pleiten voor de belangenbehartiging en ondersteuning van de beschermingssector als kern van humanitaire hulp, en voor gendergelijkheid; is verontrust over de sterke toename van het aantal aanvallen op humanitairehulpverleners, medisch personeel en humanitaire infrastructuur, en over de toename van gendergerelateerd geweld, waaronder conflictgerelateerd seksueel geweld, in een humanitaire context⁶; roept de Commissie, de EDEO, de EU-delegaties en de lidstaten op om vrouwen en meisjes centraal te stellen bij humanitaire paraatheid en hulpverlening, een inclusieve aanpak te hanteren en de volledige uitvoering van de agenda inzake vrouwen, vrede en veiligheid te versterken, met inbegrip van maatregelen om vrouwen en meisjes te beschermen tegen gendergerelateerd geweld, en de volledige, gelijkwaardige en zinvolle deelname van vrouwen aan alle fasen van vredesprocessen te versterken, met inbegrip van humanitaire hulpverlening en herstelinspanningen; roept de Commissie en de lidstaten op om 5 % van hun officiële ontwikkelingshulp (ODA) in een kwetsbare context te besteden aan door vrouwen geleide organisaties en vrouwenrechtenorganisaties, door middel van flexibele en langetermijnfinanciering, gezien de belangrijke verbindende rol die vrouwelijke vredesopbouwers en door vrouwen geleide organisaties vervullen als eerstehulpverleners bij humanitaire crises en tegelijkertijd als vredesopbouwers, bemiddelaars en ontwikkelingsactoren in hun gemeenschappen; is verheugd over het feit dat de Commissie haar inzet op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheidszorg en reproductieve rechten in humanitaire situaties zal versterken, onder meer via het SHIELD-programma (Sexual and Reproductive Health in Emergencies and Life in Dignity), en roept de Commissie op om voldoende middelen aan dit programma toe te wijzen;

Prestaties — Het bevorderen van een mensgerichte hervorming van de humanitaire hulp, met het oog op effectievere en efficiëntere humanitaire hulpacties

13. betreurt ten eerste de wereldwijde crisis op het gebied van humanitaire hulp- en ontwikkelingsfinanciering, alsmede het besluit van verschillende belangrijke donoren, waaronder een aantal EU-lidstaten, om hun begrotingen voor humanitaire hulp te verlagen; roept de lidstaten op om geloofwaardige maatregelen te nemen om de collectieve toezegging van de EU na te komen om 0,7 % van het bruto nationaal inkomen aan ODA te besteden, waarvan 10 % voor humanitaire hulp;
14. spreekt zijn bezorgdheid uit over het feit dat de toenemende geopolitieke concurrentie en de verschuivende prioriteiten van donoren de aandacht en middelen kunnen afleiden van de minst ontwikkelde en meest kwetsbare landen ter wereld; roept de Commissie en de lidstaten op om bij de toewijzing van humanitaire hulp transparante, op de behoeften gebaseerde criteria te hanteren en te zorgen voor voldoende en duurzame financiering voor crises die grotendeels zijn verwaarloosd en waarvoor onvoldoende middelen zijn uitgetrokken;

⁶ Secretaris-generaal van de VN, “Conflict-related Sexual Violence — Report of the Secretary-General”, 21 april 2026.

15. is ingenomen met de inspanningen van de Commissie om de doeltreffendheid van de hulp en de kwaliteit van de humanitaire financiering in het kader van de “Humanitarian Reset” van de VN te verbeteren en voorrang te geven aan degenen die het meest in nood verkeren; benadrukt dat, naast de omvang van de hulp, ook de kwaliteit en de verantwoording met betrekking tot de humanitaire hulp van de EU van cruciaal belang zijn, en dat humanitaire hervormingen moeten uitgaan van de behoeften, resultaatgericht moeten zijn en gericht moeten zijn op doeltreffendheid en daadwerkelijke impact; benadrukt echter dat dit geen louter op kostenbesparing gerichte aanpak mag worden die afbreuk doet aan de op beginselen en behoeften gebaseerde verstrekking van hulp; verzoekt de Commissie ervoor te pleiten dat de efficiëntiewinst die in het kader van de “Humanitarian Reset” wordt behaald, opnieuw wordt geïnvesteerd in humanitaire hulpverlening in de frontlinie, in plaats van het totale hulpniveau te verlagen; roept de Commissie en de lidstaten op ervoor te zorgen dat alle humanitaire hervormingen die zij doorvoeren mensgericht en genderresponsief zijn, door de financiering, de naleving en de hervormingsprocessen af te stemmen op de doelstellingen van kwaliteit, lokalisatie en verantwoording jegens de getroffen bevolkingsgroepen;
16. moedigt de Commissie aan om haar inspanningen voort te zetten om humanitaire toeleveringsketens effectiever, efficiënter, ecologisch duurzamer en veerkrachtiger te maken; verzoekt de Commissie deze hervormingen samen met de uitvoerende actoren vorm te geven en deze te ondersteunen met voldoende financiële middelen;
17. neemt kennis van de toezegging van de Commissie om ten minste twee derde van haar humanitaire middelen in te zetten via transformatieve modaliteiten die de flexibiliteit en efficiëntie vergroten en de administratieve lasten voor de partners verminderen; moedigt de Commissie aan om, waar nodig, het gebruik van steun in contanten verder uit te breiden als een efficiënte, waardige en mensgerichte vorm van humanitaire hulpverlening;
18. staat volledig achter de lokalisatieagenda en de routekaart; verzoekt de Commissie om uiterlijk eind 2026 verslag uit te brengen over de vooruitgang die zij heeft geboekt bij het realiseren van haar doelstelling om, tegen 2027, 25 % van de humanitaire financiering zo rechtstreeks mogelijk aan lokale actoren te verstrekken via internationale agentschappen en organisaties, gespecialiseerde agentschappen van de lidstaten en ngo-partners, waarbij zij de centrale rol van de VN bij de coördinatie van de internationale humanitaire respons op rampen en gewapende conflicten benadrukt; verzoekt de Commissie na te denken over de manier waarop zij na 2027 verdere vooruitgang kan boeken op het gebied van lokalisatie;
19. verzoekt de Commissie en de lidstaten te zorgen voor een daadwerkelijke lokale inbedding en rechtvaardige partnerschappen met lokale hulpverleners, onder meer door ervoor te zorgen dat lokale actoren een actieve rol spelen bij de besluitvorming, planning, monitoring en evaluatie van humanitaire hulpacties; is zeer ingenomen met de toezegging van de EU om te investeren in de betrokkenheid van lokale actoren bij humanitaire diplomatie; verzoekt de Commissie de toegang tot humanitaire EU-financiering voor lokale actoren te vereenvoudigen, onder meer door administratieve belemmeringen weg te nemen, de nalevings- en rapportagevereisten aan te passen en meer gebruik te maken van voorspelbare en intermediaire financieringsmechanismen;

Samenwerking — Op weg naar een geïntegreerde aanpak van kwetsbaarheid

20. benadrukt dat de algemene aanpak van de EU ten aanzien van kwetsbare situaties moet zorgen voor samenhang tussen haar instrumenten op het gebied van humanitaire hulp, ontwikkeling en veiligheid, in overeenstemming moet zijn met het raakvlak tussen humanitaire hulp, ontwikkeling en vrede en op zinvolle wijze rekening moet houden met milieu- en klimaatoverwegingen; roept de Commissie en de lidstaten op om de steun voor zowel ontheemde bevolkingsgroepen als de gemeenschappen die hen opvangen op te voeren, te investeren in duurzame oplossingen en ontwikkeling op eigen kracht en ervoor te zorgen dat door middel van de maatregelen ter bestrijding van langdurige ontheemding een brug wordt geslagen tussen humanitaire hulp, ontwikkelingssamenwerking en vredesopbouw;
21. erkent het belang van een gecoördineerde aanpak tussen actoren op het gebied van humanitaire hulp, ontwikkeling en vredesopbouw in kwetsbare en door conflicten getroffen situaties; benadrukt dat bij een dergelijke coördinatie de afzonderlijke mandaten en werkingsbeginselen van humanitaire hulp volledig moeten worden geëerbiedigd; waarschuwt voor het gevaar wanneer humanitaire hulp ondergeschikt wordt gemaakt aan doelstellingen die niet zijn gebaseerd op de humanitaire beginselen, aangezien een dergelijke ondergeschiktheid de veilige toegang tot hulp en de acceptatie door de getroffen gemeenschappen en de conflictpartijen in gevaar kan brengen, en de begunstigden en het humanitaire personeel aan extra risico's kan blootstellen;
22. verzoekt de Commissie nadere richtsnoeren te verstrekken over de integratie van acties op het gebied van humanitaire hulp, ontwikkeling en vredesopbouw door middel van gefaseerde, complementaire of gezamenlijke financiering met de lidstaten; moedigt de Commissie aan om gebruik te maken van de beschikbare flexibiliteit qua financieringsinstrumenten om adequaat te reageren op crises in kwetsbare situaties;
23. benadrukt het belang van een voortdurende inzet in kwetsbare en door conflicten getroffen gebieden, met een mensgerichte aanpak die volledig aansluit bij de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de VN en het beginsel dat niemand achterblijft; benadrukt dat door middel van maatregelen in kwetsbare en door conflicten getroffen gebieden, die gericht moeten zijn op de structurele oorzaken van armoede en ongelijkheid, de menselijke ontwikkeling moet worden bevorderen en in de eerste plaats de meest kwetsbaren moeten bereiken, zonder enige vorm van discriminatie, en tegelijkertijd governance, de institutionele capaciteit en de toegang tot basisvoorzieningen moeten worden versterkt;
24. steunt de inspanningen om de coördinatie van Team Europa in kwetsbare situaties te intensiveren en de partnerschappen met niet-EU-landen, regionale en multilaterale organisaties, internationale ontwikkelingsbanken, de particuliere sector en liefdadigheidsinstellingen te versterken; verzoekt de Commissie nauw samen te werken met lokale actoren en organisaties uit het maatschappelijk middenveld en met lokale gemeenschappen in kwetsbare situaties, teneinde de duurzaamheid, de veerkracht van de gemeenschappen en de verantwoordingsplicht te versterken;
25. is verheugd over de aankondiging van de Commissie dat zij een nieuw wereldwijd programma zal ontwikkelen voor multisectorale behoefteanalyses en investeringen in gegevenskwaliteit, interoperabiliteit, veilige gegevensuitwisseling en betere analyse- en rapportage-instrumenten, waaronder instrumenten voor aardobservatie en -modellering, teneinde de op feiten gebaseerde besluitvorming te versterken en snellere, beter gecoördineerde en effectievere humanitaire hulpacties mogelijk te maken;

26. benadrukt het belang van conflictgevoelige programmering en roept de Commissie en haar partners op om conflictanalyse systematisch te integreren in humanitaire en ontwikkelingsinterventies in kwetsbare situaties;
27. dringt erop aan dat aan EU-delegaties voldoende operationele flexibiliteit wordt verleend om programma's aan te passen aan snel veranderende, kwetsbare situaties en om de politieke dialoog en de uitvoering daarvan effectief te coördineren binnen het raakvlak tussen humanitaire hulp, ontwikkeling en vrede;
28. neemt kennis van het voornemen van de Commissie om de financiering op te voeren voor projecten waarmee de betrokkenheid van de particuliere sector en innovatieve investeringen met risicodeling in langdurige humanitaire situaties worden ondersteund; moedigt de Commissie aan om voor elke context de meest geschikte instrumenten te selecteren, waarbij wordt gezorgd voor een conflictgevoelige benadering van investeringen, en om de inzet van Global Gateway te evalueren als EU-instrument voor het opbouwen van veerkracht en duurzame ontwikkeling in kwetsbare omgevingen, ook voor de meest acute en dringende behoeften;
29. verzoekt de Commissie om verantwoorde betrokkenheid van de particuliere sector in de humanitaire context te ondersteunen, in overeenstemming met humanitaire beginselen en de vereisten inzake transparantie en verantwoording, en tegelijkertijd bij te dragen aan duurzame en inclusieve ontwikkeling, onder meer door het scheppen van fatsoenlijke banen en het terugdringen van armoede;
30. benadrukt dat ODA moet worden toegewezen waar deze het hardst nodig is en een essentieel instrument moet blijven voor het voorzien in humanitaire behoeften en het verlenen van levensreddende diensten aan door crises getroffen bevolkingsgroepen, hetgeen voorwaarden zijn voor stabiele, inclusieve en welvarende samenlevingen; benadrukt dat publiek-private partnerschappen een aanvulling kunnen vormen op ODA, maar deze niet mogen vervangen bij het verlenen van humanitaire hulp en het ondersteunen van veerkracht;
31. verzoekt de Commissie de uitvoering van de toezeggingen inzake kwetsbaarheid regelmatig te volgen en om de twee jaar aan het Parlement verslag uit te brengen over de uitvoering daarvan; benadrukt het belang van nauwe samenwerking tussen de diensten van de Commissie, de EDEO en de EU-delegaties, onder meer via specifieke kaders voor kwetsbaarheid; verzoekt de Commissie om nadere toelichting over de rol van de diensten die betrokken zijn bij de geïntegreerde aanpak van kwetsbaarheid; roept de Commissie en de EDEO op om actief samen te werken met de VN en andere internationale partners bij het aanpakken van kwetsbaarheid;

Volgende stappen en uitvoering

32. verzoekt de Commissie en de EDEO een duidelijk uitvoerings- en toezichtplan op te stellen voor de toezeggingen die zijn gedaan in de gezamenlijke mededeling over humanitaire hulp en de bijbehorende werkdocumenten van de diensten, en ervoor te zorgen dat het Parlement volledig bij dit proces wordt betrokken;
33. benadrukt het belang van parlementaire diplomatie en democratisch toezicht voor het versterken van de verantwoording en de legitimiteit van humanitaire acties; benadrukt de bijdrage van interparlementaire organen, zoals de Parlementaire Vergadering Afrika-EU en de Paritaire Parlementaire Vergadering van de Organisatie van staten in Afrika,

het Caribisch gebied en de Stille Oceaan en de EU, aan het voeren van een dialoog met partnerlanden en -regio's over humanitaire behoeften, waardoor de humanitaire ruimte wordt gewaarborgd;

o

o o

34. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Commissie, de Europese Dienst voor externe optreden, de Raad en de regeringen en parlementen van de lidstaten.

Европейски парламент Parlamento Europeo Evropský parlament Europa-Parlamentet Europäisches Parlament
Euroopa Parlament Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο European Parliament Parlement européen Parlaimint na hEorpa
Europski parlament Parlamento europeo Eiropas Parlaments Euopos Parlamentas Európai Parlament
Parlament Ewropew Europees Parlement Parlament Europejski Parlamento Europeu Parlamentul European
Európsky parlament Evropski parlament Euroopan parlamentti Europaparlamentet